

Učebná kniha
jazyka francouzského,

kterou

pro školy české

sestavil

Dr. Jan Herzer,

professor c. k. prvního českého reál. a vyššího gymn. v Praze.

Díl I.

Druhé vydání.

V Praze 1884.

Nakladatel A. Storch Syn, knihkupec.
Staroměstské náměstí č. 4.

ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA
PEDAGOGICKÉ FAKULTY
KRAJČÁKOVÉ

Signatura

V 1324 / 1

Inv. č.

20199H

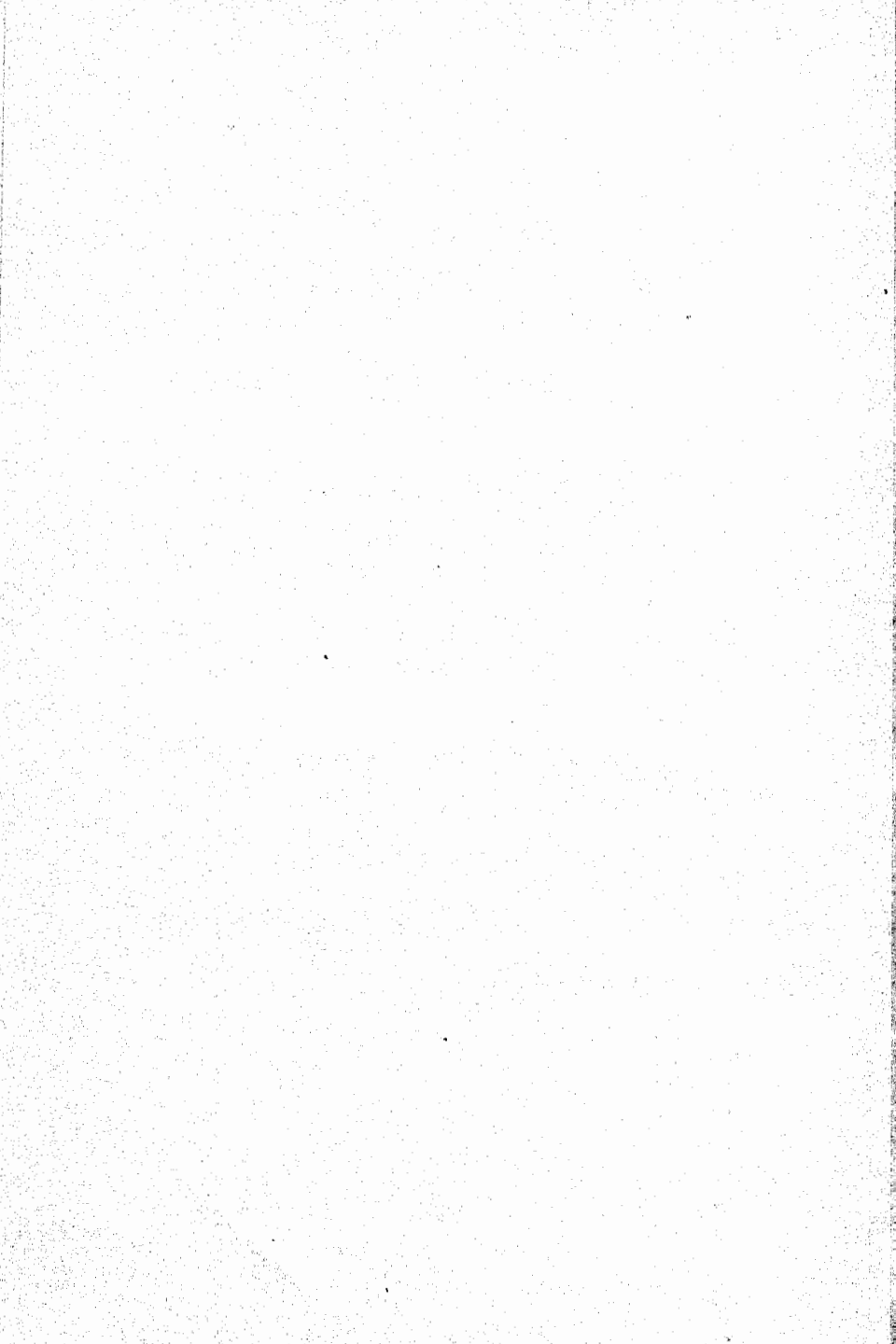
Předmluva.

Ve druhém vydání jest tento díl zúplna přepracován. Použito k tomu svědomitě posudkův úředních a dvouleté zkušenosti ve škole. Úlohy, v nichž se látky příliš nahromaděno býti zdálo, rozděleny a místem, pro snadnější postup, i přeměněny. Terminologie vesměs v souhlase jest s dílem druhým učebné této knihy a, kde potřeba kázala, stylisována i jednotlivá pravidla tak, aby souhlasila s Bartošovou skladbou (3. vydání). Cvičení souvislá, jež dříve na konci umístěna byla, zaměněna se vhodnějšími a tak upravena, že hodí se nyní za opakování pravidel mluvnických před nimi probraných. Ve slovníčku doplněném u slov, jež od obecných pravidel odchýlně se vyslovují, transcripcí v závorkách udáno, jak se mají vyslovovati.

Jako při druhém dílu, tak i při tomto spracování prvního dílu vydatné se mi dostalo podpory od některých mých pánův kolegův, kterým tuto povinný svůj dík veřejně skládám za ochotu, s jakou buď rukopis prohlíželi, buď o opravu tiskovou se mnou se dělili.

Dáno v Praze, 14. dne měsíce března léta P. 1883.

Jan Herzer.

Abeceda.

Znak.	Jméno.	Znak.	Jméno.	Znak.	Jméno.	Znak.	Jméno.
A, a	— a	G, g	— <i>že</i>	N, n	— en	T, t	— te
B, b	— be	H, h	— <i>aš</i>	O, o	— o	U, u	— <i>ü</i>
C, c	— <i>se</i>	I, i	— i	P, p	— pe	V, v	— ve
D, d	— de	J, j	— <i>ži</i>	Q, q	— <i>kü</i>	X, x	— ix
E, e	— e	L, l	— el	R, r	— er	Y, y	— igrek
F, f	— ef	M, m	— em	S, s	— es	Z, z	— zed.
	K, k	— ka					
	W, w	— dubl ve					

1.

Pravidla výslovnosti.

1. Přízvuk (slabší českého) jest vždy na poslední slabice hlasné; ku př. *ami, alla, varia, oral, ordonna, finira*.

2. Výslovnost samohlásek.

e na konci slov jednoslabičných čte se dutě; ku př. *le, me, ne, se*.

e na konci slov víceslabičných jest nehlasné; ku př. *ovale, timide, tire, libre*; podobně i slabika **es**; ku př. *donnes, portes, robes, dites, sommes*.

a, i vyslovují se jako české; ku př. *mari; imita, finir*.

Pozn. *i* nezměkčuje předcházející souhlásky; ku př. *il nia, mala-die, ortie*.

u zní dutě jako něm. **ü**; ku př. *mur, pur, sublime, rue, plume*.

o jest buď úzké (ku př. *or, adoré*) buď široké (ku př. *Rome, robe, folie*).

3. Výslovnost souhlásek.

gn čte se jako *ň*; ku př. *vigne, digne, magnanime, ignoble*.

j čte se jako *ž*; ku př. *joli, je, jura, juste, Jules*.

th čte se jako *t*; ku př. *isthme, Marthe, Athalie*.

ph čte se jako *f*; ku př. *asphalte, Rodolphe, Adolphe, Philippe*.

ch čte se jako *š* před samohláskou; ku př. *poche, chute, char*;

ale jako *k* před souhláskou a na konci slov; ku př. *Christ,*

Christine, chronique, Munich.

4. Souhlásky *b, p, d, t, g, s, x, z* bývají skoro vždy na konci slov nehlasy.

r jest nehlasný ve slabice *-er* u slov víceslabičných; jinde se čte.

Cvičení ve čtení.

bavard, pur, port, Joseph, vigna, chat, charrue, nez, philo-
sophe, magnanime, isthme, tithymale, naphte, chute, bras, sort,
trop, flux, prix, je porte, tu portes, porter, amie, prude, nature,
partie, salut, ligne, machiniste, chimie, Espagne, drap, galop, riz,
portas, tard, lit, mot; — Christ, dur, mur, vit, vil, finir.

2.

1. Rod jmen francouzských jest dvojí: mužský (*masculin, m.*) a ženský (*féminin, f.*).

2. Člen jest dvojí: určitý a neurčitý. Určitý člen jest: **le** pro rod mužský, **la** pro rod ženský; **le livre** kniha, **la plume** péro.

3. Před náslovnou samohláskou vypouští se samohláska členová a nahrazuje se odsuvníkem (*l'*); *l'animal* (m.) zvíře, *l'arme* (f.) zbraň.

4. Jmen osob a měst užívá se bez členu; jmen zemí, řek a hor vždy se členem.

Úloha.

(Připojte člen ke subst.)

<i>mari</i> (m.), manžel,	<i>vache</i> (f.), kráva,	<i>chat</i> (m.), kočka,	<i>rat</i> (m.), krysa,
<i>livre</i> (m.), kniha,	<i>plume</i> (f.), péro,	<i>mur</i> (m.), zeď,	<i>myrte</i> (m.), myrta,
<i>rose</i> (f.), růže,	<i>ortie</i> (f.), kopřiva,	<i>table</i> (f.), stůl,	<i>vigne</i> (f.), vinnice,

<i>porte</i> (f.), dvěře,	<i>ami</i> (m.), přítel,	<i>maladie</i> (f.), nemoc,	<i>Charlotte</i> , Karolina,
<i>Philippe</i> , Filip,	<i>Pythie</i> , Pythia,	<i>Joseph</i> , Josef,	<i>Charles</i> , Karel,
<i>Paris</i> (m.), Paříž,	<i>Danube</i> (m.), Dunaj,	<i>Italie</i> (f.), Italie,	<i>Rome</i> (f.), Řím,
<i>Portugal</i> (m.), Portugaly,	<i>Espagne</i> (f.), Španěly,	<i>Etna</i> (m.), Etna,	<i>Elbe</i> (m.), Labe.

3.

1. Tři znaménka pravopisná nazývají se přízvuky (*accents*);

▾ = přízvuk ostrý (*accent aigu*),

▵ = přízvuk tupý (*accent grave*),

⤴ = přízvuk složený (*accent circonflexe*).

2. ▾ píše se jen nad *e*, tedy *é*;

▵ píše se nad *a*, *u*, *e*, tedy *à*, *ù*, *è*;

⤴ píše se nad všemi samohláskami, *y* vyjímaje, tedy *â*, *ê*, *î*, *ô*, *û*.

Pozn. Přízvuk složený označuje délku samohlásky a má svůj původ obyčejně ve vypuštěné souhláске; ku př. *âme*, *île*.

3. Výslovnost samohlásky *e*.

e rozeznává se čtvero:

a) nehlasné (*e muet*) na konci slov víceslabičných;

b) duté (*e sourd*):

1. na konci slov jednoslabičných;

2. bez přízvuku v otevřených slabikách ve středoslaví;

c) úzké či zavřené (*e fermé*):

1. v otevřených slabikách označené přízvukem ostrým;

2. ve slabikách zavřených nehlasnou souhláskou;

d) široké či otevřené (*e ouvert*):

1. ve slabikách otevřených označeno přízvukem tupým nebo složeným;

2. ve slabikách zavřených hlasnou souhláskou nebo nehlasným *t* (spojku *et* [a, i] vyjímaje).

3. ve slovech jednoslabičných na *s*.

Pozn. 1. V zavřených slabikách má *e* přízvuk (tupý) jen v některých slovech na *-es*; ku př. *progrès*.

Pozn. 2. V otevřeném slabice má e přízvuk tupý, když následující slabika má e nehlasné nebo duté; ku př. *fidèle, pé-re, sè-me, mènerai; pèle-rine*. — Následují-li však bezprostředně dvě e za sebou, má hlasné vždy přízvuk ostrý; ku př. *arméc, portée, créée*.

Cvičení ve čtení.

- a) Viz úlohu první.
- b) 1. *je, me, te, se, le, ne;*
 2. *samedì, reténir, devenir, petit, acheter, pelotte, porteras, promenade, Grenoble, éleva, sera, remis, appela.*
- c) 1. *blé, dé, porté, vérité, armée, répétée, état, pureté.*
 2. *piéd, clef, parler, riez, papier, dîner, bûcher, premier, et.*
- d) 1. *père, mère, règle, thème, pèlerine, tète, rêve, vètu, trève.*
 2. *mer, scl, fermer, bref, perdre, vertu, paresse, verre. allumette, valet, elle, renno, esprit, est.*
 3. *es, mes, les, tes, des, ses.*

4.

1. Slovesa francouzská dělí se podle neurčitého způsobu na čtvero conjugací.

Ku I. patří slovesa v neurčitém způsobu zakončená na **-er**.

Ke II. " " " " " " na **-re**.

Ke III. " " " " " " na **-ir**.

Ke IV. " " " " " " na **-oir**.

2. Podmět věty (mimo větu rozkazovací) jest vždy jmenný. Kde v jazyku českém podmět obsažen jest jenom v koncovce slovesné, vyjadřuje se náměstkou osobnou.

3. Náměstky osobné čísla jednotného jsou: *je* (já), *tu* (ty), *il* (on), *elle* (ona).

4. Časování sloves na **-er** v přítomném času, oznamovacím způsobu, čísla jednotném.

Neurčitý způsob (inf.): *chercher* hledati.

Osoba: Koncovka:

V z o r:

1.	-e	<i>je cherche</i> hledám,
2.	-es	<i>tu cherches</i> hledáš,
3.	-e	<i>il cherche</i> hledá (on),
<i>elle cherche</i> hledá (ona).

Pozn. *je* před samohláskou *e* odsouvá a nahrazuje odsuvníkem; ku př. *j'apporte* přináším.

5. Tvarem rovná se nominativ accusativu a jen místem ve větě se rozeznává. Podmět totiž místa má vždy před slovesem, předmět za slovesem; ku př.

Charlotte *cherche* **Joseph**, Karolina hledá Josefa.

Joseph *cherche* **Charlotte**, Josef hledá Karolinu.

Ú l o h a.

1. Je *signe* la lettre. 2. Tu *portes* le livre. 3. Il *cherche* le verre. 4. Elle *salue* le père et la mère. 5. Le frère *chasse* la bête. 6. Le valet *selle* le cheval. 7. Tu *apportes* le myrte. 8. Jérôme *frappe* l'âne. 9. Je *porte* la plume. 10. Tu *fermes* la fenêtre. 11. Elle *cherche* le père. 12. *J'apporte* l'arme. 13. *J'arrache* l'ortie.

1. Hledám matku. 2. Neseš růži. 3. Nosím zbraň. 4. Matka hledá otce. 5. Bratr pozdravuje Karla. 6. Karel pozdravuje bratra. 7. Sluha sedlá osla. 8. Pozdravuji Jeronyma a Josefa. 9. Honíš kočku. 10. Marie pozdravuje matku. 11. Kočka honí krysu. 12. Matka podpisuje list. 13. Bije krávu. 14. Přináším sklenici. 15. Knihu přináším a péro. 16. Vytrhuji růži. 17. Dvěře zavírá. 18. Marii pozdravuje.

5.

1. **ei** čte se jako **è**; ku př. *reine, feigne*.

2. **ai** čte se jako **é** v násloví a středosloví, ale jako **é** v koncovce sloves; ku př. *plaie, mais, jamais, je parlais; ale je parlai*.

3. **au** i **eau** čtou se jako dlouhé **o**; ku př. *Laure, beaux*.

4. **eu** i **oenu** čtou se jako duté, dlouhé **e** (srv. něm. **ö**); ku př. *feu, sœur*.

5. **ou** čte se jako české **u**; ku př. *ouvrir, Louvre, verrou*.

6. **oi** jest jednoslabičné a čte se jako **oa**; ku př. *loi, poire, moineau*.

7. **ui** jest jednoslabičné a čte se asi jako *vi* (t. j. *üz*); ku př. *suis, nuit, luira*.

Pozn. Má-li ze dvou samohlásek každá pro sebe se vysloviti, píše se nad druhou rozlučník (tréma *¨*); ku př. *Saül, poëte*.

Cvičení ve čtení

Reine, peine, peignez; faire, aimer, maître, je portais, je cherchais; aune, faute, bureau, tableau; peur, sœur, faveur, bœuf, œuvre; ouvre, toujours, pour; roi, foi, voler; nuit, fuira, bruit, assiduité; laidcur, fourneau, oiseau, taureau, jamais, journée, bouleverser, nourriture, jumeau, ruisseau, bouleau, vautour, tuile.

6.

1. Předložky rozeznáváme vlastní a nevlastní. Vlastní pojí se vždy s accusativem; ku př. **sur** *la table* na stůl, na stole.

Pozn. O předl. nevlastních viz úl. 38.

2. Jména přídavná, nehlasným *e* zakončená, jsou jednoho zakončení pro oba rody; ku př. *le pauvre frère, la pauvre mère; le frère est (jest) pauvre, la mère est pauvre.*

il est, elle est jest.

1. Je cherche la plume *sur* la table. 2. L'oiseau est *sur* l'arbre. 3. Le valet selle le cheval *robuste*. 4. Charlotte apporte l'*aimable* oiseau *pour* Louise. 5. Le vautour dévore le *faible* moineau *sur* la tour. 6. La *pauvre* mère pleure; elle est *triste*. 7. Le maître est *faible*; il est *malade*. 8. Le père pleure la *pauvre* sœur. 9. Marie est *jeune*, mais *malade*. 10. Il trouve le livre *sous* la table. 11. Le père est *chez* le maître. 12. Tu chasses le *pauvre* chat.

1. Ludvička přináší péro pro učitele. 2. Hledáš sklenici na okně a jest na stole. 3. Podpisuji list pro sestru nemocnou. 4. Nalézá růži pod stromem. 5. Sup požírá slabého ptáka. 6. Ubohá sestra oplakává bratra nemocného. 7. Sluha tluče ubohého koně. 8. Kočka požírá kuře pod stromem. 9. Bratr jest bohat, ale smuten; jest nemocen. 10. Sedlám silného osla. 11. Nestu sklenici na stůl. 12. Otec jest u Marie; jest nemocna.

7.

1. *n* neb *m*, zavírá-li slabiku, splývá s předcházející samohláskou v **jediný** zvuk nosový (srv. polské *ę*, *a*).

2. *an*, *am*, *en*, *em* zní *an̄*; ku př. *an*, *dans*, *rend*, *emporte*, *ein*, *eim*, *ain*, *aim*, *in*, *im*, *yn*, *ym* zní *en̄*; ku př. *peint*, *vain*, *daim*, *simple*.

on, *om* zní *on̄*; ku př. *ronfler*, *sombre*.

un, *um* (*eun*) zní *un̄*; ku př. *lundi*, *parfum*, *jeun*.

oin zní *oēn̄*, *ien* zní *iēn̄*, *éen* zní *ēcn̄*; ku př. *loin*, *mien*, *Vendéen*.

3. Patří-li *n* neb *m* ke slabice následující nebo je-li zdvojeno, má samohláska zvuk obyčejný. Ku př. *â-ne*, *u-ne*, *rei-ne*, *fu-mé-e*, *pren-ne*, *don-ne*, *pom-me*, *ton-neau*; *européen-ne*; *fi-ne*, *i-nutile*, *moi-ne*, *moi-neau*.

Cvičení ve čtení.

élan, *éléphant*, *faisan*, *antre*, *chambre*, *Adam*, *Vauban*, *serpent*, *enfant*, *temps*¹⁾, *empereur*; *peintre*, *Rheims*²⁾, *pain*, *poullain*, *essaim*, *faim*, *fin*, *feins*, *lapin*, *timbre*, *imprudent*, *syntaxe*, *nymphé*, *symbole*; *mouton*, *dindon*, *ombre*; *un*, *importun*, *emprunter*, *parfum*; *viens*, *chien*, *tiens*, *bien*, *rien*, *viendra*; *soin*, *foin*, *oindre*, *témoin*; *européen*; *moins*, *moine*; *tien*, *tienne*; *année*, *plaine*, *jeun*, *jeune*; *an*, *âne*; *un*, *une*; *fin*, *fine*.

8.

1. Ve franc. jazyku slova smyslem souvislá tak se spojují u výslovnosti, jakoby jediným byla slovem. Při tom

a) hlasná souhláska v dosloví (i když nehlasné *e* po ní stojí) předráží se náslovné samohlásce slova následujícího; ku př. *il est*, *cet enfant*, *le livre utile*, *brave ami*.

b) Nehlasná souhláska v dosloví stává se hlasnou a čte se pak *s*, *x*, *z* jako *s*; *d*, *t* jako *t*; *f* jako *v*; *e*, *g* jako *k*; (příklady viz ve cvičení).

1) *ps* nehl. — 2) čti *s*.

c) Zvuk nosový pozbývá částečně své nosovosti a náslovně samohláске předráží se *n*; ku př. *un animal, mon enfant*.
Pozn. 1. Spojka *et* neváže se nikdy.

Pozn. 2. Substantivum nosovkou zakončené neváže se nikdy se slovem následujícím; *mon voisin | est ton ami*.

Cvičení ve čtení.

Elle est aimable. Cher ami. Chère amie. Vous avez été. Avec ardeur. Le petit oiseau. Un affreux avenir. Vous êtes arrivés. Un long espoir. Son arbre. Mon enfant. Votre ami est trop aimable. Neuf oiseaux. Grand arbre. Les aimables enfants. Ils sont allés. Ils ont apporté. Il est au port. Lui et elle. Le Rhin | est un fleuve.

9.

1. Neurčitý člen jest *un* (m.), *une* (f.).

2. Náměstky přisvojovací:

	můj,	tvůj,	jeho, její,	náš,	váš,	jejich	
v m.	<i>mon,</i>	<i>ton,</i>	<i>son,</i>	}	<i>notre,</i>	<i>votre,</i>	<i>leur.</i>
v f.	<i>ma,</i>	<i>ta,</i>	<i>sa,</i>				

Pozn. Před náslovnou samohláskou užívá se i v ženském rodě místo tvarů *ma, ta, sa* tvarů *mon, ton, son*; ku př. *son amie* (ale: *sa pauvre amie*), *son aimable sœur* (ale: *sa sœur est aimable*).

3. Česká náměstka přisvojovací zvrtná (svůj) překládá se náměstkou té osoby, která jest podmětem věty; ku př. *nesu svou knihu je porte mon livre*; neseš svou knihu *tu portes ton livre*; nese svou knihu *il (elle) porte son livre*.

1. *Le lapin | est un animal timide.* 2. *Tu empruntes toujours notre livre.* 3. *Votre tante porte un chien dans sa chambre.* 4. *Mon père plante un arbre dans son jardin.* 5. *Je salue mon voisin.* 6. *J'apporte une rose pour ma tante malade.* 7. *L'Autriche est un empire.* 8. *Ton amie est aimable.* 9. *Mon aimable tante est dans votre jardin.* 10. *Leur chien | est dans notre jardin.* 11. *Ton enfant est triste.* 12. *L'Elbe est un fleuve.*

1. Má matka jest ve světnici; hledá svou služku. 2. Váš otec sází růži a myrtu v naší zahradě. 3. Vypůjčnji jeho knihu

pro vaši tetu. 4. Sestra přináší svůj chléb pro vaše dítě nemocné. 5. Náš soused jest bohat, ale jest nemocen. 6. Tvá ubohá teta pláče, její přítelkyně jest nemocna. 7. Honím svého psa; jest ve vaší zahradě. 8. Německo jest císařství. 9. Pes požívá králíka. 10. Jejich dítě honí svého králíka po zahradě. 11. Kniha jest na stole ve tvé světnici. 12. Dunaj jest řeka.

10.

1. *C* před *a, o, u*, před souhláskou a na konci slov čte se jako **k**, *c* před *e, i, y* čte se jako **s**.

Pozn. 1. Má-li *c* před *a, o, u* zvuk *s*, píše se pod *c* háček (*une ébédille*): **ç**.

Pozn. 2. Na konci slov po nosovce *c* jest nehlasné.

2. *G* před *a, o, u*, před souhláskou a na konci slov čte se jako **g**, *g* před *e, i, y* čte se jako **ž**.

Pozn. 1. Má-li *g* před *a, o, u* zvuk *ž*, píše se po *g* nehlasné *e*.

Pozn. 2. Má-li *g* před *e, i* zvuk *g*, píše se po *g* nehlasné *u*.

Pozn. 3. Má-li toto *u* se vysloviti, následující samohláska má rozlučňík (*ë, y*).

Pozn. 4. Na konci slov po nosovce jest *g* nehlasné.

3. *q* píše se jen na konci slov: *cinq* (pět) a *coq* (kohout); všude jinde píše se *qu* a čte se jako **k**.

Pozn. Jen výjimkou v několika slovech čte se jako *kv* ve slabice *qua* a jako *kü* ve slabice *que*.

4. *K* píše se jen ve slovech cizích, zejména ve slovech s kilo složených; ku př. *kilomètre*, *kilogramme*.

Cvičení ve čtení.

1. *oncle, croix, accepter, crier, facteur, car, cause, corps*², *cœur, coup, consul, curé, chacun; Cicéron, ciel, ce, cette, cyprès, cynique, concevoir; maçon, soupçonner, reçu, Français, leçon; duc, lac, bec, roc; banc, blanc.*

2. *ingrât, gloire, suggérer, gâteau, gouverner, gai, aigu; égorger, général, gibier, gymnase, gypse; il gâça, mangeons.*

1) po = ve. — 2) ps nehl.

gageure, guerre, guide, langue, long, longue, aiguë, ciguë, ambiguïté; sang, étang.

3. *cinq, coq, qui, que, quel, qualité, époque; (ale výjimkou: aquatique, équateur, quadrupède, équestre, questure).*

11.

Náměstka ukazovací francouzská jest:

pro *m.* **ce** před náslovnou souhláskou,

cet před náslovnou samohláskou;

pro *f.* **cette**.

1. Notre oncle accompagne ton père dans la vigne. 2. Gustave cherche un guide. 3. Jérôme apporte ce pigeon. 4. Ce duc est un guerrier célèbre. 5. George quitte Paris. 6. Cet enfant trouve ce livre dans votre jardin sous un arbre. 7. La mère cause avec cette servante. 8. Le maître loue ce garçon; il est sage. 9. Ton frère George apporte un gâteau. 10. La France est une république. 11. J'apporte ce livre utile pour cet enfant. 12. Le canard est un oiseau aquatique.

1. Tento průvodce provází vašeho strýce. 2. Cyrus jest slavný vojevůdce. 3. Tento sluha rozpráví s Jiřím. 4. Jeho otec opouští Francii. 5. Toto ubohé zvíře jest slabé. 6. Karolina hledá tuto sklenici. 7. Nesu tuto knihu do světnice. 8. Učitel rozpráví s tímto chlapcem. 9. Chválím toto dítě; jest hodné. 10. Osel jest čtvernožec. 11. Jejich strýc jest vojín slavný. 12. Cicero jest slavný řečník. 13. Husa jest pták vodní. 14. Toto dítě pláče; jeho matka jest nemocna.

12.

1. *s* mezi dvěma samohláskama čte se jako *z*, jinde jako *s*; na konci slov jest nehlasné; ku př. *rose, sœur, saisis*; *ss* čte se jako *s*; také *sc* před *e, i* zní *s*; ku př. *basse, science*.

2. *x* čte se jako *ks*; náslovné v řeckých slovech a v náslovném **ex** před samohláskou čte se *gs*; ku př. *Saxe, excuse; Xenophon, exiger*.

Na konci slov jest *x* nehlasné, vyjímaje jména vlastní a cizí, kde se čte *ks*; ku př. *Félix*.

x čte se *k* před *s* a *ç*; ku př. *exsudation*, *excéder*, *exciter*.

3. *t* čte se ve slabice *ti* jako *si* před samohláskou; ku př. *partial*.

Ale zachovává zvuk českého *ty*:

- a) předchází-li *s* nebo *x*; ku př. *bestial*, *mixtion*; (sem též *châtier*);
- b) ve slovesných koncovkách *-tions*, *-tiez*; ku př. *nous portions*;
- c) v koncovkách jmen: *-tié*, *-tier*, (*-tière*), *-tième*; ku př. *amitié*;
- d) v subst. na *-tie* od sloves odvozených; ku př. *la partie* (část), *la sortie* (východ), pak *l'ortie*;
- e) ve slově a koncovce *tien*; ku př. *soutien*; ale u jmen vlastních čte se *sien*; ku př. *Domitien*.

Cvičení ve čtení.

1. *sale*, *soldat*, *sous*, *version*, *ainsi*, *conversation*, *saur*, *maison*, *voisin*, *saisi*, *chaise*, *saison*, *poison*, *poisson*, *boisson*, *désert*, *dessert*, *baiser*, *baisser*, *ruse*, *Russe*, *succès*, *dos*, *saluons*; *les amis*, *nous aimons*, *science*, *scène*; *zèle*, *sel*, *zéro*, *zone*, *sonne*.

2. *Alexandre*, *Saxe*, *rixé*, *luxé*, *extrême*, *exprès*, *expédier*, *exclure*; *exil*, *exerçons*, *examiner*, *exact*¹⁾, *exiger*, *Xerxès*, *Xénophon*; *exciter*, *excellent*; *exsudation*, *exception*.

3. *Martial*, *partiel*, *essentiel*, *ambitieux*, *patient*, *aristocratie*, *prophétie*, *satiété*, *Egyptien*, *Vénitien*, *Domitien*, *caution*, *portion* *condition*, *faction*. —

Mixtion, *questionner*, *amnistie*, *modestie*, *vestiaire*, *bastion*, *nous portions*, *vous portiez*, *vous achetez*, *amitié*, *entier*, *entière*, *portier*, *septième*, *partie*, *garantie*, *sortie*, *tien*, *tienne*, *maintien*, *entretien*, *tiens*, *chrétien*.

13.

O čísle množném.

1. Znakem čísla množného (*pluriel*) jest nehlasné *s*, jež připojuje se ke substantivu neb adjectivu; ku př. *ami* (přítel) — *amis* (přátelé); *pauvre* (chudý) — *pauvres* (chudí).

¹⁾ *et* se čte.

Pozn. 1. Toto *s* nemění ničeho u výslovnosti slova; tedy v jednotném čísle *e* nehlasné nebo nehł. souhláska i v množném zůstává nehlasným; ku př. *frère* — *frères* (bratři); *pauvre* — *pauvres*; *banc* (lavice) — *bancs*.

Pozn. 2. Jména sykavkou (*s, x, z*) zakončená v množném čísle zůstávají nezměněna; ku př. *noix* (f. ořech i ořechy), *nez* (m. nos i nosy), *boiteux* (kulhavý i kulhaví).

2. Člen *le, la, (l')* má v množném čísle *les*.

Náměstka *ce, cet, cette* — *ces*.

3. Náměstky osobné čísla množného jsou: *nous* (my), *vous* (vy), *ils* (oni), *elles* (ony).

4. Časování sloves na *-er* v prés. ind. čísle množném.

Osoba:	Koncovka:	Vzor:
1.	<i>-ons</i>	<i>nous cherchons</i> hledáme,
2.	<i>-ez</i>	<i>vous cherchez</i> hledáte,
3.	<i>-ent</i> (nehlasné)	<i>ils cherchent</i> hledají (oni), <i>elles cherchent</i> hledají (ony).

ils sont, elles sont jsou.

1. La géographie est une science utile. 2. La sœur apporte les poissons. 3. Nous examinons ces garçons. 4. Alexandre est un guerrier célèbre. 5. Vous quittez son ami malade! 6. Nous cherchons les sœurs; elles causent avec votre tante. 7. La mère châtie les enfants; ils chassent les pigeons. 8. Les enfants sages aiment le maître. 9. Le maître donne ces questions. 10. Les Spartiates sont une nation célèbre. 11. Je plante ces arbres dans votre jardin. 12. Les chasseurs tuent les lapins et les perdrix. 13. Ces livres sont utiles. 14. Nous aimons les enfants sages.

1. Učitelé zkoušejí tyto žáky. 2. Dítky hodné milují své učitele. 3. Trestáme tyto chlapce; honí kuřata po¹ dvoře. 4. Supové požívají holuby. 5. Myslivec honí zajíce a koroptve v lesích, ve vinnicích i na¹ polích. 6. Sedláte slabé osly. 7. Sestry provázejí matku. 8. Nalézám tyto ořechy. 9. Vědy jsou užitečné. 10. Tyto otázky jsou snadny. 11. Kočka, pes a kůň jsou čtvernožci. 12. Chválíme tyto chlapce; jsou hodni. 13. Náš sluha přináší tyto ryby. 14. Vypůjčuje tyto knihy pro své bratry. 15. Tito chlapci jsou smutni; jejich strýc jest nemocen.

¹⁾ ve.

14.

1. Český zvuk *j* označuje se ve středosloví *-ill-*, na konci slov *-il*¹ a nazývá se *l mouillée* (změkčené *l*).

Pozn. Po souhláscce má *-ill-* zvuk *ij*; ku př. *briller*; *-il* se zvukem *ij* jest řídké; ku př. *le mil*.

2. Samohláska před *-il* (*-ill-*) podržuje svůj vlastní zvuk; tedy *a-il* (*a-ill-*), *e-il* (*e-ill-*), *ou-il* (*ou-ill-*), *eu-il* (*eu-ill-*); ku př. *travail*, *paillasse*, *conseil*, *oreille*, *fenouil*, *bouillon*, *écureuil*, *feuillage*.

3. Jako *euil* (*euill-*) čte se též *ueil* (*ueill-*) a *œil* (*œill-*); ku př. *accueil*, *cueilli*, *orgueilleux*, *œil*, *œillet*.

4. V *oil* nebo *ile* ovšem není *l* změkčeno; tedy *poil*, *pile*, *vile*, *tuile*.

5. V násloví má *ill-* zvuk českého *il*; ku př. *illustre*, *illégal*.

6. Výjimkou v některých slovech *-ill-* a *-il* má zvuk obyčejný (**ill**); pamatuj:

ville (f.) město,
village (m.) vesnice,
mille tisíc,
tranquille pokojný,
Gille Jiljí,

Achille Achilles,
exil (m.) vyhnanství,
fil (m.) nit,
vil sprostý, nízký,
puéril dětský.

7. *l* po *i* jest nehlasné:

fusil (m.) puška, ručnice, *outil* (m.) nástroj, *fil*s [čti *fis*] (m.) syn.

Cvičení ve čtení.

famille, *feuille*, *seuil*, *soleil*, *bataille*, *brouillerie*, *mouillé*, *grenouille*, *fillette*, *fille*, *brillante*, *médaillon*, *deuil*, *feuille*, *accueil*, *orgueil*, *œil*, *fauteuil*, *tailleur*, *caille*, *bétail*, *tilleul*; *abeille*, *vieillard*, *paille*, *papillon*, *chenille*, *corbeille*, *travillons*, *vieille*, *aïl*; *illustre*, *illégal*, *illégitime*, *illettré*, *vil*, *vile*, *tranquille*, *exil*, *mille*, *Gille*, *outil*, *tuile*, *puéril*, *puérile*.

¹) Vyslovovati *-il* (*-ill-*) jako „Ij“ jest zastaralé.

O záporu.

1. Zápor u sloves vyjadřuje se dvěma slovy a to zápornou částicí **ne** (**n'** před samohl.) a slůvkem doplňovacím **pas**, **point**, není-li ve větě již záporné náměstky (*rien* nic, *personne* nikdo) nebo záporného příslovce (*jamais* nikdy).

2. **Ne** klade se před určitý tvar slovesný a slůvko doplňovací za určitý tvar slovesný; ku př. *je ne cherche pas (point) nehledám*.

3. Vzor slovesa záporného.

Jedn. č.	{	Osoba 1.	<i>Je ne cherche</i>	pas	nehledám,
		" 2.	<i>tu ne cherches</i>	pas	nehledáš,
		" 3.	<i>il ne cherche</i>	pas	nehledá,
			<i>elle ne cherche</i>	pas	nehledá.
Mn. č.	{	Osoba 1.	<i>Nous ne cherchons</i>	pas	nehledáme,
		" 2.	<i>vous ne cherchez</i>	pas	nehledáte,
		" 3.	<i>ils ne cherchent</i>	pas	nehledají,
			<i>elles ne cherchent</i>	pas	nehledají.

Podobně: *Je ne cherche point* nehledám, *je ne cherche rien* nehledám ničeho; *je ne cherche jamais* nehledám nikdy; *je ne cherche personne* nehledám nikoho; *je n'aime pas* nemiluji; *il n'est pas* není, *ils ne sont pas* nejsou.

Pozn. *Ne - point* jest silnější zápor než *ne - pas*.

4. Český genitiv záporu accusativem se pronáší.

1. Le travail est agréable et | utile; mais ce garçon n'aime pas le travail. 2. La servante porte une corbeille dans le champ. 3. L'écureuil grimpe sur les arbres. 4. L'oiseau porte une feuille dans son bec. 5. L'orgueil accompagne souvent l'ignorance. 6. Le père *ne cherche pas* son fusil. 7. Votre fils *ne travaille pas*; il *n'est pas* sage. 8. Ces garçons *ne sont pas* tranquilles. 9. Je n'aime point les amis infidèles. 10. Nous n'apportons rien, mais notre sœur apporte ces fruits. 11. Vous n'accompagnez pas votre maître. 12. Charlotte *ne cherche point* le verre, elle cherche

le livre. 13. La mère *ne* blâme *personne*. 14. *Personne ne* loue cet enfant. 15. Tu *ne* racontes *jamais* bien.

1. Ručnice jest zbraň hrozná. 2. Milujeme města pokojná. 3. Ovoce jest v košíku. 4. Miluji práci, můj bratr nemiluje práce. 5. Tato rodina není bohata. 6. Hledám svou knihu, ale nenalézám ničeho. 7. Nekáráme vašeho druhá, není vinen. 8. Tito chlapci nepracují nikdy. 9. Učitelé nechválí těchto žákův; neboť nepřinášejí úloh. 10. Sluha nesedlá koně, sedlá osla. 11. Chlapci hodní nelezou na stromy. 12. Neoplakáváme nikoho. 13. Nikdo neoplakává mého přítele. 14. Děti hodné nehoní nikdy kuřat po dvoře. 15. Přítel věrný neopouští nikdy přítele.

16.

A. 1. *H* nikdy se nevyslovuje. Náslovné *h* jest dvojí: nehlasné (*h muette*) a dyšné (*h aspirée*).

2. Slova s náslovným *h* nehlasným nepřipouštějí průzvu. Vypouští se tedy před nimi členová samohláska, užívá se tvaru *cet* a tvarův *mon, ton, son* místo *ma, ta, sa* a mohou se vázati se slovem předcházejícím; ku př. *mon histoire*.

3. Slova s náslovným *h* dyšným připouštějí průzev; ku př. *la | hache*.

Pozn. V násloví jest *h* nehlasné pravidlem; dyšné *h* mají skoro jen slova původu germanského.

B. 1. *Y* čte se jako *i* po souhlásce (*myrte, lyre*); po samohlásce jako dvě *i*, z nichž první s předcházející samohláskou u výslovnosti se spojuje, druhé k následující samohlásce se přiráží; ku př. *égaya = é + gai + ia, royal = roi + ial, tuyau = tui + iau*.

2. Před souhláskou *y* má platnost dvou *i* ve slově *pays* (m. země, kraj; *pai + is*) a odvozených.

Cvičení ve čtení.

1. *Histoire, l'histoire, cette histoire, mon histoire, un homme, l'homme, cet homme, ces histoires, les hommes; j'honore, nous honorons, vous honorez; l'herbe, l'huile, deux heures.*

2. *La hache, ta hache, la haine, le hameçon, le hasard, le hibou, la honte, ce héros, le héros, ces | héros; je hante, nous | hantons, Henri, la Hongrie; — cahier.*

3. *Payer, rayon, essaya, effrayant, crayon, abbaye, ayons, grasseyer, barbeyer, asseyez, loyer, royaume, noyau, boyau, net-toya, envoyait, tuyau, appuyer, essuyer, fuyons, appuya, moyen, pays, paysan, paysage; pyramide, gypse, style, myrte, cyprès.*

17.

Náměstka přisvojovací v čísle množném.

	Můj, má	tvůj, tvá	jeho, její	náš	váš	jejich
Sing.	<u>mon, ma</u> ;	<u>ton, ta</u> ;	<u>son, sa</u> ;	<i>notre</i> ;	<i>votre</i> ;	<i>leur</i> ;
Plur.	<i>mes</i> ;	<i>tes</i> ;	<i>ses</i> ;	<i>nos</i> ;	<i>vos</i> ;	<i>leurs</i> .

Pozn. O náměstce svůj viz úl. 9. 3.

1. Je ne trouve pas *mes* livres. 2. Les hommes ne trouvent pas *leur* bonheur dans cette vie. 3. Les paysans travaillent dans les champs. 4. Ce pays n'est pas fertile. 5. Vous oubliez souvent vos cahiers. 6. Charles ne raconte pas bien son histoire. 7. Le travail ne déshonore personne. 8. Alexandre est un | héros célèbre. 9. La Bohême est un royaume. 10. Mes camarades cherchent leurs crayons et leurs cahiers. 11. Le maître blâme vos amis; ils ne sont pas tranquilles. 12. Tu aimes ton honneur plus¹ que ta vie. 13. Ce moyen | est simple.

1. Hrdinové milují čest více než svůj život. 2. Náš bratr provází své přátely do své vinnice. 3. Miluji své rodiče a ctím své učitele. 4. Hledám své sešity na stole a jsou na okně. 5. Neopouštíme svých přátel v neštěstí. 6. Lidé hledají své štěstí v tomto životě. 7. Moji druhové honí sovů. 8. Tato krajina jest úrodná. 9. Tvoje sestra přináší tuto tužku pro svou přítelkyni. 10. Vlastovky opouštějí již naši krajinu. 11. Tito chlapci hledají chrousty na stromech. 12. Tito rolníci nevzdělávají dobře svých polí.

¹) Ve slově *plus* se čte konečně s před *que* (než).

18.

O větě tazací.

1. Podmětem-li věty tazací jest náměstka tazací, stojí na prvním místě ve větě a slovosled se nemění.

Qui cherche mon père? Kdo hledá mého otce?

2. Podmět-li vyjádřen náměstkou osobnou, stojí tato za určitým tvarem slovesným; ku př. *Trouves-tu tes livres?* Nalézáš-li své knihy? *Ne chantez-vous pas?* Což nezpíváte? *Qui cherchez-vous?* Koho hledáte? *Que cherchez-vous?* Co hledáte?

3. Podmět-li vyjádřen jménem podstatným, opakuje se náměstkou 3. osoby za určitým tvarem slovesným a náměstka shoduje se s podmětem v rodě a čísle; ku př. *Le père est-il dans la cour?* Jest-li otec na dvoře? *Les enfants ne cherchent-ils rien?* Nehledají-li děti ničeho?

4. Vzor sloves na *-er* v *prés. ind.* ve tvaru tazacím.

Jednotné číslo:

1. <i>cherché-je?</i>	hledám-li?	<i>ne cherché-je pas?</i>	nehledám-li?
2. <i>cherches-tu?</i>	hledáš-li?	<i>ne cherches-tu pas?</i>	nehledáš-li?
3. <i>cherche-t-il?</i>	hledá-li?	<i>ne cherche-t-il pas?</i>	nehledá-li?
<i>cherche-t-elle?</i>	hledá-li?	<i>ne cherche-t-elle pas?</i>	nehledá-li?

Množné číslo:

1. <i>cherchons-nous?</i>	hledáme-li?	<i>ne cherchons-nous pas?</i>	nehledáme-li?
2. <i>cherchez-vous?</i>	hledáte-li?	<i>ne cherchez-vous pas?</i>	nehledáte-li?
3. <i>cherchent-ils?</i>	hledají-li?	<i>ne cherchent-ils pas?</i>	nehledají-li?
<i>cherchent-elles?</i>	hledají-li?	<i>ne cherchent-elles pas?</i>	nehledají-li?

Pozn. 1. Sloveso s nám. osobnou ve větě tazací spojuje se čárkou spojovací (*tiret*).

Pozn. 2. V 1. os. sing. koncovka *e* před *je* mění se v *é*, načež u výslovnosti *e* náměstky *je* mizí.

Pozn. 3. V 3. os. sing. mezi sloveso a náměstkou osobnou (*il, elle*) vkládá se *-t-*.

1. *Quitté-je mes amis dans le malheur?* 2. *Pourquoi troubles-tu mon repos?* 3. *Ce moyen n'est-il pas simple?* 4. *La mère ne paye-t-elle pas le tailleur?* 5. *Le héros n'aime-t-il pas*

la gloire? 6. Les paysans ne *cultivent-ils* pas leurs champs? 7. Les sciences ne *sont-elles* pas utiles? 8. Qui *accompagne* nos camarades dans la forêt? 9. Qui cherchez-vous, mon *ami*? 10. Que portez-vous dans cette corbeille? J'apporte un *myrte*. 11. La France *est-elle* un royaume? 12. Les *hirondelles* ne *quittent-elles* jamais notre pays? 13. Qui n'*aime* pas sa vie? 14. Qui la *mère* *pleure-t-elle*? 15. Où *trouvcs-tu* tes crayons?

1. Milují-li lidé život více než česť? 2. Dějepis-li jest vědou užitečnou? 3. Co hledáte v naší zahradě? 4. Koho hledáte ve své zahradě? 5. Proč opouští sestra tetu nemocnou? 6. Kdo honí zajíce a koroptve? 7. Nectím-li svých rodičův a nemiluji-li svých učitelů? 8. Proč ruší váš syn náš poklid? 9. Je-li tato země úrodná? 10. Neodměňujeme-li svých žákův? 11. Není-li tato úloha snadná? 12. Rozmlouváš-li někdy s naším sousedem? 13. Platí-li krejčí sukno? 14. Proč nechválí učitel těchto chlapcův? 15. Proč opouštíte své přátele v neštěstí?

19.

O odpovědi.

1. Na zápornou otázku s doplňkem **pas** čekáme odpovědi kladné; na zápornou otázku s doplňkem **point** odpovědi záporné; ku př. *Ne cherches-tu pas mon père?* — **Oui** (ano). *Ne cherches-tu point mon père?* — **Non** (nikoliv).

2. V odpovědi přidává se ke sloům ano (**oui**), nikoliv (**non**) vždy pojmenování osoby, ku které odpověď se nese, jako: *monsieur* (pane), *madame* (paní, milostpaní), *mademoiselle* (slečno), *mon père* (otče), *mon ami* (příteli), *ma mère* (matko), *mon maître* (pane učiteli).

3. Stojí-li po slově *monsieur* (*M.*), *madame* (*Mme.*), *mademoiselle* (*Mlle.*) jméno obecné, užívá se ho vždy se členem; pan učitel *monsieur le maître*, paní teta *madame la tante*.

4. Náměstka přisvojovací od slov pan, paní, slečna ku jménu obecnému se nese; *monsieur notre maître* náš pan učitel.

5. *Mon-sieur* má v plur. — *messieurs* (páni),
ma-dame — *mesdames* (pani),
ma-demoiselle — *mesdemoiselles* (slečny).

1. L'Allemagne est-elle une république? — *Non, monsieur*; l'Allemagne est un empire. 2. Apportez-vous ces roses pour notre mère? — *Oui, Mlle.*, j'apporte ces roses pour *madame* votre mère. 3. Aimez-vous vos maîtres, mes enfants? — *Oui, papa*, nous aimons nos maîtres. 4. Qui selle le cheval? — Votre domestique, *monsieur*. 5. Ton frère chante-t-il quelquefois? — *Non, mon ami*, il ne chante jamais. 6. Le lièvre est-il un quadrupède? — *Oui, mon maître*. 7. Ne cherches-tu pas ton livre? — *Oui, maman*; je cherche mon livre et mon crayon. 8. Ne trouvez-vous point vos amis? — *Non, madame*. 9. *Madame* votre mère n'accompagne-t-elle pas notre tante? — *Oui, mademoiselle*. 10. Qu'apportes-tu, mon ami? — Rien, *monsieur*.

1. Hledáte-li, pane, mého otce? — Ano, mé dítě. 2. Obývá-li v tomto domě? — Nikoliv, pane. 3. Chválí-li pan učitel tvého bratra? — Ano, chválí mého bratra, neboť miluje práci. 4. Proč neprovázíte svou paní tetu? 5. Miluješ-li květiny? — Ano, slečno, miluji květiny. 6. Nepracuješ-li, mé dítě? — Ano, tatínku, ale Karel [si] hraje. 7. Jest-li Jiljí tvým přítelem? — Ano, pane, jest mým přítelem. 8. Není-li tato úloha snadna, Karle? — Nikoliv, příteli. 9. Nepřinášíš-li svých knih? — Ano, pane učiteli. 10. Není-li váš pan otec v této zahradě? — Ano, slečno. 11. Kde jsou tvoji bratři, Karle? — Jsou v lese. 12. Zkouší-li učitel tyto žáky? — Nikoliv, milostpaní.

1) *que* (co) před samohláskou odvrhuje e (*qu'*).

Skloňování substantiva.

20.

1. Pády označují se v jazyku francouzském předložkami.
2. Předložka **de** (d' před samohl.) označuje genitiv; předložka **à** dativ.
3. Vzor sklonění.

a) Subst. beze členu.

1. Charles Karel,	mon frère můj bratr,	cet enfant toto dítě,
2. de Charles Karla,	de mon frère mého bratra,	de cet enfant tohoto dítěte.
3. à Charles Karlu,	à mon frère mému bratru,	à cet enfant tomuto dítěti,
4. Charles Karla,	mon frère mého bratra,	cet enfant toto dítě.
1. Emile Emil,	mes frères moji bratři,	ces enfants tyto děti,
2. d' Emile Emila,	de mes frères mých bratrů,	de ces enfants těchto dětí,
3. à Emile Emilovi,	à mes frères mým bratrům,	à ces enfants těmto dětkám.
4. Emile Emila,	mes frères mé bratry,	ces enfants tyto děti.

b) Se členem neurčitým.

1. un jardin zahrada,	une fleur květina,
2. d'un jardin zahrady,	d'une fleur květiny,
3. à un jardin zahradě,	à une fleur květině,
4. un jardin zahradu,	une fleur květinu.

4. Předložkou **de** překládají se české předl. *od, z, o* a také zhusta český instr.

Předložkou **à** překládají se české předl. *ke, do, ve, na*.

Pozn. Sloveso franc. různě se často vazbou od českého; ku př. mluvíti **s** (ku) *parler à* (nikdy *avec*); žádati **koho** *demander à*, (zač = acc.); *hériter de* děditi **po**; *penser à* mysliti **na** atd. (Příklady fr. 8. 14. 16.)

5. Předložkou **de** nahrazuje se též příd. jméno přisvojovací; ku př. *le cahier de Charles* sešit Karlův, *les cahiers de Charles* sešity Karlovy.

1. Nous apportons les cahiers *de* George. 2. Les amis *de* Henri travaillent avec leur père dans la forêt. 3. Montrez-vous notre ville *à* Henri et *à* sa sœur? — Oui, M., nous montrons la

ville à nos amis. 4. L'ami *de* monsieur votre oncle retourne *de* son voyage. 5. La sœur *de* Charlotte parle *de* sa tante malade. 6. J'apporte cette lettre à madame votre tante et ces fleurs à mademoiselle sa fille. 7. *De* qui parlez-vous? — Nous parlons *de* notre jardinier. 8. *A* qui parles-tu? — Je parle à notre voisin. 9. Ne parle-t-il jamais à ses amis *de* son voyage? 10. Le maître cultive l'esprit et le cœur *de* ses élèves. 11. Pourquoi ton frère prête-t-il mes livres à ce garçon? 12. La fille *de* cette pauvre femme¹ pleure. 13. Le tailleur apporte l'habit *de* cet enfant. 14. J'hérite une maison *de* mon oncle. 15. Cet enfant frappe cette pauvre bête *d'*une pierre. 16. *A* qui pense-t-il? — Il pense à Pierre et à ses amis. 17. Le père récompense son fils *d'*un livre. 18. Il demande une plume à son ami. 19. Le maître donne une question | à ces élèves. 20. Ne pensez-vous point à vos voisins?

1. Dávám tuto knihu Karolině a tuto tužku Jiřímu. 2. Neseš-li tyto květiny Josefovi? 3. Druh Karlův vypravuje povídku tvým sestram. 4. Mluvím s Jindřichem o vaší zemi. 5. Ukazuješ-li zahradu Louisinu svým přátelům? 6. Mluvíme často se svým učitelem o svých úlohách. 7. Myslíte-li často na své cesty? 8. Tento sluha bije koně pana hraběte holí.² 9. Matka odměňuje svou hodnou dceru koláčem. 10. Přináší-li sestra tyto růže z vaší zahrady? 11. O kom mluvíte? — O svých žácích mluvíme. 12. Na koho myslíš? — Na Karla, otče! 13. Mluvím s tvým sousedem o jeho domech. 14. Zač žádáte tohoto chlapce? 15. Tento pán dědí po vašem strýci dům. 16. Ukazují své knihy těmto dětem. 17. Mariina přítelkyně mluví se sestrou Jiljího. 18. Pan učitel vypravuje povídku svým žákům. 19. Vrací-li se váš přítel ze své cesty? 20. Oplakávám neštěstí svých sousedův.

¹) vyslov *fam.*

²) *de* se členem neurčitým.

Vzor sklonění se členem určitým.

1. le père	otec	la mère	matka	l'enfant	dítě
2. du père	otce	de la mère	matky	de l'enfant	dítěte
3. au père	otci	à la mère	matce	à l'enfant	dítěti
4. le père	otce	la mère	matku	l'enfant	dítě
1. les pères	otcové	les mères	matky	les enfants	děti
2. des pères	otcův	des mères	matek	des enfants	dětí
3. aux pères	otcům	aux mères	matkám	aux enfants	dětem
4. les pères	otce	les mères	matky	les enfants	děti.

Pozn. 1. V jednotném čísle jen v mužském rodě před náslovnou souhláskou stahuje se předložka *de* se členem *le* v *du* a předložka *à* s *le* v *au*.

Pozn. 2. V množném čísle stahuje se vždy člen *les* s předložkou *de* v *des* a s předl. *à* v *aux*.

1. Dieu¹ est le créateur *du* monde. 2. Notre voisin plante un hêtre *au* pied *de* la montagne. 3. La fumée est nuisible *à* la vue. 4. Qui frappe *à* la porte? 5. Nous retournons *de* la chasse et nous apportons un lièvre. 6. Les habitants *des* villes aiment les plaisirs *de* la campagne. 7. Les adulateurs ressemblent *aux* chats et les usuriers *aux* loups. 8. Nous cherchons la cage *de* l'oiseau dans la chambre *de* la mère et elle est *au* jardin. 9. Ne donnez-vous pas ces fleurs *à* l'enfant *de* notre voisin? 10. Je donne l'aumône *au* pauvre enfant. 11. Nous admirons les merveilles *de* la nature. 12. Le soldat dévoue sa vie *à* la patrie, *à* l'honneur et *au* roi. 13. Les cahiers *du* frère sont sur la table. 14. Nous parlons *aux* voisins *de* leurs champs. 15. Je ne prête mon livre *à* personne.

1. Stvoření hlásají slávu stvořitelovu. 2. Růže jest královnou květin. 3. Vlk podobá se psu. 4. Myslím často na roztočilou dceru Karolininu. 5. Myslivec zabíjí na honbě zajíce bázlivého ranon z ručnice². 6. Návrat vlaštovek zvěstuje návrat jara. 7. Umění a vědy jsou užitečny člověku. 8. Kdo dává chudým, dává Bohu. 9. Komu přináší krejčí tento oblek? —

¹) Dieu vždy bez členu. — ²) subst. bez členu.

Bratru našeho sluhy. 10. Otec honí v lese na vrchole hory. 11. Obětujeme život svůj vlasti a králi. 12. Tato žena myslí často na smrt. 13. Kdo nemiluje radostí venkovských? 14. Doprovázíš-li často paní tetu na venek? — Ano. 15. Dcera sousedova mluví se služkou tetinou. 16. Hrdinové milují slávu světa. 17. Což synové sousedovi nepracují nikdy? 18. Přítel Karlův dědí po strýci zahradu.

22.

1. Přístavek (*apposition*) stává beze členu a bez předložky; ku př. *Louis, roi de France; Jérôme, camarade de Henri.*

2. Jména měst mají na otázky kde a kam předložku *à* (*à Paris* v P. i do P.), jména zemí předložku *en* beze členu (*en France* ve F. i do F.).

3. Na otázku odkud stává předložka *de* (u jmen zemí beze členu).

4. Jméno přídavné od subst. odvozené překládá se předložkou *de*

a) *beze* členu, zastupuje-li gen. appositivní nebo kvalitativní; ku př. král francouzský *le roi de France*; království České *le royaume de Bohême*; zlatá kniha *le livre d'or*; titul královský *titre de roi*; město pražské (Praha) *la ville de Prague*;

b) *se* členem, zastupuje-li gen. possessivní; ku př. hlavní město české *la capitale de la Bohême.*

5. Rozkazovací způsob (*impératif*) sloves na *-er*:

Koncovky

V z o r

Jed. č. 2. os. *-e cherche!* hledej! *ne cherche pas!* nehledej!
 Mn. č. 1. os. *-ons cherchons!* hledejme! *ne cherchons pas!* nehledejme!
 2. os. *-ez cherchez!* hleďte! *ne cherchez pas!* nehleďte!

Pozn. V rozkazovacím způsobu podmět náměstkový se nevyjadřuje.

1. *Ce monsieur est-il de Paris?* — Non, mon ami, *il est de Bordeaux.* 2. *Charles, frère de ton ami Henri, est dans une*

1) venkova.

pension | à Dresde. 3. Nos amis sont maintenant à Lyon, ville de France. 4. Mes parents demeurent à Bruxelles¹, capitale de la Belgique. 5. François Joseph est le nom de l'empereur d'Autriche. 6. L'empereur d'Autriche est aussi roi de Bohême. 7. Elisabeth, impératrice d'Autriche et reine de Bohême, passe souvent l'hiver en Hongrie. 8. Quittez l'Italie et retournez en France! 9. J'arrive de Dresde, capitale de la Saxe, et mon ami arrive de Prague, capitale du royaume de Bohême. 10. Pose cette lettre de Paris sur la table! 11. Ne retournons pas en France! 12. Vos amis visitent souvent les musées de Paris. 13. Montre notre pont de fer à tes amis!

1. Je-li váš pan učitel z Prahy? — Nikoliv, otče, není z Prahy; jest z Vídně. 2. Listonoš přináší list z Drážďan Jiljtmu, druhu tvého přítele Karla. 3. Města evropská podobají se málo městům asijským. 4. Bydlí-li váš přítel v Římě či v Benátkách? 5. Myslíš-li často na návrat z Francie? 6. Navštivte museum pražské! 7. Opusťme tuto zemi a vraťme se do Čech, vlasti své! 8. Opusť rychle Paříž a nevracej se do Francie! 9. Travme zimu a jaro v Itálii! 10. Nemocná matka Jindřichova tráví léto v Karlových Varech, slavném [to] městě českém. 11. Vrať se do Vídně, hlavního města rakouského. 12. Císař rakouský jest králem českým a uherským. 13. Ukazujeme příteli Jindřichovu železný most.

O jméně přídavném.

23.

1. Jména přídavná, nejsouce zakončena e nehlasným, jsou dvojího zakončení.

2. Ve tvaru ženského rodu přidává se pak nehlasné e ku tvaru rodu mužského; ku př.

petit (malý) — *petite* (malá), *joli* (pěkný) — *jolie* (pěkná),
grand (veliký) — *grande* (veliká), *latin* (latinský) — *latine* (latinská).

Pozn. Plur. se tvoří jako u subst.; ku př. *petit* — *petits* (malí);
petite — *petites* (malé).

¹) vyslov *x* = *ss*.

3. Některá poznamenání o pravopise adj. ve fem.

- a) Adj. v *eux* zakončená mění *x* v *s*; ku př. *heureux* (šťastný) — *heureuse*.
 b) Adj. v *f* „ „ *f* ve *v*; „ *attentif* (pozorný) — *attentive*.
 c) Adj. se kmenovým *e* ve slabice zavřené mění toto *e* ve široké, což se označuje:

1. přízvukem tupým u adj. na *-er*; ku př. *cher* (drahý) — *chère*;
2. zdvojením souhl.; ku př. *mortel* (smrtelný) — *mortelle*, *ancien* (starý) — *ancienne*.

- d) Mnohá jiná adj. též zdvojují souhl. konečnou; ku př. *bon* (dobrý) — *bonne*; *épais* (hustý) — *épaisse*. — *Long* (dlouhý) má *longue*. (Proč?)

4. Jména přídavná následují z pravidla za svým subst., zvláště označují-li národnost, náboženství, úřad, barvu a podobu; ku př. *la langue latine* (jazyk latinský), *la cour royale* (dvůr královský), *la table noire* (černá tabule).

1. Dieu récompense les *bonnes* actions des *hommes* après leur mort. 2. Mon *bon* père retourne déjà de son *long* voyage. 3. Les *hommes riches* sont quelquefois *malheureux*. 4. N'écoutez pas la *dangereuse* voix d'un *adulateur*! 5. Ma *chère* fille, travaille; car l'oisiveté est une *maladie pernicieuse*. 6. Pensons à nos *chers* parents! 7. Notre *ami* raconte une *longue* *histoire*. 8. Le maître *exhorte* ses *élèves* à l'étude de la *langue latine*. 9. Notre *corps* | est *mortel*, mais notre *âme* est *immortelle*. 10. L'empereur d'Autriche visite les *grandes* *villes* de son *fidèle* royaume de Bohême. 11. Récompensez ces *petites* filles; elles sont *attentives*. 12. Pourquoi Charles et Henri ne sont-ils pas *attentifs*?

1. Učitel odměňuje dobré žáky a kárá žáky lenivé. 2. Dlouhý život není vždy šťastným životem. 3. Náš bývalý soused vybízí své syny ku práci. 4. Není-li studium jazyků starých užitečno a příjemno? 5. Bůh nesmrtelný miluje svá stvoření. 6. Přítel věrný jest velké štěstí pro člověka nešťastného. 7. Myslíte-li často na spásu nesmrtelné duše své? 8. Pán učitel chválí mou sestru; jest pozorna a hodna. 9. Tato mladá dívka jest nešťastna; oplakává smrt své drahé matky. 10. Drazí přátelé, neopouštějte mého uhoheho bratra! 11. Nebe jest odměnou dobrých skutkův. 12. Můj strýc obývá velký dům v této dlouhé ulici. 13. Přítel Jiljšho jest nemocen; jeho nemoc jest bolestna. 14. Studujeme jazyk latinský. 15. Krejčí přináší tvůj černý šat.

Stupňování pravidelné.

Stupňování jmen přídavných děje se takto :

1. Druhý stupeň (comparatif) označuje se příslovcem *plus* (více).

2. Třetí stupeň (superlatif) označuje se členem určitým před stupněm druhým.

grand (veliký) — **plus grand** (větší) — **le plus grand** (největší),
grande (velká) — **plus grande** — **la plus grande**.

Pozn. Menší stupeň téže vlastnosti označuje se adv. *moins* (méně); ku př. *moins utile* (méně užitečný, ne tak užitečný); *le moins utile* (nejméně užitečný).

3. Srovnávací spojka než jest **que** (**qu'** před samohláskou). Tato spojka musí se klásti i tam, kde v jazyku českém jest gen. comp.; ku př. větší mého bratra *plus grand que mon frère*.

4. Při superlativu předložka *z* pronáší se předložkou **de**.

5. Sesilující velmi, velice a předpona pře- pronášejí se slůvky *très, fort, bien*; ku př. *très grand, fort aimable, bien petit*.

6. Po nám. přisvojovací superlativ ztrácí člen; ku př. *mon plus grand ennemi* můj největší nepřítel.

aussi - que (ve větách kladných) } tak - jak.
si - que (ve větách záporných) }

1. L'histoire est une science *aussi* utile *qu'*agréable. 2. Le lion est *aussi* brave et intrépide *que* le tigre; mais il est *plus* généreux. 3. La Suisse n'est pas si fertile *que* l'Italie. 4. La Bohême est *moins* fertile *que* la Moravie. 5. Les contrées montagneuses sont *plus* saines, mais *moins* fertiles *que* les plaines. 6. Les bonnes marchandises sont toujours *plus* chères *que* les mauvaises. 7. Cette eau est *très* claire et *très* pure. 8. Les richesses ne sont pas *le plus* grand bonheur des hommes. 9. L'éléphant habite les contrées *les plus* chaudes d'Asie et d'Afrique. 10. La *plus* violente tempête ne déracine pas le roseau. 11. Je ne quitte pas *mon plus cher* ami pendant sa maladie dangereuse.

12. La hauteur et la fierté attirent les guerres *les plus* dange-reuses. 13. L'oisiveté est *le plus* dangereux de nos ennemis. 14. La langue italienne est *plus* agréable *que* la langue allemande.

1. Alexander jest hrdina tak slavný, jako Achilles. 2. Asie není tak lidnata, jako Evropa; ale jest lidnatější než Amerika. 3. Čest bývá lidem dražší života. 4. Jsou-li lidé nejbohatší vždy nejšťastnější? 5. Velmi dlouhý život není vždy nejšťastnější. 6. Strava nejjednodušší jest nejzdravější. 7. Švýcarsko jest nej-hornatější ze zemí evropských. 8. Lev jest nejstatečnější čtver-nožec. 9. Tigr jest méně velkomyslný než lev. 10. Silná bouře z kořene vyvrací často největší duby. 11. Pochlebník jest našim nejnebezpečnějším nepřitelem. 12. Moje přemilé dítky, nerušte štěstí svých rodičův svou lenivostí! 13. Tvoje sestra jest po-zornější než tvůj bratr. 14. Zlato jest dražší železa, ale železo jest užitečnější zlata. 15. Řím není nejstarším, ale jest nejslavnějším městem Italie.

25.

O příslovcích.

1. Příslovce způsobu odvozují se od jmen přídavných pří-ponou *-ment*, a to:

- a) Končí-li jméno přídavné samohláskou, připojuje se *-ment* bezprostředně; ku př. *poli* (zdvořilý) — *poliment* (zdvořile), *rare* (řidký) — *rarement* (řídce).
 b) Končí-li se jméno přídavné souhláskou, připojuje se *-ment* ke tvaru rodu ženského; ku př. *heureux* (šťastný) — *heureusement* (šťastně); *attentif* (pozorný) — *attentivement* (pozorně).
 c) U přídavných jmen na *-ent* a *-ant* odvrhuje se *t* a *n* připo-dobňuje se následujícímu *m*; ku př. *constant* (stálý) — *constamment* (stále); *prudent* (opatrný) — *prudemment*.

Pozn. 1. *e venment* se čte jako *a* [podobně i *v la femme*].

Pozn. 2. Výjinkou *lent* (zdlouhavý) má *lentement*.

Pozn. 3. *Vite* jest jméno přídavné i příslovce zároveň (rychlý, rychle).

¹⁾ jest. — ²⁾ *par*.

2. Stupeň druhý, jako u přídavných, se tvoří slovem *plus* nebo *moins*; při třetím stupni nesklonné **le** před druhý stupeň se klade; ku př.:

<i>rarement</i> (zřídka)	plus <i>rarement</i> (řídčeji)	le plus <i>rarement</i> (nejřídčeji)
<i>heureusement</i> (šťastně)	plus <i>heureusement</i> (šťastněji)	le plus <i>heureusement</i> (nejšťastněji)

3. Příslovce se sesilují jako jména přídavná.

4. Nese-li se příslovce ku jménu přídavnému, stává před ním. Nese-li se příslovce k celé větě, stává za určitým tvarem slovesa.

1. Nous pardonnons *facilement* une faute involontaire.
2. Écoute *attentivement* pendant la leçon! 3. Observez *rigoureusement* la distinction de ces mots! 4. Le climat influe *puissamment* sur les mœurs. 5. Parle *poliment* aux vieillards! 6. Travaillons *lentement*, *patiemment* et *constamment*! 7. Le canard marche *pesamment* et *lentement*. 8. Les *avares* aiment les richesses *plus ardemment* que la vertu. 9. Le rossignol ne chante-t-il pas *le plus agréablement*? 10. Nous oublions *très promptement* les malheurs passés. 11. Tu ne parles pas *assez clairement*, parce que tu parles *trop vite*. 12. La modestie accompagne *ordinairement* le mérite; mais l'orgueil et la présomption | accompagnent *le plus souvent* l'ignorance.

1. Sluha mluví zřídka dobře o svém pánu. 2. Nevypravuješ dobře, poněvadž vypravuješ velmi rychle a nemluvíš dosti jasně. 3. Náš bratr nebezpečně jest nemocen. 4. Proč nemluvíte zdvořileji se svými druhy? 5. Mravy druhů působí mocněji než slova. 6. Snášíme trpělivě své neštěstí. 7. Hrdinové milují slávu vrouceněji než život. 8. Posloucháme nejpozorněji, když otec vypravuje o naší vlasti. 9. Karel neposlouchá tak pozorně, jako Jiljí. 10. Obyvatelé vesnic milují zřídka radovánky městské. 11. Myslete častěji na spásu své duše než na radosti tohoto světa! 12. Trávíme příjemně léto na venkově. 13. Váš bratr nepracuje tak pozorně, jako vaše sestra.

26.

Stupňování nepravidelné.

1. Jména přídavná:

bon (dobrý)	<i>meilleur</i> (lepší)	<i>le meilleur</i> (nejlepší),
<i>bonne</i>	<i>meilleure</i>	<i>la meilleure</i>
mauvais , <i>e</i> (zlý)	<i>pire</i> (horší)	<i>le pire, la pire</i> (nejhorší),
petit , <i>e</i> (nepatrný)	<i>moindre</i> (nepatrnější)	<i>le moindre</i> (nejnepatrnější).

2. Příslovce:

bien (dobře)	<i>mieux</i> (lépe)	<i>le mieux</i> (nejlépe)
mal (zle)	<i>pis</i> (hůře)	<i>le pis</i> (nejhůře)
beaucoup (mnoho)	<i>plus</i> (více)	<i>le plus</i> (nejvíce)
peu (málo)	<i>moins</i> (méně)	<i>le moins</i> (nejméně).

Pozn. *Petit, e* (malý), *mauvais, e* (špatný), *mal* (špatně) stupňují se pravidelně; tedy: menší *plus petit*; nejšpatněji *le plus mal*.

3. Některá přídavná jména mají dvojí tvar v rodě mužském a to jiný před náslovnou souhláskou, jiný před náslovnou samohláskou. Jsou to:

	před souhl.	před samohl.	ženský rod.
krásný: beau		<i>bel</i>	<i>belle</i>
nový: nouveau		<i>nouvel</i>	<i>nouvelle</i>
měkký, zženštilý: mou		<i>mol</i>	<i>molle</i>
pošetilý: fou		<i>fol</i>	<i>folle</i>
starý, letitý: vieux		<i>vieil</i>	<i>vieille.</i>

1. Une *bonne* conscience est *le meilleur* oreiller. 2. Le travail est *le meilleur* remède contre l'ennui¹. 3. Les *exemples* exercent plus que *les meilleures* paroles. 4. Les *mauvaises* maximes sont *pires* que *les mauvaises* actions. 5. *La moindre* chose effraye le méchant. 6. *Le plus petit* n'est pas *le moindre*. 7. Charles raconte *mieux* que son frère; mais leur sœur raconte *le mieux*. 8. Les *rues* et les *places* de cette *belle* ville donnent un très *bel* aspect. 9. Un corps difforme renferme souvent *une belle* âme. 10. L'or pur est un métal très *mou*. 11. Cette aventure est un peu² *folle*. 12. Pourquoi traitez-vous *mal*

¹) vyslov *annui*. — ²) poněkud.

cet homme? 13. Une vie *molle* dégrade l'homme. 14. Ma tante est déjà *vieille*. 15. L'homme *vicieux* pense souvent à sa jeunesse. 16. Un *vicil* ami est une chose toujours *nouvelle*.

1. Dejte své nejlepší knihy dětem sousedovým! 2. Studium jest nejlepší útěchou v neštěstí. 3. Lék jest často horší nežli zlo. 4. Lhostejnost jest horší chybou než lenivost. 5. Třtina [se] klátí za¹ nejnepatrnějšího větru. 6. Lež jest nejhorší a bohužel nejobyčejnější chybou mládeže. 7. Tento chlapec kreslí dobře; ale moji žáci kreslí lépe. 8. Vypravuješ špatně tuto povídku. 9. Pracujete nejméně z našich žákův. 10. Dobré svědomí jest měkká poduška. 11. Leden² jest první měsíc nového roku. 12. Početilá láska rodičů přináší často neštěstí dětem. 13. Krásný šat krásí krásné tělo. 14. Náš starý sluha přináší dopis od pana hraběte. 15. Obýváme ve³ velmi starém domě.

O členu dělivém (*article partitif*).

27.

1. Na označenou částí věci dělitelné nebo neurčitého množství osob i věci užívá se genitivu celkového (*g. part.*), který ve větě zastupovati může i nominativ i accusativ; ba i s předložkou se spojovati může; ku př. *j'apporte de la viande* (přináším masa), *des cerises* (třešně); *des garçons chantent* (hoši zpívají), *ajoute de la patience* (přidej trpělivosti); *prêt à des sacrifices* (hotov ke službám).

2. Má-li genitiv celkový platnost vlastního genitivu ve větě, označí se pouhou předložkou *de* beze členu (viz příklad fr. 20.).

3. Pouhé *de* beze členu označuje genitiv celkový ve všech případech, kde stojí před substantivem adjectivum; ku př. *j'apporte de bonne viande*; *prêt à de grands sacrifices* (ale: *du pain sec* suchý chléb).

4. Člen v těchto případech slove částečníkem nebo-li členem dělivým (*article partitif*).

¹) à. — ²) Jména dní a měsíců členu nepřibírají. — ³) acc.

5. Vzor sklonění částečnicku.

1. du pain	chléb (vl. chleba),	de la viande	maso (vl. masa),
2. de pain	chleba,	de viande	masa,
3. à du pain	chlebu,	à de la viande	masu,
4. du pain	chléb.	de la viande	maso.

1. de l'or	zlato (vl. zlata),	des hommes	lidé,
2. d'or	zlata,	d'hommes	lidí,
3. à de l'or	zlatu,	à des hommes	lidem,
4. de l'or	zlato.	des hommes	lidi.

1. de bon pain	dobry chléb,
2. de bon pain	dobrého chleba,
3. à de bon pain	dobrému chlebu,
4. de bon pain	dobry chléb.

1. Les vaches sont très utiles; elles donnent *de la viande* et *du lait* à l'homme. 2. Versez *de l'eau* dans cette cruche! 3. *De* sombres nuages cachent le soleil. 4. Les chats mangent *du pain* et *de la viande*. 5. Nous trouvons *du fer*, *du cuivre*, *de l'argent*, *de l'or* et *du plomb* dans les montagnes de ce pays. 6. *De* grands arbres bordent la route. 7. Votre frère cherche partout *de* bon papier et *de* bonnes plumes. 8. *De* bons livres sont *de* bons amis. 9. Le Danube porte *de* grands navires. 10. Les chasseurs tuent *des* lièvres et *des* perdrix à la chasse. 11. Les arbres portent *des* fruits. 12. Que déjeunez-vous? — *Du* café. 13. Ces paysans cultivent *de* bons poiriers et *de* bons pommiers. 14. Pourquoi prêtes-tu *de l'argent* à cet homme? 15. Cette liqueur ressemble à *du* vinaigre. 16. Consacrez votre temps à *des* études utiles! 17. Personne ne pardonne à *des* traîtres. 18. Montrons *de la* patience! 19. Ne tachez pas votre habit avec *de l'encre*! 20. Les parents comblent leurs enfants *de* bienfaits.

1. Tito nešťastní žádají za chléb a vodu. 2. Dávejte chleba a masa chudým! 3. Náš zahradník přináší pěkné květiny. 4. Proč naléváte vína do této sklenice? 5. Tento strom rodí dobré ovoce. 6. Zlato a stříbro nejsou vždy dobří přátelé. 7. Pěkné květiny krásí naše zahrady. 8. Dlouhé války jsou velkým neštěstím pro národ. 9. Zlí chlapci bijí mého psa. 10. Lev obývá ve² krajinách

1) = nosí. — 2) acc.

horkých. 11. Chléb, mléko a maso jsou užitečný lidem. 12. Hledáme odpočinku ve stínu těchto stromův. 13. Tito vojíní ukazují zmužilost; srdnatě útočí na nepřátely. 14. Listonoš přináší listy od tvých přátel z Paříže. 15. Snídám obyčejně kávu, někdy mléko a chléb. 16. Dávej dobré rady přátelům svým. 17. Nesvěřujeme svých tajemství zrádcům. 18. Vojíní mluví často o válkách a o bitvách.

28.

Genitiv celkový se vyjadřuje pouhým **de** beze členu (podle 27, 2) závisí-li:

a) na subst. znamenajících určitou nebo neurčitou míru, váhu; ku př. *foule* (f.), *multitude* (f.), *quantité* (f.), množství, *grand nombre* (m.) velký počet, *morceau* (m.) kousek, *soixantaine*² (f.) kopa, *mètre* (m.) metr, *livre* (f.) libra, *bouteille* (f.) láhev, *tasse* (f.) šálek atd.

b) na příslovcích poměrných a na číslovkách neurčitých:

<i>beaucoup</i> mnoho,	<i>peu</i> málo,
<i>plus</i> více,	<i>moins</i> méně,
<i>trop</i> příliš,	<i>trop peu</i> příliš málo,
<i>assez</i> dosti,	<i>combien, que</i> kolik, co,
<i>autant, tant</i> tolik,	<i>rien</i> nic.

c) ve větách záporných, kde by ve větě kladné stál též genitiv celkový. (Viz příklady fr. 14.—16.)

Pozn. Po subst. *la plupart* (většina) a po adv. *bien* (velmi mnoho) stává gen. se členem a výrok v pluralu. (Viz příklady fr. 17.—20.)

1. Apportez un verre *de* vin et une bouteille *d'eau*! 2. Donne un morceau *de* pain et *de* viande à ton camarade! 3. Le jardinier apporte une corbeille *de* cerises. 4. Un grand nombre *d'hommes* cherchent leur bonheur en Amérique. 5. L'Europe exporte une grande quantité *de* blé. 6. Le tailleur demande deux³ mètres *de* drap. 7. Déjeunez-vous une tasse *de* thé ou un verre *de* café? 8. Trouves-tu *plus de* plaisirs à la campagne que dans la ville? 9. *Beaucoup de* malades fréquentent chaque année Karlsbad.

1) acc. — 2) vyslov *x* = **ss**. — 3) dva.

10. Je dépense *moins d'argent* que mon frère. 11. *Plus de flatteurs* que d'amis entourent les princes. 12. *Peu d'hommes* restent sages dans le bonheur. 13. Je ne trouve *rien de nouveau* dans ce livre. 14. N'apporte *pas de bière*, apporte *du vin*! 15. *Pourquoi* ne montrez-vous point *de patience*? 16. Ne cherchez *point d'excuses*! 17. La plupart *des* habitants de notre ville *sont négociants*. 18. La plupart *des* villes nouvelles *sont plus belles* que les anciennes. 19. Bien *des* Allemands émigrent en *Amérique*. 20. L'homme supporte bien *des* malheurs.

1. Ukroj malý kousek chleba! 2. Kolik láhví přinášíte? 3. Snídáme často kousek chleba s máslem. 4. Naši kupci vyváží velké množství cukru. 5. Mnoho-li chleba dáváte svým sluhům? 6. Dejte mé sestře sklenici vody. 7. Neutrácejme tolik peněz! 8. Mnohá nebezpečí ohrožují cestující po¹ moři. 9. Kolik lidí jest hrdo² na³ své peníze! 10. Velmi mnozí lidé opouštějí své přátele v neštěstí. 11. Ctnost nalézá více obdivovatelů než následovníkův. 12. Kolik neštěstí tísní chudé! 13. Práce stálá přemáhá velmi mnoho překážek. 14. Kolik lidí hledá své štěstí v bohatství!² 15. Většina vystěhovalců vrací [se] chuda do otčiny. 16. Většina žáků bývá pilna a pozorna. 17. Pan učitel chválí velmi mnoho žákův. 18. Nedávejte masa mým dětem! 19. Ne-nalézám přátel v této zemi. 20. Nepřinášíme nic nového.

29.

Množné číslo v -x.

V čísle množném místo s píše se x u substantiv a adjektiv zakončených

a) na -au (-eau) a -eu; ku př.

le chapeau (klobouk) — *les chapeaux* (klobouky),

le neveu (synovec) — *les neveux* (synovci),

beau (krásný) — *beaux* (krásní).

Pozn. U adj. s dvojím tvarem pro rod mužský tvoří se plural jen od tvaru užívaného před náslovnou souhláskou.

¹⁾ sur. ²⁾ plur. ³⁾ de.

b) na -al, při čemž se l mění v u; ku př. *le cheval* (kůň) — *les chevaux*; *égal* (roven) — *égaux* (rovni).

c) některá porůzná; ku př.

le bijou klénot — *les bijoux*, *le travail* práce — *les travaux*,
le genou koleno — *les genoux*, *le ciel* nebe — *les cieux*,
le hibou sova — *les hiboux*, *l'œil* (m.) oko — *les yeux*.

1. Les rennes traînent avec une grande rapidité les traîneaux des Lapons. 2. Les pêcheurs allument des feux sur la plage. 3. Les moineaux ne quittent pas notre pays en hiver. 4. Le mérite excite toujours des rivaux. 5. Dieu dispense les biens et les maux selon la force ou la faiblesse des hommes. 6. L'homme dompte les animaux farouches. 7. Tombez sur les genoux et demandez grâce! 8. Les bijoux de cette dame coûtent une énorme somme d'argent. 9. Ne tuez pas les hiboux; ils sont plus utiles que nuisibles. 10. Les yeux de cet homme parlent plus distinctement que sa bouche. 11. Nous trouvons la plupart des métaux dans les entrailles de la terre. 12. Les travaux de la campagne sont agréables. 13. Mon frère apporte de beaux livres. 14. Bien des hommes passent les beaux jours de la jeunesse dans une molle paresse. 15. Le riche et le pauvre sont égaux devant Dieu.

1. Tyto děti myslí často na své hry. 2. Velbloudi snášejí dlouho žízeň. 3. Ptáci přeletaví¹ vracejí [se] na² jaře do našich krajin. 4. Noviny zvěstují příchod císařův do našeho města. 5. Sobové nahrazují koně Laponcům. 6. Sovy létají v noci. 7. Nejsou-li nemoci oční velmi nebezpečny? 8. Dívky nosí vlasy dlouhé. 9. Práce rolníkovy jsou namáhavy. 10. Pyramidy jsou hrobky králův egyptských. 11. Množství obrazův unavuje oči. 12. Obrazy mnoha malířů jsou velké ceny. 13. Malé děti milují hry nebezpečné. 14. Vypravuj o jednotlivostech této nešťastné náhody. 15. Nepodivíte-li [se] velké zmužilosti našich vojevůdcův? 16. Železo jest nejužitečnější z kovův. 17. Nebe jest odměnou našich skutkův. 18. Velcí i malí jsou rovni před Bohem. 19. Sestra přináší matce krásné obrazy. 20. Pro nové přátely nezapomínáme starých.

¹) cestující. — ²) á.

O slovese.

Tvary prosté.

30.

Présent de l'indicatif a impératif sloves na **-re**.

V z o r y :

1. Présent de l'indicatif.

	Koncovky:	Kmen: <i>romp-</i>	Kmen: <i>perd-</i>
Jedn. č.	{	1. -s <i>je romps</i> lámu,	<i>je perds</i> ztrácím,
		2. -s <i>tu romps</i> lámeš,	<i>tu perds</i> ztráciš,
		3. (-t) <i>il rompt</i> láme,	<i>il perd</i> ztráci,
		<i>elle rompt</i> láme,	<i>elle perd</i> ztráci,
Množ. č.	{	1. -ons <i>nous rompons</i> lámeme,	<i>nous perdons</i> ztrácíme,
		2. -ez <i>vous rompez</i> lámeto,	<i>vous perdez</i> ztrácite,
		3. -ent ¹ <i>ils rompent</i> lámou,	<i>ils perdent</i> ztrácejí,
		<i>elles rompent</i> lámou;	<i>elles perdent</i> ztrácejí.

2. Impératif.

Jedn. č.	2. -s	<i>romps!</i>	lámej!	<i>perds!</i>	ztrácej!	
Množ. č.	{	1. -ons	<i>rompons!</i>	lámejme!	<i>perdons!</i>	ztrácejme!
		2. -ez	<i>rompez!</i>	lámejte!	<i>perdez!</i>	ztrácejte!

Pozn. 1. Končí-li se kmen sloves v *d* neb *t* (*perd-re*), odsouvá se v 3. osobě jedn. čísla koncovka *t*.

Pozn. 2. Tvary záporné a tazací tvoří se jako u sloves na *-er* (viz úl. 15. a 18.), ale v 3. osobě jedn. čísla nevkládá se *t*; tedy: *rompt-il?* *perd-il?*

1. Je *vends* ma maison. 2. Que *vends*-tu? 3. Il ne *vend* rien. 4. J'*entends* la voix de ma conscience. 5. *Défends* courageusement ton opinion! 6. *Entends*-tu un bruit? — Je n'*entends* rien. 7. Il *attend* déjà deux heures et il ne *perd* pas patience. 8. L'esclavage *corrompt* les mœurs. 9. Le véritable héros *défend* l'innocence. 10. *Rends* ce livre à ton ami! 11. Le malheur *rend* les hommes sages. 12. Nous n'*attendons* pas de reconnaissance d'un homme méchant. 13. Vous *perdez* trop de temps avec vos jeux. 14. *Attendez* demain votre père! 15. Les parents *défendent* aux enfants les jeux dangereux. 16. Les soldats ne *défendent*-ils pas bravement la patrie contre l'ennemi?

¹) *ent* nehlasné.

17. Pourquoi ce garçon ne *répond*-il pas à ma question? 18. Nous *attendons* avec impatience¹ le retour de nos amis. 19. Ne *perdez* pas votre vie dans l'oisiveté! 20. La nécessité *rompt* le fer.

1. Špatná společnost kazí dobré mravy. 2. Hodný chlapec odpovídá zdvořile ke každé otázce. 3. Prodává-li váš strýc svůj dům? — Nikoliv, ale prodává svou zahradu. 4. Tento kupec prodělává² mnoho peněz. 5. Psi brání ovcí proti vlkům. 6. Poslechněte! neslyšíte-li hluku? — Posloucháme pozorně, ale neslyšíme ničeho. 7. Odpověz na mou otázku! 8. Co prodáváš, chlapče? — Prodávám třešně. 9. Utrácí³ své jmění ve hře a přece hraje bez ustání. 10. Kde jest vaše sestra? — Očekává svou přítelkyni v zahradě. 11. Čekáme již hodinu vašeho návratu. 12. Proč neodpovídají? 13. Svým dobrým chováním³ činíte své rodiče šťastnými. 14. Bohatství hubí více lidí než chudoba. 15. Hájíme udatně své vlasti⁴ proti nepřátelům. 16. Zahálka nikoho šťastným nečiní. 17. Učitel zapovídá svým žákům tyto hry. 18. Očekáváš-li vděku od tohoto člověka? 19. Mnozí lidé utrácejí drahý čas svého života ve zženštilé zahálce.

31.

Présent de l'ind. a impératif sloves na **-ir**.

1. Slovesa na **-ir** zakončená přibírají přímnožek **-iss** mezi kmen a koncovky.

Pozn. 1. Před koncovkou s sbíhají se tři s (*iss-s*), místo nichž jen jediné se píše (*is*).

Pozn. 2. Před koncovkou **t** v 3. os. sing. vysouvá se **ss** přímnožku **iss** (bez náhrady).

2. V z o r.

Présent de l'indicatif.

	Koncovky:	Kmen: <i>pun-</i> ,	
Jedn. č.	1. <i>iss + s = is</i>	<i>je punis,</i>	trestám,
	2. <i>iss + s = is</i>	<i>tu punis,</i>	trestáš,
	3. <i>iss + t = it</i>	<i>il punit,</i>	trestá,
		<i>elle punit,</i>	trestá.

¹) Předl. *avec* se subst. beze členu rovná se adverbiu; zde **ne-dočkávě**. — ²) *perdre*. — ³) *par*. — ⁴) *acc*.

Množ. č.	$\left\{ \begin{array}{l} 1. \text{ iss-ous} \\ 2. \text{ iss-ez} \\ 3. \text{ iss-ent}^1 \end{array} \right.$	<i>nous punissons</i> , trestáme,
		<i>vous punissez</i> , trestáte,
		<i>ils punissent</i> , trestají, <i>elles punissent</i> , trestají.

Impératif.

Jedn. č.	2. <i>iss + s = is</i>	<i>punis!</i>	trestej!
Množ. č.	$\left\{ \begin{array}{l} 1. \text{ iss-ous} \\ 2. \text{ iss-ez} \end{array} \right.$	<i>punissons!</i>	trestejme!
		<i>punissez!</i>	trestejte!

Pozn. Tvary záporné a tazací se tvoří jako u sloves na *-re* (viz 30).

1. Je *remplis* mes devoirs. 2. Tu *trahis* le secret de tes amis. 3. *Chéris* tes parents! 4. Pourquoi *choisit*-il ce livre? 5. Nous *bâtissons* une nouvelle maison. 6. Vous *choisissez* souvent mal vos amis. 7. Les couleurs des fleurs *réjouissent* les yeux. 8. Je ne *salis* jamais mes livres; mais vous *salissez* toujours vos cahiers. 9. N'*obéis*-tu pas à la volonté de tes parents? 10. Elle *chérit* ses parents et elle *obéit* avec plaisir à ses maîtres. 11. La santé *embellit* le corps et la bonne éducation *embellit* l'âme. 12. Nous parlons et nous *agissons* souvent sans réflexion². 13. *Punissez* ce garçon! Il est trop paresseux et il *salit* ses habits. 14. Les contrées méridionales *nourrissent* les animaux les plus farouches. 15. Le travail continuel *enrichit* les hommes.

1. Trestám své dítky přísně, když zaslouhují trestu. 2. Poslouchám vždy rodičův a učitelův. 3. Okrášli duši svou ctnostmi! 4. Nepošpiň sešitů mých! 5. Tento člověk není mlčeliv, prozrazuje tajemství přátel svých. 6. Sestra jedná dobře; jedná podle hlasu svědomí svého. 7. Což neplníme vždy povinností svých? 8. Poslouchejme vždy svědomí svého! 9. Volíme své přátele vždy s velikou opatrností. 10. Milujete-li rodiče své? 11. Nejednáte-li nerozvázně², když svěřujete svá tajemství těmto lidem? 12. Hry obveselují dítky. 13. Neobohacuje-li práce lidi? 14. Staví-li již vlaštovky svá hnízda pod naši střešou? 15. Vášně zřídka poslouchají rozumu. 16. Dobrý občan miluje vlast a poslouchá

¹⁾ *ent* nehlasné. — ²⁾ Viz pozn. ¹⁾ na str. 36.

její zákonův. 17. Moudří jednají rozvážně a nemluví mnoho.
18. I' zvířata divoká žijí svá mláďata. 19. Stavíte-li nový dům
v této ulici?

32.

Présent de l'ind. a impératif slovesa être.

		1. Prés. ind.		2. Impératif.
Jedn. č.	{	1. je suis	jsem,	J. č. 2. sois! buď!
		2. tu es	jsi,	Mn. č. { 1. soyons! buďme! 2. soyez! buďte!
		3. il est	jest,	
		elle est	jest,	
Množ. č.	{	1. nous sommes	jsme,	
		2. vous êtes	jste,	
		3. ils sont	jsou,	
		elles sont	jsou.	

Pozn. Tvary tazací a záporné jako u sloves na *-re*; ku př. *je ne suis pas, tu n'es point; suis-je? es-tu? n'êtes-vous pas?*

3. Výrokové subst. nemívá členu, omezuje-li podmět jménem rodovým všeobecně; je-li však výrokové subst. spojeno s adj., má u sebe člen neurčitý; ku př. *il est peintre*, ale: *il est un peintre excellent*.

Pozn. I pouhé subst. mívá člen neurčitý, označuje-li jedince ku druhu náležejícího; ku př. *Le canard est un oiseau*.

1. Je *suis* ton père; tu *es* mon fils et ta sœur *est* ma fille. 2. Cette dame *est* la sœur de notre père, elle *est* donc notre tante et ce monsieur, son mari, *est* notre oncle. 3. *Sommes-nous* ici en France? — Oui, monsieur, nous *sommes* déjà en France. 4. *Etes-vous* content de vos élèves? — Oui, monsieur, je *suis* très content de mes élèves. 5. Pourquoi *es-tu* si triste, Charles? *n'es-tu pas* malade? — Je ne *suis pas* malade, mais je *suis* malheureux. 6. Votre mère *n'est-elle pas* contente de vos travaux? 7. Nous *sommes* pauvres et vous *n'êtes pas* riches. 8. *Sois* simple dans tes habits et frugal dans tes repas! 9. *Soyons* dignes de la récompense de nos parents! 10. *Soyez* généreux envers les pauvres! 11. Ne *sois pas* paresseux, mon ami; car

¹⁾ même.

Poisiveté est un vice hideux. 12. Ton ami est peintre; mais il n'est pas un peintre excellent. 13. Je suis Bohême. 14. Beaucoup de peuples sont encore païens. 15. La Bohême est un royaume.

1. Jsem tvým přítelem. 2. Nejsi mým přítelem, neboť prozrazuješ má tajemství. 3. Jsi-li mladší své sestry? 4. Jsme chudí, ale jsme spokojenější než náš bohatý soused. 5. Jsou-li tvé sestry spokojeny tvým chováním? 6. Hledáme svých bratrův; kde jsou? 7. Odkud jste, pane? — Jsem z Rakouska. 8. Jste-li Němec? — Nikoliv, jsem Čech. 9. Jste-li nemocen, milý příteli? — Nikoliv, ale jsem smuten. 10. Proč nejste vesely, mé sestry? 11. Buď hoden našeho přátelství! 12. Buďme přátely dobrým, ale nebuďme nepřátely zlým! 13. Nebuďte skoupými, ale nebuďte též¹⁾ marnotratnými! 14. Proč jsi přísným ku svým podřízeným? 15. Většina národův evropských jsou křesťany. 16. Království české jest krásná země. 17. Král pruský jest císařem německým. 18. Bůh jest pánem všehomíra. 19. Bůh jest spravedlivým soudcem. 20. Člověk jest tvor boží.

33.

Présent de l'ind. rodu trpného.

1. *Participe passé* (příčestí minulého času trpné) má koncovku:
 é u sloves na *-er* (km. *cherch* + *é* = *cherché* hledán),
 u u sloves na *-re* (km. *romp* + *u* = *rompu* lámán),
 i u sloves na *-ir* (km. *pun* + *i* = *puni* trestán).

2. Trpný rod se opisuje spojením slovesa pomocného *être* s příčestím (trpným) času minulého, které s podmětem se shoduje v rodě i čísle; tedy přítomný čas rodu trpného jest:

Jedn. č.	{	1. <i>je suis cherché</i> jsem hledán, <i>je suis cherchée</i> jsem hledána,
		2. <i>tu es cherché</i> atd. <i>tu es cherchée</i> atd.
		3. <i>il est cherché</i> <i>elle est cherchée</i>
Množ. č.	{	1. <i>nous sommes cherchés</i> <i>nous sommes cherchées</i>
		2. <i>vous êtes cherchés</i> <i>vous êtes cherchées</i>
		3. <i>ils sont cherchés;</i> <i>elles sont cherchées.</i>

¹⁾ non plus.

3. Impératif rodu trpného:

sois cherché! buď hledán! *sois cherchée!* buď hledána!
soyons cherchés! buďme hledáni! *soyons cherchées!* buďme hledány!
soyez cherchés! buďte hledáni! *soyez cherchées!* buďte hledány!

Rovněž tak: *je suis rompu(e)* jsem lámán(a),
je suis puni(e) jsem trestán(a).

Pozn. 1. Ve tvaru záporném klade se *ne* před pomocné sloveso *être* a slůvko doplňovací za sloveso pomocné; ku př. *je ne suis pas puni*, ne-jsem trestán.

Pozn. 2. Ve slovosledu věty tazací nám. osobná klade se za tvar slovesa pomocného; ku př. *es-tu puni?* jsi trestán? *n'êtes-vous pas punis?*

Pozn. 3. Příčestí tvoří tvar rodu ženského a množné číslo jako jména přídavná.

Pozn. 4. V 2. os. plur. při oslovení jediné osoby jest shoda part. p. jako v češtině; ku př. *vous êtes perdu* jste ztracen, *vous êtes perdue* jste ztracena.

3. Přenášíme-li věty rodem činným vyjádřené v rod trpný, podmět věty činné na předložce *par* závislým se činí. Předmět pak přímý (accusativný) podmětem věty trpné se stává a sloveso s ním v osobě, rodě a čísle se shoduje.

Pozn. Místo předl. *par* užívá se předl. *de* při slovesech činnost duševní označujících; ku př. *aimer, honorer* atd.

1. *Je suis aimé de mon maître; car je suis toujours attentif.*
2. *Tu es souvent blâmé.* 3. *Malheureux pays! tu n'es pas bien défendu par tes citoyens.* 4. *Nous ne sommes pas fatigués.*
5. *Vous êtes trahi, mon ami.* 6. *Vous êtes trahis, messieurs.*
7. *Elles ne sont pas louées par leur maître.* 8. *Cet arbre est planté par mon père au jour de ma naissance.* 9. *Le livre est trouvé par Jérôme au jardin.* 10. *Le maître est aimé des enfants sages.* 11. *La grande maison dans cette longue rue est habitée par monsieur le comte.* 12. *Ce garçon est-il puni par son maître?*
13. *Le nid sous notre toit est bâti par une hirondelle.* 14. *Les bons sont toujours détestés des méchants.* 15. *Ces élèves ne sont-ils pas souvent blâmés?* 16. *Le soleil est caché par de¹ sombres nuages.* 17. *Par qui le cheval est-il sellé?* — Par votre domestique, M. 18. *Sois récompensée, ma fille, de ta fidélité!*

¹) Viz úlohu 27, 1.

19. *Soyez méprisé*; car vous abandonnez vos amis au malheur.
20. Ne *soyons pas punis* de notre désobéissance!

1. Jsi ztracen; tvé mravy jsou zkaženy. 2. Jsi očekáván.
3. Neplač, nejsi opuštěn od svých přátel. 4. Jsme ošetřováni od dobrých rodičův. 5. Jste pozváni do koncertu? 6. Tento sup jest zastřelen od mého otce. 7. Nejsou-li tato pole bedlivě vzdělávána od našich rolníků? 8. Mé oči jsou umdleny množstvím obrazův. 9. Mravy národa jsou často zkaženy dlouhou porobou. 10. Tajemství vašich přátel jsou prozrazena od těchto lidí. 11. Lékaři zruční jsou hledáni a ctěni. 12. Tento pes bývá často bit od svého pána. 13. Naše město jest navštěvováno od kupců evropských a amerických. 14. Nebýváte-li odměňováni podle svých zásluh? 15. Kým vsazen jest tento strom? 16. Cesta jest okrášlena krásnými stromy. 17. Ctnost nebývá odměňována v tomto životě. 18. Tento člověk není milován od nikoho. 19. Vědy a umění jsou vzdělávány v této zemi. 20. Vojínové, buďte odměněni za svou udatnost! 21. Buď potrestán za svou neposlušnost! 22. Buď pochválen za svůj čin chvalitebný! 23. Nebudiž od nikoho oplakáván, bidný zrádce!

34.

Minulý čas popisný (imparfait).

Koncovky: 1. V z o r y.

Jedn. č.	<ol style="list-style-type: none"> 1. -ai-s je cherchais, 2. -ai-s tu cherchais, 3. -ai-t il cherchait, 	hledal jsem atd.	<ol style="list-style-type: none"> rompais, rompais, rompait, rompait, 	lámal jsem atd.	<ol style="list-style-type: none"> punissais, punissais, punissait, punissait, 	restal jsem atd.
Množ. č.	<ol style="list-style-type: none"> 1. -i-ons nous cherchions, 2. -i-ez vous cherchiez, 3. -ai-ent¹⁾ ils cherchaient, 					
Jedn. č.	<ol style="list-style-type: none"> 1. J'étais, byl (býval) jsem, 2. tu étais, byl jsi, 3. il était, byl (jest), 		<ol style="list-style-type: none"> elle était, byla (jest), 	<ol style="list-style-type: none"> 1. nous étions, byli jsme, 2. vous étiez, byli jste, 3. ils étaient, byli (jsou), 	<ol style="list-style-type: none"> elles étaient, byly (jsou). 	
Množ. č.						

1) *de.* — 2) *ent* nehlasné.

- Pozn. 1. Tvary záporné a tazací jako v čase přítomném.
 Pozn. 2. Slovesa na *-ir* mají v imparfaitu také přímnožek *iss*.
 Pozn. 3. Imparfait rodu trpného opisuje se podobně jako *prés*.

V z o r :

Jedn. č.	$\left. \begin{array}{l} 1. \text{ j'étais cherché,} \\ 2. \text{ tu étais cherché,} \\ 3. \text{ il était cherché,} \end{array} \right\}$	$\left. \begin{array}{l} \text{byl} \\ \text{hledán} \\ \text{hledán atd.} \end{array} \right\}$	$\left. \begin{array}{l} \text{jsem} \\ \text{hledán atd.} \end{array} \right\}$	$\left. \begin{array}{l} \text{j'étais cherchée,} \\ \text{tu étais cherchée,} \\ \text{elle était cherchée,} \\ \text{nous étions cherchées,} \\ \text{vous étiez cherchées,} \\ \text{elles étaient cherchées.} \end{array} \right\}$	$\left. \begin{array}{l} \text{byla} \\ \text{jsem} \\ \text{hledána atd.} \end{array} \right\}$	
Množ. č.						$\left. \begin{array}{l} 1. \text{ nous étions cherchés,} \\ 2. \text{ vous étiez cherchés,} \\ 3. \text{ ils étaient cherchés.} \end{array} \right\}$

2. Imparfait označuje děj trvácí v minulosti a zvláště se ho užívá na označenou dějův současných (při popisu).

1. Je *prétais* toujours mes livres à mes camarades; mon frère *n'était* jamais si complaisant. 2. Tu *cultivais* autrefois la musique. 3. Dans sa jeunesse notre père *travaillait* beaucoup. 4. Autrefois nous *brûlions* de l'huile, à présent nous brûlons du pétrole. 5. Les ennemis *attaquaient* nos frontières et nous *dé-fendions* bravement notre patrie. 6. Nous *descendions* souvent cette montagne, quand nous *étions* chez notre oncle. 7. Quand vous *étiez* dans la cour, *n'entendiez-vous* pas un grand bruit dans la rue? 8. Des barbares *franchissaient* souvent les frontières de l'empire romain. 9. Les Phéniciens *enrichissaient* leurs villes par le commerce. 10. Notre ami Jules *était* autrefois plus heureux; il *menait* une vie tranquille et il *était* content de peu. 11. Les Athéniens aimaient les arts, les Romains aimaient la guerre. 12. Les consuls romains *étaient nommés* par le peuple. 13. Les mœurs des Romains *étaient corrompues* par les richesses. 14. Vous *étiez* souvent *punis*; car vous *n'étiez* pas assez attentifs. 15. Le soleil *était adoré* des Perses.

1. Trávil jsem zimu ve městě a na jaře¹ vracel jsem [se] na venkov. 2. Na venkově pěstovali jsme s otcem svým růže a lilie. 3. Sázeli jsme také stromy. 4. Mnoho lidí vyhledávalo přátelství otce mého, ale on volíval své přátely s velikou opatrností. 5. Na večer shromažďovali jsme své přátely; zpívali, hráli a ho-vořili jsme. 6. Phoiničané dodávali výrobky východní národům starověkým². 7. Miluješ-li hru? — Nemiluji her, ztrácel jsem

¹) á. — ²) subst.

mnoho peněz a mnoho času ve hře. 8. Neodpovídali jste vždy způsobem¹ uspokojujícím. 9. Proč sestupoval jsi tak rychle? 10. Mravy našich předků byly jednoduchy, jejich život byl vždy pln činnosti². 11. Býval jsi kdysi mým přítelem, ale nyní jsi mým nepřitelem. 12. Hudba bývala pěstována od našich předkův. 13. Říše římská bývala často napadána Germany. 14. Etna pokládána od starých za³ nejvyšší horu země. 15. Alexander byl pokládán za³ největšího hrdinu starověku.

1. Cvičení souvislé.

Pavel a Jeroným.

Paul et Jérôme *passaient* ordinairement les vacances chez leurs parents et *jouissaient* des plaisirs de la campagne; car leur père *habitait* en été une maison de campagne qui⁴ *était entourée* d'un grand jardin. Un fleuve *coulait* devant le jardin et *augmentait* les agréments de ce séjour. Nos enfants *aimaient* la pêche et les promenades sur l'eau; mais leur père *défendait* souvent ces plaisirs à ses enfants et Paul et Jérôme, qui *aimaient* leur père, *obéissaient* à ses commandements.

35.

Minulý čas vypravěcí (passé défini) sloves na -er.

1. V minulém čase vypravěcím rozšiřuje se kmen sloves znakem časovým.

2. Kmen rozšířený znakem časovým nazýváme kmenem perfectním.

3. Znak časový u sloves na -er jest a, které se mění v è ve 3. os. plur.

Koncovky:

4. Vzor časování.

Jed. č.	{	1. a-i je cherchai,	}	hledal jsem atd.	{	1. â-mes nous cherchâmes,	}	hledali jsme atd.
		2. a-s tu cherchas,				2. â-tes vous cherchâtes,		
		3. a il chercha, elle chercha;				3. è-rent ⁵ ils cherchèrent, elles cherchèrent.		

¹) de. — ²) subst. beze členu. — ³) comme. — ⁴) Věta relativná odděluje se čárkou (,) od svého subst. jen tenkrát, možná-li ji vynechatí beze změny obsahu věty hlavní. — ⁵) ent nehlasné.

Pozn. 1. V plur. osoby 1. a 2. vždy mají přízvuk složený (^).

Pozn. 2. Tvary záporné a tazací jako u prés. ind. sloves na -er. Tedy v 3. os. sing. vkládá se ve tvaru tazacím mezi tvar slovesný a náměstku souhláska -t-; ku př. *chercha-t-il?* *chercha-t-elle?*

5. Passé défini označuje děj v minulosti nastupující a proto se ho užívá na označenou dějův po sobě sběhlých (při vypravování).

1. *J'arrivai* à Prague et je *rencontrai* ton frère à la gare. 2. Nous *visitâmes* ensemble le château royal, le musée, l'hôtel de ville, beaucoup d'églises et le théâtre. 3. Ne *chantas-tu* pas une chanson française? 4. Il *trouva* sous une pierre une bourse pleine d'or. 5. Ne *trompa-t-il* pas trop souvent ses amis? 6. Vous *jouâtes* hier chez monsieur le comte; votre jeu était-il amusant? 7. Pourquoi ne *travaillâtes-vous* pas ce matin? 8. Le paratonnerre *préserva* notre maison de la foudre. 9. Les approches de la dernière heure ne *troublèrent* point la tranquillité du malade. 10. Les hommes *oublèrent* le créateur et ils *adorèrent* des créatures. 11. L'écureuil *grimba* sur l'arbre; mais la balle du chasseur était plus rapide que l'écureuil. Il *tomba* mort de l'arbre. 12. Quand vous *arrivâtes*, nous finissions nos devoirs. 13. Romulus qui était le premier roi des Romains, résida à Rome. 14. Il attaqua ses voisins et il remporta beaucoup de victoires. 15. Numa Pompilius succéda à Romulus.

1. Nalezl jsem jeskyni v této hoře. 2. Vypravoval-li jsi povídku zábavnou? 3. Můj přítel opustil Paříž před válkou a vrátil [se] do Čech. 4. O kom mluvil? — O Karlovi mluvil. 5. Nazejtří opustili jsme Prahu a večer došli jsme své vesnice. 6. Otec a matka obědvali dnes u vašeho strýce. 7. Kdy přišli jste do města? 8. Listonoš přinesl list od našeho pana učitele. 9. Soudcové odsoudili vinníka k² smrti. 10. Rybáři rozžali veliké ohně na pobřeží. 11. Vojínové naši udeřili na nepřítel v jeho táboře. 12. Tato žena padla na kolena a prosila krále za milost pro svého syna. 13. Proč jsi nenavštívil hrobu rodičův svých?

1) Adv. dnes spojené se subst. ráno, večer, poledne, noc překládá se nám. ukazovací; ku př. *ce soir* dnes večer; *cette nuit* dnes v noci atd. — 2) à a subst. beze členu.

14. Vlastovky neopustily ještě naši krajiny. 15. David, král židovský, sídlil v Jerusalémě. Jeho syn Absolon zbouřil lid proti otci svému. Joab, vojevůdce Davidův, zabil Absolona. Šalomoun následoval po Davidovi a vystavěl Bohu překrásný chrám. Po jeho smrti lid žádal na synu jeho Roboamovi slevění daní¹. Mladý král [to] odepřel. Deset² kmenův potom utvořilo království Israelské; dva kmeny zůstali toliko věrni Roboamovi a tvořili království Judské.

36.

Passé défini sloves na **-re** a **-ir**.

1. U sloves na *-re* a *-ir* kmen rozšiřuje se znakem časovým *i*; tedy *rompre* — km. *romp* — km. perf. *rompi*; *punir* — km. *pun* — km. perf. *puni*.

2. V z o r y.

Koncovky: *rompre*.*punir*.

Jedn. č.	{ 1. <i>i-s</i> 2. <i>i-s</i> 3. <i>i-t</i>	{ <i>je romp</i> i s, <i>tu romp</i> i s, <i>il romp</i> it , <i>elle romp</i> it ,	{ <i>je pun</i> i s, <i>tu pun</i> i s, <i>il pun</i> it , <i>elle pun</i> it ,	{ zřestal jsem atd.	{ zřestal jsem atd.			
						{ 1. <i>î-mes</i> 2. <i>î-tes</i> 3. <i>i-rent</i> ³	{ <i>nous romp</i> î mes, <i>vous romp</i> î tes, <i>ils romp</i> irent . <i>elles romp</i> irent .	{ <i>nous pun</i> î mes, <i>vous pun</i> î tes, <i>ils pun</i> irent , <i>elles pun</i> irent .

Pozn. 1. V plur. má os. 1. a 2. vždy přízvuk složený.

Pozn. 2. Tvary záporné a tazací jako v prés. ind.

1. Je *fléchis* sa colère par la douceur et il *répondit* avec plus de tranquillité. 2. Je *perdis* le chemin dans cette grande forêt, mais je trouvais un sentier. Fatigué, j'arrivai au soir à une petite auberge. 3. Tu ne *remplis* pas tes devoirs et tu *perdis* ma confiance. 4. *Avertis*-tu mon frère de l'arrivée de nos parents? 5. Depuis longtemps nous ne *jouîmes* pas de ces promenades. 6. Nous *franchîmes* une petite rivière et nous entrâmes

¹) předl. *sur*. — ²) *dix* [dy]. — ³) *ent* nehlasné.

dans la forêt. 7. Pourquoi ne *descendites*-vous pas, dès que vous *entendîtes* la voix de votre ami? — Nous ne *descendîmes* pas, parce que nous travaillions. 8. L'ennemi attaqua nos soldats avec une grande bravoure; mais ils ne *perdirent* pas courage et *combattirent* comme des héros. 9. L'écureuil *descendit* rapidement de l'arbre et sauta à terre. 10. Nos voisins *entendirent* les cris du pauvre enfant tombé dans le fleuve. 11. Notre ami *périt* dans cette bataille. 12. Pierre le Grand, empereur de Russie, *bâtit* la ville de Saint-Pétersbourg.

1. Sestoupil jsem, když jsem zaslechl hlas svého otce. 2. Poslechl jsem hlasu svědomí svého a zachránil jsem čest svou. 3. Proč jsi neodpověděl k mé otázce? 4. Neslyšel jsem tvé otázky, neboť mluvil jsem¹ s tvým přítelem. 5. Tvá sestra zradila naše tajemství a pozbyla naší důvěry. 6. Sestoupili jsme s hory a našli jsme hospodu, kde jsme ztrávili noc. 7. Proč nesplnili jste svých slibův? 8. Francie pozbyla v poslední válce mnoho synů svých. 9. Vojevůdcové potrestali přísně tyto vojáky. 10. Váš přítel zřídil v naší visce továrnu, která obohatila pracovitě obyvatele. 11. Tyto léky neuzdravily našeho bratra; podlehl své nemoci. 12. Mnoho Řeků zahynulo ve válkách proti Persům. 13. Bojovali jsme udatně a zachránili jsme svobody vlasti své. 14. Poroba zkazila mravy mnohých národův. 15. Naši vojínové uhájili hlavního města² proti nepřítelům.

37.

Passé défini slovesa **être** a rodu trpného.

1. Tvary *passé défini* slovesa *être* tvoří se od kmene **fu**.

Jedn. č.	{ 1. <i>je fus</i> byl jsem, 2. <i>tu fus</i> byl jsi, 3. <i>il fut</i> byl (jest), <i>elle fut</i> byla (jest).	Množ. č.	{ 1. <i>nous fûmes</i> byli jsme, 2. <i>vous fûtes</i> byli jste, 3. <i>ils furent</i> byli (jsou), <i>elles furent</i> byly (jsou).
----------	---	----------	---

Pozn. O přízvuku v plur. a o tvarech záporných a tazacích jako v úloze 36.

¹) Jaký čas? — ²) acc.

2. V rodě trpném *passé défini* slovesa *être* spojuje se s *part. p.*; ku př. *je fus cherché(e)* byl(a) jsem vyhledán(a); *tu ne fus pas rompu* nebyl jsi zlámán; *fûtes-vous punis?* byli-li jste potrestáni?

1. Tu ne *fus* pas content de mes versions. 2. Ne *fut-il* pas hier malade? 3. Nous *fûmes* laborieux et nous sommes riches. 4. Vous *fûtes* toujours nos meilleurs amis. 5. Racine *fut* un grand poète. 6. Aristide *fut* le plus juste et le plus vertueux des Athéniens. 7. Les lois d'Athènes *furent* l'ouvrage de Solon. 8. Je *confiais* mes secrets à cet homme, mais je *fus trahi*. 9. Tu *fus* cruellement *puni* de ta faute. 10. Nous *fûmes enveloppés* d'un brouillard épais. 11. Un voyageur *fut tué* dans la forêt par un voleur qui emporta son argent et ses habits. 12. Aussitôt que la guerre *fut déclarée*, nos armées *furent envoyées* à la frontière qui *fut* bravement *défen due*. 13. Par qui la machine à vapeur *fut-elle inventée*? 14. Les Turcs ne *furent-ils* pas *battus* dans plusieurs batailles par les Russes? 15. Vous *fûtes* longtemps *attendu(s)*. 16. Cet aigle *fut tué* par notre oncle qui est un habile chasseur. 17. La ville de Lisbonne *fut renversée* par un tremblement de terre. 18. Beaucoup d'habitants *furent ensevelis* sous les ruines des églises et des maisons. 19. Cicéron *fut* un grand orateur romain; il sauva l'Etat par sa sagesse et par son courage. 20. Après la destruction de Jérusalem beaucoup de Juifs *furent vendus* comme esclaves.

1. Byl jsem poslán do Paříže. 2. Nebyl-li jsi oklamán? 3. Nebyli jsme včera v divadle. 4. Byli-li jste pozváni do plesu? 5. Řím byl založen od Romula. 6. Romulus byl prvním králem Říma. 7. Poslední král římský, Tarquinius, byl vyhnán a republika byla zřízena. 8. Mé sestry byly napadeny dnes ráno zlodějem. 9. Železnice byly vynalezeny v Anglii. 10. Vrátil-li [se] váš bratr z bitvy? — Nikoliv, byl zabit ranou z' děla. 11. Jan Hus byl upálen v Kostnici. 12. Tataři byli poraženi na Moravě. 13. Rusové byli podmaněni od Tatarův. 14. Nebyli-li zrádcové potrestáni? 15. Smř byla trestem vinníkův. 16. Mnoho domů tohoto města bylo zbořeno zemětřesením.

1) *de* a subst. beze členu.

17. Socrates byl odsouzen k smrti od Atheňanův. 18. Vojsko nepřátelské bylo poraženo. 19. Nebyla-li svoboda zachráněna od Řekův? 20. Němci byli dlouho pohané. 21. Turci byli dlouho pány království uherského.

38.

O předložkách nevlastních.

1. Substantivum nebo adverbium, nabývá-li platnosti předložky, má za sebou substantivum s předložkou **de** nebo **à**. Takováto rčení předložková nazýváme předložkami nevlastními.

2. Nejdůležitější jsou :

a) <i>près de</i> blízko, u,	<i>à cause de</i> pro,
<i>autour de</i> okolo, kolem,	<i>à côté de</i> vedle,
<i>au lieu de</i> místo,	<i>vis-à-vis de</i> proti, naproti,
<i>au-dessus de</i> nad,	<i>hors de</i> mimo,
<i>au-dessous de</i> pod,	<i>loin de</i> daleko (od),
<i>au milieu de</i> uprostřed,	<i>non loin de</i> nedaleko od,
b) <i>jusqu'à</i> až, až do,	<i>quant à</i> co se týká,
<i>par rapport à</i> vzhledem ku, u porovnání s.	

Pozn. 1. *Sur* a *sous* klade se při skutečném nebo možném dotyku osob nebo věcí; *au-dessus de* a *au-dessous de* při určení vyššího a nižšího stupně, patra atd.; ku př. *le livre est sur la table*; *je demeure au-dessous de ton oncle*; *au dessus de mes forces*.

- Pozn. 2. Za panování *sous le règne*.
 Na náměstí *sur la place*.
 Na ulici (dvore) *dans la rue (cour)*.
 Kolín nad Rýnem *Cologne sur le Rhin*.

Pozn. 3. U osobách jest *chez*, o místě *près de*; ale bitva u Prahy *la bataille de Prague*.

1. Je rencontraí mon ami *sur* le pont de fer. 2. L'archévêque est *au-dessus de* l'évêque et *au-dessous du* cardinal. 3. Une épée était suspendue *au-dessus de* la tête de Damoclès. 4. Les peuples sont heureux *sous* un prince juste. 5. La terre tourne *autour du* soleil. 6. La maison de mon oncle est *à côté de* votre jardin. 7. La bonne conscience remplit de¹ joie *au milieu des*

¹) Viz úl. 27, 2.

afflictions. 8. N'ajournez pas la lecture de cette lettre *jusqu'à* demain! 9. Ne confondez pas Vienne *sur* le Danube avec Vienne *sur* le Rhône en France! 10. Une foule d'enfants joue *sur* la place. 11. Je perdis hier ma bourse *dans* la rue. 12. Notre voisin bâtit une nouvelle fabrique *près du* fleuve. 13. *Chez* les anciens Perses l'éducation de la jeunesse était confiée aux vieillards. 14. A la bataille *de* Salamine les Grecs remportèrent la plus célèbre victoire sur les Perses. 15. L'armée autrichienne fut battue par les Prussiens *près de* Sadová.

1. Matka zavěsila lampu nad stůl. 2. Žádáš na mém bratru službu, která jest nad jeho síly. 3. Achilles vlekl mrtvolu Hectorovu kolem zdí Trojských. 4. Pan hrabě vystavěl krásný kostel na vršku naproti svému hradu. 5. Doprovodí svého přítele až do města! 6. Oběžnice otáčejí [se] kolem slunce. 7. Obýváme v¹ novém domě na náměstí blízko kostela. 8. Lůžko přítele mého bylo vedle lůžka Karlova. 9. Nedaleko vesnice našli jsme jeskyni. 10. Zůstaňte věrni svému přesvědčení až do smrti! 11. Naši přátelé opustili již Kolín nad Rýnem. 12. Nehrejte na ulici, hrejte na dvoře! 13. Atheňané porazili Persy v bitvě u Marathona. 14. Arcivévoda Albrecht dobyl velkého vítězství nad Italy u Custozze. 15. Menší část města Prahy leží² na levém břehu Vltavy. 16. Za panování Marie Terezie vojska rakouská bojovala často nešťastně proti Prusům. 17. Hudba jest velice pěstována u národů slovanských. 18. Kdo jest u mého otce? — Nikdo. 19. U starých Řekův umění bylo pěstováno nejvíce.

2. Cvičení souvislé.

Pavel a Jeroným.

(Dokončení.)

Une fois par³ une belle après-midi, le père de nos enfants travaillait dans sa chambre et Paul et Jérôme étaient au jardin sur la rive. Ils pêchaient à la ligne dans le fleuve. Alors Paul proposa à son frère une promenade sur l'eau. Jérôme répondit: „Le père défendit les promenades sur l'eau; et puis nous manquons d'un bateau.“ Mais son frère procura bientôt le bateau

¹) acc. — ²) jest položena. — ³) za.

du pêcheur voisin. Comme le pêcheur n'était pas à la maison, le bateau était attaché à un poteau non loin du jardin. Les enfants entrèrent dans le bateau. Paul détacha le bateau et rama, Jérôme mania le gouvernail. Ils furent bientôt au milieu du fleuve. Mais la fin de la promenade ne ressembla pas à son commencement. Car le bateau fut emporté par le courant, donna contre un rocher et chavira.

Les enfants étourdis tombèrent dans le fleuve. Heureusement le pêcheur qui retournait de la ville, entendit leurs cris et sauva les deux frères. Le père qui regardait juste à ce moment par la fenêtre, descendit vite au jardin et rencontra le pêcheur qui ramenait les enfants désobéissants. Paul et Jérôme demandèrent pardon à leur père. Le père pardonna la faute à ses fils qui étaient assez cruellement punis de leur désobéissance. Paul, Jérôme et leur père remercièrent le pêcheur de son secours.

O číslovkách (Noms de nombre).

39.

A. Číslovky základné (adjectifs numéraux cardinaux).

1 <i>un, une</i>	10 <i>dix</i>	19 <i>dix-neuf</i>	41 <i>quarante et un</i>
2 <i>deux</i>	11 <i>onze</i>	20 <i>vingt</i>	47 <i>quarante-sept</i>
3 <i>trois</i>	12 <i>douze</i>	21 <i>vingt et un</i>	50 <i>cinquante</i>
4 <i>quatre</i>	13 <i>treize</i>	22 <i>vingt-deux</i>	51 <i>cinquante et un</i>
5 <i>cinq</i>	14 <i>quatorze</i>	29 <i>vingt-neuf</i>	60 <i>soixante</i>
6 <i>six</i>	15 <i>quinze</i>	30 <i>trente</i>	61 <i>soixante et un</i>
7 <i>sept</i>	16 <i>seize</i>	31 <i>trente et un</i>	65 <i>soixante-cinq</i>
8 <i>huit</i>	17 <i>dix-sept</i>	38 <i>trente-huit</i>	68 <i>soixante-huit</i>
9 <i>neuf</i>	18 <i>dix-huit</i>	40 <i>quarante</i>	69 <i>soixante-neuf</i>
70 <i>soixante-dix</i>	80 <i>quatre-vingt(s)</i>	90 <i>quatre-vingt-dix</i>	
71 <i>soixante-onze</i>	81 <i>quatre-vingt-un</i>	91 <i>quatre-vingt-onze</i>	
72 <i>soixante-douze</i>	82 <i>quatre-vingt-deux</i>	92 <i>quatre-vingt-douze</i>	
73 <i>soixante-treize</i>	83 <i>quatre-vingt-trois</i>	93 <i>quatre-vingt-treize</i>	
74 <i>soixante-quatorze</i>	84 <i>quatre-vingt-quatre</i>	94 <i>quatre-vingt-quatorze</i>	
75 <i>soixante-quinze</i>	85 <i>quatre-vingt-cinq</i>	95 <i>quatre-vingt-quinze</i>	
76 <i>soixante-seize</i>	86 <i>quatre-vingt-six</i>	96 <i>quatre-vingt-seize</i>	
77 <i>soixante-dix-sept</i>	87 <i>quatre-vingt-sept</i>	97 <i>quatre-vingt-dix-sept</i>	
78 <i>soixante-dix-huit</i>	88 <i>quatre-vingt-huit</i>	98 <i>quatre-vingt-dix-huit</i>	
79 <i>soixante-dix-neuf</i>	89 <i>quatre-vingt-neuf</i>	99 <i>quatre-vingt-dix-neuf</i>	

100 cent	507 cinq cent sept
102 cent deux	1000 mille
137 cent trente-sept	10.000 dix mille
200 deux cents	100.000 cent mille
300 trois cents	1,000,000 un million.

Pozn. Ve spojení čte se *x* číslovky *dix* jako *z*. *Vingt* se čte *ven* sama o sobě a v *quatre-vingt* (od 80—99); ale *vent* od 21—29. *Soixante* se čte *soasant*.

1. Číslovky, vyjma *million* (m.), mají platnost jmen přídavných; ku př. *douze pommes* dvanácte jablek.

2. Jednotky vždy za desítky se kladou a mezi sebou čárkou spojovací (*tiret*) spojují. Jeden (*un, une*) připojuje se spojkou *et* bez čárky spojovací (81 vyjímaje).

3. Poznámky o výslovnosti.

a) O výslovnosti číslovek 1000 a 1,000.000 viz úl. 14, 6.

b) Číslovky 5—10 vyslovují se dvojm způsobem; souhláska na konci jest

α) hlasna, stojí-li číslovka sama o sobě;

β) nehlasna ve spojení se subst. s náslovnou souhláskou. O vázání platí pravidlo úl. 8.

c) Číslovka *onze* připouští průzev; tedy *le | onze* jedenáctka.

4. *Cent* a *quatre-vingt* přibírají znak plur. (s), nenásleduje-li žádná číslovka; ku př. *quatre-vingts hommes*; *deux cents soldats*; ale *quatre-vingt-deux hommes*, *cinq cent sept soldats*.

5. *Mille* (tisíc) nepřijímá nikdy znaku plur.; ku př. *huit mille* (8000); avšak *le mille* (mile) má *les milles* (míle).

Deux et trois font¹ cinq. Six moins deux font quatre. Trois fois cinq font quinze. Quatre en douze trois fois. — 1. Saturne tourne autour du soleil en 30 ans, Jupiter en 12 ans, Mars en 2 ans, la terre en 365 jours 5 heures 45 minutes et 48 secondes, Vénus en 225 jours et Mercure en 3 mois. 2. La lune tourne autour de la terre en 27 jours 7 heures 43 minutes; mais elle rattrape le soleil en 29 jours 12 heures 44 minutes. 3. La ville de Paris compte 18 faubourgs avec 1,990.000 habitants, 2606 rues, 45.000 maisons, 93 places, 26 hopitaux et 27 ponts. 4. Dix-sept

¹) font = činí, jsou.

royaumes et pays forment l'empire d'Autriche. 5. La surface de l'Autriche est de 622.541 kilomètres carrés. 6. L'Autriche est habitée par 37,700.000 habitants. 7. Le royaume de Bohême compte 51.979 kilomètres carrés avec 5,700.000 habitants qui habitent 375 villes avec 170 faubourgs, 227 bourgs et 12.549 villages. 8. La Moravie compte 22.245 kilomètres carrés et 2,056.081 habitants. 9. La Silésie compte 5121 kilomètres carrés avec 544.459 habitants. 10. La surface du soleil est cent douze fois plus grande que la surface de notre globe.

$14 + 50 = 64$; $15 + 30 + 27 = 72$; $95 - 16 = 79$;
 $2 \times 12 = 24$; $2 \times 42 = 84$; $9 \times 9 = 81$; $9 \times 11 = 99$; $35 : 7 = 5$.

1. Londýn má¹ 8000 ulic, 500 kostelův, 149.000 domův a skoro 3,000.000 obyvatel. 2. Francie pozbyla vystěhovaním protestantů skoro 500.000 obyvatel. 3. Tři sta Lacedemonských hájilo průsmyku Thermopylského proti vojsku perskému, které mělo¹ skoro 1,000.000 vojínův. 4. Stálice nejbližší naší zemi jest ve vzdálenosti 226.400krát 39 milionův mil. 5. Povrch Francie jest odhadnut na² 540.085[□] km. čili 54 milionův hektarův. 6. Království uherské má¹ 13,657.300 obyvatel, kteří bydlí v 82 městech, 638 městysích a 8652 vesnicích. 7. Měsíc jest 52krát menší než naše země. 8. Vídeň, hlavní město Rakouska, má¹ X čtvrtí, město Praha má¹ V čtvrtí. 9. Císařství Rakouské jest obydleno 17 miliony Slovanů, 9 miliony Němců, 3 miliony Romanů a 6 miliony Maďarů. 10. Stáří člověka nepřesahuje osmdesáti let.

40.

B. Číslovky řadové (adjectifs numéraux cardinaux).

1. <i>Le premier, la première</i>	7. <i>Le (la) septième</i>
2. <i>Le second^a, la seconde;</i>
<i>le (la) deuxième</i>	8. <i>Le (la) huitième</i>
3. <i>Le (la) troisième</i>	9. <i>Le (la) neuvième</i>
4. <i>Le (la) quatrième</i>	10. <i>Le (la) dixième</i>
5. <i>Le (la) cinquième</i>	11. <i>Le (la) onzième</i>
6. <i>Le (la) sixième</i>	12. <i>Le (la) douzième</i>
	13. <i>Le (la) treizième</i>

¹) = čítá; čítalo. — ²) à. — ³) vyslov *zgon*.

19. <i>Le (la) dix-neuvième</i>	80. <i>Le (la) quatre-vingtième</i>
20. <i>Le (la) vingtième</i>	91. <i>Le (la) quatre-vingt-onzième</i>
21. <i>Le (la) vingt et unième</i>	100. <i>Le (la) centième</i>
22. <i>Le (la) vingt-deuxième</i>	125. <i>Le (la) cent vingt-cinquième</i>
60. <i>Le (la) soixantième</i>	374. <i>Le (la) trois cent soixante-</i>
<i>quatorzième</i>
70. <i>Le (la) soixante-dixième</i>	1000. <i>Le (la) millième.</i>
71. <i>Le (la) soixante-onzième</i>	

1. Vyjímaje *premier* a *second*, číslovky řadové tvoří se koncovkou *-ième*, před kterou se nehlasné *e* vypouští.

2. V *cinquième* vkládá se *u*, v *neuvième* mění se *f* ve *v*.

3. Je-li spojeno více číslic, jen poslední přibírá koncovku *-ième*.

4. *second*, *-e* se klade tam, kde vypočítávání dále nepokračuje; pokračuje-li však, klade se *deuxième*.

P o z n. *x* ve středosloví číslovek (vyjma *soixante*) čte se *z*.

1. La France est située entre le 42° et le 51° degré de latitude nord.¹ 2. Prague est située sous le 50° degré de latitude nord et le 32° degré de longitude est. 3. Le papier fut inventé vers la fin du 14e siècle et l'imprimerie au milieu du 15e siècle. 4. Le roi Tarquin fut chassé de Rome au commencement du 6e siècle avant Jésus-Christ.² 5. Les Turcs envahirent l'Europe au 14e siècle après Jésus-Christ. 6. Les croisades commencèrent vers la fin du 11e siècle et elles finirent dans la deuxième moitié du 13e siècle. 7. Les rois d'Égypte bâtirent les plus grandes pyramides au 13e et au 12e siècle avant Jésus-Christ. 8. La maison de Habsbourg monta sur le trône d'Allemagne au 13e siècle. 9. Le mois de mars est le *troisième* mois de l'année. 10. Le *quinzième* siècle est l'époque la plus célèbre dans notre histoire.

1. Království české leží mezi 48. a 51. stupněm severní šířky a mezi 30. a 34. stupněm východní délky. 2. Morava leží mezi 49. a 50. stupněm severní šířky a mezi 33. a 36. stupněm východní délky. 3. Jest neděle první den téhodne? — Nikoliv, neděle jest poslední, sedmý den, pondělí jest den první, úterý jest druhý den. 4. Itálie byla spustošena morem ve 14. století. Florencie ztratila 100.000 obyvatel. 5. V 16. století město Ant-

1) *nord*, *sud*, *est*, *ouest* jsou subst. — 2) Výslovnost!

verpy bylo nejvíce kvetoucím na světě. 6. Centime jest stý díl franku. 7. Centimeter jest stý a millimeter jest tisící díl metru. 8. Rod Lucemburský vstoupil na trůn český ve 14. století. 9. Ján byl prvním králem českým z tohoto rodu. 10. Žijeme¹ v² 19. století. 11. Měsíc leden jest první měsíc roku. 12. Ve století 17. asi 36.000 rodin vystěhovalo [se] z Čech a z Moravy.

41.

1. Základných číslovek se užívá místo řadových odchylně od češtiny:

- a) při posloupnosti panovníkův téhož jména (první vyjímaje); *Charles quatre* Karel čtvrtý.
- b) na udanou dne měsíce (první vyjímaje); *le dix³ novembre*;
- c) na udanou letopočtu; *en huit cent neuf* (léta 809tého);
- d) na udanou hodin; *à dix heures* (o desáté hodině);

2. Léta Páně (roku)

a) překládá se:

- α) slovem *l'an* (acc. slova rok) při udání menším sta;
- β) slovem *en* (předl. v) při udání větším sta.

b) Pomíjí se v překladu, předchází-li udání dne a měsíce.

3. „Dne“ překládá se pouze acc. členu určitého *le*.

4. V letopočtu číslovka „(jeden) tisíc“ píše se *mil*.

Pozn. Při slovech Karel V., císař německý, Sixtus V., papež, vyjadřuje se slovo pátý slovem *Quint*; tedy: *Charles-Quint*, *Sixte-Quint*.

né, e narozen, a, o; **mort, e** mrtev, a, o.

est né jest narozen = narodil se; *est mort* jest mrtev = umřel;

à quelle heure? = v kolik hodin, o které hodině?

1. L'empereur François Joseph premier est né le 18 août 1830; il monta sur le trône, après l'abdication de son oncle Ferdinand premier, le premier décembre 1848 et il épousa la princesse Elisabeth de Bavière le 24 avril 1854. 2. La guerre de Trente ans finit en 1648 par la paix de Westphalie. 3. César fut assassiné l'an 44 avant Jésus-Christ. 4. Pierre le Grand, empereur de

¹) jsme. — ²) à. — ³) souhláska jest tu u čísl. 5—10 hlasna.

Russie, est né en 1672; il monta sur le trône en 1689 et il est mort en 1720. 5. Louis XIV est mort à Versailles le 1er septembre 1715. 6. Saint Venceslas,¹ duc de Bohême, fut assassiné par son frère Boleslas¹ en 939. Il était de la maison des Přemyslides. Le dernier rejeton de cette maison, Venceslas trois, fut assassiné à Olmutz² en 1306. 7. Charles-Quint abdiqua en 1556. 8. Le pape Sixte-Quint était contemporain de Henri IV, roi de France. 9. Marie Thérèse monta sur le trône d'Autriche en 1740; elle est morte en 1780. 10. Nos leçons finissent à quatre heures après-midi.

1. Francie byla prohlášena třikrát [za] republiku, nejprve¹ dne 21. října l. P. 1792; potom dne 24. února l. P. 1848 a konečně dne 4. září l. P. 1870. 2. Základní⁴ kámen našeho národního divadla položen byl dne 16. května r. 1868. 3. Po bitvě u Actia roku 31. Octavian byl pánem říše římské. 4. Ludvík XVI. byl poslední král francouzský před velkou revolucí; byl stát dne 21. ledna r. 1793. 5. Císař Karel V. zemřel v klášteře svatého Justa r. 1558. 6. Král francouzský Karel V., přímým⁵ moudrý, narodil se l. P. 1337. — Byl současně Karla IV., císaře německého. 7. Karel IV. byl současně králem českým. Sídli v Praze, kde zemřel r. 1378. 8. Dnes končíme své vyučování o 11. hodině dopoledne. 9. Včera skončili jsme své vyučování o páté hodině odpoledne. 10. Ferdinand I., který nastoupil na trůn český a uherský r. 1526., jest zakladatelem říše rakouské.

3. Cvičení souvislé.

○ Pyramidách.

Les pyramides d'Egypte étaient au nombre de vingt. La plus grande, qui est d'un circuit de six cent quarante pieds, est comptée au nombre de sept merveilles du monde. Cent mille ouvriers travaillèrent à cette pyramide pendant trente ans; elle coûta des sommes énormes, puisque le prix de la nourriture fournie aux ouvriers montait à seize cents talents. Elle occupe huit arpents de terrain; les quatre faces sont égales; chaque

¹) vyslov s konečné. — ²) vyslov *tz* = s. — ³) *d'abord*. — ⁴) první. — ⁵) *dit*.

côté mesure sept cent quatre-vingt-trois pieds de hauteur. Dans l'intérieur de cette pyramide est un puits de quatre-vingts cou-dées. La seconde est à deux cents pas de la première et elle est de la même¹ hauteur. La troisième est moins grande que les deux autres²; mais elle est la plus admirable. Elle fut bâtie de pierres d'Ethiopie.

Sloveso avoir. Futur a Conditionnel.

42.

Prés. ind. a impératif slovesa **avoir** (míti).

1. V z o r.

		Prés. ind.	Impératif.
Jedn. č.	1.	<i>j'ai</i> mám, <i>ai-je?</i>	
	2.	<i>tu as</i> máš, <i>as-tu?</i>	2. <i>aie!</i> měj!
	3.	<i>il a</i> má, <i>a-t-il?</i>	
		<i>elle a</i> má, <i>a-t-elle?</i>	
Množ. č.	1.	<i>nous avons</i> máme, <i>avons-nous?</i>	1. <i>ayons!</i> mějme!
	2.	<i>vous avez</i> máte, <i>avez-vous?</i>	2. <i>ayez!</i> mějte!
	3.	<i>ils ont</i> mají, <i>ont-ils?</i>	
		<i>elles ont</i> mají, <i>ont-elles?</i>	

Pozn. 1. Tvary záporné jako obyčejné; *je n'ai pas*; *n'as-tu pas?* *n'ait pas!*

Pozn. 2. O vkládání *t* v 3. osobě jednotného čísla viz úl. 18, 4, pozn. 3.

2. *Il y a* jest, jsou, *il n'y a pas* není, nejsou, *y a-t-il* jest-li? jsou-li? *n'y a-t-il pas* není-li? nejsou-li?

Těchto tvarův se užívá na označenou

- prostého bytí; ku př.: v zahradě jest mnoho stromů *il y a beaucoup d'arbres au jardin.*
- vzdálenosti v prostoru; ku př.: z Prahy do Vídně jest 45 mil *De P. à V. il y a 45 milles.*
- času uplynulého; ku př.: jest tomu šest let, před šesti lety *il y a six ans.*

¹) týž, táž, též. — ²) ostatní.

1. J'ai beaucoup d'amis, je suis heureux. 2. N'ai-je pas raison, mon ami? — Tu *as* raison. 3. *As-tu* assez de viande? — Oui, mon ami, mais je n'ai pas assez de pain. 4. N'*as-tu* point d'amis dans cette ville? 5. Le maître est content de cet élève; il *a* l'amour du¹ travail. 6. N'*a-t-il* pas beaucoup de cerises? 7. *A-t-il* encore des parents? — Il n'*a* pas de mère, mais il *a* le père. 8. Nous *avons* une foule de fabriques à sucre dans notre patrie. 9. *Avez-vous* peur? — Nous n'*avons* pas peur. 10. Vous n'*avez* donc pas de courage. 11. Ils *ont* une bonne opinion de ton ami. 12. Le mois de février *a* 29 jours dans l'année bissextile. 13. Le vice *a* peur; il cherche les ténèbres. 14. Les enfants *ont* besoin d'un guide. 15. Les richesses *ont* une grande influence sur les mœurs. 16. A Prague *il y a* un grand nombre d'églises magnifiques. 17. Qu'*y a-t-il* dans une maison? 18. *Il n'y a pas* une faute dans cette version. 19. *Il y a* cent lieues de Paris à Strasbourg. 20. *Aie* plus d'indulgence et ne sois pas si orgueilleux! 21. *Ayons* de l'amour pour la vertu! 22. *Ayez* pitié des pauvres!

1. Mám hlad a žízeň. 2. Máš-li strach? 3. Nemám-liž pravdu? 4. Nemáš-li sluhy? 5. Má-li tvůj bratr hlad? — Nemá hladu. 6. Co jest mu² tedy? — Má bolení zubů³. 7. Učitel není spokojen tvou úlohou, jest [tam] pět chyb. 8. Máme chuť ku⁴ práci. 9. Nemáte žízně? 10. Máte-li dobré mínění o tomto člověku? 11. Zda nepotřebují dobrého průvodce tímto lesem? 12. V Paříži jsou znamenitá musea. 13. Nemá-liž vlaštovka letu rychlého? 14. Boháči mívají méně přátel než chudí. 15. Co jest v této láhvi? 16. Kolik povídek jest v této knize? 17. Máte tolik nepřátel, a proč? 18. Kolik mil jest odtud do Prahy? 19. Jest na⁵ nebesích soudce, jenž odměňuje i trestá. 20. Měj více péče o⁴ chudé! 21. Mějte Boha vždy před očima! 22. Nemějte strachu a odpovídejte zmužile!

¹) ku. — ²) = co má. — ³) à. — ⁴) de. — ⁵) dans.

Tvary času budoucího (Futur simple).

1. Tvary času budoucího povstaly sloučením neurčitého způsobu slovesa se tvary přítomného času slovesa **avoir** (míti), tedy původně bylo *chercher-ai* (hledati mám) a sloučením *chercherai* (vyhledám).

Pozn. 1. Slovesa na *-re* vypouštějí při sloučení nehlásné *e*.

Pozn. 2. V 1. a 2. osobě čísla množného slabika **av** odpadla, nemajíc přízvuku, takže místo *avons* a *avez* jeví se jen **ons** a **ez**.

2. V z o r y.

Jed. č.	$\left\{ \begin{array}{l} \text{os. 1.} \\ \text{2.} \\ \text{3.} \end{array} \right.$	<i>je chercherai</i> , vyhledám,	<i>je romprai</i> , zlámu,	
		<i>tu chercheras</i> , vyhledáš,	<i>tu rompras</i> , zlámeš,	
		<i>il cherchera</i> , vyhledá, <i>elle cherchera</i> , vyhledá,	<i>il rompra</i> , zláme, <i>elle rompra</i> , zláme,	
Mn. č.	$\left\{ \begin{array}{l} \text{os. 1.} \\ \text{2.} \\ \text{3.} \end{array} \right.$	<i>nous chercherons</i> , vyhledáme,	<i>nous romprons</i> , zlámeme,	
		<i>vous chercherez</i> , vyhledáte,	<i>vous romprez</i> , zlámete,	
		<i>ils chercheront</i> , vyhledají, <i>elles chercheront</i> , vyhledají,	<i>ils rompront</i> , zlámou, <i>elles rompront</i> , zlámou.	
Jed. č.	$\left\{ \begin{array}{l} \text{os. 1.} \\ \text{2.} \\ \text{3.} \end{array} \right.$	<i>je punirai</i> , potrestám,	$\left\{ \begin{array}{l} \text{os. 1.} \\ \text{2.} \\ \text{3.} \end{array} \right.$	<i>nous punirons</i> , potrestáme,
		<i>tu puniras</i> , potrestáš,		<i>vous punirez</i> , potrestáte,
		<i>il punira</i> , potrestá, <i>elle punira</i> , potrestá,		<i>ils puniront</i> , potrestají, <i>elles puniront</i> , potrestají.

Pozn. Tvary záporné a tazací jak obyčejně. Ale v 3. osobě jedn. čísla vkládá se ve tvarech tazacích **t**, jako u *a-t-il*.

1. *J'apprécierai* toujours votre confiance et je ne *trahirai* pas vos secrets. 2. Je *louerai* toujours un homme qui *montrera* tant de bienfaisance. 3. Il *plantera* demain des arbres dans le jardin. 4. Tu *laboureras* le champ de notre voisin. 5. Ne *rendras-tu* pas à mon frère ses livres? 6. Attendez un peu; il *apportera* une réponse. 7. Ne *défendra-t-il* pas à nos amis l'entrée dans son jardin? 8. La servante *tombera* et *cassera* la bouteille. 9. Ton frère *guérira-t-il* de sa blessure? 10. Il y a dans les cieux un juge qui *punira* et *récompensera* les hommes de leurs actions. 11. Le voisin *plantera-t-il* un tilleul ou un chêne devant sa maison? 12. Nous *attendrons* tranquillement les ennemis et nous *défendrons* notre patrie avec le plus grand

courage contre les attaques de l'armée ennemie. 13. Ne cherchez pas, vous ne *retrouverez* pas vos amis. 14. Ne *finirez*-vous pas vos travaux aujourd'hui? 15. Les beaux tableaux dans les musées de Paris *réjouiront* vos yeux. 16. Le travail et l'économie *enrichiront* toujours les hommes. 17. Tes frères *descendront*-ils bientôt? — Ils ne *descendront* pas; ils travaillent. 18. Eh bien! nous n'*attendrons* pas.

1. Budu poslouchati vždy otce svého a matky své. 2. Karle, doneseš své králiky do stáje a zavřeš dvéře! 3. Zítřa Pavel přinese trávu a listí pro králiky. 4. Budeš milovati nepřátely své. 5. Opustíš-li venkov? — Ano, opustím venkov, ale vrátím [se] na jaře; nestrávím léto v městě. 6. Proč neobrátíš zrakův² svých k nebi? 7. Bůh odmění důvěru tvou. 8. Smrtelníku! život tvůj jest krátký a skončí brzo. 9. Zpěv lidí vždy obveselovati bude. 10. Nebude-li záviseti štěstí lidí na jejich vychování? 11. Mladík, který nerozmnožil vědění svého v mládí, pykati bude krutě lenivosti své³. 12. Budeme pracovati odpoledne, večer budeme hráti a zpívati. 13. Pracujte, milé dívky, nenajdete nikdy času ztraceného. 14. Kdy opustíte dům, kde bydlíte? 15. Vy nebudete mysliti na mou záležitost. 16. Lékař neuzdraví tohoto nemocného.

44.

Futur simple sloves **être** a **avoir**; Passivum.

1. Fut. s. slovesa **être**. 2. Fut. s. slovesa **avoir**.

J. č.	}	1. je serai ⁴ , budu, j' aurai ⁵ , budu míti, (dostanu),
		2. tu seras , budeš, tu auras , budeš míti,
		3. il sera , bude, il aura , bude míti,
		elle sera , bude, elle aura , bude míti,
M. č.	}	1. nous serons , budeme, nous aurons , budeme míti,
		2. vous serez , budete, vous aurez , budete míti,
		3. ils seront , budou, ils auront , budou míti,
		elles seront , budou. elles auront , budou míti.

Pozn. Tvary záporné a tazací jako v úl. 43.

1) á. — 2) oči. — 3) acc. — 4) serai = ser + ai; ser vzniklo z lat. *essere*. — 5) aurai = aur (avr) + ai; avr zkráceno z *avoir*.

3. Spojením part. p. s budoucím časem slovesa *être* vzniká budoucí čas rodu trpného; ku př. *je serai loué(e)*, budu chválen(a); *tu ne seras pas puni*, nebudeš trestán; *ils seront rompus*, budou zlámáni.

1. Dieu est, fut et *sera* le protecteur de l'innocence. 2. Gille, *seras-tu* demain à la maison? — Non, mon ami, je *serai* à la campagne. 3. Attendez un peu; nous *serons* de retour dans un instant. 4. Travaillez et vous *serrez* heureux. 5. Ces garçons ne *seront* pas paresseux. 6. Écoutez la voix des flatteurs et vous *serrez perdus*. 7. La vertu *sera* toujours *persécutée* par les méchants. 8. Défendez bravement votre patrie et votre exemple ne *sera* pas *perdu*. 9. Les ouvriers *seront payés* demain. 10. Quand vos affaires *seront-elles terminées*? 11. Un nouveau pont *sera* bientôt *achevé*; alors il y *aura* 7 ponts dans cette ville. 12. Après le bain nous *aurons* faim et soif. 13. *J'aurai* demain une lettre de mon ami Charles. 14. Dans notre étang il y *aura* un grand nombre de brochets. 15. *N'aura-t-il* pas peur pendant la nuit?

1. Zítbra přijdu moji rodiče; [to] budu vesel. 2. Proč máš strach? Zkouška nebude přísná. 3. O osmé hodině budeme u strýce. 4. Bude-li váš pan otec dnes u naší tety? 5. Dítky našeho souseda budou v zahradě. 6. Duby budou vyvráceny touto bouří. 7. Proč bude prodán tento dům? 8. Lháři budou vždy nenáviděni. 9. Nebudou-li básně slavných básníků vždy obdivovány? 10. V noci budeme stráženi svým věrným psem. 11. Letos budeme mítí mnoho hrušek ve své zahradě. 12. Kdy dostane tvá sestra své šaty? — Dostane své šaty pozejtří. 13. Nebudeš mítí návštěvy přátel svých. 14. Ve vesnici bude velká slavnosť. 15. Máte pravdu; Praha s předměstími bude mítí asi 250.000 obyvatel.

45.

Imparfait a passé défini slovesa avoir.

1. *Imparfait* (čas minulý popisný) z kmene prés. **av** a koncovek se tvoří.

2. *Passé défini* (čas minulý vypravěcí) má kmen **eu** (s nehlasným **e**) a koncovky, jak udáno v úloze 35.

Jednotné číslo.

1.	<i>j'avais</i> , míval (měl, dostával) jsem,	<i>j'eus</i> , měl (dostal) jsem,
2.	<i>tu avais</i> , míval jsi,	<i>tu eus</i> , měl jsi,
3.	<i>il avait</i> , míval,	<i>il eut</i> , měl,
	<i>elle avait</i> , mívala.	<i>elle eut</i> , měla.

Množné číslo.

1.	<i>nous avions</i> , mívali jsme,	<i>nous eûmes</i> , měli jsme,
2.	<i>vous aviez</i> , mívali jste,	<i>vous eûtes</i> , měli jste,
3.	<i>ils avaient</i> , mívali,	<i>ils eurent</i> , měli,
	<i>elles avaient</i> , mívaly;	<i>elles eurent</i> , měly.

Pozn. Tvary záporné a tazací jak obyčejně.

1. Le joueur *avait* hier une bourse bien garnie; mais il perdit son argent dans le jeu. 2. *N'avais-tu pas* mes livres? — Non, mon ami. 3. Colomb¹ *avait* dans son premier voyage trois mauvais navires et cent vingt marins. 4. Mes amis, *aviez-vous* peur dans le désert? — Non, mon ami, nous *n'avions pas* peur, mais nous *avons* souvent faim et soif. 5. Les Romains *avaient* de nombreuses armées; pourtant Annibal, général carthaginois, remporta plusieurs victoires sur les Romains. 6. Il y *avait* une hirondelle dans la fenêtre; elle *avait* un hanneton dans son bec. 7. Mes parents *avaient* une petite maison sur une colline. 8. *J'avais* les larmes aux yeux, quand j'entendis cette triste nouvelle. 9. Nous *n'eûmes pas* longtemps la paix. 10. *N'eûtes-vous pas* hier la visite de vos amis? 11. Pendant l'exposition universelle il y *eut* beaucoup d'étrangers à Vienne. 12. Tes frères *eurent* faim après le bain. 13. Ils *eurent* un grand malheur; ils perdirent leur père. 14. La guerre de Sept ans *eut lieu* dans la seconde moitié du 18e siècle.

¹) vyslov Kolón.

1. Dokud jsem měl své rodiče, byl jsem šťasten. 2. Nemíval jsi velkých přímluvčí v hlavním městě? 3. Mívali jsme obchod velmi rozsáhlý. 4. Tito vojíni mívali často ve válce hlad a žízeň. 5. Náš soused býval druhdy bohat, ale jeho děti nemívali chuti ku práci; mívali vždy mnoho peněz. 6. Když moji bratři měli koně a psy, byli spokojeni. 7. Jindy bývala korouvička na naší střeše, nyní jest [tam] hromosvod. 8. Měl jsem malou loďku. 9. Měl jsi málo radostí na venkově. 10. Když matka mluvila, měla slzy v očích. 11. Řím měl sedm králův. 12. Boj v Thermopylách udál se l. P. 490. před Kristem. 13. Moji přátelé měli svou zkoušku včera. 14. Neměli jsme předešlého roku² mnoho ovoce. 15. V bitvě u Narvy Karel XII. měl 8000 Švédův a dobyl vítězství nad 80.000 Rusy. 16. Předevčírem byla první čtvrt měsíce.

46.

Conditionnel présent (Kondicionál).

1. *Conditionnel présent* se tvoří z neurčitého způsobu slovesa a *imparf.* slovesa *avoir*, jehož slabika *av* odpadáva.

2. Vzory.

Jednotné číslo.

1. <i>je chercherais,</i>	hledal bych,	<i>je romprais,</i> ³	lámal bych,
2. <i>tu chercherais,</i>	hledal bys,	<i>tu romprais,</i>	lámal bys,
3. <i>il chercherait,</i>	hledal by,	<i>il romprait,</i>	lámal by,
<i>elle chercherait,</i>	hledala by.	<i>elle romprait,</i>	lámala by.

Množné číslo.

1. <i>nous chercherions,</i>	hledali bychom,	<i>nous romprions,</i>	lámali bychom,
2. <i>vous chercheriez,</i>	hledali byste,	<i>vous rompriez,</i>	lámali byste,
3. <i>ils chercheraient,</i>	hledali by,	<i>ils rompraient,</i>	lámali by,
<i>elles chercheraient,</i>	hledaly by.	<i>elles rompraient,</i>	lámaly by.

Jednotné číslo.

1. <i>je punirais,</i>	trestal bych,
2. <i>tu punirais,</i>	trestal bys,
3. <i>il punirait,</i>	trestal by,
<i>elle punirait,</i>	trestala by.

Množné číslo.

<i>nous punirions,</i>	trestali bychom,
<i>vous puniriez,</i>	trestali byste,
<i>ils puniraient,</i>	trestali by,
<i>elles puniraient,</i>	trestaly by.

1) à. — 2) acc. — 3) viz úl. 43. Pozn. 1.

Jednotné číslo.

1. <i>je serais,</i> ¹	byl bych,	<i>j'aurais,</i> ²	měl bych,
2. <i>tu serais,</i>	byl bys,	<i>tu aurais,</i>	měl bys,
3. <i>il serait,</i>	byl by,	<i>il aurait,</i>	měl by,
<i>elle serait,</i>	byla by.	<i>elle aurait,</i>	měla by.

Množné číslo.

1. <i>nous serions,</i>	byli bychom,	<i>nous aurions,</i>	měli bychom,
2. <i>vous seriez,</i>	byli byste,	<i>vous auriez,</i>	měli byste,
3. <i>ils seraient,</i>	byli by,	<i>ils auraient,</i>	měli by,
<i>elles seraient,</i>	byly by.	<i>elles auraient,</i>	měly by.

3. V rodě trpném spojuje se *conditionnel présent* slovesa *être s part. p.*; ku př. *je serais cherché(e)* byl bych hledán(a).

4. Kondicionál označuje děj neskutečný anebo takový, který by po přání našem nastoupiti měl, který by za jistých podmínek nastoupil, a užívá se ho:

a) místo českého futura ve větách předmětných po slovesech uznámenání, je-li hlavní věta v čase minulém nebo kond.; ku př. tvrdil jsem, že přijde pozdě *j'affirmai qu'il arriverait tard.*

b) místo českého kond. v hlavní větě podmínečné. [Viz 5 b) β].

5. Ve větách podmínečných klade se:

a) ve větě závislé po spojce *si*

α) **ind. prés.** na označenou podmínky skutečné a možné v přítomnosti; (v jazyku českém spojka -li, jestliže);

β) **ind. imparf.** na označenou podmínky neskutečné v přítomnosti; (v jazyku českém spojka kdyby).

b) Ve hlavní větě v případě α) *fut., prés. ind.* nebo *impératif*; v případě β) *cond. prés.* (= 4 b); ku př.:

α) Máš-li peněz, dávej (dáš) almužnu. } *Si tu as de l'argent, donne*
 Měl-li bys peněz, dávej } *(tu donneras) l'aumône.*
 (dáš) almužnu.

β) Kdybys měl peněz, dal bys almužnu. *Si tu avais de l'argent, tu donnerais l'aumône.*

Pozn. 1. Po spojce *si* ve větě podmínečné nestává nikdy ani *fut.* ani *cond.*

Pozn. 2. *Si* vypouští své *i* jen před nám. *il, ils.*

¹⁾ viz úl. 44. 1). — ²⁾ viz úl. 44. 2).

1. Sans mes devoirs je *jouerais* à présent avec mes camarades. 2. Sans un guide tu ne *trouverais* pas le chemin dans cette forêt. 3. L'enfant *périrait* sans les soins de ses parents. 4. Le rétablissement de ma santé *réjouirait* mes parents. 5. Vous *réjouiriez* vos maîtres par vos progrès. 6. Comment *répondraient-ils* à cette question? 7. Si je *parie*, je *gagnerai*. 8. Si je *pariais*, je *gagnerais*. 9. Si tu ne *changes* pas de caractère, tu *seras méprisé*. 10. Si tu *es loué* par ton maître, tu *seras récompensé* par tes parents. 11. *Défendrez-vous* mes frères, s'ils *sont calomniés*? 12. Si vous *aimez* la vie, ne *prodiguez* pas le temps! 13. Si nous ne *sommes* pas économes, nous *consommerons* bientôt nos provisions. 14. Je *louerais* vos actions, si elles *étaient* louables. 15. Il *y aurait* moins de malheureux, s'il *y avait* moins de paresseux. 16. Si nous *modérions* notre ambition, nous *trouverions* plus aisément le bonheur que nous désirons. 17. Beaucoup d'élèves *seraient* plus appliqués, s'ils *avaient* plus d'amour du travail. 18. L'homme ne *serait* pas si malheureux, s'il *n'était* pas l'esclave de ses passions. 19. Tu *aurais* plus de crédit, si tu *avais* une bonne conduite. 20. Si vous *étiez* plus prudent, vous ne *seriez* pas *trompé*. 21. Nous *aurions* beaucoup d'ennui, nous *serions* très malheureux, si nous *n'avions* pas notre petit jardin.

1. Dopravidil bych tvého strýce do Prahy; ale nemám kdy. 2. Čekali bychom rádi¹ až do 4. hodiny. 3. Lenocho by trávil rád¹ svůj život bez práce. 4. Neskončili byste svých prací bez naší pomoci. 5. Člověk by byl šťasten bez velkých potřeb. 6. Tito žáci měli by zítra svou zkoušku, ale jsou nemocni. 7. Budeš-li milovati ctnost, ctěn budeš. 8. Ztracen budeš, naslouchati-li budeš radu lichotníkovu. 9. Nezahynou státy, budou-li občané poslušni zákonův.² 10. Strávíš-li léto na venkově, nepromarníš času svého. 11. Máme-li přšležitost, mluvíme francouzsky. 12. Ukončil bych své úlohy, kdybych nebyl nemocen. 13. Kdybys byl prozřetelnější, zakázal bys vstup do svého domu tomuto zlému člověku. 14. Kdyby lakomství nezatrvalo vašich srdcí, dali byste almužnu tomuto ubohému starci. 15. Tvoji bratři byli by spokojenější svým osudem, kdyby nalézali více zá-

¹) adv. — ²) dat.

bavy ve studiích. 16. Prokázal bych tvému příteli tuto službu, kdyby to¹ bylo možno. 17. Slunce by rozpustilo sněh, kdyby byly paprsky teplejší. 18. Zapomínal by člověk na nebe, kdyby svět byl rájem. 19. Méně radostí bychom měli, kdybychom byli bohatší. 20. Obyvatelé této vesnice stavěli by kostel, kdyby měli dosti peněz.

4. Cvičení souvislé.

Pevnost u víře.

I.

Dans les premiers temps du christianisme un noble Romain qui était nouvellement converti, avait un fils, chrétien zélé, âgé de treize ans. Peu de temps après la conversion du père l'enfant tomba gravement malade. Mais le médecin qui soignait l'enfant, déclara qu'il guérirait le malade. Cependant, malgré ses soins, la maladie empira et le moment de la mort de notre enfant approcha.

Le pauvre père désespéra de sa vie. Alors le médecin qui était païen et qui n'aimait pas les chrétiens, parla ainsi au malheureux vieillard:

„Les remèdes administrés par mon expérience sauveraient la vie à ton enfant, si tu n'étais pas un si grand pécheur. Tu perdras ton enfant, si tu n'abandonnes pas le culte des chrétiens! Car nos dieux vengeront ton impiété de la mort de ton fils. Implore ces dieux et ton fils sera guéri.“

II.

Le père qui chérissait tendrement son enfant, éprouva de vives inquiétudes. Comment, la mort ravirait le pauvre à ses soins, à son amour? La tentation était vive. Qui ne succomberait pas, si Dieu n'affermait pas son courage? Et le vrai Dieu consola le pauvre vieillard par la bouche de son propre fils. Le pauvre enfant parla ainsi: „Si je quitte cette terre, je suis sûr que j'entrerai dans le paradis de notre Seigneur. Mais si tu sauves ma vie par les faux dieux, tu perds mon âme et je n'entrerais jamais dans les cieux. Et tu perdrais bien plus encore; car tu perdrais

¹⁾ ce, před samohl. e'.

aussi ton bonheur dans l'autre monde. Sois ferme dans la foi et supporte courageusement l'épreuve de notre Dieu! Ne prête pas l'oreille aux insinuations de mon médecin; car tu agirais contre la volonté de Dieu et tu donnerais à nos amis un gage honteux de faiblesse.“

Tvary děje dovršeného.

47.

1. Tvary děje dovršeného opisují se slovesem pomocným **avoir** a *part. p.* slovesa.

2. *Part. p.*, ač povahou svou trpné, má ve tvarech opisných význam činný, ale zůstává obyčejně beze změny. (Výjimku viz 52, 3.)

Pozn. Tvar *tu as cherché* asi vysvětliti můžeme doslovně: „ty máš hledáno.“

3. Tvarů časův opisných jest tolik, kolik jednoduchých tvarů časových slovesa **avoir**, a to:

- Passé indéfini* (či *parfait*, přítomně skonaleý) spojením *présent ind.* slovesa **avoir** s *part. p.*; *j'ai cherché*;
- Plus-que-parfait* (minule skonaleý) spojením *imparf.* slovesa **avoir** s *part. p.*; *j'avais cherché*;
- Passé antérieur* (minule předchodný) spojením *p. déf.* slovesa **avoir** s *part. p.*; *j'eus cherché*;
- Futur antérieur* (budoucně skonaleý) spojením *fut. s.* slovesa **avoir** s *part. p.*; *j'aurai cherché*;
- Conditionnel passé* (kondicionál skonaleý) spojením *cond. prés.* slovesa **avoir** s *part. p.*; *j'aurais cherché*.

4. Passé indéfini.

Jednotné číslo.

Množné číslo.

1. <i>j' ai cherché</i> , vyhledal jsem,	1. <i>nous avons cherché</i> , vyhledali jsme,
2. <i>tu as cherché</i> , vyhledal jsi,	2. <i>vous avez cherché</i> , vyhledali jste,
3. <i>il a cherché</i> , vyhledal,	3. <i>ils ont cherché</i> , vyhledali,
<i>elle a cherché</i> , vyhledala.	<i>elles ont cherché</i> , vyhledaly.

Podobně: *j'ai rompu*, zlomil jsem; *j'ai puni*, ztrestal jsem.

Pozn. 1. *Part. p.* slovesa **avoir** jest **eu** (s nehl. e v násloví), slovesa **être** jest **été**; jest tedy *p. ind.* těchto sloves *j'ai eu* měl jsem, *j'ai été* byl jsem

P o z n. 2. Poněvadž ve tvarech opisných pomocné sloveso *avoir* jest tvarem určitým, vztahují se pravidla o tvaru tazacím a záporném k této části tvaru časového; part. p. jimi tknuto není; ku př. *je n'ai pas cherché* nevyhledal jsem; *ai-je cherché?* vyhledal-li jsem? *n'ai-je pas cherché?* nevyhledal-li jsem?

1. *J'ai été* aussi pauvre que ce mendiant et je *n'ai pas* mendié, *j'ai travaillé*. 2. A la fin de chaque jour pose ces questions à ton cœur: *As-tu rempli* ton devoir aujourd'hui? *as-tu travaillé* à mesure de tes forces? 3. Alexandre le Grand *a vengé* les Grecs des Perses. 4. Rome *a eu* un grand nombre d'excellents généraux, beaucoup d'orateurs et de poètes célèbres. 5. Il *a été* en Pologne, en Russie, en Turquie et dans ses voyages il *n'a jamais été* malade. 6. La bataille de Crécy *a eu lieu* en 1346. 7. Nous *n'avons pas été* heureux dans nos entreprises; nous *avons perdu* notre fortune et notre santé. 8. *N'avez-vous pas passé* une partie d'hiver en Italie? 9. Comment *avez-vous trouvé* les places et les rues de Prague? 10. Vous *avez rendu* un grand service à mon oncle. 11. Les Grecs *ont eu* beaucoup de colonies en Italie. 12. Il *y a eu* un grand combat où nous *avons tué* beaucoup d'ennemis. 13. Pompéi *a passé* vingt siècles dans les entrailles de la terre. 14. La découverte de l'Amérique *a été* un des plus grands événements dans les temps modernes. 15. Le quinzième siècle *a été* fertile en inventions.

1. Počal jsem s málem a svou práci nashromáždil jsem [si] malého jmění. 2. Neprodal-li jsi svých obrazův onomu kupci? 3. Dokončil-li jsi své úlohy, vyhledej své druhy a hrejte [si] v zahradě. 4. Alexander Veliký porazil Persy ve třech velkých bitvách a založil velikou říši. 5. Po Tarquiniovi Římané zřídili republiku. 6. Památka Karla IV. byla vždy draha Čechům. 7. Za¹⁾ kolik dní stvořil Bůh svět? 8. Obývali jsme v pěkném domě na břehu malého jezera. 9. Dido založila slavné město Carthaginu. 10. Buďtež odměnění, vojínové; svou udatností prokázali jste velké služby vlasti. 11. Měli-li jste mnoho zábav na venkově? — Běda! nikoliv, přáteli, měli jsme málo radostí; rodiče naši byli nemocní. 12. Američané měli dlouho otroky. 13. Adam a Eva byli první bytosti lidské. 14. Dobré dívky byly vždy radostí svých rodičův. 15. Naši přátelé byli v Paříži, ale nebyli v Londýně.

¹⁾ en.

1. Plus-que-parfait.

Jed. č.	{	os. 1.	<i>j'avais</i>	<i>cherché</i> , (byl) jsem vyhledal,
		2.	<i>tu avais</i>	<i>cherché</i> , (byl) jsi vyhledal,
		3.	<i>il avait</i> <i>elle avait</i>	<i>cherché</i> , (byl jest) vyhledal, <i>cherché</i> , (byla jest) vyhledala,
Mn. č.	{	os. 1.	<i>nous avions</i>	<i>cherché</i> , (byli) jsme vyhledali,
		2.	<i>vous aviez</i>	<i>cherché</i> , (byli) jste vyhledali,
		3.	<i>ils avaient</i> <i>elles avaient</i>	<i>cherché</i> , (byli jsou) vyhledali, <i>cherché</i> , (byly jsou) vyhledaly.

2. Passé antérieur.

Jed. č.	{	os. 1.	<i>j'eus</i>	<i>cherché</i> , (byl) jsem vyhledal,
		2.	<i>tu eus</i>	<i>cherché</i> , (byl) jsi vyhledal,
		3.	<i>il eut</i> <i>elle eut</i>	<i>cherché</i> , (byl jest) vyhledal, <i>cherché</i> , (byla jest) vyhledala,
Mn. č.	{	os. 1.	<i>nous eûmes</i>	<i>cherché</i> , (byli) jsme vyhledali,
		2.	<i>vous eûtes</i>	<i>cherché</i> , (byli) jste vyhledali,
		3.	<i>ils eurent</i> <i>elles eurent</i>	<i>cherché</i> , (byli jsou) vyhledali, <i>cherché</i> , (byly jsou) vyhledaly.

Podobně:

j'avais rompu, (byl) jsem zlomil,
j'avais puni, (byl) jsem ztrestal,
je n'avais pas cherché, nebyl jsem
 vyhledal,
avais-je cherché? byl-li jsem vyhle-
 dal?
n'avais-je pas cherché? nebyl-li jsem
 vyhledal?

j'eus rompu, (byl) jsem zlomil,
j'eus puni, (byl) jsem ztrestal,
je n'eus pas cherché, nebyl jsem vy-
 hledal,
eus-je cherché? byl-li jsem vyhle-
 dal?
n'eus-je pas cherché? nebyl-li jsem
 vyhledal?

Pozn. 1. Oba tyto tvary označují děj dříve dovršený, než jiný minulý počal.

Pozn. 2. *Passé ant.* klade se obyčejně ve větách časových po spojkách:

<i>lorsque</i> ¹	} když,	<i>dès que</i>	} jakmile.
<i>quand</i>		<i>aussitôt que</i>	
<i>après que</i>			

1. *J'avais planté* un arbre. 2. Je pensais que tu *n'avais pas quitté* la France. 3. Mon ami, comme dans la guerre civile personne *n'avait été* sûr de sa vie, beaucoup d'étrangers quittèrent Paris. 4. Quand *j'avais fini* mes devoirs, je chantais et je

¹ *Lorsque* vypouští *e* jen před nám. osobnou a členem neurč.; ku př. *lorsqu'il*, *lorsqu'un*; ale *lorsque Alexandre*.

jouais avec mes camarades. 5. En 555 deux moines qui *avaient* longtemps *séjourné* en Chine, apportèrent en Europe des œufs de vers à soie. 6. Egaux par le malheur, nous *eûmes* bientôt *renoué* les liens de notre ancienne amitié. 7. En peu de temps la soif de l'or *eut peuplé* la Californie. 8. Après que les ennemis *eurent perdu* une bataille, ils demandèrent la paix. 9. Aussitôt que l'ennemi *eut déclaré* la guerre, nous quittâmes la forteresse. 10. Les vertus guerrières restèrent chez les Romains, après qu'ils *eurent perdu* les autres vertus. 11. Quand Achille *avait tué* Hector, Troie ne résista pas longtemps aux Grecs. 12. En 1348 la peste répandit la désolation et le deuil en Europe; elle *avait régné* plusieurs années en Orient et de là elle *avait envahi* l'Occident.

1. Ubozí rolníci měli špatnou žeň; bouře byla zničila jich obilí. 2. Představení nebylo ještě počalo, když oheň vznikl v divadle. 3. Obdivovali jsme most, který¹⁾ Karel IV. vystavěl přes Vltavu. 4. Neztratil-li jsi svého nože včera v naší zahradě? 5. Oheň zničil za pět hodin město kvetoucí. Nikdo nezachránil svého majetku. 6. Vy jste po²⁾ tři hodiny hráli; měli jste tedy kdy. Proč jste nedokončili svých úloh přede hrou? 7. Zima jest velmi rozdílna v naší zemi; předešlou zimu mráz trval po³⁾ tři měsíce; letos měli jsme mráz po dva měsíce. 8. Když císař byl uslyšel novinu o záhubě svého vojska, zaplakal. 9. Když déšť přestal, kráčeři jsme k městu. 10. Jakmile byl řečník pronesl první slovo, poslouchali jsme pozorně. 11. Dlouho Srbové bojovali proti Turkům, konečně podlehli a jejich poroba trvala 400 let. 12. Jakmile lékař byl pobyl u nemocného, byl jsem pokojnější. 13. Po Draconovi, jenž byl zákonodárcem příliš přísným, Solon Atheňanům dal nové zákony. 14. Themistocles, jenž byl zachránil svobodu Řecka, zemřel ve³⁾ vyhnanství. 15. Jakmile vojévce byl dal rozkaz k⁴⁾ boji, radost vojínův propukla.

1) que — 2) pendant — 3) en bezé členu — 4) de.

1. Futur antérieur.

Jed. č.	{	os. 1.	j'aurai	<i>cherché</i> , (až) vyhledám,
		2.	tu auras	<i>cherché</i> , (až) vyhledáš,
		3.	il aura elle aura	<i>cherché</i> , (až) vyhledá, <i>cherché</i> , (až) vyhledá,
Mn. č.	{	os. 1.	nous aurons	<i>cherché</i> , (až) vyhledáme,
		2.	vous aurez	<i>cherché</i> , (až) vyhledáte,
		3.	ils auront elles auront	<i>cherché</i> , (až) vyhledají, <i>cherché</i> , (až) vyhledají.

2. Conditionnel passé.

Jed. č.	{	os. 1.	j'aurais	<i>cherché</i> , byl bych vyhledal,
		2.	tu aurais	<i>cherché</i> , byl bys vyhledal,
		3.	il aurait elle aurait	<i>cherché</i> , byl by vyhledal, <i>cherché</i> , byla by vyhledala,
Mn. č.	{	os. 1.	nous aurions	<i>cherché</i> , byli bychom vyhledali,
		2.	vous auriez	<i>cherché</i> , byli byste vyhledali,
		3.	ils auraient elles auraient	<i>cherché</i> , byli by vyhledali, <i>cherché</i> , byly by vyhledaly.

Podobně: *j'aurai rompu*, (až) zlomím, *j'aurais rompu*, byl bych zlomil,
j'aurai puni, (až) potrestám, *j'aurais puni*, byl bych potrestal,
j'aurai eu, (až) budu mít, *j'aurais eu*, byl bych měl,
j'aurai été, (až) budu, *j'aurais été*, byl bych byl,
je n'aurai pas cherché. *je n'aurais pas cherché.*
aurai-je cherché? *aurais-je cherché?*
n'aurai-je pas cherché? *n'aurais-je pas cherché?*

Pozn. *Fut. ant.* označuje děj budoucí v jeho dovršení vzhledem ku přítomnosti. *Cond. passé* označuje děj budoucí v jeho dovršení vzhledem k minulosti.

3. Ve větách podmíněných¹ klade se:

a) ve větě závislé na spojce **si**:

a) *passé indéfini* na označenou podmínky skutečné nebo možné v minulosti, (česká spojka -li, jestliže);

β) *plus-que-parfait* na označenou podmínky neskutečné v minulosti, (česká spojka kdyby).

b) V hlavní větě ve případě a) *futurum* nebo *passé indéfini*, ve případě β) *conditionnel passé*; ku př.:

¹) Viz 46, 5.

α) Učitel pochválí žáka, byl-li pilen. *Le maître louera l'élève, s'il a été appliqué.*

β) Učitel by byl pochválil žáka, kdyby byl býval pilen. *Le maître aurait loué l'élève, s'il avait été appliqué.*

1. Quand vous *avez* joui des agréments de la campagne, retournez dans la ville! 2. Quand j'*aurai* fini mes études, j'entrerais dans l'armée. 3. Lorsque l'hiver *aura* étendu son manteau sur les campagnes, pensez aux pauvres qui manquent du pain et du bois. 4. Si le maître n'*a* pas été content de vos devoirs, vous n'*avez* pas de récompense. 5. Nous *aurions* été dans un grand embarras, si nous *avons* perdu notre bourse. 6. Si vous *aviez* modéré votre ambition, vous *auriez* trouvé plus aisément le bonheur désiré. 7. Si notre père *avait* vendu son blé l'année passée, il *aurait* beaucoup perdu. 8. Si nous n'*avons* pas eu beaucoup de malheurs dans notre jeunesse, nous *aurions* oublié le passé et nous ne penserions pas à l'avenir. 9. Sans le microscope beaucoup de découvertes importantes n'*auraient* pas eu lieu. 10. Si les Espagnols *avaient* traité les Américains avec plus d'humanité, ils *auraient* conservé leur empire en Amérique.

1. Až dokončíš své úlohy, dones tento list svému panu učiteli. 2. Až naplníte paměť svou velkými a krásnými myšlenkami, budete šťastni. 3. Kupec vrátí [se] do města, jakmile ukončí své záležitosti. 4. Tyto dívky ustanou ve své hře, až uslyší zvon. 5. Až se naobědváme, doprovodíme své přátele do města. 6. Byl-li tvůj přítel v této bitvě, zahynul¹ jistě. 7. Měl-li jsi kdy, proč nedokončil jsi svých úloh? 8. Byl by měl první úřady, kdyby byl býval ctizámostivější. 9. Byl by slavným spisovatelem, kdyby byl pokračoval ve svých studiích. 10. Byl bys býval v divadle, kdybys byl měl kdy? 11. Kdyby Spasitel byl býval pouhý smrtelník, nebyl by vrátil život mrtvým. 12. Včera byli bychom již odpověděli, kdybychom byli měli kdy. 13. Kdyby tvůj přítel nebyl poslouchal hlasu svých pochlebníků, nebyl by býval tak marnotraten. 14. Mé sestry byly by bývaly velmi rozmrzeny, kdybych byl opustil jich přítelkyni. 15. Velké bylo by bývalo nebezpečí pro naši zemi, kdyby naši vojíní nebyli zahrnali nepřítel.

¹) fut. ant.

Tvary děje dovršeného v rodě trpném.

1. Opisné tvary rodu trpného tvoří se spojením případného opisného tvaru slovesa *être* s *part. p.*

Pozn. O přičestí platí pravidlo v úloze 33. udané.

2. a) *Passé indéfini*:

j'ai été cherché(e), byl jsem (vy)hledán(a).

b) *Plus-que-parfait*:

j'avais été cherché(e), byl jsem (vy)hledán(a).

c) *Passé antérieur*:

j'eus été cherché(e), byl jsem (vy)hledán(a).

d) *Futur antérieur*:

j'aurai été cherché(e), (až) budu (vy)hledán(a).

e) *Conditionnel passé*:

j'aurais été cherché(e), byl bych býval (vy)hledán(a).

1. *As-tu été attaqué* hier au soir dans la rue par de mauvais sujets? 2. *J'ai été puni* cruellement de ma faute. 3. Une belle pensée perd toujours son prix, si elle *a été* mal exprimée. 4. Apollon *a été chassé* du ciel par Jupiter, parce qu'il avait tué les Cyclopes. 5. La ville fut brûlée, après qu'elle *eut été pillée* pendant trois heures par les ennemis. 6. Dès que nos amis *eurent été avertis* du danger, ils quittèrent la ville. 7. Tu *aurais été punie*, ma fille, si tu n'avais pas fini ton devoir. 8. Cet enfant *aurait été blâmé*, s'il n'avait pas obéi aux ordres de ses parents. 9. Vous *auriez été loués* par votre maître, si vous n'aviez pas eu tant de fautes dans votre thème. 10. Sans le sang-froid de notre guide nous *aurions été perdus*. 11. Si notre chien n'avait pas défendu nos poules, elles *auraient été dévorées* par un renard. 12. Ils *auraient été perdus*, s'ils n'avaient pas écouté nos conseils. 13. Les recherches des anciens alchimistes *n'ont pas été perdues* pour la science.

1. Parostroj byl zdokonalen Angličanem Watterem. 2. Knih-tiskařství bylo vynalezeno v Německu, ale nevíme, zda-li¹ prach

¹⁾ *si.*

střelný byl také vynalezen v Německu, či byl-li přinesen z Asie. 3. Otázka byla opakována několikrát; proč jste neodpověděli? 4. Jakmile válka vypověděna byla, naši přátelé opustili Francii a vrátili [se] do vlasti své. 5. Po válce hlad vypukl; neboť země byla spustošena od nepřátel. 6. Poslední král z rodu Přemyslovců zavražděn byl v Olomouci roku 1306. 7. Když nepřátelé poraženi byli naším vojskem ve dvou bitvách, poslali vyslance k našemu vojevůdci a žádali za mír. 8. Když vašeho mládí¹⁾ dobře užito bude, vaše stáří bude šťastným. 9. Až vystavěna bude železnice, obchod našeho města bude čilejší. 10. Lékař byl zavolán; ale bylo již pozdě. Kdyby byl býval zavolán dříve, nemocný by byl býval zachráněn. 11. Byli bychom bývali odměněni, kdybychom byli zasluhovali odměny. 12. Nebyli byste oklamáni, kdybyste byli bývali obezřelejší.

5. Cvičení souvislé.

Normanové v Anglii.

I.

Au commencement du cinquième siècle après Jésus-Christ, les légions romaines avaient été rappelées de la Grande-Bretagne par l'empereur Honorius; car l'empire romain était envahi par les Barbares. Les Pictes et les Scots qui n'avaient attendu que ce moment, envahirent alors de leur côté les pays occupés par les Bretons. Quand les Bretons étaient beaucoup pressés par leurs ennemis, ils demandèrent du secours aux Saxons et aux Angles, deux peuples germaniques. A leur arrivée les Pictes et les Scots furent repoussés; mais les Germains restèrent en Angleterre et les Bretons trouvèrent bientôt qu'ils avaient seulement changé de maîtres.

Les Saxons et les Angles fondèrent sept royaumes qui étaient longtemps en guerre contre les Normands. Car dès le septième siècle les côtes de l'Angleterre furent attaquées par ces pirates qui occupèrent en peu de temps le pays. Pourtant les¹⁾ Anglo-Saxons ne désespérèrent point et ils défendirent bravement leur patrie contre les envahisseurs qui furent enfin battus dans une

¹⁾ nom.

terrible bataille par Alfred le Grand en 871. Ce roi réunit les sept royaumes des Anglo-Saxons sous son sceptre et il est regardé comme le véritable fondateur du royaume d'Angleterre.

II.

Cependant les invasions des Normands n'avaient pas cessé et les successeurs d'Alfred luttèrent toujours encore avec ce terrible ennemi. Quand Tostig attaqua son frère, le roi Harold, en 1066, les Normands étaient ses meilleurs alliés. Mais Harold remporta une victoire sur leurs armées réunies non loin de York.

Sur ces entrefaits Guillaume, duc de Normandie, avait traversé le canal de la Manche et ses troupes avaient débarqué sans résistance, parce que Harold était à York, où il soignait ses blessures. Dès que le roi Harold eut été averti de l'arrivée du nouvel ennemi, il marcha vers le sud. En route il rassembla une armée autour de son étendard et campa en face de son adversaire, après qu'il eut fortifié les collines voisines.

Le 13 octobre Guillaume déclara à ses guerriers qu'il tenterait une bataille le lendemain. Cette bataille fut funeste à Harold; car les Normands remportèrent une très sanglante victoire. Harold avait trouvé la mort au combat et Guillaume monta sur son trône après que l'archevêque de York l'eut couronné roi à Londres le 25 décembre 1066.

O přičestích.

51.

1. Přičestí času přítomného činné (*participe présent actif*) tvoří se koncovkou **-ant**, která ku kmenu *prés.* přistupuje; ku př.: *chercher* — **cherchant** (hledaje), *rompre* — **rompant** (lámaje), *punir* — **punissant** (trestaje); *être* — **étant** (jsa); *avoir* — **ayant** (maje).

2. V rodě trpném *part. prés.* opisuje se *part. prés.* slovesa *être* (**étant**) a *part. p.* slovesa; ku př.: **étant** *cherché* jsa hledán; **étant** *rompu* jsa lámán; **étant** *puni* jsa trestán.

3. *Part. prés.* označuje současnost s výrokem a nemění tvaru svého; shoduje se tu s českým transgressivem času přít. *La mère, cherchant le père*, matka hledajíc otce.

4. Vztahuje-li se *part. prés.* ku podmětu věty, mívá u sebe předl. *en* a uazývá se *gérondif.* (Viz příklad fr. 3.)

5. *Part. prés.* stává se *adjectivem (adjectif verbal)*, označuje-li stálou vlastnost nebo užívá-li se ho substantivně. V jazyku českém tu stává transgressiv určitý (i v nom. a acc.); ku př. *une montagne flottante* hora plovoucí.

Pozn. Má-li sloveso v transgressivu u sebe doplněk, zůstává *part. prés.* nezměněno.

1. Tu seras perdu, mon fils, *écoutant* les conseils d'un flatteur. 2. Ne *perdant* pas un moment, vous finirez en peu de temps le travail le plus difficile. 3. En *vieillissant* l'homme perd beaucoup de ses forces. 4. *Etant* à la campagne nous jouissions d'une bonne santé. 5. Je n'accompagnerai pas votre frère à la campagne, *ayant* des affaires qui demandent ici ma présence. 6. Charles IV, *étant* encore prince royal, passa deux années en Italie. 7. Les hommes instruits, *observant* les faits naturels, ont arraché à la nature beaucoup de ses secrets *étonnants*. 8. Les maçons ont trouvé de vieilles armes en *démolissant* cette maison. 9. Beaucoup de peuples traitaient leurs esclaves d'une manière *révoltante*. 10. Les voyageurs dans les mers du nord rencontrent souvent des montagnes *flottantes* de glace. 11. Léonidas et ses *combattants* tombèrent pour la liberté de leur patrie. 12. *Etant trahi* Léonidas ne quitta pas les Thermopyles où il tomba en *combattant* contre les Perses. 13. *Etant demandée*, pourquoi elle avait abandonné son amie, elle ne répondit pas. 14. Le juge est la loi *parlante* et la loi est le juge muet.

1. Objal jsem svého přítele plačky. 2. Objal jsem svého přítele plačícího. 3. Lidé zapominajíce na stvořitele, klaněli se tvorům Páně. 4. Přemýšleje, neměl bys v nenávisti lidstvo, nýbrž jen lidí špatné. 5. Zakládajíce osady, Angličané obohatili svou zemi. 6. Hříšník [se] třese strachem¹, pomýšleje na smrt. 7. Pracujícíce úsilovně², nahradíte čas ztracený. 8. Ženci [se] vraceli do vesnice zpívajícíce. 9. Jsa na venkově, nalézám více zábavy než

¹) *de* beze členu. — ²) *avec* se subst.

ve městě. 10. Jsouce vždy pilni, tito mladíci dojdou jistě cíle. 11. Hájíce nevinnosti, získáte si zásluhy o lidstvo. 12. Maje kdy, proč neukončil jsi úloh svých? 13. Majíce málo potřeb, jsme šťastni. 14. Člověk jest jediný tvor mluvící. 15. Rukou¹ třesoucí podpisoval jsem tento list. 16. S výšiny pohlíželi jsme na lodi plovoucí. 17. Lodi plovouce po moři, jsou vydány mnohým nebezpečím.

52.

1. S českým transgressivem minulým shoduje se opisné participium perf. (*participe passé composé*), jež se tvoří z *part. prés.* slovesa *avoir* a *part. p.* slovesa; ku př.: **ayant cherché** hledav, **ayant vendu** prodav, **ayant puni** trestav; **ayant eu** měl, **ayant été** byv.

V rodě trpném **ayant été cherché** byv hledán.

Pozn. V rodě trpném pomocné *étant* i *ayant été* často se vynechává.

2. O činném významu *part. p.* viz úl. 47. 2.

3. Má-li *part. p.* význam činný, shoduje se ve větě — pro svou trpnou povahu — s předmětem accusativným rodem a číslem, stojí-li před slovesem.

4. Předmět acc. stojí před slovesem, je-li vyjádřen:

- a) náměstkou osobnou nebo zvratnou (viz úl. 53. a 57.);
- b) náměstkou vztažnou²;
- c) jménem podstatným v otázce s náměstkou tazací *quel, quelle* (který, jaký) nebo se příslovci *combien, que* (kolik, co), *autant, tant* (tolik).

1. *Ayant fini* mes devoirs, je chantais et je jouais avec mes camarades. 2. *Thémistocle, ayant été banni* d'Athènes, passa le reste de sa vie en Asie. 3. *N'ayant pas été* laborieux pendant leur jeunesse, ces hommes n'aimeront jamais le travail. 4. *Ayant réglé* nos affaires en Angleterre, nous retournâmes dans notre patrie. 5. Les hommes passent comme les fleurs, qui, [étant] épanouies le matin, sont flétries le soir. 6. Les Carthaginois, [ayant été] battus dans plusieurs batailles, demandèrent la paix aux Romains. 7. Socrate que les juges avaient condamné à mort,

¹) de. — ²) nám. vztažná jest pro oba rody a obě čísla v nom. qui a v acc. que.

a été un des plus vertueux citoyens d'Athènes. 8. Où sont les peuples que Dieu a punis de leurs crimes? 9. Une multitude immense que la curiosité avait attirée, a été assemblée à la place. 10. Parmi les victimes que la cruauté du tyran avait désignées à la mort, il y a eu beaucoup d'hommes qui ont bien mérité de la patrie. 11. Que de maux la guerre a causés! 12. Combien de victoires la Pucelle d'Orléans a-t-elle remportées? 13. Quelle fête avez-vous célébrée aujourd'hui? 14. Quelles villes le Vésuve a-t-il ensevelies sous ses laves? 15. Nous retrouverons un jour dans les demeures éternelles les bien-aimés que nous avons perdus.

1. Římané, zahrnavše Tarquinia, zřídili republiku. 2. Naše vojsko, porazivši nepřitele, položilo se tábořem na bojišti. 3. Byvše nemocni, nepřinesli jsme svých úloh. 4. Prodávše své domy, sousedé vystěhovali [se] do Ameriky. 5. Jednav podle hlasu svědomí svého, zachránil jsem svou čest. 6. Karel čtvrtý, ztrávil své mládí mimo Čechy, zapomněl řeč českou. 7. Vzdálen [jsa] vlasti, nikdo netěší [se] štěstí úplnému. 8. Naše město, napadeno [jsouc] nepřitelem, bránilo se udatně. 9. Opakujte pravidlo, které učitel pronesl! 10. Vy jste odepřel mé matce svolení, za které žádala. 11. Co lidí ztratilo život v bitvách, které jsme svedli! 12. Vítězství, kterých Řekové dobyli nad Persy, vrátila svobodu jejich osadám v Asii. 13. Která města jste navštívili na své cestě do Francie? 14. Kolik žáků měl jste ve své třídě? 15. Kolik překážek jsme přemohli!

O náměstkách.

53.

Náměstky osobné.

1. Náměstky osobné dělíme na spojené se slovesem a samostatné.

2. Náměstky spojené.

J. č.	{	nom.	je (já)	tu (ty)	il (on)	elle (ona)
		dat.	me (mi)	te (ti)	lui (jemu)	lui (jí)
		acc.	me (mě)	te (tě)	le (jeho, jej)	la (jí)

1) trouver. — 2) attaquer.

M. č.	{	nom. <i>nous</i> (my) <i>vous</i> (vy) <i>ils</i> (oni) <i>elles</i> (ony)
		dat. <i>nous</i> (nám) <i>vous</i> (vám) <i>leur</i> (jim)
		acc. <i>nous</i> (nás) <i>vous</i> (vás) <i>les</i> (je)

Pozn. Tvary *je, me, te, le, la* vypouštějí svou samohlásku před samohláskou náslovnou.

3. Dativy i accusativy nám. osobních stojí před určitým tvarem slovesným i ve větách kladných i záporných, ať vypravěcích, ať tazacích.

4. Tedy ve větách vypravěcích kladných následují za sebou:

a) podmět, b) předmět vyjádřený nám. os., c) sloveso; ku př.:

Tu me donneras ton livre dáš mi svou knihu;

tu lui as donné ton livre dal jsi mu svou knihu.

1. Je *te* cherche. 2. Il *me* cherche. 3. Le père *le* cherche.
 4. La mère *vous* cherche. 5. Le maître *le* punit. 6. Les enfants *lui* apportent un livre. 7. Je *l'*ai puni. 8. Je *l'*ai punie¹.
 9. Nous *vous* avons loués. 10. Vous *nous* avez rendu un grand service. 11. La mère *leur* avait vendu sa maison. 12. Aimez vos prochains et Dieu *vous* récompensera. 13. Ton amitié *m'*est plus précieuse que les trésors du monde. 14. Mon oncle *me* prêta un joli petit sac pour notre excursion; je *le* garnis de petites provisions que ma mère *m'*avait données. 15. Si tu es malade, le médecin *t'*indiquera les remèdes qui *te* seront nécessaires. 16. L'homme de bien ne déplore pas les maux de ses semblables; il *les* adoucit. 17. La vertu *te* rendra heureux, mais le vice *te* rendra malheureux. 18. Après une brave défense, notre armée quitta la ville; les ennemis *l'*envahirent bientôt et *la* pillèrent. 19. Ces hommes *te* tromperont, comme ils *t'*ont déjà souvent trompé. 20. La richesse du Lapon dépend entièrement de ses rennes qui *lui* fournissent la nourriture et les habits. 21. Nous *vous* avons avertis de ce danger. 22. Si vous *nous* aviez obéi, vous auriez été sauvés. 23. Je *leur* aurais probablement pardonné leur impolitesse, s'ils *m'*avaient demandé pardon. 24. Ils *vous* ont caché leur chagrin. 25. Après que le maître *nous* eut examinés, nous quittâmes la classe. 26. Si j'ai la permission de mon père, je *t'*accompagnerai à la campagne.

¹) viz 52, 4 a).

1. Ubohý lakomče! Poklady, kterých jsi nasbíral, budou ti neprospěšny; v¹ den tvé smrti opustí tě, a Bůh tě potrestá za² nepravost tvou. 2. Benátčané měli obchod znamenitý s Araby, kteří jim přinášeli výrobky východní. 3. Hříšníci! vaše svědomí bude na vás³ žalovati a vás odsuzovati; představujíc vám bez ustání vaše zlé skutky, způsobí vám věčný bol. 4. Hřích nás zaslepuje, nás zneuctívá, nás trápí, odjímá nám poklid duše a připravuje nám hrozný osud. 5. Každý člověk miluje a chválí ctnost, ale zřídka ji provádí. 6. Svěřil bych mu své tajemství, kdyby nebyl prozradil tajemství, které mu můj bratr byl svěřil. 7. Bůh vážil tvé skutky a shledal je velmi lehkými. 8. Zvolili jsme jej za svého průvodce. 9. Má neprozřetelnost mě ztrestala ukrutně. 10. Dva rolníci našli na cestě člověka mrtvého; zloděj nějaký⁴ jej zabil a ukradl mu jeho peníze. 11. Dal jsi kuchařce ryby, které jsme ti byli přinesli? — Dal jsem je matce. 12. Bratr vám poslal list; listonoš jej přinesl za vaší nepřítomnosti. 13. Mluvil jsi mi o mladíku, který tě provázal na tvé cestě. 14. Zahradník mi připevnil žebřík i vylezl jsem na strom. 15. Rodiče milují své děti a zahrnují je dobrodiním.

54.

1. Poněvadž podmět náměstkou vyjádřený v otázkách po určitém tvaru slovesném následuje, takto po sobě kladou se části větové:

a) předmět vyjádřený nám. osobnou, b) určitý tvar slovesný, c) podmět vyjádřený nám. osobnou; ku př.:

Me donneras-tu ton livre? dáš-li mi svou knihu?

Lui as-tu donné ton livre? dal-li jsi mu svou knihu?

Le frère lui a-t-il donné son livre? dal-li mu bratr svou knihu?

2. Ve větách vložených v přímou řeč, jako: praví, vece, řekl, pravil, odpověděl, podmět klade se za určitý tvar slovesný; ku př.: *Que vend^s-tu? me demanda-t-il. — Rien, nous répondit le garçon.*

1) à. — 2) de. — 3) acc. — 4) člen neurčitý.

1. M. le comte *me* donnera-t-il cinq cents florins pour mon cheval? 2. *Te* montrèrent-ils le chemin de la ville? 3. *Lui* donnerais-je tant d'argent, s'il n'était pas si économe? 4. *Le* défendîtes-vous contre ses ennemis? 5. Je *lui* ai répété mille fois: *Le* trahiras-tu? 6. Ton ami *nous* cacha-t-il la vérité? 7. *Leur* fournirons-nous les moyens de ce voyage? 8. Ces jeunes hommes ont peu d'expérience; pourquoi *les* punissez-vous si sévèrement? 9. Si votre patrie avait été attaquée par l'ennemi, *l'*auriez-vous défendue? 10. *Vous* ont-ils offensé? Ils vous demanderont pardon. 11. Votre voyage aura-t-il lieu cet été? *lui* demandâmes-nous. 12. *Me* prêteriez-vous cinq francs? *me* demanda un ami. — J'ai seulement deux francs, *lui* répondis-je. — Eh bien! vous me prêterez ces deux francs, répliqua-t-il. 13. Qui *vous* a accompagné? Personne, fut *la réponse*. 14. Attaquez l'ennemi! commanda *le général*. 15. Pourquoi ne *m'*as-tu pas averti de l'arrivée de mon oncle? *lui* reprocha-t-il.

1. Kdyby tě prosil za odpuštění, zda-li bys mu odpustil? 2. Půjčil-li by ti peněz, kdybys ho žádal? 3. Budete-li nás brániti proti útokům pomlouvačův? 4. Otec-li jim zakázal tyto hry? 5. Což bych jej byl zvolil za svého průvodce, kdybys mě byl upozornil na jeho povahu? 6. Jakou radost jste mi připravily, moje milé děti! 7. Dávali jsme ti dobrou radu, ale zda-li jsi nás uposlechl? 8. Přinesl-li vám váš bratranec dobré zprávy o vašich rodičích? 9. Nebyl-li jste v Římě? tázal se mne. — Nikoliv, pane! odpověděl jsem mu; trávil jsem zimu v Neapoli. 10. Přinesl jsi mi konečně mé knihy? tázal jsem se ho. — Nikoliv, odvětil mi. A kdy mi je vrátíš? tázal jsem se. — Zítřka, byla odpověď. 11. Čeho hledáte v tomto lese? oslovil nás stařec. — Ztratili jsme cestu. Zda-li byste nám ukázal cestu do města? tázali jsme se ho. — Ano, odpověděl. 12. Doprovodíš mne do divadla? tázal jsem se tvého bratra. — Snad, odvětil mi.

¹⁾ *de*.

55.

Ve větách záporných předmět vyjádřený nám. os. mezi částici **ne** a určitý tvar slovesný se klade. Stojí tedy dat. nebo acc. nám. osobné **bezprostředně** před určitým tvarem slovesným; ku př.:

Je ne le cherche pas, nehledám ho.

Ne le cherches-tu pas? nehledáš-li ho?

Je ne l'ai pas cherché, nevyhledal jsem ho.

Ne l'as-tu pas cherché? nevyhledal-li jsi ho?

1. Mon ami, tu ne *m'accuseras pas* d'ingratitude et tu ne *m'accableras pas* de reproches. Je ne *les* ai pas mérités. 2. Nous ne *vous* communiquerions pas notre projet, si vous n'étiez pas notre meilleur ami qui ne *nous* a jamais trahis. 3. Je ne *lui* cachai point que¹ son imprudence lui serait fatale. 4. Les ennemis ne *les* épargneront pas, comme ils ne *nous* ont pas épargnés. 5. Je ne *le* punirais pas, s'il remplissait ses devoirs. 6. Ils ont réparé leur faute; pourquoi ne *leur* pardonneriez-vous pas? 7. Ce palais est magnifique; ne *l'as-tu pas* encore visité? 8. Ne *lui* avez-vous pas encore rendu l'argent qu'il vous a prêté? 9. Le sangfroid de ton guide ne *t'a-t-il pas* sauvé la vie? 10. Vous n'êtes pas mes amis; vous ne *m'avez pas* rendu le moindre service. 11. Je ne *te* confierai jamais un secret; car tu ne *le* gardes pas. 12. Cette pensée est belle; mais tu ne *l'as pas* bien exprimée. 13. N'abandonne pas le malheureux et Dieu ne *t'abandonnera pas*. 14. Si la patrie est en danger, ne *la* défendrez-vous pas?

1. Proč [se] mne straníte? — Nestráním [se] vás; proč bych [se] vás stranil? 2. Neodpustíme mu nikdy jeho neprozřetelnosti. 3. Kdybys byl mým přítelem, neskrýval bys mi pravdy. 4. Kdybyste mi dával tisíc zlatých, neprodal bych vám svého koně. 5. Hledali jsme své přátely na venku, ale nenašli jsme jich. 6. Nezapomenou-li na² vás vaši přátelé? — Nezapomenou na nás, jako my jsme na ně nezapomněli. 7. Proč jste mu neukázali svých sešitů? Zapomněli jste je? 8. Nevypravovali jste jim onu pěk-

¹) že. — ²) acc.

nou povídku, kterou myslivec nám vypravoval? 9. Proč jste ho nezpravili o úmrtí svého otce? 10. Nenosíte-li míru v srdci svém, nenajdete ho nikde.¹ 11. Skončil jsi již své úkoly? — Neskončil jsem jich ještě, ale budu večer pracovati a ukončím je. 12. Mé milé dítě, neopustíš mne nikdy? 13. Ukázal jsi jim nový most železný? — Neukázal jsem jim ničeho. 14. Proč jste mi neodpověděla na mou otázku? 15. Kdyby tito žáci nebyli pilní, zda-li byste jich nepotrestal?

6. Cvičení souvislé.

Mládí Karla IV.

I.

Charles IV, surnommé père de la patrie, est le plus célèbre roi de Bohême. La jeunesse de ce prince est très intéressante et très instructive, parce qu'il fut préparé pour sa carrière d'une manière assez singulière.

Né le 14 mai 1316 à Prague, il excita déjà dans sa troisième année la jalousie de son père. Ce roi aventurier, étant toujours entouré de flatteurs et écoutant trop leurs conseils, regarda son propre fils comme rival. Les ennemis de la reine Elisabeth, très nombreux dans le cortège du roi, avaient répandu le bruit que l'épouse du roi et les Bohêmes mécontents du gouvernement du roi Jean saisiraient la première occasion pour le détronner² en proclamant roi le jeune Venceslas; Elisabeth aurait alors gouverné le pays jusqu'à la majorité du prince royal.

II.

A peine le roi eut-il³ entendu ces faux bruits qu'il arracha l'enfant des bras de sa mère et l'emprisonna avec deux nourrices pour deux mois dans une cave noire. Plus tard Venceslas fut gardé au château de Křivokláty comme prisonnier d'Etat. Quatre années passèrent ainsi, mais la défiance du roi ne diminua pas, au contraire elle augmenta de jour en jour. Enfin excité de nouveau par ses favoris, le roi éloigna le jeune Venceslas du pays, en l'envoyant à la cour royale de Paris où régnait Char-

¹) *nulle part*. — ²) aby jej zbavili trůnu. — ³) Po à peine bývá slovo sled věty tazací.

les IV, beau-frère du roi Jean. L'héritier de la couronne de Bohême fut donc élevé loin de sa patrie comme en exil. Cependant cet exil fut le plus grand bonheur pour le jeune prince et pour ses pays. Car à Paris il y avait de nombreux et excellents maîtres qui l'enseignèrent; il fréquentait aussi leurs leçons à l'Université et montrait une telle ardeur pour les arts et les lettres qu'il était bientôt le plus instruit prince de l'Europe. A Paris il abandonna aussi son nom de baptême Venceslas pour Charles.

III.

A l'âge de treize ans il eut la permission de quitter ¹ Paris. Après un séjour de deux ans à Luxembourg, Charles fut appelé par son père en Italie, où il lui confia le gouvernement de l'empire nouvellement acquis². En le défendant contre les villes révoltées, Charles montra le courage d'un vrai chevalier à la bataille de San Felice³ le 25 novembre 1332. Avec la même adresse qu'il avait montrée au combat, il échappa aux intrigues et aux complots de ses ennemis secrets. Enfin en 1335 le roi Jean, persuadé qu'il n'assujettirait jamais les Italiens, revoqua son fils d'Italie et l'envoya dans la patrie. Reconcilié avec Charles le roi le nomma margrave de Moravie en lui confiant en même temps le gouvernement de la Bohême.

56.

Slovesa zvratná.

1. Nám. zvratná vyjadřuje se v 1. a 2. os. náměstkou osobnou; jen ve 3. os. (obou čísel) užívá se zvratného se (se, si).

2. V z o r.

Jednotné číslo.

Množné číslo.

1. *je me trompe*, mýlím (klamu) se, *nous nous trompons*, mýlíme se,
2. *tu te trompes*, mýlíš (klameš) se, *vous vous trompez*, mýlíte se,
3. *il se trompe*, mýlí (klame) se, *ils se trompent*, mýlí se,
elle se trompe, mýlí (klame) se, *elles se trompent*, mýlí se.

Pozn. 1. Zvratná nám. ve slovosledě řídí se pravidlem o předmětu náměstkou osobnou vyjádřeném.

¹) opustiti. — ²) dobytý. — ³) vyslov: Sanfelice.

Pozn. 2. Není vždy české sloveso zvrtné v jazyku francouzském zvrtným a naopak. Někdy se oba jazyky liší; ku př.:

tázati se	<i>demander,</i>	<i>s'écrier</i>	zvolati,
straniti se	<i>éviter,</i>	<i>se fier</i>	důvěřovati,
vrátiti se	<i>retourner, rentrer,</i>	<i>s'envoler</i>	uletnouti,
práti si	<i>désirer,</i>	<i>s'égarer</i>	zblouditi,
blížiti se (přibližovati se)	<i>approcher (ku de);</i> atd.		

1. Je *me* trompe souvent. 2. Tu ne *te* trompes jamais. 3. Il *se* trompa. 4. Nous ne *nous* tromperons pas. 5. *Vous* tromperiez-vous? 6. Les hommes *se* trompent souvent. 7. Les oiseaux *s'envolèrent*. 8. Je *me* procure ma nourriture par le travail de mes mains. 9. Si tu ne *t'éloignes* pas de la voie de la vertu, tu seras heureux. 10. Le voleur *s'empara* de mes vêtements, pendant que je *me* baignais. 11. Tu *te* reprocheras un jour ta négligence; mais il sera trop tard. 12. Nous *nous* promenons chaque jour dans cette forêt. 13. Si vous *vous* aidez mutuellement, vous supporterez mieux votre sort. 14. Ces garçons *se* moquent de leurs camarades. 15. Votre mère ne *s'affligera-t-elle* pas de cette nouvelle? 16. *Te* réjouis-tu de notre arrivée? 17. Gille! *s'écria* la femme et embrassa son mari entrant dans la chambre. 18. Tu *te* fies beaucoup à tes forces; mais tu *te* tromperas. 19. Les hirondelles ne *s'égarent* pas dans leurs voyages. 20. Evitez les mauvaises compagnies; elles corrompraient vos mœurs.

1. Umývám se. 2. Umývám si ruce. 3. Proč si bratr ne umývá rukou? 4. Mýlíte se často ve volbě svých přátel. 5. Těším se z tvého úspěchu. 6. Velice bychom se rmoutili z tvého neštěstí. 7. Připravíš si šťastnou budoucnost pilností a prací. 8. Jsme unaveni. Kde si odpočineme? 9. Nezbloudíte-li v tomto lese? 10. Radujeme se z návratu svého otce. 11. Lhář se prozrazuje svými vlastními slovy. 12. Tato žena se těší velice ze štěstí své sousedky. 13. Chyba bezděčná se odpouští a zapomíná se snadno. 14. Hollandané zmocnili se mysu Dobré naděje l. 1653. 15. Proč se vysmívají tomuto člověku? 16. Ztratil jsem své štěstí! zvolal jsem a skryl jsem hlavu svou v 2) rukou svých. 17. Budeš-li

1) *de.* — 2) *entre.*

důvěrovati tomuto člověku, zklameš se. 18. Ne důvěřuji tvým slovům. 19. Vlastovky odlétají k¹ jihu, když zima se přibližuje. 20. Vrátime se ze své cesty za² dva měsíce.

57.

1. Ve tvarech opisných užívá se při slovesech zvratných vždy pomocného slovesa *être*.

2. *Part. passé* řídí se u sloves zvratných vždy jen předcházejícím předmětem accusativným.

3. V z o r y.

J. č.	1. je me suis	trompé,	} znyřili (zklamali) i sem se; atd.	je me suis	trompée,	} znyřila (zklamala) i sem se; atd.
	2. tu t'es	trompé,		tu t'es	trompée,	
	3. il s'est	trompé,		elle s'est	trompée,	
M. č.	1. nous nous sommes	trompés,	}	nous nous sommes	trompés,	}
	2. vous vous êtes	trompés,		vous vous êtes	trompés,	
	3. ils se sont	trompés,		elles se sont	trompées,	
J. č.	1. je me suis	procuré,	}	je me suis	procuré,	} zjednal, a, o i sem si; atd.
	2. tu t'es	procuré,		tu t'es	procuré,	
	3. il s'est	procuré,		elle s'est	procuré,	
M. č.	1. nous nous sommes	procurés,	}	nous nous sommes	procurés,	}
	2. vous vous êtes	procurés,		vous vous êtes	procurés,	
	3. ils se sont	procurés,		elles se sont	procurés,	

Podobně :

<i>Plus-que-parfait</i> :	je m'étais	trompé(e).	—	je m'étais	procuré.
<i>Passé antérieur</i> :	je me fus	trompé(e).	—	je me fus	procuré.
<i>Futur antérieur</i> :	je me serai	trompé(e).	—	je me serai	procuré.
<i>Conditionnel passé</i> :	je me serais	trompé(e).	—	je me serais	procuré.
<i>Part. p. composé</i> :	s'étant	trompé(e).	—	s'étant	procuré.

Pozn. Tvary tazací a záporné jako u sloves, kde předmět nám. osobnou vyjádřen jest (viz úl. 54. a 55.); ku př.:

je ne me suis pas	trompé(e);	nous ne nous sommes pas	procuré;
t'es-tu	trompé(e)?	vous êtes-vous	procuré?
ne s'est-elle pas	trompée?	ne se sont-elles pas	procuré?

1. Je me suis fié à cet homme et je me suis trompé. 2. Tu t'es trahi par tes propres paroles. 3. Mon ami s'est sérieusement

¹⁾ vers. — ²⁾ dans.

préparé à son examen. 4. Vous *êtes-vous lavés*? 5. *Se sont-ils lavé* les mains? 6. A quelle heure vous *êtes-vous couchés*, mes amis? — Nous nous *sommes couchés* bien tard; mais aussitôt que nous nous *fîmes couchés*, un grand bruit s'éleva dans la rue. 7. Je me *serais baigné*, si l'eau n'avait pas été trop froide. 8. Où vous *êtes-vous procuré* ce livre? 9. Pompée *s'était distingué* dans beaucoup de guerres. 10. Si les bons citoyens *s'étaient retirés*, la patrie aurait été en grand danger. 11. Les Amazones *se sont rendues* célèbres par leur courage. 12. Beaucoup d'hommes *se sont enrichis* par le commerce. 13. Nous nous *sommes* souvent *promenés* en bateau sur ce lac. 14. Elle ne *s'est pas* beaucoup *affligée* de la mort de sa mère; elle *s'est montrée* ingrate. 15. Si elle *s'était donné* de la peine, elle serait beaucoup plus avancée.

1. Zarmoutil jsem se velice ze smrti svého přítele. 2. Nebyl-li bys zabloudil v lese bez průvodce? 3. Měsíc se skryl za mraky. 4. Tito mužové se vyznamenali svou udatností. 5. Alexander Veliký stal se slavným svými vítězstvími. 6. Mnichové s vrchu sv. Bernarda věnovali se blahu cestujících. 7. Opatřili jsme si výživu prací rukou svých. 8. Odpočinuli bychom si, kdybychom byli unaveni. 9. Kdybyste důvěřovali lidem špatným, zklamali byste se. 10. Zmýlila jste se, má přítelkyně! zvolala sestra. 11. Procházela-li jsi se často na venku? tázala jsem se jí. 12. Angličané se obohatili obchodem svým. 13. Zda-li radovali se tyto dívky z návratu svého otce? 14. Připravil jste si hrozný osud svou zahálkou. 15. Tento chlapec vysmál se lehkovérnosti svých druhův.

58.

1. Jsou-li dva předměty vyjádřeny náměstkami osobními, tenkrát stojí **oba** před určitým tvarem slovesným, když předmět accusativný jest vyjádřen zájmenem třetí osoby (tvary: **le, la, les**).

2. Dativ osoby 1. a 2. a zvrtné *se* se kladou **před** tyto accusativy. — Dativ osoby 3. klade se **za** accusativy téže osoby.

1) *derrière*.

3. Jen tedy tato spojení před slovesem možna jsou:

<i>me le,</i>	<i>me la,</i>	<i>me les,</i>	<i>le lui,</i>	<i>le leur.</i>
<i>te le,</i>	<i>te la,</i>	<i>te les,</i>	<i>la lui,</i>	<i>la leur.</i>
<i>nous le,</i>	<i>nous la,</i>	<i>nous les,</i>	<i>les lui,</i>	<i>les leur.</i>
<i>vous le,</i>	<i>vous la,</i>	<i>vous les,</i>		
<i>se le,</i>	<i>se la,</i>	<i>se les,</i>		

1. Ces livres sont excellents; je *vous les* recommande. 2. L'avarice est un vice hideux; mais l'avare *se le* pardonne. 3. Mon frère m'a parlé de votre belle collection de tableaux; *me la* montreriez-vous? 4. Le jardinier t'a-t-il donné ces fleurs ou *te les* a-t-il vendues? 5. Vous cherchez le bonheur; le travail *vous le* procurera. 6. Votre oncle vous a donné cet argent! — Non, M., il *me l'a* prêté; je *le lui* rendrai à mon retour. 7. Je lui ai demandé sa grammaire, mais il ne *me l'a* pas prêtée. 8. Qui vous a dicté ces paroles? — Mon amitié pour vous *me les* a dictées. 9. Les Vénitiens avaient un grand commerce avec les produits de l'Orient. Les Arabes *les leur* fournissaient. 10. Un avare avait enfoui un trésor; un voleur *le lui* vola. 11. Nos ennemis pensent que nous leur rendrons notre forteresse; mais nous ne *la leur* rendrons jamais. 12. Lorsque Annibal eut demandé du secours, les Carthaginois *le lui* refusèrent. 13. Le flatteur vous cache toujours la vérité, un ami ne *vous la* cachera jamais. 14. Si ton frère avait eu besoin de ces livres, il *se les* serait procurés. 15. Si ses enfants persistent dans leur oisiveté, ils *se la* reprocheront une fois.

1. Naprav své chyby a odpustíme ti je. 2. Prosí-li hříšník za odpuštění hříchův svých, Bůh mu je odpouští. 3. Umývá-li si Jindřich ruce? — Ano, umývá si je. — Proč si jich Karel neumyl? 4. Potřebuji nového oděvu; poprosím otce a opatří mi jej. 5. Tato pravda jest tvrda, ale neskrývám ti jí. 6. Chováte-li lásky k nám, dokažte nám ji svými skutky. 7. Máte velmi dobrou mluvnicu; kdybyste mi jí půjčil, vrátil bych vám ji za¹ osm dní. 8. Potřebuji sto zlatých. Nikdo ti jich nepůjčí, neboť utrácíš příliš mnoho. 9. Žádáš-li vysvětlení mého chování, dám ti je. 10. Kdyby váš přítel vás žádal za tuto službu, odepřeli byste mu

¹) *dans.*

ji? 11. Matka odsouzeného prosila krále o milost pro svého syna; král jí ji udělil. 12. Kdo mi opatří tyto knihy? — Opatřím vám je. 13. Tento vůdce nedobře bránil pevnosti proti nepříteli; vzdal mu ji po krátkém odporu. 14. Tito lidé vás zasykali urážkami. Odpustili-li jste jim je? 15. Potkali jsme v lese starce a tázali jsme se ho na cestu; okázal nám ji.

59.

1. Při **kladném** impérativě předměty vyjádřené nám. osobou **za** sloveso se kladou, při čemž *me* a *te* v **moi** a **toi** se mění.

2. Jsou-li oba předměty (i dativný i accusativný) vyjádřeny náměstky osobnými a je-li accusativem nám. osoby 3. (*le, la, les*), **obě** náměstky **za** kladný impératif se kladou a to tak, že **vždy** accusativ **před** dativ se klade.

Pozn. 1. Náměstka za slovesem spojuje se s ním jako ve tvarech tazacích čárkou spojovací.

Pozn. 2. Při záporném impérativě obecné pravidlo (viz úl. 58. a 58.) místa má.

3. V z o r y.

<i>donne-moi!</i>	dej mi!	<i>repose-toi!</i>	odpočiň si!
<i>vendons-lui!</i>	prodejme mu!	<i>reposons-nous!</i>	odpočiňme si!
<i>punissez-les!</i>	trestejte je!	<i>reposez-vous!</i>	odpočiňte si!
	<i>donne-le-nous!</i>	dej nám jej!	
	<i>donnez-le-moi!</i>	dejte mi jej!	
	<i>donnons-la-lui!</i>	dejme mu jí! atd.	

Záporně:

ne lui donne pas! *ne te repose pas!* *ne me le donne pas!*
ne leur vendons pas! *ne nous reposons pas!* *ne la lui donnons pas!*
ne me punissez pas! *ne vous reposez pas!* *ne nous les donnez pas!* atd.

1. Pardonnez-moi encore cette fois et ne me punissez pas de ma faute; je la réparerai. 2. Ne m'abandonnez pas, mes amis, à l'heure de ma mort! 3. Refusez-lui ce service; il n'est pas digne d'un tel service. 4. Lorsque les prisonniers furent amenés, le peuple cria: Tuez-les, tuez-les! 5. Aidons-nous mutuellement; la charge de nos malheurs sera plus légère. 6. Écoutez-nous et ne nous jugez pas sans connaissance de cause! 7. Reposons-nous sur ce gazon! 8. Imposez-vous le silence! 9. Rends-leur l'argent qu'ils t'ont prêté! 10. Envoyez-leur les livres qu'ils

vous ont demandés! 11. Si ton prochain t'a offensé par ses paroles, pardonne-*les-lui*! 12. Si ton ennemi te demande pardon, accorde-*le-lui*! 13. Si un honnête homme vous demande un service, ne *le lui* refusez pas! 14. Ce plaisir est innocent, accordez-*le-nous*! 15. Vous parlez toujours de votre amitié; prouvez-*la-moi*! 16. Rends-*toi* utile à l'humanité! 17. Si tu as besoin de ces livres, procure-*les-toi*! 18. Vous avez de beaux tableaux, montrez-*les-leur*! 19. Ne *les leur* montrons pas! 20. Cette règle est difficile, expliquez-*la-nous*!

1. Vrať mi mou knihu! 2. Vraťte nám sešity, které jsme vám včera půjčili! 3. Vraťte se do vlasti! 4. Kde máš svou novou knihu? — Ukaž mi ji! — Ukažte nám ji! 5. Neukazujte mu jí! 6. Nezapírám svých chyb; odpusťte mi je! 7. Pomáhejte si vzájemně v neštěstí! 8. Připrav si šťastnou budoucnost prací ve svém mládí! 9. Odepři si této zábavy; byla by ti se škodou! 10. Potěšte se, přátelé; naše bídy pominou brzo. 11. Bude-li přítel nepřítomný pomlouván, zastaň se ho! 12. Zajímala by nás tato povídka; vypravuj ji! 13. Odpočiňte si ve stínu tohoto buku! 14. Nepřipravte si život nešťastný svou lenivostí! 15. Nespoléhejme na ctnosti svých předkův! 16. Zakažte jim vstup do svého domu; pomlouvají své přátele. 17. Nedávej mu mnoho peněz, neboť by je promarnil. 18. Máš list od svého otce? Ukaž mi jej! 19. Tyto hry jsou dětem velmi škodlivy, zakažte jim je. 20. Nepotřebuješ-li těchto knih, vrať nám je! 21. Má-li přítel tvůj slabosti, snášej je a nevyčítej mu jich!

7. Cvičení souvislé.

Vznešený čin.

Ayant partagé ses biens entre ses trois fils, un père avait encore un diamant. Un jour il demanda ses fils dans sa chambre et leur dit: ¹⁾ „Vous êtes trois et je n'ai que ce seul diamant de grande valeur; je le garderai encore six mois. Qui accomplira dans ce temps la plus noble action, aura ce trésor.“

Les fils quittèrent leur père et ne retournèrent à la maison qu'après le délai de six mois. Arrivés, ils racontèrent de suite

¹⁾ adj. — ²⁾ řekl.

leurs aventures. L'ainé parla ainsi: „Dans mes voyages un étranger m'aborda un jour et me confia une somme d'argent. Je la lui rendis, aussitôt qu'il me l'avait redemandée.“

„Tu as agi en l'honnête homme,“ lui répondit le père.

Puis le deuxième raconta qu'en passant près d'un fleuve il entendit les cris d'un enfant tombé dans l'eau.

„Sans beaucoup de réflexion,“ continua-t-il, „je sautai dans le fleuve et je le sauvai d'une mort certaine.“

„Ton action est belle,“ répliqua le vieillard; „car tu as aidé ton prochain selon tes forces.“

Alors le plus jeune dit: „L'autre jour je m'étais égaré dans les montagnes. Cherchant mon chemin, j'ai trouvé mon ennemi endormi sur le bord d'un abîme. Je l'ai éveillé et tiré du danger.“

„Voilà la plus noble action d'un homme!“ s'écria le vieillard plein de joie. „Je te donne le diamant; car il n'y a rien de plus beau que de faire² du bien à son ennemi.“

O zástupkách náměstek.

60.

1. *Genitiv* nám. osobu³ 3. osoby nahrazuje se částicí **en**³, kde o věcech řeč jest.

2. Zvláště zastupuje **en** pojem z předcházející věty doplňtelný a to:

- a) genitivný předmět slovesa nebo jména přídavného; ku př. *Parlez-vous de son malheur? Nous en parlons. Es-tu content de mon travail? — J'en suis content. — Le père arrive; j'en avertirai votre frère.*
- b) accusativný předmět, je-li vyjádřen gen. celkovým; ku př. *Avez-vous des pommes? — J'en ai.*
- c) jméno podstatné vztahující se ku předmětu acc. vyjádřenému číslovkou nebo příslovcem poměrným; ku př. *Avez-vous des livres? — Nous en avons quatre; j'en ai beaucoup.*

¹⁾ jako. — ²⁾ *de faire du bien* činiti dobře. — ³⁾ Původně znamená **en** odtud.

d) náměstku přisvojovací, vztahuje-li se k nějakému pojmu věcnému, jenž jest podmětem nebo acc. předmětem téže věty; ku př. *Quel superbe édifice! l'aspect ¹ en est admirable.*

Pozn. 1. O slovosledu platí pro *en* pravidlo o předmětu vyjádřeném náměstkou osobnou (viz úl. 53. a 59.).

Pozn. 2. *En* může se spojit i s předmětem osobným vyjádřeným náměstkou a tu za náměstkou stává; *j'ai des pommes; je vous en donnerai; donnez-lui-en.* — Při kladném impérativu místo *moi-en, toi-en* užívá se *m'en, t'en.*

Pozn. 3. V češtině obyčejně slovo zastoupené nebývá označeno, jindy náměstky osobné nebo ukazovací se užívá; ku př. Máš peníze? **Mám** (*j'en ai*); mám jich málo (*j'en ai peu*); až otec přijde, zpravím vás o tom (*je vous en avertirai*).

1. Lui as-tu donné de l'argent? — Non, M., je ne lui *en* ai pas encore donné. — Si tu ne lui *en* as pas donné, il *t'en* demandera. 2. Apportez-vous des nouvelles? — Nous *n'en* apportons point. 3. Vous criez: des preuves, des preuves; ne m'interrompez pas et je vous *en* donnerai. 4. Dans cette bataille nous avons perdu à peu près trois mille hommes; mais l'ennemi *en* a perdu six mille. 5. Le tailleur apporta plusieurs robes à ma mère; elle *en* choisit deux. 6. Si vous n'avez pas de bonnes plumes, je vous *en* prêterai une; car *j'en* ai assez. 7. Tu es sincère; je *n'en* ai jamais douté. 8. S'il vous a offensé, ne vous *en* fâchez pas; il vous *en* demandera pardon. 9. Vous avez peu de fortune, mais contentez-vous-*en* et vous serez heureux. 10. La vie est courte, la tâche *en* est longue; *n'en* perds donc pas un moment! 11. Le temps est le plus précieux de nos biens et la perte *en* est irréparable. 12. Votre jardin est très soigné; les allées *en* sont délicieuses. 13. Tu ne parles pas français? — Procurez-m'*en* l'occasion et je parlerai. 14. Vous avez donc chassé un ours; racontez-nous-*en*, nous vous *en* prions. 15. Mangeriez-vous de la viande? — Donnez-m'*en*, je vous *en* prie.

1. Tázete se mne po novinách, ale nepřináším vám jich. 2. Řekové měli mnoho osad; založili jich zvláště v Itálii a v Sicílii. 3. Na² počátku Římané měli krále; měli jich sedm. 4. Kolik

1) Subst., k němuž *en* se táhne, musí pak býti vždy se členem určitým. — 2) à.

růží jste nám přinesl? — Přinesl jsem vám dvě. — Proč jste jich nepřinesl více? 5. Meč pobil mnoho lidí, ale jazyk jich pobil ještě více¹. 6. Tento stařec měl² četná stáda; přepustil část jich svému synu. 7. Nemáš knih potřebných; opatřím ti tři. 8. Nebezpečí bylo veliké, ale chladnokrevnost průvodcova nás z něho vysvobodila. 9. Ztratíte tímto obchodem³, přáteli, upozorňuji vás na to. 10. Život jest velmi krátký; uživej ho dobře. 11. Paříž okrášlena jest velkým počtem budov památných; divil jsem se jich kráse. 12. Mládí jest jaro života, stáří jest jeho zima. 13. Ztratil-li jsi své jmění, nermuť se z toho příliš; neboť zdraví ti zůstalo. 14. Urazil-li jsem vás, prosím vás za odpuštění. 15. Upokojte se, prosím vás. 16. Potřebuješ-li peněz, opatři si je prací! 17. Za svou práci budu odměněn, nepochybují o tom. 18. Nepřátelé obehnali město a zmocnili se ho po krátkém boji. 19. Máte-li dobrý papír, prodejte nám!

61.

1. *Dativ* náměstky osobné 3. osoby, vztahuje-li se ku věci předcházející, nahrazuje se částicí *y*⁴.

Pozn. 1. K osobám *y* se táhne zřídka; skoro jen u sloves *penser*, *souger* (mysliti na někoho) a *se fier* (dávěťovati, spoléhati).

Pozn. 2. O slovosledu platí pravidla o předmětu vyjádřeném nám. osobnou. (Viz úl. 55. a 59.).

2. *Y* zastupuje:

a) předmět dativní; ku př. *Penses-tu à notre voyage?*

J'y pense.

b) určení místa; ku př. *Tes frères sont-ils au jardin?* —

Ils y sont.

Pozn. 1. Spojeno jsou s náměstkou osobnou *y* za náměstkou stává; ku př. *je vous y trouverai.*

Pozn. 2. Je-li spojeno s částicí *en*, stává *y* napřed; ku př. *nous y en parlerons. Il y en a dix.* (Viz úl. 42, 2).

Pozn. 3. Při kladném impérativu *y* nerado s náměstkou se spojuje.

3. Při kladném impérativě sloves na *-er* před *en* a *y* koncovka 2. osoby jedn. čísla *e* v *es* se mění; ku př. *Parles-en à ton père!*

¹⁾ *d'avantage.* — ²⁾ *posséder.* — ³⁾ *à.* — ⁴⁾ Původně znamená *y* t a m, t u.

1. Ce travail absorbait mes forces; car je m'y suis livré avec une ardeur fébrile. 2. Quand retournerez-vous à la ville? — Ne m'y attendez pas, je n'y retournerai pas avant l'hiver. 3. Les loups envahirent nos étables; ils y dévorèrent plusieurs moutons. Après ils se sauvèrent dans la forêt, nos voisins leur y donnèrent la chasse et ils en tuèrent dix. 4. Accoutume-toi à l'idée de la mort en y pensant souvent. 5. Tu seras malheureux un jour, mon fils, si tu ne travailles pas; songes-y bien. 6. Nous avons envoyé au jardin les ouvriers qui y étaient nécessaires. 7. Combien y avait-il de consuls à Rome? — Il y en avait deux. 8. N'ayez pas peur, mon ami, je ne perdrai pas mon argent à cette affaire; au contraire j'y gagnerai une grande somme. 9. Où est monsieur votre père? — Au jardin, M.; il y passe la soirée; entrez-y, vous l'y trouverez. 10. J'ai quitté la France et je n'y retournerai jamais.

1. Kolik jste vyhrál touto¹ hrou? — Nevyhrál jsem ničeho. 2. Byli jste včera v divadle; dobře-li jste se tam bavili? 3. Pracuj ustavičně; uvykneš práci a nalezneš v ní největší zábavu. 4. Zpravil jsem vás o² tomto nebezpečí; proč jste naň nemyslí? 5. Kde nebezpečí bude největší, tam mne najdete; spoléhejte na to! 6. Bavili jsme se na venkově; vrátíme se tam na jaře a strávíme tam léto. 7. Vestalky, kněžky Vestiny, zůstávaly třicet let ve chrámu bohyně; střežly tam ohně posvátného. 8. Nepřátelé přitřhli k pevnosti, ale byli tu poraženi naším vojskem. 9. Tento člověk jest lhář; nedůvěřujte mu. 10. Nemluv mnoho o svých pracích, ale mysli na ně ustavičně. 11. Rodiče vás zahrnují dobrodiními, myslete na to vždy! 12. Bratr ukončí své úlohy brzo, neboť o nich³ pracuje ustavičně. 13. Dáš-li dva zlaté na⁴ chudé, přidám k tomu též dva zlaté. 14. Kolik jest divadel v Paříži? — Jest jich tam asi čtyřicet. 15. Jsou-li chyby v mé úloze? — Jest jich tam mnoho; nepracoval jsi pozorně.

1) à. — 2) de. — 3) dativem. — 4) pour.

Náměstky osobné samostatné.

1. Tvary náměstek osobných samostatných jsou :

	1. os.	2. os.	3. os. m.	3. os. f.	3. os. zvrtné.
J. č.	moi já,	toi ty,	lui on,	elle ona,	soi sebe, sobě.
M. č.	nous my,	vous vy,	eux oni,	elles ony,	soi sebe, sobě.

Pozn. Tvary tyto se skloňují jako jména podstatná.

2. Tvarů těchto se užívá :

- kde v češtině jest náměstka osobná v nominativě;
- po předložkách; ku př. *avec toi* (s tebou);
- ve spojení s *même, seul* (sám); ku př. *moi-même* (já sám);
- s předl. **à**, kde dat. nám. osobné s jiným předmětem náměstkovým se stýká než s acc. *le, la, les* (viz úl. 58).

Pozn. 1. O zvrtné nám. sebe, sobě viz pravidlo udané v úl. 9. 3.

Pozn. 2. **Soi** bývá jen při podmětu neurčitém nebo věcném; ku př. *Personne n'est content de soi.*

Pozn. 3. Předložkou *chez* s nám. té osoby, ve které podmět stojí, značí doma, domů; ku př. *je suis chez moi* (jsem doma); *tu rentreras chez toi* (vrátíš se domů).

Pozn. 4. Při sobě, na sobě, u sebe vyjadřuje se předl. **sur**; ku př. *j'ai de l'argent sur moi* (mám peníze u sebe).

Pozn. 5. U sloves *penser, songer* (myslit), *être* (patřiti, náležeti), *renoncer* (zříci se) předmět dativný, je-li vyjádřen nám. osobnou, překládá se nám. os. samostatnou s předl. **à**; ku př. *je pense à toi*; *ce livre est à lui*, *je renonce à vous.*

- Qui t'a rempli la corbeille? — *Moi*, M. 2. *Vous ici?! — Oui*, Mme., *moi*, répondit-elle en regardant tristement devant elle.
- Je pense à *vous* et je parle de *vous* presque toujours.
- A Narva Charles XII avait 8000 hommes avec *lui*; pourtant il attaqua les Russes qui en avaient 80.000.
- Vous aimez le plaisir et *moi*, j'aime les études.
- Un héros aime son honneur, se sacrifie pour *lui*, mais il n'en parle pas.
- Le fils de notre ami s'est présenté à *moi*; il se présentera aussi à *toi*.
- Si vous avez besoin de bons livres, adressez-vous à *nous*; nous vous en procurerons.
- En rentrant chez *moi*, je trouvai une lettre sur mon bureau.
- Quand sera-t-il chez *lui*? — A midi, monsieur.
- Nous passerons ce soir chez *lui*.
- Les hommes trouvent

leur bonheur en *eux-mêmes*. 13. Ne vous déshonorez pas par des actions qui sont indignes de *vous*! 14. Mon frère n'a pas d'argent sur *lui*; prête-lui-en! 15. En remplissant la volonté de son père, ce jeune homme travaille pour *lui-même*. 16. Aime ton prochain comme *toi-même*! 17. Qui attendez-vous? Personne n'est chez *soi*. 18. Qui parle beaucoup de *soi-même*, n'inspire pas de confiance. 19. La sagesse laisse un long souvenir après *soi*. 20. Si vous avez de l'ambition, votre âme n'est plus à *vous*.

1. Myslete na mne a buďte ujištěn, že já také na vás mysliti budu. 2. Kdo vám vypravoval tuto novinu? — Váš bratr. — On? — Ano, pane. 3. Otčino má milá! vždy pro tebe pracovati budu. 4. Nejsou-li žáci pilni, učitelé nejsou s nimi spokojeni. 5. Prokázali jsme vám velkou službu a přece mluvíte zle o nás. 6. Tak šťastná náhoda nenaskytne se mi nikdy. 7. Přitele pravého si zachováš, ukážeš-li se ho hodným. 8. Stařec nezází stromů pro sebe, nýbrž pro své potomstvo. 9. Otroci nepracují pro sebe. 10. Dobrý skutek nese svou odměnu sám v sobě. 11. Magnet přitahuje železo k sobě. 12. Dnes nenajdete otce doma. 13. Kdy vrátíš se domů? 14. Máš hodinky při sobě? 15. Tato paní má krásný plášť na sobě. 16. Patří tato zahrada vám, či jemu? — Patří nám, pane. 17. Rozhlédněte se kolem sebe a všude najdete podivuhodná díla stvořitele. 18. Patří tento dům vám nebo vašemu strýci? 19. Nikdo není doma prorokem. 20. Neodpouštěj nikdy chyb sobě samému! 21. Spoléháte příliš na sebe samy. 22. Nemluvte nikdy mnoho o sobě samých!

63.

Náměstky přisvojovací.

1. Náměstky přisvojovací jsou dvojí:

- a) *adjectivné* (vždy s jménem podst. nebo příd. spojené); viz úl. 9. a 17.;
- b) *substantivné* (samostatné).

2. Nám. přisvojovací *substantivné* vždy se členem určitým se spojují; jich tvary jsou:

	1. os.	2. os.	3. os.
J. č. m.	<i>le mien</i> , můj,	<i>le tien</i> , tvůj,	<i>le sien</i> , jeho, její.
f.	<i>la mienne</i>	<i>la tienne</i>	<i>la sienne</i> .

M. č. m. i f. *le (la) nôtre*, náš, *le (la) vôtre*, váš, *le (la) leur*, jejich.

POZN. 1. Množné číslo těchto náměstek pravidelně se tvoří; tedy: *les miens*, *les tiennes*, *les nôtres*, *les leurs* atd.

3. Náměstek substantivních (samostatných) se užívá:

- kde více nám. přisvojovacích k témuž jménu se táhne; ku př. má i tvá kniha *mon livre et le tien*;
- kde k nám. přisvojovací jméno podstatné z předcházejícího doplniti jest; ku př. *Où sont les livres? Tu trouveras les tiens sur la table.*

4. O zvrátném svůj viz pravidlo v úloze 9. 3.

5. Mimo to česká nám. přisvojovací vyjadřuje se také:

- částicí *en*, kde k věci nějaké se táhne (viz úl. 60, 2 a);
- dativem nám. osobné samostatné u slovesa *être* (býti něčí, patřiti někomu); (viz úl. 62, 2, pozn. 5.).

1. Obéissez, *mon cher ami*, aux exhortations de *vos parents* et de *vos maîtres*, confiez-vous à *leur* ancienne et longue expérience; *leurs* bons conseils ont pour but *votre* bonheur. 2. Les Romains conservaient dans des urnes les cendres de *leurs* ancêtres. 3. *Vos* enfants et les *siens* sont plus obéissants que les *nôtres*. 4. Le *mien*¹ et le *tien*¹ sont la source de beaucoup de querelles. 5. Chaque nation a *ses* fautes; les Français ont les *leurs* aussi bien que nous avons les *nôtres*. 6. Les mœurs des anciens peuples étaient très différentes des *nôtres*. 7. Ne blâme pas les fautes de *tes* prochains, si tu excuses les *tiennes*. 8. L'hiver a ses plaisirs, comme le printemps a les *siens*. 9. J'ai trouvé un de *vos* serins avec les *miens* et *mon* frère en a trouvé un qui est à *lui* parmi les *vôtres*. 10. Cette voiture est à *lui*; si elle était à *moi*, je te la prêterais.

1. Rozsvěcoval jsem svou lampu, když jsi zaklepal na mé dvěře. 2. Lakomec počítá ustavičně své poklady. 3. Lidé jsou velmi rozdílní svou povahou a svými mravy. 4. Pracoval jsem

¹⁾ neutrálně.

o vašem prospěchu více, než o svém. 5. Jde o odkrytí tajemství, které rozněcovalo často mou i tvou zvědavost. 6. Jako vy hájíte svého mínění, hájíme my svého. 7. Tyto noviny sklamaly mé i vaše naděje. 8. Plňte vždy, své povinnosti a já plniti budu také své. 9. Hudba starých Řekův byla velice rozdílna od naší. 10. Vaše zahrada jest nedaleko mojí. 11. Odpoustím svým nepřátelům; odpustíš-li také svým? 12. Bůh svých neopouští. 13. Přátelé, založme svou osadu v této krajině; její půda jest velmi úrodná. 14. Tyto šaty nejsou její, nýbrž její matky. 15. Tato kniha není moje. — Kdyby byla tvoje, půjčil-li bys mi jí?

8. Cvičení souvislé.

Odměna poctivosti.

Un bûcheron, en se reposant de son travail, posa sa hache à côté de lui sur le bord d'un fleuve. Mais quel malheur! Par un mouvement involontaire il heurta de son pied contre la hache qui tomba dans le fleuve. Triste et désolé il pleura et se lamenta. En regardant dans le fleuve il s'écria: „Que je suis pauvre maintenant! ayant perdu ma hache, j'ai perdu mon pain. Comment la retrouverais-je?“

Tout à coup, sous la figure d'un jeune homme à cheveux dorés, Mercure se présenta à lui et lui demanda: „Pourquoi pleures-tu, mon ami?“ — „Comment ne pleurerais-je pas, monsieur!“ lui répondit le bûcheron. „J'ai perdu ma hache et avec elle j'ai perdu tout mon bien, car je me nourrissais du travail de cette hache.“

Mercure eut pitié de ce pauvre homme et le consola: „Ne pleure pas, je te la rapporterai.“ — „Vous? ne vous moquez pas de moi! Ma hache est au fond de ce fleuve profond et personne ne la rapportera de là-bas.“ — Mais le dieu, ne l'écoutant pas, descendit la rive. Le bûcheron attendit son retour avec impatience. Peu de moments s'écoulèrent et le dieu était de retour, portant une hache à masse d'or. Le bûcheron la regarda tristement. „Cette hache n'est pas à moi, mon cher monsieur; la

mienne n'était pas d'or. Hélas! Je n'aurai jamais ma hache; elle est perdue à jamais."¹

„Attends, je chercherai encore une fois, peut-être trouverai-je² la tienne.“ A son retour il lui présenta une hache à masse d'argent. „Cette hache sera donc la tienne.“ — „Non, monsieur; la mienne était à masse de fer.“ — „Tu es un honnête homme,“ lui répliqua le dieu. „Ton désintéressement sera récompensé. Je suis le dieu Mercure; je te rends ta hache à masse de fer et je te laisse aussi les deux autres; elles sont à toi.“

Náměstky ukazovací.

64.

1. Náměstky ukazovací jsou dvojí;

- a) adjectivné (vždy se jménem podstatným nebo přídavným spojené; viz úl. 11.);
- b) substantivné (samostatné).

2. Tvary substantivné náměstky ten (onen) jsou:

Jed. č. m. *celui* — f. *celle*.

Mn. č. m. *ceux* — f. *celles*.

3. Rozdíl mezi *ten* a *onen* označuje se příslovci *ci* (zde) a *là* (tam), jež za jméno podstatné nebo za nám. ukazovací samostatnou se kladou, spojeny čárkou spojovací; ku př. *ce livre-ci* (tato kniha), *ce livre-là* (ona kniha), *celui-ci* (tento), *celle-là* (onano).

4. Náměstka *celui* bývá (bez příslovce *ci* nebo *là*) jen

- a) před genitivem possessivním; ku př. *cette maison et celle du voisin* tento dům a sousedův;
- b) bezprostředně před větou vztahnou (viz př. fr. 15. a úl. 66, 4.).

Pozn. V jazyku českém v případě a) náměstky ukazovací před gen. possessivním nestává, za to častěji substantivum, ku kterému gen. se táhne, opakováno bývá. (Viz příklady fr. 5. a 9.)

1. *Ce vicillard, cet homme, cette femme et ces enfants méritent la pitié qu'ils t'ont inspirée.* 2. *Entrons dans cette au-*

¹) na vždy. — ²) Podobně jako na str. 82, ³).

berge-là, nous y trouverons probablement des rafraîchissements qui ranimeront nos membres fatigués. 3. *Cet homme-ci* vous trompera, ne vous y fiez pas. 4. *Ce cheval-ci* est plus petit, mais plus fort que le vôtre. 5. Les qualités du cœur ne sont pas moins précieuses que *celles* de l'esprit. 6. Le bois du chêne et *celui* du sapin sont les plus employés dans nos constructions. 7. La vertu est l'habitude des bonnes actions, le vice est *celle* des mauvaises. 8. Si la vie et la mort de Socrate sont *celles* d'un sage, la vie et la mort de Jésus sont *celles* d'un Dieu. 9. Les liens de l'amour sont cent fois plus forts que *ceux* de la crainte. 10. Les plaies du corps guérissent plus facilement que *celles* de l'âme. 11. Les grâces les plus séduisantes sont *celles* de la beauté. 12. Une belle prière est *celle-ci*: Mon Dieu, garde-moi du moi-même! 13. Le peintre et le musicien parlent à notre âme; *celui-ci* par l'oreille, *celui-là* par les yeux. 14. La vertu et le vice sont deux choses opposées, *celle-là* rend les hommes heureux, *celui-ci* les rend malheureux. 15. Le temps est toujours long à *celui* qui ne travaille pas.

1. Nedůvěřujte těmto zdánlivým přátelům! 2. Kdo by se nedivil těmto znamenitým památkám starověkým? 3. Pozoruje tyto hory, toto jezero a tuto řeku, myslím často na nejkrásnější dni života svého. 4. Tato péra jsou lepší než ona; dejte mi z těchto. 5. Onu noc jsem nezavřel oka. 6. Nejlepší poučení jest poučení příklady.¹ 7. Noviny dnešní jsou lepší věřejších. 8. Přístav Terstský jest nejdůležitější přístav říše naší. 9. Látky lněné nebo hedbávné jsou teplejší než bavlněné. 10. Boháči nejsou šťastnější chudých; tito trýznění jsou bídou, onino ctižádostí. 11. Rolník i vojn jsou rovněž prospěšní státu; onen živí stát, tento jeho hájí. 12. Světlo slunce jest jasnější než světlo měsíce. 13. Dobrý občan obětuje rád život svůj i svých dítek za² spásu vlasti. 14. Zákony Draconovy byly přísnější Solonových. 15. Neodpouštíme těm, kteří se nám posmívají. 16. Neštěstí hanobí ty, kteří ho zasloužili.

¹) *de.* — ²) *à.*

1. Náměstka ukazovací pro střední rod (toto — ono), vyjadřuje se: **ceci, cela.**

Pozn. České to, jakožto accusativ, vztahuje-li se na obsah věty předcházející, nám. osobnou le se překládá; ku. př. Neopustíme vás, přísaháme vám to *nous ne vous quitterons pas, nous vous le jurons.*

2. **Ce** (to) bývá podmětem slovesa *être* v 3. os. jedn. i množ. čísla.

Pozn. *Ce* se slovesem *être* a jménem příd. vždy ku předcházejícímu se táhne; ku př. *il est riche, c'est évident* jest bohat, toť zřejmo; (ale *il est évident qu'il est riche*).

3. **Ce** se slovesem *être* a nám. osob. samostatnou k vůli důrazu se užívá; a to:

c'est moi já to (jsem),

c'est toi ty to (jsi),

c'est lui on to (jest),

c'est elle ona to (jest),

c'est nous my to (jsme),

c'est vous vy to (jste),

ce sont eux oni to (jsou),

ce sont elles ony to (jsou).

Pozn. Tvary tazací a záporné pravidelně, tedy *est-ce toi?*, *ce n'est pas vous*; *n'est-ce pas vous?*

4. Náměstky adjectivné ukazovací jsou ještě: *même* (za subst.) sám; (srv. též 62, 2); *le même, la même, les mêmes* týž, táž, též; *tel, telle* takový.

Pozn. Jaký — taký = *tel — tel.*

1. *Nous vous avons donné ceci et cela* et vous n'en êtes pas encore content. 2. *Ceci* est du plomb, *cela* est de l'argent. 3. A qui est *cela*? — *Ceci* est à moi, *cela* est à notre mère. 4. Si mon frère t'a offensé, pardonne-le-lui! 5. La première qualité d'un élève, *c'est* l'assiduité. 6. Le luxe du Monténégrin, *ce* sont ses vêtements et ses armes. 7. Les autres soleils ont-ils aussi un cortège de planètes? — *C'est* possible, mais nous l'ignorons. 8. La véritable cause de ce malheur, *c'est* vous. 9. Qui frappe à la porte? — *C'est* nous. 10. *C'était* un homme qui se fâchait pour la moindre chose. 11. Qui a raconté cette nouvelle? *est-ce* toi, mon ami? — Non, mon cher, *ce* n'était pas moi, *c'était* ton frère. 12. *Tel* est le charme de la vertu que les méchants *mêmes* l'adorent. 13. En 1525 François Ier, roi de France, perdit la bataille de Pavie et tomba lui-même au pouvoir de son ennemi Charles-Quint. 14. Vos droits et les miens

sont *les mêmes*. 15. *Les mêmes* vertus qui fondent un empire, le conservent. 16. Les ennemis *mêmes* ont admiré la grandeur d'âme de Napoléon. 17. Ce monsieur est toujours *le même*; il conserve toujours *le même* courage, *la même* constance. 18. *Tel* est le caractère des hommes qu'ils ne sont jamais contents de leur sort. 19. *Tel* arbre, *tel* fruit. 20. *Telles* maximes, *telles* actions.

1. Mluvíte o tom a o onom, jest (to) pravda, ale nepřesvědčujete mne. 2. Komu patří toto? Patří-li to tobě? — Není to mé. 3. Nemyslete na to, jest to nemožno. 4. Milovati ctnost, to není dosti; provádějte ji vždy! 5. Kdo jest onen pán, jenž přechází ulici? — Jest to můj přítel. 6. Nebyl to tento chlapec, jenž vám přinesl dopis vašeho přítele? 7. Ctnost nejpříjemnější Bohu, (to) jest láska křesťanská. 8. Kdo přichází? Jsi-li ty to, Karle? — My jsme to, přáteli. 9. Byli-li jste včera u nás? — My nikoliv¹, ale tvoji bratřenci. 10. Pravá urozenost jest ctnost. 11. Miluj bližního svého jako sebe samého; nezapomínej nikdy na to! 12. Jeho přítel sám jej opustil. 13. Totéž slunce osvětluje dobré i zlé. 14. Obyvatelé tétéž vesnice jsou často největší nepřátelé. 15. Národové chovají² sami v sobě příčiny své velikosti a svého úpadku. 16. Taková jest dobrota Boží, že hříšníku jeho hříchy odpouští. 17. Taková jest jeho paměť, že ničeho nezapomíná. 18. Jaký pán, taký sluha. 19. Jaký život, taký konec.

66.

Náměstka vztažná.

1. Náměstka vztažná má v jaz. fr. pro oba rody a obě čísla týž tvar; a to: nom. **qui** (který, jenž), gen. **dont** vedle **de qui**, dat. **à qui**, acc. **que**.

P o z n. 1. Acc. po předložce jest však *qui*; ku př. *avec qui* (s kterým); srov. *de qui*, *à qui*.

P o z n. 2. O shodě part. p. s acc. *que* viz úl. 52, 4 c.

P o z n. 3. O čárce před větou rel. a za ní viz str. 43. 4).

2. *De qui* jen o osobách se užívá.

1) my to nebyli. — 2) nosí.

3. **Dont** stává vždy na počátku věty a klade se

a) jako předmět genitivný; ku př. *le danger dont tu parles . . .*

b) spojeno s nom. (podmětem i jménem výrokovým) nebo s předmětem acc., kdež subst., se kterým se spojuje, vždy se členem určitým státi musí; ku př. *l'homme dont la conduite est irréprochable . . .*

Pozn. **Dont** od svého acc. se odděluje, poněvadž slovosled obyčejný se zachovává; ku př. *l'homme dont tu as sauvé l'honneur . . .* (jehož čest jsi zachránil . . .).

4. Nevztahuje-li se nám. vztažná ku jménu nebo náměstce, překládá se: kdo = *celui qui* (viz 64, 4 b),
co = **ce qui**.

5. Vztahuje-li se nám. vztažná k nám. osobné samostatné, výrok věty v osobě a čísle s nám. osobnou se shoduje, ač nám. osobné spojené u slovesa více nestává; ku př. *toi qui as parlé*.

1. La religion est une chaîne d'or *qui* attache le ciel à la terre. 2. La terre *que* nous habitons est la moindre partie du monde. 3. Socrate *que* ses juges avaient condamné à mort, a été un des plus vertueux citoyens d'Athènes. 4. Les gouverneurs *que* l'Espagne avait établis dans ses colonies, y amassaient d'immenses richesses. 5. Aimez cet homme *dont* les ennemis mêmes honorent *les vertus*! 6. Le vieillard nous montra les arbres *qu'il* avait plantés. 7. Philippe, roi de Macédoine, fut assassiné par Pausanias à *qui* il n'avait pas rendu justice. 8. Il y a dans les cieux un roi *de qui* dépendent les rois de la terre. 9. La mémoire ressemble à l'aimant *qui* se fortifie par le poids *dont* il est chargé. 10. Il y a des montagnes *dont les sommets* sont couverts de neiges éternelles. 11. Le domestique *dont* vous avez tant vanté *la probité*, m'a volé. 12. Pardonnez à *ceux qui* vous ont offensés. 13. *Celui qui* remplit les devoirs de son état, est vraiment estimable. 14. *Ce qui* est utile n'est pas toujours juste. 15. *Ce qui* m'afflige le plus, c'est l'aveuglement *qui* vous égare. 16. *Ce que* la poésie a touché dure éternellement. 17. *Ce que* les hommes aiment le plus, c'est l'honneur et la gloire. 18. Ce n'est pas nous *qui* avons raconté cela, ce sont eux. 19. Ce sera vous, messieurs, *qui déciderez* dans cette affaire. 20. Moi *qui* l'ai toujours défendu, je ne le défendrai plus.

1. Chudý, který plní své povinnosti, jest více úcty hoden, než boháč, který jich zanedbává. 2. Nešťastník, kterého jsi zahnal, bude na' tebe žalovati před Bohem. 3. Kde jsou národové, které Bůh potrestal za² jejich nepravosti? 4. Jest to učenec, jehož skromnost jest podivuhodna. 5. Bůh, jehož díla obdivujeme, jest věčný. 6. Vyučování jest poklad, jehož klíčem jest práce. 7. Jest jeden Bůh, jehož rámě brání nevinnosti. 8. Předkové, od nichž pocházíte, zanechali vám jméno beze skvrny. 9. Štasten, kdo našel přítele věrného. 10. Kdo dává chudým, Bohu dává. 11. Nemáme dobrého mínění o těch, kteří mluví zle o svých přátelích. 12. Co jest krásno, není vždy užitečno. 13. Straňte se toho, co jest škodlivu zdraví. 14. Co nešťastného těší, jest naděje v² život lepší. 15. Co vidím nejraději³ u⁴ mladíka, jest skromnost. 16. Zaplatím, co jsem pokazil, ale zaplatte také, co vy jste pokazili. 17. Já⁵ ponesu králi novinu o² našem vítězství. 18. Nejste-li to vy, kteří mne ošetřovali v mé nemoci? 19. Tys to, můj příteli, kterýs mi zachránil život. 20. Jsou-li to oni, kteří vás urazili, odpustte jim!

67.

Náměstky tazací.

1. Náměstky tazací jsou *a*) adjektivné a *b*) substantivné (samostatné).

2. Adjectivná náměstka tazací jest:

quel? (který, jaký), *f. quelle?* (která, jaká); *pl. quels, quelles?*

3. Substantivné náměstky jsou:

- a*) *Qui?* kdo? *Que?* neb *Quoi?* co?
De qui? koho? či? *De quoi?* čeho?
A qui? komu? *A quoi?* čemu?
Qui? koho? *Que?* neb *Quoi?* co?

Pozn. *Quoi* v acc. jen s předložkami spojeno bývá.

Jedn. č.

Množ. č.

- b*) *Lequel?* *laquelle?* který? *Lesquels?* *lesquelles?*
Duquel? *de laquelle?* *Desquels?* *desquelles?*
Auquel? *à laquelle?* *Auxquels?* *auxquelles?*
Lequel? *laquelle?* *Lesquels?* *lesquelles?*

1) acc. — 2) *de*. — 3) miluji nejvíce. — 4) *dans*. — 5) já jsem to, který.

Pozn. 1. *Lequel* je složeno ze členu určitého a nám. *quel*.

Pozn. 2. *Lequel* atd. se užívá jen vzhledem ku *genitivu* celkovému buď následujícímu, nebo z předcházející věty doplnitelnému.

4. Tazací kdo a co se opisuje někdy tvary:

Nom. *qui est-ce qui?* kdo? *Qu'est-ce qui?* co?

Acc. *qui est-ce que?* koho? *Qu'est-ce que?* co?

Pozn. Doslovně *qui est-ce qui* = kdo jest to, který; *qu'est-ce qui* = co jest to, které.

1. *Quels* pays l'Elbe traverse-t-il? 2. De *quelle* ville êtes-vous? Dans *quel* hôtel demeurez-vous? *Quelles* sont vos affaires? — Mais, M., *quelle* curiosité! *Qui* répondrait à ces questions-là? 3. *Quelle* est cette voix divine qui nous parle sur cette terre? — C'est toi, oh conscience!, c'est toi qui es notre juge. 4. A *quelles* personnes avez-vous confié vos secrets? 5. *Qui* a sondé les profondeurs de l'Océan? 6. De *qui* ou de *quoi* parlez-vous? Répondez! 7. De *qui* François Joseph, notre empereur, est-il fils? 8. A *qui* me confierai-je, si mes meilleurs amis me trahissent? 9. *Qui* choisirez-vous pour votre guide? 10. *Que* serions-nous à présent sans les soins de nos parents? 11. De *quoi* accusez-vous ce pauvre vieillard? 12. A *quoi* travaillez-vous en ce moment? 13. *Quoi* de plus majestueux que le ciel étoilé! 14. L'Arabie et l'Inde sont deux presqu'îles de l'Asie: *laquelle* est la¹ plus importante? 15. *Lequel* de nos rois a été le plus belliqueux? 16. *Auquel* de nos empereurs les peuples ont-ils donné le surnom de „Bon“? 17. *Duquel* de ces deux frères êtes-vous le¹ plus content? 18. *Qui est-ce qui* a inventé la machine à vapeur et *qui* l'a perfectionnée? 19. *Qu'est-ce qui* rendra au malade la force et la santé? 20. *Qui est-ce que* les hommes accusent de leur malheur? 21. *Qu'est-ce que* les Espagnols demandaient aux indigènes de l'Amérique?

1. Ve které ulici bydlíte? 2. Který kov² jest nejužitečnější? 3. Který statek² tohoto života jest nejdrahocenější? 4. O kterém básníku mluvíte? 5. Kdo byl svědkem vašich činův? 6. Koho chválíte tolik? Jeho? Zasluluje-li vaši chválu? 7. Komu podobá

¹) Místo comparativu klade se v jaz. franz. superlativ i při srovnání dvou osob neb věcí. — ²) Překládej: který jest nejuž. kov.

se tento mladík? 8. Čí syn byl Karel čtvrtý? 9. Nač myslíš, příteli? proč jsi smuten? 10. V¹ čem nalézáte svou zábavu? 11. Co se stalo za mé nepřítomnosti? 12. Co jest ohyzdnějšího než pomluva? 13. Které z těchto květin dáváte přednost? 14. Kterým ze svých žákův budete vypravovati dějiny římské? 15. Kterému z našich králů dal národ příjmi otce vlasti? 16. Přináším vám veselohru Molièrovu. — Kterou? 17. Promluvím s tvým učitelem. — S kterým? 18. Která z těchto zvířat jsou člověku nejužitečnější? 19. Na kterou z těchto otázek jsi neodpověděl? 20. Kdo vás obviňuje ze zrady? 21. Koho zvolili za průvodce? 22. Co nás těší v neštěstí? 23. Čeho si žádáte? 24. Co jste odpověděli na tuto otázku? 25. Co jsi ztratilo, mé dítě? 26. Co ve² vás vzbuzuje tuto nedůvěru

9. Cvičení souvislé.

Vzetí Jerusalema Saladinem.

I.

Une seule journée avait enlevé au royaume de Jérusalem son chef et ses défenseurs les plus intrépides; une reine en pleurs, les enfants de ceux qui avaient trouvé la mort dans la bataille de Tibériade et un petit nombre de soldats étaient les seuls gardiens du Saint-Sépulcre. Devancé par la terreur de ses victoires, Saladin se présenta bientôt sous les murs de Jérusalem, dont les habitants espéraient seulement dans la miséricorde de Dieu et dans celle du vainqueur. Les principaux de la ville se rendirent dans le camp de Saladin qui leur répondit à leurs prières: „Je regarde, comme vous, Jérusalem comme la maison de Dieu et je n'en profanerai pas la sainteté par l'effusion du sang; abandonnez ses murs et je vous livrerai une partie de mes trésors.“

II.

Alors le désespoir s'empara des chrétiens. „Non, nous ne rendrons pas la Sainte ville,“ répondirent-ils, „nous ne céderons jamais à notre ennemi une ville où notre Dieu est mort. Nous la défendrons contre toi et tes soldats. Laisse-toi tes trésors

¹) à. — ²) dat.

dont nous n'avons pas besoin." Le sultan jura alors qu'il s'emparerait de la ville par force et qu'il n'y épargnerait personne.

Le siège fut commencé et poussé avec vigueur. Mais bientôt ceux qui avaient répondu à Saladin avec autant de courage étaient forcés d'implorer sa clémence. Saladin se rappela son serment et se montra inexorable. Cependant, comme un nouvel assaut des Sarrasins fut repoussé par les assiégés désespérés, Saladin, admirant leur bravoure, leur accorda la vie et la liberté, quand, au bout de leurs forces, ils lui rendaient Jérusalem.

Náměstky neurčitě.

68.

1. Náměstky neurčitě jsou buď

- a) adjectivné (se subst. spojené),
- b) substantivné (samostatné) a
- c) v témže tvaru i adjectivné i substantivné.

2. Náměstky neurčitě adjectivné jsou:

<i>chaque</i> každý,	<i>maint, e</i> mnohý,	} rozliční.
<i>quelque</i> ² nějaký, některý,	<i>certain, e</i> jistý, jakýs,	
<i>quelconque</i> jakýkoli,	<i>différents, différentes</i>	
	<i>divers, diverses</i>	

Pozn. 1. *Chaque* nemá množného čísla; — *quelque, quelconque, maint, certain* pravidelně tvoří množ. číslo.

Pozn. 2. Při *maints, certains, différents* a *divers* nestává členu.

Pozn. 3. *Quelconque* stojí vždy za subst., kteráž, je-li v sing., má člen neurčitý u sebe; je-li v plur., spojuje se s de.

3. Prvním třem nám. adjectivným přiměřeny jsou tyto substantivné:

chacun, chacune každý,
quelqu'un, quelqu'une někdo, kdosi, (pl. *quelques-uns, quelques-unes* někteří).
quiconque kdokoliv.

1. *Chaque* pays a ses usages et ses lois. 2. *Chaque* jour est une nouvelle vie que le sommeil termine. 3. Procurez-vous *quelques* bons ouvrages et étudiez-les attentivement! 4. *Quel-*

¹⁾ prositi. — ²⁾ vyslov konečné e dutě jako v *que*.

ques ruines restent encore des édifices qui ornaient autrefois cette ville célèbre. 5. Prête-moi un livre *quelconque*! 6. *Certains* hommes regardent le silence de la modestie comme une marque de stupidité. 7. Il y a *certaines* choses dont il ne parle jamais. 8. A l'appui de son opinion il cita *différentes* lois. 9. L'homme trouve *mainte* épine où il cherche des roses. 10. La Réformation a eu *diverses* influences sur le développement des peuples modernes. 11. *Diverses* raisons furent prononcées en faveur de cette thèse. 12. Les citoyens portèrent du secours à ces malheureux, *chacun* selon ses forces. 13. *Chacune* de ces jeunes filles déposa une couronne de fleurs sur le tombeau. 14. Quand les Romains accordaient la paix à un prince, ils emmenaient¹ toujours *quelqu'un* de ses parents comme ôtage. 15. Notre patrie a donné à l'Europe *quelques-uns* de ses grands hommes. 16. Je doute de la vérité de *quelques-unes* de ces nouvelles. 17. *Quiconque* n'observera pas cette loi, sera puni.

1. Každý věk má své zábavy, každý stav má své vnady. 2. Platí pět zlatých každému dělníku týdně². 3. Každá událost má svou dobrou i svou špatnou stránku. 4. Máš-li nějaké zábavné knihy, půjč mi jednu. 5. Někteří spisovatelé pojednali o tomto předmětu³. 6. Dejte mi důvod jakýkoliv, a budu jím spokojen. 7. Počnete jakékoliv umění, jakoukoli vědu, najdete vždy na počátku nějaké obtíže. 8. Řekové založili mnohá města v Itálii, některá z nich posud trvají. 9. Jsou jistí lidé, kteří jsou nešťastní, nejedí-li dobře. 10. Tento posel vypravuje rozličné pověsti, které byl zaslechl. 11. Rozličné listiny dotvrzují pravdu mých slov. 12. V každé rostlině je jakási vlastnost, která ji činí užitečnou nebo škodnou. 13. Každý má své hoře zde na zemi⁴. 14. Tato paní má tři dcery; každá se jí podobá. 15. Život každému drahý jest. 16. Urazil-li jsi koho, pros ho za odpuštění! 17. Máte-li nějaké přátele v tomto městě? — Ano, pane, někteří z nich jsou velmi mocní. 18. Kdokoliv jest pracovitý, nenalézá nikdy čas dlouhý. 19. Lev obývá v mnohých krajích asijských i afrických. 20. Mnohý žák příliš pozdě litovati bude času ztraceného zahálkou.

¹) vyslov: *anne* . . . — ²) *par se* subst. beze členu. — ³) acc. —

⁴) *ici-bas*.

1. Samostatné (substantivné) náměstky neurčité jsou ještě:
Personne nikdo, *quelque chose* něco,
rien nic. *autrui* jiný, jiní (**jen** s předložkou).

Pozn. 1. *Personne* a *rien* vyžadují ještě částice záporné *ne* u slovesa. (Viz úlohu 15.)

Pozn. 2. Po *rien* a *quelque chose* přídavné jméno s předl. *de* stává; ku př. *rien de nouveau* nic nového, *quelque chose de bon* něco dobrého.

2. Sem náleží náměstka neurčitá **on**, které v jazyku českém není podobné. **On** označuje podmět neurčitý¹ a překládá se na jazyk český:

- a) větou passivnou nebo 3. os. sing. slovesa zvratného;
- b) 2. a 3. os. sing.; 1., 2. i 3. os. plur.;
- c) subst. člověk nebo nám. kdo.

Pozn. Místo *on* užívá se *l'on* po spojkách: *et, si, où, que* a (někdy) na počátku vět, nenásleduje-li bezprostředně slovo s náslovným *l*; ku př. *si l'on a*; ale: *si on l'a*.

1. Celui qui n'aime *personne* est plus malheureux que celui que *personne* n'aime 2. L'homme vraiment sage n'envie le bonheur de *personne*. 3. *Personne* n'a sondé les profondeurs des cieux. 4. *Rien* ne flatte plus notre orgueil que la confiance des grands. 5. L'avare ne pense à *rien* avec plus de plaisir qu'à son argent. 6. Il n'y a *rien* de si calomnié que le temps; tantôt *on* lui reproche sa vitesse, tantôt sa lenteur. 7. Y a-t-il *quelque chose* de plus beau que la vertu? 8. Quiconque se charge des affaires d'*autrui*, oublie souvent les siennes. 9. Nous nous moquons souvent d'*autrui*. 10. Qui choisit mal pour soi, choisit mal pour *autrui*. 11. *On* étouffa cruellement la révolte qui avait éclaté. 12. *On* s'accoutume à l'idée de la mort en y pensant souvent. 13. Quand *on* est joli et riche, *on* est flatté; quand *on* est sage, *on* est aimé. 14. *On* a trouvé de la neige rouge dans les Alpes; *on* en a trouvé aussi en Amérique. 15. *On* n'aime pas toujours ce que l'on admire.

1. Smrt nikoho nešetří. 2. Nemějte v nenávisti nikoho a nemluvte zle o nikom. 3. Nikdo není jist² před utrhačstvím.

¹) *On* jest původem svým totéž slovo jako subst. *homme*; srov. něm. man. — ²) jist před *à l'abri de*.

4. Nic nezarmucuje více než nevěra přítele. 5. Bůh stvořil svět z ničeho. 6. Nic není stálého v životě lidském. 7. Nic není krásnějšího nežli skromnost. 8. Nic není vznešenějšího než východ slunce na moři. 9. Nepůjčím ti ničeho. 10. Kdyby lakomství nezatvrzovalo srdcí vašich, dali byste něco tomuto ubohému starci. 11. Vždy pozorujeme¹ chyby jiného. 12. Omluví^t se bez odkladu, zpozoruješ¹-li, že jsi³ někoho urazil. 13. Při-
čítají¹ se ustavičně času nehody, jichž původcem není. 14. Ni-
komu neprozradte tajemství, které vám svěřeno¹ bylo. 15. Člo-
věk¹ jest silným, má-li Boha pro sebe. 16. Často sebe samy
klameme¹. 17. Pracuje, dojdeš¹ blahobytu. 18. Ovoce dozrává
ještě na slámě; ale hnije, když je příliš dlouho uschováváme¹.
19. Milujeme¹-li něco, myslíme¹ na to a mluvíme¹ o tom často.
20. Jsou chyby, které člověk¹ bedlivě ukrývá.

70.

1. Náměstky neurčité i substantivné i adjektivné bez roz-
dílu tvaru jsou:

<i>aucun, e</i>	} nikdo, žádný,	<i>plusieurs</i> více, několik, mnozí,
<i>nul, nulle</i>		<i>autre</i> jiný,
<i>pas un (une)</i> ani jeden,		<i>tel, telle</i> mnohý, ten a takový.

Pozn. 1. *Aucun, nul, pas un* vyžadují u slovesa částice záporné *ne*.

Pozn. 2. Adjectivné *plusieurs* pro oba rody stejně jest.

2. Pamataj ještě spojení:

- a) *l'un et l'autre* jeden i druhý (s výrokem v plur.), o ba;
b) *l'un l'autre* jeden druhého, druh druhu, vespolek, vzájemně;
podobně *l'un de l'autre, l'un à l'autre*; plur. *les uns les autres* atd.

1. *Aucun* peuple n'est digne de plus d'admiration que les Grecs. 2. *Aucun* homme n'est plus malheureux que celui qui se méprise lui-même. 3. Ces deux hommes ne prononcèrent *pas une* parole, ne touchèrent à *aucuns* mets, ne goûtèrent d'*aucuns* vins. 4. *Aucunes* funérailles ne se célébrèrent avec plus de magnificence que celles de Napoléon Ier. 5. Les successeurs d'Ale-

¹) on.

xandre ensanglantèrent l'Orient; *aucun* ne réunit sous son sceptre l'immense empire de ce conquérant. 6. Je n'ai jamais parlé à *aucune* de ces dames. 7. Chez les anciens *nuls* appointements n'étaient attachés aux fonctions publiques. 8. On ne trouve *nette* part un bonheur parfait. 9. A *nul* l'ambition n'est étrange. 10. *Nul* de nous n'envisage de sangfroid la mort. 11. Dans cette rencontre l'ennemi a eu *plusieurs* morts; notre troupe n'en a eu *pas un*. 12. *Plusieurs* familles ont émigré en Russie. 13. Ordinairement l'homme s'imagine que le sort des *autres* est meilleur que le sien. 14. Quelque *autre* vous racontera mieux cette histoire. 15. La victoire resta indécise, pourtant *l'un et l'autre* général se l'attribuaient. 16. Rendez-vous des services *les uns aux autres*! 17. Annibal a battu les Romains dans *plusieurs* batailles. 18. *Tel* homme cherche ce que *tel autre* méprise. 19. *Tel* te méprise aujourd'hui qui implorera demain ta faveur. 20. *Tel* menace qui tremble.

1. Žádný člověk není bez hříchu. 2. Žádný strom není neuzitečný. 3. Žádný tvor není nehoden tvůrce. 4. Žádný národ neukázal více vytrvalosti v boji než Římané. 5. Tento panovník neměl ani jediné ctnosti svých předkův. 6. Nedůvěřuj žádnému z těchto lidí; ani jeden z nich není tvým přítelem. 7. Nebe jest jasné, ani jediný obláček nekalí jeho blankytu. 8. Nikdo není nevinný před Bohem. 9. Několik přátel našich navštívilo výstavu světovou vídeňskou. 10. Máte mnohé chyby, jiný by je omlouval, ale já jich neomlouvám. 11. Buď mlčeliv, pozoruj jiné, ale nemluv o chybách jejich! 12. Bude se s vámi zacházeti, jako vy zacházíte s jinými. 13. Práví přátelé milují se vespolek. 14. Tělesa nebeská přitahují se vespolek. 15. Neskrývejme si pravdy vespolek. 16. Dobří občané obětují se za sebe (vzájemně). 17. Mám dvě sestry; obě jsou pilny. 18. Mnohý jest štedrý a¹ neplatí svých dluhů. 19. Mluvíme jazykem² francouzským a jazykem německým; potřebujeme obou. 20. Náklonnosti lidí nejsou stejny; jiní milují zábavu, jiní milují práci.

¹) přelož: který neplatí . . . — ²) acc.

71.

1. K náměstkám neurčitým náleží též:

tout, toute, plur. *tous, toutes* (všechn, každý).

2. *Tout* jako adjectivum znamená

a) všechny, veškeren, celý před subst. se členem nebo nám. přisvoj.; ku př. *toute la terre* (všecka [veškerá] země); *toute ma gloire* (všecka moje sláva);

b) každý před subst. beze členu; ku př. *tout homme* každý člověk.

Pozn. V plur. po *tous, toutes* klade se vždycky člen nebo nám. přisvoj.; *tous les hommes* všichni lidé, *tous mes amis* všichni moji přátelé.

3. Jako substantivum má význam *tout* každý, všecko, *tous* [čti pak: *tus*] všichni.

4. *Tout* má před adj. nebo adv. i význam zcela; ku př. *je suis tout heureux*.

Pozn. Pamatuj: *tout le monde* každý člověk, každý; *le monde entier* veškeren svět; *le tout* celek.

1. *Tout l'univers est l'ouvrage de Dieu; il a créé tous les hommes, tous les animaux et toutes les plantes. Il conserve tout. Toute la terre est pleine de sa gloire.* 2. De *toutes* les inventions l'imprimerie est la plus remarquable. 3. La langue française est la plus sévère de *toutes* dans ses lois, la plus uniforme dans sa construction. 4. Notre général a été attentif à *tous* les mouvements de l'ennemi et sourd à *toute* crainte. 5. *Tous* mes amis ont fidèlement rempli leur devoir; ils seront *tous* comblés de remerciements. 6. *Toute* nation est capable de grandes choses sous un grand prince. 7. *Tout* homme est sujet à la mort; pensez-y à *toute* heure. 8. *Toute* peine mérite salaire. 9. Nous nous pardonnons *tout*; mais nous ne pardonnons rien aux autres. 10. Des nuages nous cachaient la terre dont nous étions *tout* près. 11. La gloire de Cicéron est *tout* autre que celle de César. 12. *Le monde entier* raconte la gloire de Dieu. 13. La conduite de ton ami le rend agréable à *tout le monde*. 14. *Tout le monde* n'est pas content de ce qu'il a.

1. Veškeren čas tohoto života jest běh rychlý ku smrti.

2. Každý den jest novým životem. 3. Tato novina roznesla se

brzo po¹ celém městě. 3. Všichni lidé jsou [si] rovni před Bohem. 4. Všichni národové starověcí mívali otroky. 5. Všecky ulice našeho města byly okrášleny. 6. Každý kupec chválí své zboží. 7. Po dobytí Theb Alexander prodal všecky obyvatele za³ otroky. 8. Všichni se srovnávají o⁴ velikých zásluhách tohoto muže. 9. Všichni sklopili oči. 10. Všechny sklopily oči. 11. Vše závisí na vychování. 12. Smrt nás odděluje ode všeho. 13. Celek rovná se svým částem dohromady. 14. Každý miloval tohoto cizince, poněvadž byl zdvořilým ku každému. 15. Ve krajinách severních nalézají se vlci zcela bílí. 16. Nepřátelé jsou zcela blízko nás. 17. Všecko není ztraceno, i když⁵ ztratíš své jmění. 18. Každá země má své mravy a své obyčeje. 19. Bůh řídí veškeren svět. 20. Jste-li všichni moji přátelé? milujete-li mne všichni?

10. Cvičení souvislé.

Poutník.

Un riche chevalier habitait un magnifique château dont, depuis longtemps, il ne reste plus que quelques ruines. Il dépensait beaucoup pour son embellissement, mais il n'avait jamais aucun argent pour les pauvres.

Un jour un pauvre pèlerin arriva au château et lui demanda l'hospitalité pour une nuit. Le chevalier refusa avec hauteur. „Ma maison n'est pas une auberge,“ dit-il au pèlerin.

„Eh bien!“ répondit le pèlerin, „accordez-moi seulement trois questions et je continuerai mon chemin.“ —

„A cette condition,“ répliqua le chevalier, „je ne refuserai pas les réponses.“ —

„Qui a habité ce château avant vous?“ —

„C'était mon père.“ —

„Et quel autre y a demeuré avant lui?“ —

„C'était mon aïeul.“ —

„Qui l'habitera après vous?“ —

„Mon fils.“ —

„Eh bien! Chacun habite ce château un espace de temps; un autre lui succède.⁷ Vous y êtes donc tous hôtes et le château

¹) par. — ²) acc. — ³) comme. — ⁴) sur. — ⁵) quand même. — ⁶) řekl. — ⁷) inf. succéder.

n'est qu'une auberge. Aussi ne dépensez pas vos trésors pour la magnificence de ce que vous ne possédez que pour peu de temps. Soyez plutôt charitable envers les pauvres et Dieu vous accordera une demeure éternelle dans les cieux."

Ces paroles attendrirent le cœur du chevalier. Il donna l'hospitalité au pèlerin et depuis ce temps il se montra très charitable envers les pauvres.

Způsob spojovací (subjunctif).

72.

Způsob spojovací v přítomnosti současný.

(Présent du subjunctif).

1. V z o r y :

	Koncovky.	-er	-re	-ir	
Jed. č.	1. -e	que je cherche	rompe	punisse	} at třetím atd.
	2. -es	que tu cherches	rompes	punisses	
	3. -e	qu'il cherche qu'elle cherche	rompe rompe	punisse punisse	
Množ. č.	1. -ions	que nous cherchions	rompions	punissions	} at třetím atd.
	2. -iez	que vous cherchiez	rompiez	punissiez	
	3. -ent ¹⁾	qu'ils cherchent qu'elles cherchent	rompent rompent	punissent punissent	

Pozn. 1. U sloves na -ir přimnožek iss se jeví dle pravidla udáního v úloze 31.

Pozn. 2. Zápor jako ve způsobu oznamovacím.

Pozn. 3. Zířka se užívá subjunctivu beze spojky *que*.

2. Způsobu spojovacího užívá se ve větách předmětných po spojce *que* (*qu'*) že, aby:

- po slovesech vůle a rozkazu;
- po slovesech hnutí mysli znamenajících.

1. Slovesa vůle a rozkazu:

<i>désirer</i> , <i>souhaiter</i> přát si,	<i>ordonner</i> rozkazovati,
<i>demander</i> , <i>exiger</i> žádati, vymáhati,	<i>défendre</i> zakazovati,
<i>prier</i> prositi,	<i>mériter</i> zasluhovati.
<i>supplier</i> snažně prositi,	

¹⁾ nehlasné.

2. Slovesa hnutí mysli:

se réjouir radovati se,
regretter litovati,
s'étonner diviti se,

être charmé býti potěšen,
être bien aise býti rád,
avoir honte stydět se.

3. *Prés. du subj.* klade se na označenou děje současně ho s přítomným nebo budoucím dějem věty hlavní.

1. Je désire que vous *remplissiez* vos devoirs. 2. Si tu souhaites que je *remplisse* ma promesse, travaille! 3. Obéis, si tu exiges que l'on t'*obéisse* un jour. 4. La loi de Dieu ordonne que nous *aimions* nos prochains comme nous-mêmes. 5. Priez Dieu qu'il vous *pardonne* vos péchés. 6. Ces enfants méritent que leurs parents ne les *aiment* pas, parce qu'ils ne sont pas assez appliqués. 7. N'ayez pas honte qu'on vous *enseigne* ce que vous ignorez. 8. Je regretterai toujours que tu *perdes* ton temps au jeu. 9. Ton frère est bien charmé que je *passé* quelques jours auprès de lui. 10. Nous prions Dieu qu'il vous *rende* la santé. 11. Pourquoi t'étonnes-tu que nous *attendions* nos amis. 12. Je demande que tous les élèves *finissent* leurs devoirs jusqu'à quatre heures. 13. Nos parents défendent que nous nous *promenions* en bateau sur le fleuve. 14. Je suis bien aise que vos maîtres *louent* vos progrès. 15. Tu demanderas au voisin qu'il nous *vende* du blé.

1. Tato otázka zasluhuje, abyste ji prozkoumali. 2. Zasluhujete za své skutky, bychom vámi opovrhovali. 3. Žádáš, abych se vrátil před večerem; ale to jest nemožno; budu rád, že se vrátím zítra ráno. 4. Nepřejeme si, abys navštěvoval příliš často své přátely. 5. Vaši rodiče se radují, že se zaměstnáváte něčím užitečným. 6. Prosím tě snažně, abys pracoval horlivě¹⁾ a uspokojil své učitele. 7. Styď se, že jsi [se] nepoděkoval příteli za službu prokázanou. 8. Slušnost vymáhá, aby mladík odpovídal na každou otázku. 9. Blaho vlasti vymáhá, abychom jí obětovali vše, co máme. 10. Poslouchejte, přejete-li si, aby jiní vás poslouchali. 11. Proč zakazuješ, aby tyto děti si hráli v naší zahradě? 12. Snažně prosíme Boha, aby vyplnil veškerá přání vaše. 13. Divím se, že nejvíte dosti zmužilosti. 14. Radujme se, že

¹⁾ subst. s předl.

prospěch náš uspokojuje naše rodiče i naše učitele. 15. Každý [toho] jednou litovati bude, že neposlouchá hlasu svého svědomí. 16. Bůh přikazuje, abychom odpustili těm, kteří nás urazili. 17. Divíme se, že neodpouštíte svým nepřátelům. 18. Lháři zasluhují, aby jimi každý opovrhoval. 19. Rozkažte, ať nikdo nepouští domu před mým návratem. 20. Radujeme se, že se nevzdalujete cesty ctnosti.

73.

Způsob spojovací v minulosti současný.

(Imparfait du subj.)

1. *Imparfait du subj.* tvoří se z kmene perf., znaku způsobového *ss* a koncovek.

P o z n. Znak způsobový před koncovkou *t* vypadává a nahrazuje se přízvukem složeným (^).

2. V z o r y :

Koncovky:		-er	-re	-ir	
J. č.	1. -e	<i>que je</i> <i>cherchasse</i>	<i>rompisse</i>	<i>punisse</i>	} abych třesal ařd.
	2. -es	<i>que tu</i> <i>cherchasses</i>	<i>rompisses</i>	<i>punisses</i>	
	3. -t	<i>qu'il</i> <i>cherchât</i>	<i>rompît</i>	<i>punît</i>	
		<i>qu'elle</i> <i>cherchât</i>	<i>rompît</i>	<i>punît</i>	
M. č.	1. -ions	<i>que nous</i> <i>cherchassions</i>	<i>rompissions</i>	<i>punissions</i>	} abych třesal ařd.
	2. -iez	<i>que vous</i> <i>cherchassiez</i>	<i>rompissiez</i>	<i>punissiez</i>	
	3. -ent ¹⁾	<i>qu'ils</i> <i>cherchassent</i>	<i>rompissent</i>	<i>punissent</i>	
		<i>qu'elles</i> <i>cherchassent</i>	<i>rompissent</i>	<i>punissent</i>	

3. *Imparfait du subj.* se klade na označenou děje současného s jakýmkoliv dějem minulým (tedy i s cond.).

4. Způsobu spojovacího se užívá též ve větách podmínčných po neosobných výrazech, mimo **kladné** výrazy pravdy, pravděpodobnosti a skutečnosti.

P o z n. Výrazy pravdy, pravděpodobnosti a skutečnosti jsou:

<i>il est vrai</i> jest pravda,	} jest pravdě-	<i>il est sûr</i>	} jisto jest,
<i>il est probable</i>		<i>il est certain</i>	
<i>il est vraisemblable</i>		podobno,	<i>il est clair</i> jasno jest,
<i>il est évident</i> jest zřejmo,		<i>il arrive</i> stává se.	

1. Je désirai que tu *consultasses* mon père sur ce voyage.

2. Souhaiteriez-vous donc que nous lui *demandassions* pardon? —

¹⁾ *ent* nehlasné.

Je ne l'exige pas, mais j'aimerais que vous me *donnassiez* une preuve de votre amitié. 3. Les Indiens de l'Amérique s'étonnaient que les Espagnols *montrassent* un si grand désir de l'or. 4. Nous n'aimerions pas que tu *perdisses* tes talents par une oisiveté coupable. 5. N'avez-vous pas désiré que vos amis se *réunissent* ici? 6. Les parents souhaitaient qu'il *affermît* sa santé par des exercices en plein air. 7. Le jardinier avait donné l'ordre à ses fils qu'ils *vendissent* tous les rosiers qui se trouvaient encore dans le jardin. 8. Il serait impossible qu'on vous *cachât* plus longtemps ce secret. 9. Il n'était pas possible que César *défondît* sa vie, lorsqu'il fut attaqué par tous les conjurés à la fois. 10. Il fut utile que je *l'avertisse* de tout ce qui se passait ici. 11. Comment serait-il possible que nous ne *chérissions* pas ceux qui nous ont donné la vie? 12. Il est vrai qu'une telle occasion ne se *présentera* jamais à nous. 13. Il n'est pas probable que notre voisin *vende* sa maison. 14. Il n'était pas évident que cet homme te *trompât*. 15. Il arrive souvent que nous *travaillons* jusqu'à onze heures du soir.

1. Váš bratr zaslouhoval, aby ho otec potrestal za jeho neposlušnost. 2. Rozkázáno, aby popel Husův vhozen byl do Rýnu.¹ 3. Byl bych si přál, abyste přemýšleli o této záležitosti. 4. Rád bych byl, abyste užili příležitosti, která se vám naskytlá. 5. Proč žádáš, aby tvůj bratr ti odpověděl ihned na list tvůj? — Přál bych si, aby odpověděl, poněvadž jde o záležitost důležitou. 6. Nebylo možná, bychom se mylili. 7. Bylo to věci nesnadnou, aby kdo rozeznal tyto dva bratry. 8. Král rozkázal, aby se postavil pomník tomuto slavnému muži. 9. Bylo velmi utno, aby mne kdo potěšil v neštěstí mém. 10. Žádal jsem ho, aby mi dal sklenici vody, ale odepřel mi ji. 11. Smutno by bylo, aby člověk skutečných zásluh nalézal veškerou svou odměnu v penězích. 12. Toto dílo by vymáhalo, aby člověk mu věnoval všečen život. 13. Pravda jest, že Bůh odměňuje dobré a tresce zlé. 14. Nestává-li se často, že pilnost přemáhá všechny překážky? 15. Není pravděpodobno, abys pracoval pilně své úlohy. 16. Jisto jest, že rodiče naši zahrnují nás největšími dobrodiními. 17. Ne-

¹) act.

stalo se nikdy, aby pravý přítel opustil přítele nešťastného v neštěstí. 18. Nebylo pravda, že vojsko nepřátelské plenilo tyto krajiny.

74.

Způsob spojovací slovesa **être** a rodu trpného.

1. <i>Présent du subj.</i>				2. <i>Imparfait du subj.</i>	
J. č.	$\left\{ \begin{array}{l} 1. \text{ que je } \mathbf{sois} \\ 2. \text{ que tu } \mathbf{sois} \\ 3. \text{ qu'il } \mathbf{soit} \\ \text{qu'elle } \mathbf{soit} \end{array} \right.$	} at jsem atd.	J. č.	$\left\{ \begin{array}{l} 1. \text{ que je } \mathbf{fusse} \\ 2. \text{ que tu } \mathbf{fusses} \\ 3. \text{ qu'il } \mathbf{fût} \\ \text{qu'elle } \mathbf{fût} \end{array} \right.$	} abych byl atd.
M. č.	$\left\{ \begin{array}{l} 1. \text{ que nous } \mathbf{soyons} \\ 2. \text{ que vous } \mathbf{soyez} \\ 3. \text{ qu'ils } \mathbf{soient} \\ \text{qu'elles } \mathbf{soient} \end{array} \right.$		M. č.	$\left\{ \begin{array}{l} 1. \text{ que nous } \mathbf{fussions} \\ 2. \text{ que vous } \mathbf{fussiez} \\ 2. \text{ qu'ils } \mathbf{fussent} \\ \text{qu'elles } \mathbf{fussent} \end{array} \right.$	

3. Spojíme-li tvary slovesa **être** s *part. p.*, nabýváme spojovacího způsobu rodu trpného; ku př.: *prés. du subj.*: *que je sois cherché(e)* at jsem hledán(a), *imp. du subj.*: *que je fusse cherché(e)* abych byl(a) hledán(a).

1. Il est nécessaire que tu *sois* à huit heures à la gare.
 2. Mes enfants, je suis charmé que vos maîtres *soient* contents de votre conduite. 3. N'est-il pas juste que l'homme vertueux *soit* heureux? 4. Je regrette que vous ne *soyez* pas assez persévérants dans vos travaux. 5. Je désire que ces affaires *soient* terminées pendant mon séjour chez vous. 6. Le bien de la société exige que toutes les lois *soient* rigoureusement observées. 7. La justice exige que l'innocence *soit* défendue et le crime puni. 8. On désirait que je *fusse* de retour avant le coucher du soleil. 9. Serait-il possible que nous *fussions* ingrats envers ceux qui ont été nos plus grands bienfaiteurs? 10. Comment serait-il possible que ce peuple *fût* mal gouverné, puisqu'il a un si sage et si bon prince? 11. Nous serions bien aises que tant de modération *fût* récompensée et que de telles insolences *fussent* enfin punies. 12. Il était triste que les conseils de ces hommes sages et vertueux ne *fussent* pas écoutés.

1. Jest spravedливо, že člověk jest podroben tolika nemocem; neboť pravda jest, že většina jich jest následkem jeho nestřídmosti nebo jeho nedbalosti. 2. Jest velmi důležité pro zdraví, aby dvory a ulice byly ustavičně čisty. 3. Spravedливо jest, aby zásluha byla odměněna. 4. Nepřejeme si, abyste byli káráni od učitelů svých. 5. Jest nemožno, aby cizinec nebyl potěšen rozkošnou polohou Prahy. 6. Proším Boha, aby zdraví vám vráceno bylo. 7. Bylo spravedливо, že jste byli shovívavi ku¹ chybám svých přátel. 8. Byl jsem rád, že nejste tak roztržitým při vyučování. 9. Nedivil-li jste se, že jsem již doma? 10. Bylo by dobře, aby lidé byli méně dychtivi rozkoší tohoto světa. 11. Rád bych byl, aby tvůj bratr nebyl vždy tak pozoren na chyby jiných. 12. Učitel žádal, aby naše odpovědi byly stručny a správnny. 13. Bylo by dobře, aby každý člověk byl skromný a pracovitý. 14. Budeme prositi Boha, aby vám tato milost byla udělena.

75.

Présent du subj. slovesa **avoir** a passé du subj.

1. *Présent du subj.* slovesa *avoir* jest:

J. č.	{	os. 1. <i>que j'</i> ai e	}	at mám atd.	M. č.	{	os. 1. <i>que nous</i> ay ons	}	at máme.
		2. <i>que tu</i> a ies					2. <i>que vous</i> ay ez		
		3. <i>qu'il</i> a it					3. <i>qu'ils</i> a ient		
		<i>qu'elle</i> a it					<i>qu'elles</i> a ient		

2. Spojíme-li *prés. du subj.* slovesa *avoir* s *part. p.*, dostaneme *passé du subjonctif* (způsob spojovací v přítomnosti dovršený); ku př.: *que j'***ai**e *cherché* at jsem vyhledal; *que j'***ai**e *été* at jsem byl, *que j'***ai**e *eu* at jsem měl.

3. *Passé du subj.* klade se na označenou děje dovršeného vzhledem k ději přítomnému nebo budoucímu věty hlavní.

4. Způsobu spojovacího se užívá dále ve větách vztažných:

a) označují-li spolu účel;

b) táhnou-li se k superlativu adjectiva nebo ku adj. *seul* (sám), *unique* (jediný), *premier* (první), *dernier* (poslední).

¹⁾ *pour*.

1. Je souhaite que tu n'*aies* pas tant de vanité. 2. La loi de Dieu ordonne que nous n'*ayons* point de haine envers nos ennemis. 3. Il est impossible que ces messieurs n'*aient* pas quelque connaissance de cette affaire. 4. Il sera nécessaire que vous *ayez* plus de zèle, mes enfants. 5. On ne trouvera pas dans ce monde un homme qui n'*ait* pas une passion. 6. Si vous êtes économes, il n'arrivera jamais que vous n'*ayez* pas ce dont vous avez besoin. 7. La religion est la plus sûre consolation que l'homme *ait* dans le malheur. 8. Socrate est le plus célèbre philosophe qui *ait existé*. 9. Nous nous étonnons que ton frère lui *ait déjà parlé* de cette affaire. 10. Est-il possible que vous *ayez eu* autrefois plus de soin des pauvres et que vous *ayez été* plus attentifs à leurs besoins? 11. Je suis bien charmé que cet accident n'*ait point affaibli* votre amitié. 12. Ce service est la meilleure preuve qu'il nous *ait donnée* de son amitié. 13. Beaucoup d'hommes s'imaginent que l'Amérique est le plus heureux pays qu'il y *ait* au monde. 14. Charles quatre est le plus célèbre prince qui *ait régné* dans notre patrie. 15. Citez-moi un maître dont les leçons *soient* aussi profitables que celles de l'expérience.

1. Přeji si, abys měl slitování s ubožáky. 2. Možná jest [věc], že vy máte pravdu a že já nemám pravdu¹. 3. Styďte se, že nechováte úcty ku starcům! 4. Tvůj bratr jest jediný přítel, kterého ještě mám. 5. Dobré vychování jest nejlepší upomínkou, kterou máme po² svých rodičích. 6. Mnohý stařec si přeje, aby byl lépe užil dní mládí svého. 7. Raduji se, že jste měl tutěž myšlénku jako já. 8. Jsme [tomu] veřice rádi, že naše sestry měly příjemný pobyt na venkově. 9. Nikdy [toho] nelituj, že jsi někomu prokázal dobrou službu. 10. Nero jest první kníže, které pronásledovalo křesťany. 11. Hledám člověka, který by mne doprovodil do města. 12. Nenajdete na světě nikoho, aby svým osudem vždy byl býval spokojen. 13. Není možná, aby tvoji bratři byli utratili tolik peněz za tak krátký³ čas. 14. Možná jest, že tento vojevůdce nebyl zrádce a že byl nevinný, ale pravda jest, že byl příliš ctižádnostiv. 15. Vždycky budeš litovati, že jsi

¹) přelož: mám křivdu. — ²) *de*. — ³) málo.

urazil i jediným slovem svého přítele. 16. Rodiče moji se radují, že jsem odbyl své zkoušky s dobrým prospěchem. 17. Nelekejte se první překážky, se kterou byste se setkali. 18. Nediv se, že ti odeprěno¹ toto místo; nezasluhuješ ho. 19. Každý muž lituje, že nebyl dosti pilen v mládí a že byl hluch k radám svých rodičův a svých učitelův.

76.

Imparfait du subj. slovesa **avoir** a plus-que-parfait du subj.

1. *Imparfait du subj. slovesa avoir* jest:

J. č.	{	1. <i>que j'eusse</i>	} abych měl atd.	M. č.	{	1. <i>que nous eussions</i>	
		2. <i>que tu eusses</i>					2. <i>que vous eussiez</i>
		3. <i>qu'il eût</i>					3. <i>qu'ils eussent</i>
		<i>qu'elle eût</i>					<i>qu'elles eussent</i>

2. Spojíme-li *imparf. du subj. slovesa avoir* s *part. p.*, vzniká *plus-que-parfait du subjonctif* (způsob spojovací v minulosti dovršený); ku př.: *que j'eusse cherché* abych byl vyhledal; *que j'eusse été* abych byl býval, *que j'eusse eu* abych byl měl.

3. V rodě trpném jest:

- a) *passé du subj.*: *que j'aie été cherché(e)* at jsem byl(a) hledán(a);
 b) *plus-que-parfait du subj.*: *que j'eusse été cherché(e)* abych byl(a) vyhledán(a).

4. *Plus-que-parfait du subj.* klade se na označenou děje dovršeného vzhledem k ději minulému věty hlavní.

1. Je souhaitais que tu eusses plus d'estime pour tes maîtres. 2. Serait-il possible qu'il n'y eût pas de pauvres dans ce monde? 3. Votre père s'étonna que vous eussiez si peu d'ordre dans vos affaires. 4. Ton frère regretterait une fois qu'il n'eût pas été complaisant envers ces étrangers. 5. Auriez-vous trouvé un guide qui vous eût montré le chemin à travers cette forêt? 6. Il était louable que vous eussiez modéré par de bonnes pa-

¹) aktivně.

roles la vive douceur de cet enfant. 7. Il était triste que ton ami *eût perdu* le temps dans un travail inutile. 8. Cherchez dans notre patrie une loi qui *n'ait pas été établie* pour le bonheur de la société. 9. Ne vous étonnez pas que Cicéron *ait été admiré* à Rome; car vous n'y trouverez pas un orateur dont l'éloquence *ait été accompagnée* de son énergie. 10. Il ne fut pas probable que vous *eussiez été attaqués* dans la rue. 11. Nous aurions préféré que le commandement *eût été confié* à quelque autre général. 12. Tout le monde aurait désiré que les coutumes superstitieuses *eussent été déjà longtemps abolies*.

1. Prosil jsem tě snažně, abys neměl za přátele nepřátel pravdy. 2. Bylo-li by možno, abyste měli svědomí pokojné po zlém skutku? 3. Žák lenivý přál by si, aby byly alespoň tři svátky za¹ týden. 4. Thales byl první z Řekův, jenž byl učil nesmrtelnosti² duše. 5. Litovali jsme velice, že jsme neměli peněz, když jsi nás o ně žádal. 6. Rádi bychom byli bývali, abyste byli často přemýšleli o³ spáse duše své. 7. Jest nemožno, aby tento dobrý čin nebyl býval odměněn. 8. Jest možno, že Sicílie kdysi byla spojena s⁴ Itálií. 9. Zda nelitovala jsi nikdy, že jsi urazila svou nejlepší přítelkyni? 10. Radovali jsme se, že vaše namáhání bylo odměněno. 11. Byla bys zasluhovala, dcero má, abys byla bývala potrestána. 12. Našel jsi mladíka, jenž by této práce schopen byl. 13. Nestalo se ještě nikdy, abych byl zklamán tímto člověkem. 14. Bylo by smutno, abys byl býval hluch k radám svých přátel. 15. Kdo by nelitoval, že vlast naše byla spuštěna od nepřátel?

77.

Subjonctif sloves zvratných.

1. *Passé du subj.*: que je me **sois** trompé(e) at jsem se mýlil(a).

2. *Plus-que-parfait du subj.*: que je me **fusse** trompé(e) abych se byl mýlil(a).

P o z n. Slovesa *être* se tu užívá podle pravidla úl. 57. 1.

1) *par* beze členn. — 2) *acc.* — 3) *de.* — 4) *à.*

3. Způsobu spojovacího se užívá ve větách:

- a) časových po spojení *avant que* (dříve než);
- b) připouštěcích po spojkách *quoique*,¹ *bien que* (ačkoliv);
- c) účelých po spojkách *afin que*, *pour que* (aby).

Pozn. *Quoique* vypouští své *e* jen před osobnou nám. 3. os., nám. neurčitou *on* a členem neurčitým, (jako spojka *lorsque*).

1. Comment est-il possible que vous vous *soyez égarés* dans la forêt? 2. Je regrettais trop tard que je me *fusse fié* à cet homme. 3. Il n'est pas probable que tu te *sois bien apprécié* toi-même. 4. *Quoique* Alcibiade se *fût livré* à tous les plaisirs du monde, il était, au besoin, le plus modéré des hommes. 5. *Avant qu'on eût inventé* la boussole, il fut impossible que les navires *s'éloignassent* de la côte. 6. *Quoique* l'ambition *soit* un vice, elle est cependant quelquefois la source de beaucoup de bonnes actions. 7. *Avant que* nos troupes se *fussent emparés* de cette ville, elles l'attaquèrent trois fois. 8. *Bien que* cet homme *eût été* souvent *attaqué* comme philosophe, il a toujours été admiré comme auteur. 9. Souvent l'horizon est comme enfumé, *bien que* le ciel *soit* parfaitement serein. 10. *Quoique* nous *étudions* toute la vie, nous ignorons toujours beaucoup de choses. 11. Nous avons perdu la bataille, *bien que* nous nous *fussions battus* comme des lions. 12. Dieu a accordé le sommeil aux méchants, *afin que* les bons *aient* quelques moments de repos. 13. *Pour qu'un* général romain *eût été* honoré d'un triomphe, il était nécessaire qu'il *eût tué* cinq mille hommes. 14. Forme avec soin tes talents, *afin que* tu te *montres* un jour un membre utile de la société. 15. Accompagnez-moi *pour que* je ne m'*égare* pas!

1. Jsem potěšen, že jste se zotavili po své nemoci za tak krátký čas. 2. Není divu², že zvěst o smrti tohoto muže se rozšířila tak rychle. 3. Jest-li na světě jediný člověk, který se nikdy nezklamal? 4. Litovali jsme, že překážky se objevily nepřekonatelnými. 5. Ptáci přeletaví opouštějí krajiny naše, dříve než zima přichází. 6. Dříve než náš vojevůdce poručil, aby se udeřilo na pevnost, poslal tam vyjednavatele. 7. Dříve než knihtiskařství

¹) vyslov *koake* (*e* dutě). — ²) part. prés. slovesa *étonner*.

bylo vynalezeno, nebylo snadno, abys sobě opatřil mnoho knih. 8. Není [to] hezké, že tito chlapci se posmívali onomu starci. 9. Bůh nás zahrnuje svými dobrodiními, ačkoliv jej často urážíme. 10. Ačkoliv chováním svého syna již byl spokojen, nepochválil ho ještě. 11. Ačkoliv Alexander stal¹ se pánem světa, nenalezl nikde poklidu. 12. Pracuj ustavičně, abys uvykl práci. 13. Užijte dobře času svého mládí, abyste jednou dobře plnili povinnosti své. 14. Buď poslušen, aby tě jiní poslouchali. 15. Ne-poslouchejte hlasu lichotníkovy, abyste se neklamali.

11. Cvičení souvislé.

Poslušnost zákonův.

Bien que Socrate, le plus sage des Grecs, eût été injustement condamné à mort, il attendait tranquillement dans la prison qu'on fixât l'époque où serait exécuté son arrêt.

Un jour son ami Criton se rendit auprès de lui de grand matin;² comme Socrate sommeillait encore paisiblement, il attendit son réveil, pour qu'il ne troublât pas son sommeil. Enfin Socrate se réveilla et lui demanda :

„Pourquoi de si bonne heure,³ mon ami?“

„Parce que l'arrêt sera exécuté demain,“ lui répondit tristement son disciple. „Cependant pour l'amour de tes amis et de tes enfants, je te supplie, profite de l'occasion et accepte la retraite que tes amis t'ont préparée en Thessalie. Nous sauverons tes jours pour que tu épargnes aux Athéniens la honte de ta mort.“

„Y a-t-il au monde,“ lui demanda Socrate, „un lieu où la mort m'épargnera? — Ton silence prouve qu'il n'y en a pas. Je te remercie donc, mon ami, de la preuve de ton amitié généreuse. Tu me supplie que je sauve mes jours; mais à quel prix? Tu exiges que je désobéisse aux lois de ma patrie. Il est vrai que la patrie me condamna injustement, mais cela ne me donne pas encore le droit de l'offenser.⁴ Elle a sur moi tous les droits, je n'en ai aucun sur elle. J'ai toujours enseigné qu'il est absolument nécessaire que chaque citoyen obéisse en

1) *se rendre*. — 2) záhy z rána. — 3) časně. — 4) urážeti ji.

tout cas aux lois de sa patrie et je ne démentirai pas par une fuite honteuse ce que j'ai enseigné. Et toi, si tu es mon vrai ami, je suis sûr que tu n'exigeras point de moi que je me rende coupable d'un crime pour le peu¹ de jours qui me restent encore."

Subjugué par les raisons de son maître, Criton garda le silence.

Způsob neurčitý (infinitif).

78.

1. Způsob neurčitý má dva tvary a to:

- a) času přítomného (*présent de l'inf.*); ku př. *chercher* (hledati), *être cherché(e)* (hledán[a] býti), *se tromper*² (klamati se);
- b) času minulého (*passé de l'inf.*); ku př. **avoir cherché**, **avoir été cherché(e)**, **s'être trompé(e)**².

Pozn. *Passé de l'inf.* v jazyku českém jen větou vyjádřiti lze.

2. Způsobu neurčitého prostého (**bez předložky**) se užívá:

- a) substantivně (beze členu i se členem *le*)¹ (4*);
- b) jakožto podmětu věty před výrokem (1);
- c) jakožto výroku po *c'est* (1);
- d) jakožto předmětu věty po slovesech uznamenání, vůle a pohybu (7).

Pozn. Předmětné věty vypravěcí a žadací krátí se infinitivem při společném podmětu s větou hlavní (8).

1. *Nier* les récompenses et les peines après la mort, *c'est nier* l'existence de Dieu. 2. *Révérer* nos parents est notre premier devoir. 3. *S'étonner* est du peuple, *admirer* est du sage. 4. Le *lever* du soleil est un spectacle majestueux. 5. La démarche de ton ami est calme et lente comme son *parler*. 6. Ne te laisse jamais *tromper* par l'apparence. 7. Désirez-vous *mériter* les amours du public? 8. Je désire de tout mon cœur *pardonner*

¹) několik málo. — ²) Předmět vyjádřený náměstkou osobnou před inf. se klade. — ³) Číslice vztahují se v této a následujících úlohách ku větám francouzským.

à tous ceux qui m'ont offensé. 9. Qui n'a pas entendu *parler* du naufrage de nos deux frégates? 10. Je m'habillai et je descendis *déjeuner*. 11. Ils retournèrent ensuite *demeurer* à la campagne. 12. Les anciens Egyptiens prétendaient être le plus ancien peuple du monde. 13. Ce chasseur raconte avoir tué vingt lièvres à la chasse. 14. *Donner* aux pauvres, c'est *prêter* à Dieu. 15. *Travailler* de toutes ses forces au bonheur de ses prochains est un des premiers devoirs de l'homme.

1. Službu prokázati rychle jest ji prokázati dvakráte. 2. Čekati jest nemožno, jednati není také¹ možno. 3. Sjednotiti síly naše bylo jeho jediným účelem, který si uložil. 4. Přičítati jemu nejmenší zlý úmysl bylo by jej pomlouvati. 5. Milovati vlast jest naší nejsvětější povinností. 6. Ztratiti přítele věrného jest velikým neštěstím. 7. Přeji si, abych zasloužil si vaší důvěry. 8. Vystoupili jsme na vysokou horu pozorovat západu slunce. 9. Myslím, že ukončím svou práci před nedělí. 10. Přeješ-li si s ním mluvíti? 11. Nic není, co by lidé více milovali, nežli svůj vlastní život. 12. Kdy myslíte, že se vrátíte do své vlasti? 13. Zaslechli jsme vypravovati špatné zprávy z bojiště. 14. Mluvíti a² nemyslíti jest stříletí a nemířiti. 15. Vraťte se donest mu odpovědi!

79.

Způsobu neurčitého s předložkou *à* se užívá:

- a) jako výroku ve smyslu trpném po *être* (1),
- b) jako přívlastku k vyčtení účelu (3),
- c) jako předmětu po slovesech a přídavných jmenech s *d*-ativem se pojmících (7, 9),
- d) pak po některých přechodných; na př.:

<i>aimer</i> rád činiti,	<i>trouver</i> nalezti,
<i>chercher</i> hledati, hleděti,	<i>enseigner</i> učiti,
<i>travailler</i> pracovati,	<i>avoir</i> míti.

1. Deux chambres sont encore à *louer* dans cette maison. 2. Cette récompense n'est pas à *dédaigner*. 3. Nous entrâmes dans la salle à *manger* et la trouvâmes vide. 4. Le rossignol dont le chant naturel est si beau, montre une grande aptitude

¹) *non plus*. — ²) a ne... = *sans* s inf.

à *imiter* le chant d'autres oiseaux. 5. A Rome les citoyens seuls étaient appelés à *porter* les armes. 6. Mon expérience ne m'encourage pas à *affronter* les chances d'un procès. 7. Un domestique m'amena un cheval et m'aida à y' *monter*. 8. Vous me trouverez toujours disposé à vous' *rendre* les services que vous me demanderez. 9. L'homme juste est lent à *punir* et prompt à *récompenser*. 10. Ce sont les témoignages destinés à *prouver* la vérité de mes paroles. 11. L'homme n'aime point à *s'occuper* de ses propres défauts. 12. Dans cette traduction on a cherché à *conserver* la couleur de l'original. 13. Dépêchez-vous, vous n'avez pas une minute à *perdre*. 14. Le soir j'enseignais à Charles à *jouer* de la harpe et à *chanter*. 15. Si tu cherches, mon fils, à *dissiper* ton bien, tu termineras mal tes jours.

1. Tento dům není na prodej. 2. Dejte mi svíčku, půjdu nahoru do své ložnice. 3. Z Turecka se vyváží mnoho tabáku kuřlavého. 4. Připravili jsme je, aby snesli² tuto ztrátu. 5. Vinník odsouzen byl, aby vyvezen² byl na³ pustý ostrov. 6. Rozhodl jsem se, že prodám² svůj dům. 7. Buďte správní plníce² své povinnosti. 8. Jsem uvyklý, vstávati časně. 9. Jsem hotov, vaše urážky zapomenouti. 10. Tento úmysl jest nesnadný provésti. 11. Přítel věrný jest nejzpůsobilejší, aby ulehčil² bídy naše. 12. Toto není snadno uhodnouti. 13. Každý člověk, který kope jámu pod nohama bližního, vydává se [tomu], že upadne² do ní sám. 14. Otec můj rád hraje na harfu. 15. Mnozí mužové hleděli osvítili své spoluobčany. 16. Kdybychom měli vám dáti radu, byli bychom z těch, kteří vás vyzývají, abyste se bránili.² 17. Neštěstí učí člověka snášeti bidu.

80.

Způsobu neurčitého s předložkou **de** se užívá:

- a) po neosobných výrazech (*il semble* vyjímaje), je-li podmět věty podmětné neurčitý (1.);
- b) po slovesech podstatných a přídavných jménech pojících se s genitivem (8. 4. 11.);
- c) po slovesech přechodných [výjma 78, 2, d) a 79, d)] (12.).

¹⁾ Viz ²⁾ na str. 124, — ²⁾ inf. — ³⁾ à.

1. Il est beau de *sacrifier* sa vie à la patrie. 2. Il est inutile de *souhaiter* des choses impossibles. 3. C'est bien mal d'*effrayer* ainsi ses amis. 4. Avez-vous eu l'intention de nous *offenser*? 5. Le seul moyen d'*obliger* les hommes, c'est leur *rendre* des services. 6. La religion nous impose la loi de *pardonner* les offenses et nous défend de nous en *venger*. 7. Aurai-je le plaisir de vous *accompagner*? 8. Mon cousin se réjouira de vous *être* utile. 9. L'ennui qui ne manque jamais d'*accompagner* l'oisiveté, est un avertissement naturel de la nécessité du travail. 10. Que je suis content de vous *avoir rencontré*; j'ai des nouvelles à vous *communiquer*. 11. Êtes-vous sûr d'*avoir* bien *entendu*? 12. J'évitais de le *rencontrer*. 13. Il n'est pas capable de vous *trahir*. 14. Tu risquais de *perdre* une bonne partie de ta fortune. 15. Ne regrettez-vous pas de lui *avoir refusé* le secours qu'il demandait? 16. Cet homme avait l'habitude de *s'abandonner* sans motif aux transports de colère.

1. Hnusno jest, poslouchati svých vášní. 2. Sladko jest užiti ovoce prací svých. 3. Nemožno jest dosíci cíle v této záležitosti. 4. Jest [to] hanba neplatiti svých dluhů. 5. Tlakoměrem lze¹⁾ určovati výšky rozličných částí země. 6. Bůh na²⁾ tě seslal velkou bolest, ale dal ti také sílu snéstí ji. 7. Nestyďte se přiznati se ku svým chybám! 8. Lituji, že vám přináším tak smutné zprávy. 9. Dvůr náš jest hlídán výtečnými psy, schopnými odvrátiti všechny zloděje. 10. Jste-li jist, že se navrátíte do vlasti bez úrazu? 11. Jak se radujeme, že jsme našli příležitost, prokázati vám platné služby. 12. Radím mu, aby promluvil s tebou o své cestě. 13. Mnoho lidí lituje, že opomenuli ctiti své rodiče. 14. Sázím se, že uhodnu, co si myslíte. 15. Vystříhejme se, mnoho mluvíti o sobě.

12. Cvičení souvislé.

Samuel Johnson.

Une dame donnait un jour un beau dîner à toute la noblesse de son voisinage. C'était en novembre, par un temps de neige mêlé de pluie. Cette dame avait invité le célèbre docteur

¹⁾ jest možno. — ²⁾ dat.

Samuel Johnson; aussi tous les invités s'assemblèrent dans les salons de cette dame, attirés par le désir de dîner avec cet homme distingué. Mais l'heure de dîner se passa et Johnson n'arriva pas; on attendit deux heures et enfin on dîna sans lui. On avait déjà fini, lorsque le docteur entra. Il était pâle, faible, abattu; ses vêtements étaient en désordre et couverts de neige. Il s'approcha de la maîtresse de la maison.

„Madame! dit-il, excusez mon impolitesse; cependant lorsque je m'étais engagé de dîner chez vous, je n'ai pas pensé que ce soit aujourd'hui le vingt et un novembre. Il y a quarante ans que mon vieux père m'ordonna d'aller à sa place au marché et d'y vendre des livres. Sottement fier, je refusai, bien que j'eusse mangé le pain de ses travaux. Il me pria plein de douceur: „Allons! Samuel, sois sage! ce serait dommage de perdre un jour de marché.“ Mais moi orgueilleux, je refusai de nouveau. Mon père y alla lui-même; c'était un temps comme aujourd'hui; mais peu de jours après il était mort.“

Là le docteur cacha son visage entre ses deux mains; après quelques moments il continua.

„Il y a 40 ans de cela, madame, et depuis 40 ans je n'ai pas oublié mon péché. Le chemin que j'avais refusé de faire² dans la voiture, je le fais³ à pied sans manger quelque chose. Je reste quatre heures sur le marché la tête nue à la place où pendant trente ans mon père avait la boutique qui me nourrissait.“

Les sanglots empêchèrent le docteur de continuer. Personne n'essaya de le consoler et toute la société fondit en larmes.

1) řekl. — 2) činiti. — 3) prés. ind. slovesa faire.

I. Sloveso.

§. 1. Slovesa francouzská dělí se podle způsobu neurčitého ve čtvero conjugací; i patří ku první slovesa na *-er* (*chercher* hledati), ke druhé slovesa na *-re* (*rompre* lámati), ku třetí slovesa na *-ir* (*punir* trestati) a ku čtvrté slovesa na *-oir* (*devoir* musiti).

Pozn. O slovesech na *-oir* pojednáno v druhém díle (úř. 31.—37.).

§. 2. Kmenu prostého nabýváme, odvrhneme-li koncovku způsobu neurčitého; tedy *chercher* — kmen: *cherch*, *rompre* — kmen: *romp*.
punir — kmen: *pun*, *devoir* — kmen: *dev*.

§. 3. Mnohá slovesa na *-ir* mají kmen dvojí a) prostý (*punir* — *pun*) a b) rozšířený přímnožkem *-iss* (*punir* — *puniss*).

§. 4. Kmeny *cherch*, *romp*, *puniss*, *dev* nazýváme kmeny praesentní (skráceno km. prés.).

§. 5. Ku kmenům těmto přistupují koncovky bezprostředně v těchto tvarech:

- a) *présent de l'indicatif* (čas přítomný způsobu oznamovacího),
- b) *présent du subjonctif* (způsob spojovací v přítomnosti současný),
- c) *impératif* (způsob rozkazovací),
- d) *imparfait de l'indicatif* (čas minulý popisný způsobu oznamovacího),
- e) *participe présent* (příčestí času přítomného),
- f) *participe passé* (příčestí času minulého),
- g) *infinitif du présent* (způsob neurčitý času přítomného).

Pozn. U sloves na *-ir* užívá se kmene rozšířeného ve tvarech uvedených pod a—e; kmene prostého ve tvarech uvedených pod f), g).

§. 6. Mezi kmen (prostý) a koncovky přistupuje znak časový v těchto tvarech:

- a) *passé défini* (minulý vypravěcí),
- b) *imparfait du subjonctif* (způsob spojovací v minulosti současný).

§. 7. Kmen rozšířený známkou časovým nazýváme kmenem perfectním (km. perf.). Znak časový jest a u sloves na *-er*, i u sloves na *-re* a *-ir*.

Pozn. Ještě jest znak časový u, jenž se jeví u sloves pomocných *avoir* a *être* (kmen perf. *eu* a *fu*).

§. 8. Vedle znaku časového přistupuje mezi kmen perf. a koncovky znak způsobový (*ss*) v *imparf. du subj.*

§. 9. Tvary časové a způsobové, tvořené z kmene a koncovek, jsou tvary prosté.

§. 10. Tvary času budoucího (*futur simple*) a kondicionálu (*conditionnel présent*) jsou tvary složené.

Slučuje se tu v jedno neurčitý způsob času přítomného

- a) ve futurum s prés. ind. slovesa *avoir*;
- b) v kondicionálu s imparf. ind. slovesa *avoir*, při čemž kmenová slabika *av*, jakožto bezpřízvukná, odpadává.

Pozn. Slovesa na *-re* při sloučení nehlasně *e* odsouvají.

§. 11. Mimo tvary prosté a složené jsou ještě tvary opisné; jsou to vesměs tvary děje dovršeného a opisují se slovesem pomocným (*avoir* nebo *être*) a *part. p.*

Pozn. *être* se užívá u sloves zvratných.

§. 12. Tvary opisné jsou:

- a) *passé indéfini* či *parfait* (přítomně skonaleý),
- b) *plus-que-parfait* (minule skonaleý),
- c) *passé antérieur* (minule předchodný),
- d) *futur passé* (budoucně skonaleý),
- e) *conditionnel passé* (kondicionál skonaleý),
- f) *passé du subjonctif* (způsob spojovací v přítomnosti dovršený),
- g) *plus-que-parfait du subjonctif* (způsob spojovací v minulosti dovršený),
- h) *infinitif passé* (způsob neurčitý času minulého),
- i) *participe passé composé* (opisné přičestí času minulého).

§. 13. V rodu trpném všechny tvary jsou tvary opisné. Opisují se rod trpný slovesem pomocným *être* a *part. p.*

§. 14. Některé poznámky k časování.

1. Ve tvarech tazacích sloves na *-er* mění se koncovka os. 1. sing. *e* v *é* (tedy *je cherche* — *cherché-je*).

2. Ve způsobu rozkazovacím 2. os. sing. mění se koncovka *e* v *es* před *en* neb *y*.

3. Ve tvarech tazacích vsouvá se *-t-* mezi tvar slovesný a námětku 3. os. sing.

- a) v prés. ind. sloves na *-er* (*cherche-t-il*);
- b) v *passé défini* sloves na *-er* (*chercha-t-il*);
- c) ve fut. všech sloves (*cherchera-t-il, rompra-t-elle, punira-t-on*).

4. Koncovka *t* odpadává v 3. os. sing. prés. ind. sloves na *-re*, končí-li kmen na *d* neb *t* (*il vend*; ale *il rompt*).

5. U sloves na *-ir* s rozšířeným kmenem

- a) koncovka *s* s přímnožkem v jedno splývá (*puniss + s = punis*).

b) před koncovkou *t* odpadává *ss* přímnožku *-iss* bez náhrady (*puniss + t = punit*).

6. V *imparf. du subj.* odpadává před koncovkou *t* znak způsobový (*ss*) a nahrazuje se přízvukem složeným (^) (*cherchass + t = cherchât*).

§. 15. Přehled koncovek.

Čas a způsob		Prés. ind.	Imparf. ind.	Prés. subj.	Impératif
Conjugace		I., II.—IV.	I.—IV.	I.—IV.	I., II.—IV.
Jednotné čís. (singulier)	OS. 1.	-e -s	-ai-s	-e	—
	2.	-es -s	-ai-s	-es	-e -s
	3.	-e -t	-ai-t	-e	—
Množné čís. (pluriel)	OS. 1.	-ons	-i-ons	-ions	-ons
	2.	-ez	-i-ez	-iez	-ez
	3.	-ent	-ai-ent	-ent	—
Čas a způsob		Part. prés.	Part. passé		
Conjugace		I.—IV.	I., II., III., (IV.)		
—		-ant	-é, -u, -i, (-u)		
Čas a způsob		Passé défini	Imparf. subj.	Fut. s.	Cond. prés.
Conjugace		I., II.—IV.	I.—IV.	I.—IV.	I.—IV.
Jednotné čís. (singulier)	OS. 1.	-i -s	-ss -e	-ai	-ais
	2.	-s -s	-ss -es	-as	-ais
	3.	— -t	^ -t	-a	-ait
Množné čís. (pluriel)	OS. 1.	^mes	-ss -ions	-ons	-ions
	2.	^tes	-ss -iez	-ez	-iez
	3.	-rent	-ss -ent	-ont	-aient

Vzory časování (conjugaisons).

A. Slovesa pomocná (verbes auxiliaires):
être (býti), **avoir** (míti).

Způsob oznamovací (indicatif).

Čas přítomný (*présent*).

Je suis, jsem,
tu es, jsi,
il est, jest,
elle est, jest,
nous sommes, jsme,
vous êtes, jste,
ils sont, jsou,
elles sont, jsou.

J'ai, mám,
tu as, máš,
il a, má,
elle a, má,
nous avons, máme,
vous avez, máte,
ils ont, mají,
elles ont, mají.

Minulý popisný (*imparfait*).

J'étais, býval (byl) jsem,
tu étais, býval jsi,
il était, býval (jest),
nous étions, bývali jsme,
vous étiez, bývali jste,
ils étaient, bývali (jsou).

J'avais, míval (měl) jsem,
tu avais, míval jsi,
il avait, míval (jest),
nous avions, mívali jsme,
vous aviez, mívali jste,
ils avaient, mívali (jsou).

Minulý vyprávěcí (*passé défini*).

Je fus, byl jsem,
tu fus, byl jsi,
il fut, byl (jest),
nous fûmes, byli jsme,
vous fûtes, byli jste,
ils furent, byli (jsou).

J'eus, měl jsem,
tu eus, měl jsi,
il eut, měl (jest),
nous eûmes, měli jsme,
vous eûtes, měli jste,
ils eurent, měli (jsou).

Budoucí (*futur simple*).

Je serai, budu,
tu seras, budeš,
il sera, bude,
nous serons, budeme,
vous serez, budete,
ils seront, budou.

J'aurai, budu
tu auras, budeš
il aura, bude
nous aurons, budeme
vous aurez, budete
ils auront, budou

} mít.

Kondicionál (*conditionnel présent*).

<i>Je serais</i> , byl bych,	<i>J'aurais</i> , měl bych,
<i>tu serais</i> , byl bys,	<i>tu aurais</i> , měl bys,
<i>il serait</i> , byl by,	<i>il aurait</i> , měl by,
<i>nous serions</i> , byli bychom,	<i>nous aurions</i> , měli bychom,
<i>vous seriez</i> , byli byste,	<i>vous auriez</i> , měli byste,
<i>ils seraient</i> , byli by.	<i>ils auraient</i> , měli by.

Přítomně skonalý (*passé indéfini*).

<i>J'ai été</i> , byl jsem,	<i>J'ai eu</i> , měl jsem,
<i>tu as été</i> , byl jsi,	<i>tu as eu</i> , měl jsi,
<i>il a été</i> , byl (jest),	<i>il a eu</i> , měl (jest),
<i>nous avons été</i> , byli jsme,	<i>nous avons eu</i> , měli jsme,
<i>vous avez été</i> , byli jste,	<i>vous avez eu</i> , měli jste,
<i>ils ont été</i> , byli (jsou).	<i>ils ont eu</i> , měli (jsou).

Minule skonalý (*plus-que-parfait*).

<i>J'avais été</i> , byl jsem (byl),	<i>J'avais eu</i> , (byl) jsem měl,
<i>tu avais été</i> , byl jsi (byl),	<i>tu avais eu</i> , (byl) jsi měl,
<i>il avait été</i> , byl (jest byl),	<i>il avait eu</i> , (byl jest) měl,
<i>nous avions été</i> , byli jsme (byli),	<i>nous avions eu</i> , (byli) jsme měli,
<i>vous aviez été</i> , byli jste (byli),	<i>vous aviez eu</i> , (byli) jste měli,
<i>ils avaient été</i> , byli jsou (byli).	<i>ils avaient eu</i> , (byli) jsou měli.

Minule přechodný (*passé antérieur*).

<i>J'eus été</i> , byl jsem (byl),	<i>J'eus eu</i> , (byl) jsem měl,
<i>tu eus été</i> , byl jsi (byl),	<i>tu eus eu</i> , (byl) jsi měl,
<i>il eut été</i> , byl (jest byl),	<i>il eut eu</i> , (byl jest) měl,
<i>nous eûmes été</i> , byli jsme (byli),	<i>nous eûmes eu</i> , (byli) jsme měli,
<i>vous eûtes été</i> , byli jste (byli),	<i>vous eûtes eu</i> , (byli) jste měli,
<i>ils eurent été</i> , byli (jsou byli).	<i>ils eurent eu</i> , (byli jsou) měli.

Budoucně skonalý (*futur passé*).

<i>J'aurai été</i> , (až) budu,	<i>J'aurai eu</i> , (až) budu mítí,
<i>tu auras été</i> , (až) budeš,	<i>tu auras eu</i> , (až) budeš mítí,
<i>il aura été</i> , (až) bude,	<i>il aura eu</i> , (až) bude mítí,
<i>nous aurons été</i> , (až) budeme,	<i>nous aurons eu</i> , (až) budeme mítí,
<i>vous aurez été</i> , (až) budete,	<i>vous aurez eu</i> , (až) budete mítí,
<i>ils auront été</i> , (až) budou.	<i>ils auront eu</i> , (až) budou mítí.

Kondicionál skonalý (*conditionnel passé*).

<i>J'aurais été, (až) bych</i>	} byl } býval, } bývali } byli	<i>J'aurais eu, (až) bych</i>	} byl měl, } měli
<i>tu aurais été, (až) bys</i>		<i>tu aurais eu, (až) bys</i>	
<i>il aurait été, (až) by</i>		<i>il aurait eu, (až) by</i>	
<i>nous aurions été, (až) bychom</i>		<i>nous aurions eu, (až) bychom</i>	
<i>vous auriez été, (až) byste</i>		<i>vous auriez eu, (až) byste</i>	
<i>ils auraient été, (až) by</i>	<i>ils auraient eu, (až) by</i>		

Způsob spojovací (subjonctif).

Současný v přítomnosti (*présent*).

Que je sois, at (že) jsem,
que tu sois, at jsi,
qu'il soit, at jest,
que nous soyons, at jsme,
que vous soyez, at jste,
qu'ils soient, at jsou.

Que j'aie, at (že) mám,
que tu aies, at máš,
qu'il ait, at má,
que nous ayons, at máme,
que vous ayez, at máte,
qu'ils aient, at mají.

Současný v minulosti (*imparfait*).

Que je fusse, abych byl,
que tu fusses, abys byl,
qu'il fût, aby byl,
que nous fussions, abychom byli,
que vous fussiez, abyste byli,
qu'ils fussent, aby byli.

Que j'eusse, abych měl,
que tu eusses, abys měl,
qu'il eût, aby měl,
que nous eussions, abychom měli,
que vous eussiez, abyste měli,
qu'ils eussent, aby měli.

Dovršený v přítomnosti (*passé*).

Que j'aie été, at (že) jsem byl,
que tu aies été, at jsi byl,
qu'il ait été, at byl,
que nous ayons été, at jsme byli,
que vous ayez été, at jste byli,
qu'ils aient été, at byli.

Que j'aie eu, at (že) jsem měl,
que tu aies eu, at jsi měl,
qu'il ait eu, at měl,
que nous ayons eu, at jsme měli,
que vous ayez eu, at jste měli,
qu'ils aient eu, at měli.

Dovršený v minulosti (*plus-que-parfait*).

Que j'eusse été, abych byl býval,
que tu eusses été, abys byl býval,
qu'il eût été, aby byl býval atd.

Que j'eusse eu, abych byl míval,
que tu eusses eu, abys byl míval,
qu'il eût eu, aby byl míval atd.

que nous eussions été,
que vous eussiez été,
qu'ils eussent été.

que nous eussions eu,
que vous eussiez eu,
qu'ils eussent eu.

Způsob rozkazovací (impératif).

Sois, buď!
soyons, buďme!
soyez, buďte!

Aie, měj!
ayons, mějme!
ayez, mějte!

Příčestí (participe)

času přít. (présent): *étant, jsa,*
 č. min. (passé): *été, byl, a, o,*
 č. min. opisné (passé composé): *ayant été, byv.*

ayant, maje,
eu, měl, a, o,
ayant eu, měl.

Způsob neurčitý (infinitif)

č. přít. (présent): *être, býti,*

avoir, míti,

č. min. (passé): *avoir été, (že jsem byl),*

avoir eu, (že jsem měl).

B. Slovesa pravidelná (verbes réguliers).

I. Rod činný (actif).

a) Tvary prosté a složené.

I. Slovesa na -er.

Présent de l'indicatif.

Je cherche, hledám,
tu cherches, hledáš,
il cherche, hledá,
nous cherchons, hledáme,
vous cherchez, hledáte,
ils cherchent, hledají.

Présent du subjonctif.

Que je cherche, ať hledám,
que tu cherches, ať hledáš,
qu'il cherche, ať hledá,
que nous cherchions, ať hledáme,
que vous cherchiez, ať hledáte,
qu'ils cherchent, ať hledají.

Imparfait de l'indicatif.

Je cherchais, hledal jsem,
tu cherchais, hledal jsi,
il cherchait, hledal jest,
nous cherchions, hledali jsme,
vous cherchiez, hledali jste,
ils cherchaient, hledali (jsou).

Imparfait du subjonctif.

Que je cherchasse, abych hledal,
que tu cherchasses, abys hledal,
qu'il cherchât, aby hledal, atd.
que nous cherchassions,
que vous cherchassiez,
qu'ils cherchassent.

Passé défini.

Je cherchai, vyhledal jsem,
tu cherchas, vyhledal jsi,
il chercha, vyhledal,

nous cherchâmes, vyhledali jsme
vous cherchâtes, vyhledali jste,
ils cherchèrent, vyhledali.

Futur simple.

Je chercherai, vyhledám,
tu chercheras, vyhledáš,
il cherchera, vyhledá,
nous chercherons, vyhledáme,
vous chercherez, vyhledáte,
ils chercheront, vyhledají.

Conditionnel présent.

Je chercherais, hledal bych,
tu chercherais, hledal bys,
il chercherait, hledal by, [chom,
nous chercherions, hledali by-
vous chercheriez, hledali byste,
ils chercheraient, hledali by.

Impératif.

Cherche, hledej!
cherchons, hledejme!
cherchez, hledejte!

Participe

présent: cherchant, hledaje,
passé: cherché, hledal, hledán.

Infinitif du présent.

Chercher, hledati.

II. Slovesa na -re.

Présent de l'indicatif.

Je romps, lámou,
tu romps, lámeš,
il rompt, láme,
nous rompons, lámeme,
vous rompez, lámete,
ils rompent, lámou.

Présent du subjonctif.

Que je rompe, at lámou,
que tu rompes, at lámeš,
qu'il rompe, at láme,
que nous romptions, at lámeme,
que vous rompiez, at lámete,
qu'ils rompent, at lámají.

Imparfait de l'indicatif.

Je rompais, lámal jsem,
tu rompais, lámal jsi,
il rompait, lámal,
nous rompions, lámali jsme,
vous rompiez, lámali jste,
ils rompaient, lámali.

Imparfait du subjonctif.

Que je rompisse, abyh lámal,
que tu rompisses, abys lámal,
qu'il rompît, aby lámal, atd.
que nous rompissions,
que vous rompiez,
qu'ils rompissent.

Passé défini.

Je rompis, zlámal jsem,
tu rompis, zlámal jsi,
il rompit, zlámal,

nous rompîmes, zlámalí jsme,
vous rompîtes, zlámalí jste,
ils rompirent, zlámalí.

Futur simple.

Je romprai, zlámu,
tu rompras, zlámeš,
il rompra, zláme,
nous romprons, zláme-me,
vous romprez, zlámete,
ils rompront, zlámu.

Conditionnel présent.

Je romprais, lámal bych,
tu romprais, lámal bys,
il romprait, lámal by,
nous romprions, lámalí bychom,
vous rompriez, lámalí byste,
ils rompraient, lámalí by.

Impératif.

Romps, lámej!
rompons, lámejme!
rompez, lámejte!

Participe.

présent: *rompant*, lámaje,
passé: *rompu*, lámal, lámán.

Infinitif du présent.

Rompre, lámati.

III. Slovesa na -ir.

Présent de l'indicatif.

Je punis, trestám,
tu punis, trestáš,
il punit, trestá,
nous punissons, trestáme,
vous punissez, trestáte,
ils punissent, trestají.

Présent du subjonctif.

Que je punisse, at trestám,
que tu punisses, at trestáš,
qu'il punisse, at trestá,
que nous punissions, at trestáme,
que vous punissiez, at trestáte,
qu'ils punissent, at trestají.

Imparfait de l'indicatif.

Je punissais, trestal jsem,
tu punissais, trestal jsi,
il punissait, trestal,
nous punissions, trestalí jsme,
vous punissiez, trestalí jste,
ils punissaient, trestalí.

Imparfait du subjonctif.

Que je punisse, abych trestal,
que tu punisses, abys trestal,
qu'il punit, aby trestal, atd.
que nous punissions,
que vous punissiez,
qu'ils punissent.

Passé défini.

Je punis, potrestal jsem,
tu punis, potrestal jsi,
il punit, potrestal,

nous punîmes, potrestali jsme,
vous punîtes, potrestali jste,
ils punirent, potrestali.

Futur simple.

Je punirai, potrestám,
tu puniras, potrestáš,
il punira, potrestá,
nous punirons, potrestáme,
vous punirez, potrestáte,
ils puniront, potrestají.

Conditionnel présent.

Je punirais, trestal bych,
tu punirais, trestal bys,
il punirait, trestal by,
nous punirions, trestali bychom,
vous puniriez, trestali byste,
ils puniraient, trestali by.

Impératif.

Punis, trestejl!
punissons, trestejme!
punissez, trestejte!

Participe

présent: *punissant*, trestaje,
passé: *puni*, trestal, trestán.

Infinitif du présent.

Punir, trestati.

b) Tvary opisné.

Indicatif.

Passé indéfini.

J'ai cherché, vyhledal jsem,
tu as cherché, vyhledal jsi,
il a cherché, vyhledal, [jsme,
nous avons cherché, vyhledali
vous avez cherché, vyhledali jste,
ils ont cherché, vyhledali.

Plus-que-parfait.

J'avais cherché, (byl) jsem }
tu avais cherché, byl jsi } vyhledal vyhledali.
il avait cherché, byl }
nous avions cherché, byli jsme }
vous aviez cherché, byli jste }
ils avaient cherché, byli }

Passé antérieur.

J'eus cherché, byl jsem vyhledal,
tu eus cherché, byl jsi vyhledal,
il eut cherché, byl vyhledal,

nous eûmes cherché, byli jsme }
vous eûtes cherché, byli jste } vyhledali.
ils eurent cherché, byli }

Futur antérieur.

*J'aurai cherché, (až) vyhledám,
tu auras cherché, (až) vyhledáš,
il aura cherché, (až) vyhledá,
nous aurons cherché atd.
vous aurez cherché,
ils auront cherché.*

Conditionnel passé.

*J'aurais cherché, byl bych
tu aurais cherché, byl bys
il aurait cherché, byl by
nous aurions cherché atd.
vous auriez cherché,
ils auraient cherché.*

} vyhledal,

Subjonctif.

Passé.

*Que j'aie cherché, at jsem
que tu aies cherché, at jsi
qu'il ait cherché, at jest
que nous ayons cherché, at jsme
que vous ayez cherché, at jste
qu'il aient cherché, at jsou*

} vyhledal
} vyhledali.

Plus-que-parfait.

*Que j'eusse cherché, abych byl
que tu eusses cherché, abys byl
qu'il eût cherché, aby byl
que nous eussions cherché atd.
que vous eussiez cherché,
qu'ils eussent cherché.*

} vyhledal

Participe passé composé.

Ayant cherché, vyhledav.

Infinitif passé.

Avoir cherché, [že jsem vyhledal.]

2. Rod trpný (passif).

Indicatif.

Présent.

*Je suis cherché(e), jsem hledán(a),
tu es cherché(e), jsi hledán(a),
il est cherché, jest hledán,
elle est cherchée, jest hledána,
nous sommes cherché(e)s atd.
vous êtes cherché(e)s,
ils sont cherchés,
elles sont cherchées.*

Imparfait.

*J'étais cherché, býval jsem hledán,
tu étais cherché, býval jsi hledán,
il était cherché, býval hledán,
elle était cherchée, bývala hledána,
nous étions cherchés atd.
vous étiez cherchés,
ils étaient cherchés,
elles étaient cherchées.*

Passé défini.

*Je fus cherché, jsem
tu fus cherché, jsi
il fut cherché, jest*

} vyhledán

*nous fûmes cherchés, jsme
vous fûtes cherchés, jste
ils furent cherchés, jsou*

} vyhle-
dání.

Futur simple.

*Je serai cherché, budu
tu seras cherché, budeš
il sera cherché, bude
nous serons cherchés, budeme
vous serez cherchés, budete
ils seront cherchés, budou*

} hledán
} hledáni.

Conditionnel présent.

*Je serais cherché, byl bych
tu serais cherché, byl bys
il serait cherché, byl by
nous serions cherchés atd.
vous seriez cherchés,
ils seraient cherchés.*

} hledán

Passé indéfini (parfait).

*J'ai été cherché, jsem
tu as été cherché, jsi
il a été cherché, jest*

} vyhledán

*nous avons été cherchés, atd.
vous avez été cherchés,
ils ont été cherchés.*

Plus-que-parfait.

*J'avais été cherché, byl jsem
tu avais été cherché, byl jsi
il avait été cherché, byl
nous avions été cherchés, byli
vous aviez été cherchés, byli
ils avaient été cherchés, byli*

} vyhledán
} vyhledáni.

Passé antérieur.

*J'eus été cherché, byl jsem
tu eus été cherché, byl jsi
il eut été cherché, byl
nous eûmes été cherchés, byli
vous eûtes été cherchés, byli
ils eurent été cherchés, byli*

} vyhledán
} vyhledáni.

Futur antérieur.

*J'aurai été cherché, (až) budu
vyhledán,
tu auras été cherché, (až) budeš
vyhledán,
il aura été cherché, (až) bude
vyhledán,
nous aurons été cherchés, (až) bu-
deme vyhledáni,
vous aurez été cherchés, (až) bu-
dete vyhledáni,
ils auront été cherchés, (až) bu-
dou vyhledáni.*

Conditionnel passé.

*J'aurais été cherché, byl bych
býval vyhledán,
tu aurais été cherché, byl bys
býval vyhledán,
il aurait été cherché, byl by
býval vyhledán,
nous aurions été cherchés, byli
bychom bývali vyhledáni,
vous auriez été cherchés, byli
byste bývali vyhledáni,
ils auraient été cherchés, byli
by bývali vyhledáni.*

Subjonctif.

Présent.

<i>Que je sois cherché(e)</i> , at jsem hledán(a),	<i>que nous soyons cherché(e)s</i> , at jsme hledáni(y),
<i>que tu sois cherché(e)</i> , at jsi hledán(a),	<i>que vous soyez cherché(e)s</i> , at jste hledáni(y),
<i>qu'il soit cherché</i> , at jest hle- dán,	<i>qu'ils soient cherchés</i> , at jsou hledáni,
<i>qu'elle soit cherchée</i> , at jest hle- dána,	<i>qu'elles soient cherchées</i> , at jsou hledány,

Imparfait.

<i>Que je fusse cherché</i> , abych byl hledán,	<i>que nous fussions cherchés</i> , aby- chom byli hledani,
<i>que tu fusses cherché</i> , abys byl hledán,	<i>que vous fussiez cherchés</i> , abyste byli hledáni,
<i>qu'il fût cherché</i> , aby byl hle- dán,	<i>qu'ils fussent cherchés</i> , aby byli hledáni

Passé.

Plus-que-parfait.

<i>Que j'aie été cherché</i> , at jsem	} vylhedán	<i>Que j'eusse été cherché</i> , abych byl	} vylhedán
<i>que tu aies été cherché</i> , at jsi		<i>que tu eusses été cherché</i> , abys byl	
<i>qu'il ait été cherché</i> , at jest	} vylhedáni.	<i>qu'il eût été cherché</i> , aby byl	} vylhedáni.
<i>que nous ayons été cherchés</i> , at jsme		<i>que nous eussions été cher- chés</i> , abychom byli	
<i>que vous ayez été cherchés</i> , at jste		<i>que vous eussiez été cherchés</i> , abyste byli	
<i>qu'ils aient été cherchés</i> , at jsou		<i>qu'ils eussent été cherchés</i> , aby byli	

Impératif.

Participe

Sois cherché, buď hledán!
soyons cherchés, buďme hledáni!
soyez cherchés, buďte hledáni!

présent: étant cherché, jsa hledán,
passé: ayant été cherché, byv
hledán.

Infinitif.

Présent: être cherché(e), býti hledán(a),
passé: avoir été cherché(e), [že jsem byl(a) vyhledán(a).]

C. Slovesa zvratná (verbes pronominaux).

Présent de l'indicatif.

<i>Je me trompe,</i> mýlím (klamu) se,	<i>nous nous trompons,</i> mýlíme se,
<i>tu te trompes,</i> mýlíš se,	<i>vous vous trompez,</i> mýlíte se,
<i>il se trompe,</i> mýlí se,	<i>ils se trompent,</i> mýlí se,
<i>elle se trompe,</i> mýlí se,	<i>elles se trompent,</i> mýlí se.

Passé indéfini.

<i>Je me suis trompé,</i> mýlil jsem se,	<i>je me suis trompée,</i> mýlila jsem se,
<i>tu t'es trompé,</i> mýlil jsi se,	<i>tu t'es trompée,</i> mýlila jsi se.
<i>il s'est trompé,</i> mýlil se, atd.	<i>elle s'est trompée,</i> mýlila se atd.
<i>nous nous sommes trompés,</i>	<i>nous nous sommes trompées,</i>
<i>vous vous êtes trompés,</i>	<i>vous vous êtes trompées,</i>
<i>ils se sont trompés.</i>	<i>elles se sont trompées.</i>

Pozn. Podobně i ostatní tvary.

2. Předložky.

a) Vlastní.

<i>de</i> od, ze.	<i>après</i> po (o čase a řádu).	<i>depuis</i> od (o čase), po.
<i>à</i> ke, do, ve.	<i>d'après</i> } podle, po.	<i>dès</i> od, po, (hned od).
<i>avec</i> se.	<i>selon</i> } podle, po.	<i>durant</i> } za, ve (o čase).
<i>sans</i> bez.	<i>suivant</i> }	<i>pendant</i> }
<i>dans</i> } ve, do.	<i>contre</i> proti.	<i>par</i> skrz.
<i>en</i> }	<i>vers</i> ku, směrem ke.	<i>malgré</i> přes, při, vzdor.
<i>sur</i> na, nad.	<i>envers</i> ke (o smýšlení).	<i>nonobstant</i> nehledě ku.
<i>sous</i> pod.	<i>pour</i> pro, na.	<i>moyennant</i> prostředkem.
<i>entre</i> } mezi.	<i>chez</i> u (o osobách).	<i>concernant</i> } stran, o,
<i>parmi</i> }	<i>outré</i> mimo, nad.	<i>touchant</i> } ve příčině.
<i>avant</i> před (o čase).	<i>excepté</i> } mimo, vyjímaje.	<i>attendu</i> } hledíc ke.
<i>devant</i> před (o místě).	<i>hormis</i> }	<i>vu</i> }
<i>derrière</i> za (o místě).	<i>sauf</i> kromě.	<i>à travers</i> skrz.

b) Nevlastní.

<i>près de</i> blízko.	<i>au moyen de</i> skrze.	<i>en dépit de</i> přes, vzdor.
<i>auprès de</i> vedle, při, u.	<i>au lieu de</i> místo.	<i>en face de</i> } proti,
<i>autour de</i> kolem, okolo.	<i>au milieu de</i> uprostřed.	<i>vis-à-vis de</i> } naproti.
<i>au-dessus de</i> nad.	<i>au travers de</i> středem,	<i>le long de</i> podél.
<i>au-dessous de</i> pod.	skrze.	<i>lors de</i> za (času).
<i>au-dedans de</i> uvnitř.	<i>à côté de</i> vedle.	<i>faute de</i> nedostatkem.
<i>hors de</i> } mimo.	<i>à cause de</i> pro.	<i>par suite de</i> následkem.
<i>au dehors de</i> }	<i>à force de</i> silou, mnohým..	<i>de la part de</i> od, se strany.
<i>au devant de</i> vstříc.	<i>à l'aide de</i> pomocí.	<i>jusqu'à</i> až ke, až do.
<i>au delà de</i> s oné strany.	<i>à l'insu de</i> bez vědomí.	<i>par rapport à</i> } co se
<i>au deçà de</i> s této strany.	<i>à l'égard de</i> ve příčině.	<i>quant à</i> } týče.
		<i>grâce à</i> díky, skrze.

3. Spojky.

A) Souřadné.

<i>et a, i; et — et i — i.</i>	<i>aussi</i> také, i.	<i>toutefois</i> přece.
<i>même</i> ano i.	<i>tantôt—tantôt</i> brzy—brzy.	<i>néanmoins</i> nicméně.
<i>encore</i> ještě, nadto.	<i>ni — ni</i> ani — ani.	<i>plutôt</i> spíše.
<i>d'abord</i> napřed.	<i>ou</i> aneb, či.	<i>toujours</i> třebaš.
<i>ensuite</i> } pak, potom.	<i>ou — ou</i> buď — buď.	<i>car</i> neboť.
<i>puis</i> }	<i>mais</i> ale, však, než.	<i>donc</i> tedy.
<i>enfin</i> konečně, slovem.	<i>cependant</i> zatím, přece.	<i>ainsi</i> tak.
<i>comme</i> jako, totiž.	<i>pourtant</i> přece.	<i>or</i> pak, nuže, tož.

B) Podřadné.

1. S *indicativem*.

- a) časové: *quand, lorsque, après que*, když,
aussitôt que, dès que, jakmile,
pendant que, pokud, *depuis que*, co (od té doby co);
- b) příčinné: *comme*, poněvadž, *parce que, puis que*, protože;
- c) srovnací: *comme*, jako, *de même que*, tak jako;
- d) podmiňovací: *si, -li*, jestliže, *si*, kdyby (viz úlohy 35. a 39.).

2. Se *subjunctivem*.

- a) časová: *avant que*, dříve než;
- b) připouštěcí: *quoique, bien que*, ačkoliv;
- c) účelné: *afin que, pour que*, aby.

3. S *ind.* i se *subj.*: *que*, že, aby.

Pozn. 1. *lorsque, puisque, quoique* odsouvají nehlásné *e* jen před nám. osob. 3. osoby *il, elle, ils, elles*, neurčitým *on* a členem *un, une*.

Pozn. 2. *Si* odsouvá *i* před *il* a *ils*.

4. Citoslovce.

ah! ach!
hélas [-as]! běda!
aïe! ach! aj!
fi! fi donc! hanba!
hé, hem! hm!
halte! stůj!

chut! pst!
ô! ô!
silence! ticho!
courage! zmužile!
diable! diantre! kýho ďa-
 sa, kýho výra!

allons! nuže!
gare! vary!
en avant! v před!
eh bien! nuže!
par exemple! vida! ale,
 ale!

Slovička k úlohám 4—29.

4.

signer podpisovati.
porter nésti, nositi.
saluer pozdravovati.
chasser hnáti, honiti.
arracher vytrhovati.
seller sedlati.
apporter přinést, přiná-
 šeti.

frapper bít, tlouci.
fermer zavíratí.
lettre f. list, dopis, psaní.
verre m. sklenice.

père m. otec.
mère f. matka.
frère m. bratr.
bête f. zvíře.
pierre f. kámen.
valet m. sluha.
cheval m. kůň.
âne m. osel.
fenêtre f. okno.
Jérôme Jeronym.
Marie Marie.
et a, i.

6.

trouver nalézati.
dévorer požíratí, pohlcovati.
pleurer plakati, oplaká-
 vati.
pauvre ubohý, chudý.
aimable roztomilý.
faible slabý.
triste smutný.

malade nemocný.
jeune mladý.
robuste silný.
riche bohatý.
oiseau m. pták.
arbre m. strom.
vautour m. sup.
moineau m. vrabec.
tour f. věž.
poulet m. kuře.
maître m. učitel.
sœur f. sestra.
Louise Ludvička.
pour pro.
sous pod.
sur na.
mais ale.
chez u (o osobách).

9.

lapin m. králík.
tante f. teta.
chien m. pes.
chambre f. pokoj, světnice.
jardin m. zahrada.
voisin m. sused.
empire m. císařství.
amie f. přítelkyně.
enfant m. dítě, dítko.
fleuve m. řeka.
servante f. služka.
pain m. chléb.
Autriche f. Rakousko.
Allemagne f. Německo.
Elbe m. Labe.
timide bojácný.

emprunter vypůjčovati,
 dlužiti si.
planter sázeti (o stromech).
toujours vždy.
dans do, ve.

11.

oncle m. strýc.
guide m. průvodce.
pigeon m. holub.
duc m. vévoda.
guerrier m. voják.
garçon m. chlapec.
gâteau m. koláč.
république f. republika.
canard m. kachna.
orateur m. řečník.
oie f. husa.
général m. vojevůdce.
quadrupède [kua-] m.
 čtvernožec.
Gustave Gustav.
George Jiří.
France f. Francie.
Cyrus [-ús] Cyrus.
Cicéron Cicero.
célèbre slavný.
sage rozumný, hodný.
utile užitečný.
aquatique [akua-] vodní
accompagner provázeti.
quitter opustiti.
causer rozprávěti.
louer chváliti.
avec s, se.

13.

géographie f. zeměpis.
science f. věda.
poisson m. ryba.
question f. otázka.
nation f. národ.
chasseur m. myslivec.
perdre f. koroptev.
lièvre m. zajíc.
forêt f. les.
champ m. pole.
élève m. žák.
cour f. dvůr.
Alexandre Alexander.
Spartiate m. Spartán.
facile snadný.
examiner zkoušeti.
châtier trestati.
aimer milovati.
donner dávati.
tuer zabítí.

15.

travail m. práce.
corbeille f. košík.
écureuil m. veverka.
feuille f. list.
bec m. zobák.
orgueil m. pýcha.
ignorance f. nevědomost.
fruit m. ovoce.
camarade m. druh.
famille f. rodina.
devoir m. úloha.
agréable příjemný.
fidèle věrný.
infidèle nevěrný.
terrible hrozný.
coupable vinný.
grimper lézti.
raconter vypravovati,
chanter zpívatí.
travailler pracovati.
blâmer kárati.

souvent často.
bien dobře.

17.

homme m. člověk.
bonheur m. štěstí.
vie f. život.
paysan m. rolník.
pays m. země, krajina.
'hibou m. sova.
cahier m. sešit.
histoire f. povídka, dějiny.
Bohême f. Čechy.
royaume m. království.
crayon m. tužka.
honneur m. čest.
moyen m. prostředek.
parents m. pl. rodiče.
malheur m. neštěstí.
hirondelle f. vlaštovka.
'hanneton m. chroust.
fertile úrodný.
simple jednoduchý.
honorer ctíti.
déshonorer zneuctíti.
oublier zapomínati.
cultiver vzdělávati.
plus que více než.
déjà již.

18.

repos m. poklid.
tailleur m. krejčí.
gloire f. sláva.
voisin m. soused.
drap m. sukno.
troubler rušiti.
payer platiti.
récompenser odměňovati.
causer rozmlouvati.
qui ? kdo?
que ? co?
pourquoi ? proč?
où kde.

19.

maman f. matinka.
papa m. tatínek.
domestique m. sluha.
maison f. dům.
fleur f. květina.
habiter (acc.) obývati (ve).
jouer hráti (si).
car neboť.
quelquefois někdy.
rien nic.

20.

prêter půjčiti.
hériter dědití (po *de*).
montrer ukazovati.
retourner vraceti se.
demander žádati.
parler mluvití.
confier svěřovati.
voyage m. cesta.
jardinier m. zahradník.
habit m. kabát, šat.
esprit m. duch.
coeur m. srdce.
femme [fam] f. žena.
fille f. dcera, dívka.
pierre f. kámen.
plume f. péro.
comte m. hrabě.
bâton m. hůl.
secret m. tajemství.
'Henri Jindřich.
Pierre Petr.

21.

Dieu Bůh (beze členu).
créateur m. stvořitel.
créature f. stvoření.
monde m. svět.
'hêtre m. buk.
piède m. noha, úpatí.
montagne f. vrch, hora.
sommet m. vrchol.

fumée f. kouř.
vue f. zrak.
chasse f. honba.
habitant m. obyvatel.
plaisir m. radost.
campagne f. venkov.
adulateur m. pochlebník.
usurier m. lichvář.
loup m. vlk.
cage f. klec.
aumône f. almužna.
merveille f. zázrak, div.
nature f. příroda.
soldat m. voják.
patrie f. otčina.
roi m. král.
reine f. královna.
retour m. návrat.
printemps m. jaro.
art m. umění.
nuisible škodný.
ressembler podobati se.
admirer obdivovati se (čemu = acc.)

dévouer věnovati, obětovati.

annoncer hlásati, zvěstovati.

22.

Bordeaux m. } města ve
Lyon m. } Francii.
Brucelles f. s. Brussely
 v Belgii.

Dresde f. Dráždany.

Prague f. Praha.

Vienne f. Vídeň.

Karlsbad [-ad] m. Karlovy Vary.

Venise f. Benátky.

Belgique f. Belgie.

Hongrie f. Uhry.

Saxe f. Sasko.

Europe f. Evropa.

Asie f. Asie.

François František.
Elisabeth Eliška.
pension f. ústav.
capitale f. hlavní město.
nom m. jméno.
empereur m. císař.
impératrice f. císařovna.
été m. léto.
hiver m. zima.
musée m. museum.
pont m. most.
fer m. železo.
facteur m. listonoš.
vaisseau m. loď.
demeurer dlíti, bydlet.
arriver přijíti.
poser položit.
visiter navštívit.
passer trávit.
maintenant nyní.
peu málo.
vite rychle.
aussi také, tak.

23.

malheureux, -se nešťasný.
dangereux, -senebezpečný.
pernicieux, -se škodlivý,
 záhubný.
immortel, -ellenesmrtelný.
 paresseux, -se lenivý.
douloureux, -se bolestný.
noir, -e černý.
action f. skutek.
voix f. hlas.
oisiveté f. zahálka.
maladie f. nemoc.
mort f. smrt.
étude f. studium.
langue f. jazyk.
corps [kór] m. tělo.
âme f. duše.
salut m. spása.
récompense f. odměna.

ciel m. nebe.
rue f. ulice.
écouter poslouchati.
exhorter vybízeti.
étudier studovati.
après po (s loc. o čase).

24.

lion m. lev.
tigre m. tygr.
contrée f. kraj, krajina.
plaine f. rovina.
marchandise f. zboží.
eau f. voda.
richesse f. bohatství.
éléphant m. slon.
tempête f. bouře.
roseau m. třtina.
hauteur f. výška, pýcha.
fierté f. hrdost.
guerre f. válka.
ennemi m. nepřítel.
nourriture f. strava.
chêne m. dub.
paresse f. lenivost.
or m. zlato.
Suisse f. Švýcarsko.
Moravie f. Morava.
Afrique f. Afrika.
Amérique f. Amerika.
brave udatný, statečný.
intrépide neohrožený.
généreux, -se velkomyšlný.
montagneux, -se hornatý.
sain, -e zdravý.
mauvais, -e špatný, zlý.
clair, -e jasný.
pur, -e čistý.
chaud, -e horký, teplý.
violent, -e silný.
peuplé, -ée lidnatý.
italien, -enne vlašský.
allemand, -e německý.
déraciner z kořene vyvrátiti.

attirer přitahovati, přso-
biti.

pendant po, za (s acc.).

25.

involontaire bezděčný.

rigoureux, -se přísný.

puissant, -e mocný.

patient, -e trpělivý.

pesant, -e těžký.

ardent, -e vroucný.

prompt, -e rychlý.

passé, -ée minulý.

clair, -e jasný.

ordinaire obyčejný.

assez dosti.

trop příliš.

faute f. chyba.

leçon f. vyučování.

distinction f. rozdíl.

mot m. slovo.

climat m. podnebí.

moeurs [mörs] f. pl. mravy.

vieillard m. stařec.

avare m. lakomec.

rossignol m. slavík.

modestie f. skromnost.

mérite m. zásluha.

pré-omption f. domýšli-
vost.

pardonner odpouštěti.

observer pozorovati.

influer působiti, vliv míti.

marcher kráčet.

supporter snášeti.

danser tančiti.

parce que protože.

quand když.

26.

conscience f. svědomí.

oreiller m. poduška.

remède m. lék, prostředek.

ennui [ännu] m. dlouhá
chvíle.

exemple m. příklad,

parole f. slovo.

maxime f. zásada.

chose f. věc.

méchant, -e zlý, (špatný).

place f. náměstí.

aspect [aspe] m. pohled.

métal m. kov.

aventure f. dobrodružství.

jeunesse f. mládí, mládež.

consolation f. útěcha.

mal m. zlo.

indifférence f. lhostejnost.

mensonge m. lež.

janvier m. leden.

mois m. měsíc.

an m., *année* f. rok.

amour f. láska.

difforme zpotvořený, oškli-
vý.

exercer cvičiti, poučovati.

effrayer lekati.

renfermer uzavírat.

traiter zacházeti s kým
(acc.).

dégrader snižovati.

orner kráseliti.

plier ohýbati, klátiti se.

dessiner kresliti.

malheureusement bohužel.

contre proti.

27.

viande f. maso.

lait m. mléko.

cruche f. džbán.

nuage m. oblak.

soleil m. slunce.

cuivre m. měď.

argent m. stříbro, peníze.

plomb [plon] m. olovo.

route f. cesta.

papier m. papír.

navire m. loď.

café m. káva.

poirier m. hrušeň.

pommier m. jabloň.

liqueur f. tekutina.

vinaigre m. ocet.

temps [tan] m. čas.

traître m. zrádce.

bienfait m. dobrodini.

patience f. trpělivost.

encre m. inkoust.

vin m. víno.

jardinier m. zahradník.

courage m. zmužilost.

prairie f. louka.

ombre f. stín.

conseil m. rada.

verser nalévat.

cacher ukrývat.

manger jísti.

border věnčiti.

déjeuner snídati.

consacrer věnovati.

combler zahrnovati.

tacher poskvřniti.

confier svěřovati.

attaquer útočiti (na=acc.)

sombre temný.

courageux, -se udatný.

partout všude.

28.

cerise f. třešně.

morceau m. kus.

blé m. obilí.

drap m. sukno.

thé m. té, čaj.

bière f. pivo.

flatteur m. lichotník.

prince m. kníže, panovník.

excuse f. výmluva.

négociant m. kupec.

beurre m. máslo.

sucre m. cukr.

danger m. nebezpečí.

voyageur m. cestující.

<i>mer</i> f. moře.	<i>pêcheur</i> m. rybář.	<i>Egypte</i> f. Egypt.
<i>admirateur</i> m. obdivo- vatel.	<i>feu</i> m. oheň.	<i>tableau</i> m. obraz.
<i>imitateur</i> m. následovník.	<i>plage</i> f. pobřeží.	<i>peintre</i> m. malíř.
<i>obstacle</i> m. překážka.	<i>rival</i> m. soupeř.	<i>prix</i> m. cena.
<i>émigrant</i> m. vystěhovalec.	<i>bien</i> m. dobro.	<i>détail</i> m. jednotlivost.
<i>exporter</i> vyvážeti.	<i>force</i> f. síla.	<i>hasard</i> m. náhoda.
<i>fréquenter</i> navštěvovati.	<i>faiblesse</i> f. slabost.	<i>traîner</i> tahati.
<i>dépenser</i> utráceti.	<i>grâce</i> f. milost.	<i>allumer</i> zapalovati.
<i>entourer</i> obkličovati.	<i>dame</i> f. paní.	<i>exciter</i> vzbuzovati.
<i>rester</i> zůstatí.	<i>somme</i> f. suma.	<i>dispenser</i> rozdělovati.
<i>émigrer</i> vystěhovati se.	<i>bouche</i> f. ústa.	<i>compter</i> [dónte] krotiti.
<i>couper</i> krájetí, ukrojití.	<i>entrailles</i> f. pl. vnitřnosti, vnitro.	<i>tomber</i> padatí.
<i>menacer</i> ohrožovati.	<i>terre</i> f. země.	<i>coûter</i> státí (něco).
<i>surmonter</i> přemáhati.	<i>jeu</i> m. hra.	<i>remplacer</i> nahrazovati.
<i>accabler</i> tísniti.	<i>chameau</i> m. velbloud.	<i>voler</i> létati.
<i>appliqué, -ée</i> pilný.	<i>soif</i> f. žízeň.	<i>fatiguer</i> unavovati.
<i>chaque</i> každý.	<i>journal</i> m. noviny.	<i>farouche</i> divoký.
<i>fier, fière</i> hrdý.	<i>arrivée</i> f. příchod.	<i>énorme</i> ohromný.
29.	<i>jour</i> m. den.	<i>distinct</i> [-enk], -e zře- telný.
<i>renne</i> m. sob.	<i>nuit</i> f. noc.	<i>pénible</i> namáhavý.
<i>rapidité</i> f. rychlost.	<i>cheveu</i> m. vlas.	<i>selon</i> podle.
<i>traîneau</i> m. sáně.	<i>pyramide</i> f. pyramida.	<i>devant</i> před (o místě).
<i>Lapon</i> m. Laponec.	<i>tombeau</i> m. hrobka.	<i>ou</i> nebo, anebo, či.
		<i>longtemps</i> [lontan] dlouho.

Slovníček francouzsko-český.

A.

abandonner opouštěti.
abattu, -e kleslý na mysli.
abbaye [abéi] f. opatství.
abdication f. zřeknutí se (trůnu).
abdiquer zřici se trůnu.
abeille f. včela.
abîme m. propast.
abolir zrušiti, zničiti.
aborder osloviti.
absence f. nepřítomnost.
absolument nezbytně.
absorber odnímati, strávit.
accabler zahrnouti, zasypati.
accepter přijati.
accident m. nehoda, úraz.
s'accommoder řídit se.
accompagner doprovoditi.
accomplir provésti.
accord m. souhlas; *être d'a.* souhlasiti.
accorder uděliti, dovoliti; *s'a.* srovnávati se, shodovati se.
accoutumer zvykati.
accuser viniti, žalovati (na = acc.).
acheter koupiti.
achever dokončiti, dodělati.
Achille [-il] Achilles.

actif, -ve činný.
action f. čin, skutek.
activité f. činnost.
administrer spravovati, připravovati.
admirable podivuhodný.
admirateur m. obdivovatel.
admiration f. obdiv.
admirer obdivovati, diviti se (čemu = acc.).
adorer zbožňovati; kláněti se (čemu = acc.).
adoucir ulehčiti, uleviti.
adoucissement m. úleva.
adresse f. zručnost.
adresser la parole (à) osloviti (koho).
s'adresser (à) obrátiti se (na).
adulateur m. pochlebník.
adversaire m. protivník.
affaiblir oslabiti.
affaire f. záležitost, obchod.
affermir upevniti.
affirmer dosvědčovati, tvrditi.
affliction f. zármutek.
affliger zarmoutiti; *s'a.* rmoutiti se.
affreux, -se hrozný.
affronter nebáti se.
Afrique f. Afrika.

âge m. stáří, věk.
âgé, -ée starý.
agir jednati.
agrandir zvětšiti.
agréable příjemný.
agrément m. příjemnost.
aider pomáhati.
aïeul m. děd.
aigle m. orel.
aigre kyselý, trpký.
aile f. křídlo.
aimable roztomilý.
aimant m. magnet.
aimer milovati.
ainé, -ée nejstarší.
ainsi takto.
air m. vzduch, *en plein air* pod širým nebem.
aise (adj.) rád, *je suis bien a.* jsem velice rád.
aisément snadně.
ajourner odkládati.
ajouter připojiti.
alchimiste m. alchymista.
Alcibiade Alcibiades.
Alexandre Alexander.
Alfred [-red] Alfred.
aliment m. pokrm.
allée f. stromořadí.
aller jíti.
Allemagne f. Německo.
Allemand m. Němec.
allemand, -e německý.
allié m. spojenec.

<i>allumer</i> zapalovati, rozsvěcovati.	<i>apaiser</i> umírniti, ulehčiti.	<i>assidu</i> , -e úsilovný, pilný.
<i>alors</i> tu; pak.	<i>apparenc</i> f. zdání, zřetel.	<i>assiduité</i> f. pilnost.
<i>Alpes</i> f. pl. Alpy.	<i>appeler</i> jmenovati, povolati, zavolati.	<i>assiéger</i> obléhati, obklíčiti.
<i>amasser</i> nashromážditi.	<i>appliqué</i> , -ée pilný.	<i>assujettir</i> podmaniti si.
<i>Amazone</i> f. Amazonka.	<i>appointements</i> m. pl. plat (úředníkův).	<i>assurer</i> ujistiti.
<i>ambassadeur</i> m. vyslanec.	<i>apporter</i> přinést, přinášeti.	<i>astre</i> m. hvězda.
<i>ambitieux</i> , -se ctižádostiv.	<i>apprécier</i> oceniti.	<i>Athènes</i> f. sing. Atheny.
<i>ambition</i> f. ctižádost.	<i>approche</i> f. přibližování.	<i>Athénien</i> m. Atheňan.
<i>âme</i> f. duše.	<i>approcher</i> (acc.), s'a. (de) přibližovati se (k).	<i>athénien</i> , -enne athenský.
<i>amener</i> přivésti.	<i>appui</i> m. podpora, důkaz.	<i>attacher</i> připévniti, spojití.
<i>Américain</i> m. Američan.	<i>après</i> 1. po (s loc. o čase); 2. adv. na to, potom.	<i>attaque</i> f. útok.
<i>Américain</i> , -e americký.	<i>après-demain</i> pozejtří.	<i>attaquer</i> (acc.) útočiti, útokem hnáti (na); přepadnouti.
<i>Amérique</i> f. Amerika.	<i>après-midi</i> f. odpoledne.	<i>attendre</i> čekati; s'a. (à) očekávati (něco).
<i>ami</i> m. přítel.	<i>aptitude</i> f. způsobilost.	<i>attendrir</i> obměkčiti.
<i>amie</i> f. přítelkyně.	<i>aquatique</i> [akua-] vodní.	<i>attentif</i> , -ve pozorný.
<i>amitié</i> f. přátelství.	<i>Arabie</i> f. Arabie.	<i>attention</i> f. očekávání, pozor.
<i>amour</i> m. láska, a. -propre m. samolibost.	<i>arbre</i> m. strom.	<i>attirer</i> přitahovati.
<i>amusant</i> , -e zábavný.	<i>archevêque</i> m. arcibiskup.	<i>attribuer</i> připisovati.
<i>amuser</i> bavití, zajímati.	<i>ardent</i> , -e horoucný, vroucný.	<i>auberge</i> f. hospoda.
<i>an</i> m. rok.	<i>ardeur</i> f. zápal.	<i>au-dessus de</i> nad.
<i>ancêtre</i> m. předek, děd.	<i>argent</i> m. stříbro, peníze.	<i>au-dessous de</i> pod.
<i>ancien</i> , -enne starý, starobylý, bývalý.	<i>Aristide</i> Aristides.	<i>augmenter</i> zvětšovati.
<i>âne</i> m. osel.	<i>arme</i> f. zbraň.	<i>aujourd'hui</i> dnes; d'a. dnešní.
<i>anéantir</i> zničiti.	<i>armée</i> f. vojsko.	<i>aumône</i> f. almužna.
<i>ange</i> m. anděl.	<i>arpent</i> m. jítro (pole).	<i>auprès de</i> u; ku.
<i>anglais</i> , -e anglický, A. m. Angličan.	<i>arracher</i> vytrhovati, vyrvati.	<i>aussi</i> také; a. — que tak — jak.
<i>Angles</i> m. pl. Anglové.	<i>arrêt</i> m. rozsudek.	<i>aussitôt que</i> jakmile.
<i>Angleterre</i> f. Anglie, Anglicko.	<i>arrivée</i> f. příchod.	<i>auteur</i> m. spisovatel, původce.
<i>animal</i> m. zvíře.	<i>arriver</i> přijíti, dojíti; státi se (neos.).	<i>autour de</i> okolo.
<i>année</i> f. rok.	<i>art</i> m. umění.	<i>autre</i> jiný; ostatní; l'autre jour ondyno.
<i>Annibal</i> Hannibal.	<i>Asie</i> f. Asie.	<i>autrefois</i> kdysi, dříve.
<i>annoncer</i> hlásati, zvěstovati.	<i>aspect</i> [aspe] m. pohled.	<i>Autriche</i> f. Rakousko.
<i>antiquité</i> f. starověk.	<i>assassiner</i> zavražditi.	<i>autrichien</i> , -enne rakouský.
<i>antre</i> m. jeskyně.	<i>assaut</i> m. útok.	<i>Autrichien</i> m. Rakušan.
<i>Anvers</i> m. Antverpy, město v Belgii.	<i>assembler</i> shromážditi.	
<i>août</i> [ú] m. srpen.	<i>assez</i> dosti.	
<i>Apollon</i> A., bůh světla.		

avancer kráčetí vpřed, pokročiti.
avant před (o čase).
avare skoupý, lakomý.
avarice f. lakomství.
avec s, se.
avenir m. budoucnost.
aventure f. dobrodružství.
aventurier, -ère dobrodružný.
aversion f. ošklivost.
avertir (de) upozorniti (na), zpravití (o).
avertissement m. pokynutí.
aveugler zaslepotati.
aveuglement m. slepota, zaslepenost.
avide dychtivý.
avoir míti, a. lieu udati se.
avouer (acc.) přiznati se (k).
avril m. duben.

B.

bague f. prsten.
se baigner koupati se.
bain m. lázeň.
baisser skloniti, sklopiti.
bal (pl. *bals*) m. ples.
balle f. kule.
banc [bã] m. lavyka, lavice.
bannière f. prapor.
bannir vypověděti.
baptême [bátém] m. křest.
barbare m. barbar.
baromètre m. tlakoměr.
bas, basse nízký.
bataille f. bitva.
bateau m. loďka.
bâtir m. stavěti.
bâton m. hůl.
battre bítí, tlouci; poraziti (o vojsku).
Bavière f. Bavorsky.

beau, bel, belle krásný.
beaucoup mnoho.
beau-frère m. švagr.
beauté f. krása.
bec m. zobák.
Belgique f. Belgie.
belliqueux, -se bojovný.
bénir žehnati, požehnati.
besoin m. potřeba; *avoir* b. potřebovati.
bête f. zvíře.
beurre m. máslo.
bien m. majetek, dobro; *homme de b.* poctivec.
bien (adv.) dobře, velmi mnoho.
bien aimé, -ée milý.
bienfaisance f. dobročinnost.
bienfait m. dobrodíní.
bienfaiteur m. dobroděj.
bientôt brzo.
bienveillance f. laskavost.
bière f. pivo.
bijou (pl. *bijoux*) m. klénat.
bissextil, e přestupný (o roku).
blâmable karatelný.
blâmer kárati.
blé m. obilí.
blessure f. rána, poranění.
bœuf [bœf] (pl. *bœufs* [bœ]) m. vůl.
Bohême f. Čechy; m. Čech.
bohème český.
bois m. dřevo, dříví, les.
boiteux, -se kulhavý.
Boleslas [-las] Boleslav.
bon, bonne dobrý.
bonheur m. štěstí, blaho.
bonté f. dobrota.
bord m. břeh, kraj.
Bordeaux m. s. město ve Francii.

border věnčiti.
bouche f. ústa.
bougie f. svíčka.
bourg m. městys.
bourreau m. kat, katan.
bourse f. váček, tobolka.
boussole f. kompas.
bout m. konec.
bouteille f. láhev.
boutique f. krám.
bras m. rámě.
brave udatný.
bravoure f. odvaha.
brebis f. ovce.
Breton m. Brit.
briller lesknouti se.
brochet m. štika.
brouillard m. mlha.
bruit m. hluk; pověst.
brûler páliť.
Bruzelles f. s. Brussely.
bûcheron m. drvoštěp.
bureau m. psací stůl.
but m. cíl, účel.

C.

cabinet m. světnice, pracovna.
cacher ukrývati, skrývati, pokrývati.
café m. káva.
cage f. klec.
cahier m. sešit.
calculer počítati.
Californie f. Kalifornie.
calme tichý.
calmer upokojiti.
calomniateur m. pomlouvač.
calomnie f. utrhačství, pomluva.
calomnier pomlouvati.
camarade m. druh.
camp [kan] m. tábor.

<i>camper</i> tábořem se položit.	<i>chance</i> f. náhoda.	<i>Chine</i> f. Čína.
<i>campagne</i> f. venkov.	<i>changement</i> m. změna.	<i>choisir</i> voliti, zvoliti (za <i>pour</i>).
<i>canal</i> m. průplav.	<i>changer (de)</i> změnit (něco).	<i>choix</i> m. volba.
<i>canard</i> m. kachna.	<i>chanson</i> f. píseň.	<i>chose</i> f. věc.
<i>canon</i> m. dělo.	<i>chant</i> m. zpěv.	<i>chrétien, -enne</i> křesťanský.
<i>cap</i> [kap] m. mys.	<i>chanter</i> zpívat.	<i>christianisme</i> m. křesťanství.
<i>capable</i> způsobilý, schopný.	<i>chapeau</i> m. klobouk.	<i>Cicéron</i> Cicero.
<i>capitale</i> f. hlavní město.	<i>chaque</i> každý.	<i>ciel</i> m. (pl. <i>cieux</i>) nebe.
<i>car</i> neboť.	<i>charge</i> f. tíže, náklad.	<i>circuit</i> m. obvod.
<i>caractère</i> m. povaha.	<i>charger</i> (acc.) obtížit, na- ložiti (na); <i>se ch. (de)</i> zabývati se, uložiti si.	<i>citer</i> uváděti, citovati.
<i>cardinal</i> m. kardinál.	<i>charitable</i> milosrdný.	<i>citoyen</i> m. občan, měšťan.
<i>carré, -ée</i> čtverečný.	<i>charité</i> f. láska křesťanská.	<i>civil, -ile</i> občanský.
<i>carrière</i> f. dráha.	<i>Charles</i> Karel.	<i>civilisation</i> f. osvěta.
<i>carthaginois, e</i> karthagin- ský; <i>C.</i> m. Karthagián.	<i>Charlotte</i> Karolina.	<i>clair, e</i> jasný.
<i>cas</i> m. případ.	<i>charme</i> m. kouzlo.	<i>clarté</i> f. jasnost.
<i>casser</i> rozbiti.	<i>charmé, -ée</i> potěšen.	<i>clef</i> f. klíč.
<i>cause</i> f. příčina, pře.	<i>charrue</i> f. pluh.	<i>clémence</i> f. dobrotivost.
<i>causer</i> 1. rozprávěti, 2. způsobiti.	<i>chasse</i> f. honba.	<i>climat</i> m. podnebí.
<i>cave</i> f. sklepení.	<i>chasser</i> honiti, zahnat, vyhnati.	<i>cœur</i> m. srdce.
<i>céder</i> opustiti, pře-; ustou- piti.	<i>chasseur</i> m. myslivec.	<i>coffre</i> m. kufr.
<i>célèbre</i> slavný.	<i>chat</i> m. kočka.	<i>colère</i> f. zlost.
<i>célébrer</i> slaviti.	<i>château</i> m. brad, zámek.	<i>collection</i> f. sbírka.
<i>cendre</i> f. popel.	<i>châtier</i> [šaty] trestati.	<i>colline</i> f. návrší, vršek.
<i>centre</i> m. střed.	<i>chaud, -e</i> teplý, horký.	<i>Colomb</i> [Kolón] Kolumbus.
<i>cependant</i> přece, leč.	<i>chaussée</i> f. silnice.	<i>colonie</i> f. osada.
<i>cercle</i> m. kruh.	<i>chavirer</i> převrhnouti se (o lodí).	<i>combat</i> m. boj.
<i>cerise</i> f. třešně (plod).	<i>chef</i> m. panovník.	<i>combattre</i> bojovati.
<i>certain, e</i> jistý.	<i>chemin</i> m. cesta; <i>ch. de</i> <i>fer</i> železnice.	<i>combien</i> kolik.
<i>César</i> Caesar.	<i>chêne</i> m. dub.	<i>comblér</i> zahrnouti, zasy- pati.
<i>cesse</i> f. ustání, <i>sans c.</i> bez ustání.	<i>cher, chère</i> drahý.	<i>comédie</i> f. veselohra.
<i>cesser</i> přestat.	<i>chercher</i> hledati.	<i>commandement</i> m. rozkaz, velení.
<i>chagrin</i> m. hoře, bol.	<i>chérir</i> milovati.	<i>commander</i> veleti, rozka- zovati.
<i>chaîne</i> f. řetěz.	<i>cheval</i> m. kůň.	<i>comme</i> jako; poněvadž.
<i>chaleur</i> f. teplo, teplota.	<i>chevalier</i> m. rytíř.	<i>commencement</i> m. počátek.
<i>chambre</i> f. světnice; <i>ch.</i> <i>à coucher</i> ložnice.	<i>cheveu</i> m. vlas.	<i>commencer</i> počítati.
<i>chameau</i> m. velbloud.	<i>chez</i> u (o osobách), <i>chez</i> <i>soi</i> doma.	<i>comment?</i> jak?
<i>champ</i> m. pole; <i>ch. de</i> <i>bataille</i> bojiště.	<i>chien</i> m. pes.	<i>commerce</i> m. obchod.
		<i>commun, e</i> všeobecný, spo- lečný.

<i>communiquer</i> sdíletí se (s = à, oč = acc.)	<i>conte</i> m. povídka.	<i>course</i> f. běh.
<i>compagnie</i> f. společnost.	<i>contempler</i> pozorovati.	<i>court</i> , e krátký.
<i>compagnon</i> m. druh.	<i>contemporain</i> m. současník, vrstevník.	<i>cousin</i> m. bratranec.
<i>complaisant</i> , e úslužný.	<i>content</i> , -e spokojen.	<i>couteau</i> m. nůž.
<i>complot</i> m. spiknutí.	<i>contenter</i> uspokojiti; se c. (de) spokojiti se (čím).	<i>coûter</i> státí (něco).
<i>compte</i> [kont] m. počet.	<i>continuel, elle</i> stálý, ustavičný.	<i>coutume</i> f. zvyk, obyčej.
<i>compter</i> [konte] počítati; míti.	<i>continuer</i> (acc.) pokračovati (v).	<i>couvent</i> m. klášter.
<i>comte</i> m. hrabě.	<i>contraire</i> opáčný, au c. naopak.	<i>couvert</i> , e pokrytý.
<i>concert</i> m. koncert.	<i>contre</i> proti.	<i>couvrir</i> pokryti.
<i>condamner</i> [-dane] odsouditi.	<i>contrée</i> f. kraj, krajina.	<i>crainte</i> f. bázeň.
<i>condition</i> f. podmínka.	<i>conversation</i> f. rozprava.	<i>crayon</i> m. tužka.
<i>conduite</i> f. chování.	<i>conversion</i> f. na víru obrácení.	<i>créateur</i> m. stvořitel.
<i>confiance</i> f. důvěra.	<i>convertir</i> na víru obrátiti.	<i>créature</i> f. stvoření.
<i>confier</i> svěřiti.	<i>corbeille</i> f. košík.	<i>Crécy</i> m. Kreščak, město ve Francii.
<i>confondre</i> pléstí, másti.	<i>corps</i> [kór] m. tělo.	<i>crédit</i> m. úvěr, avoir c. míti víru.
<i>se conformer</i> (à) podrobiti se, přizpůsobiti se.	<i>corrompre</i> kaziti.	<i>crédulité</i> f. lehkověrnost.
<i>conjuré</i> m. spiklenec.	<i>cortège</i> m. družina.	<i>créer</i> stvořiti.
<i>connaissance</i> f. známost, vědomost, vědění.	<i>côte</i> f. pobřeží.	<i>creuser</i> kopati.
<i>conquérant</i> m. dobyvatel.	<i>côté</i> m. strana; à c. de vedle.	<i>cri</i> m. křik.
<i>conquête</i> f. výboj.	<i>coton</i> m. vlna.	<i>crier</i> křičeti.
<i>consacrer</i> věnovati.	<i>coucher</i> (m.) du soleil západ slunce.	<i>crime</i> m. zločin.
<i>conscience</i> f. svědomí.	<i>se coucher</i> lehnouti si.	<i>Criton</i> Krito.
<i>conseil</i> m. rada.	<i>coudée</i> f. loket (míra).	<i>croisade</i> f. válka křížová.
<i>conserver</i> zachovati.	<i>couleur</i> f. barva, barvitost.	<i>croix</i> f. kříž.
<i>considérable</i> rozsáhlý, znamenitý.	<i>coup</i> m. rána; tout à c. pojednou.	<i>cruauté</i> f. ukrutnost.
<i>considérer</i> považovati, pomníti (na = acc.)	<i>coupable</i> vinen.	<i>cruche</i> f. džbán.
<i>consolation</i> f. útěcha.	<i>couper</i> krájeti.	<i>cruel</i> , -elle ukrutný.
<i>consoler</i> těšiti, potěšiti.	<i>cour</i> f. dvůr. [vaha.]	<i>cuisinière</i> f. kuchařka.
<i>consommer</i> strávití.	<i>courage</i> m. udatnost, od-	<i>cuiivre</i> m. měď.
<i>constance</i> f. stálost.	<i>courageux</i> , -se udatný, zmužilý.	<i>culte</i> m. vyznání, vzývání (boha).
<i>constant</i> , e stálý.	<i>courant</i> m. proud.	<i>cultiver</i> vzdělávati.
<i>constater</i> zjistiti.	<i>couronne</i> f. koruna, věnec.	<i>curieux</i> , -se zvědavý, památný.
<i>construction</i> f. stavba; skladba.	<i>couronner</i> (roi) korunovati (za krále).	<i>curiosité</i> f. zvědavost.
<i>consul</i> m. konsul.		<i>Cyclope</i> m. Kyklop.
<i>consulter</i> (acc.) radu bráti, poraditi se (s).		

D.

dame f. paní.
Damooclès [-és] Damokles.
danger m. nebezpečí.
dangerueux, -se nebezpečný.

<i>dans</i> do; ve.	<i>déplorer</i> oplakávati.	<i>développement</i> m. vývin.
<i>danser</i> tančiti.	<i>déposer</i> složití, položití.	<i>deviner</i> uhadnouti.
<i>Danube</i> m. Dunaj.	<i>déraciner</i> z kořene vyvrátiti.	<i>devoir</i> m. povinnost, úloha.
<i>débarquer</i> vystoupiti z lodi.	<i>déranger</i> vyrušovati.	<i>dévorer</i> požíratí, pohlcovati.
<i>décadence</i> f. úpadek.	<i>dernier</i> , - <i>ière</i> poslední.	<i>dévouer</i> obětovati.
<i>décapiter</i> stíti.	<i>dérober</i> odjímati, zakrývati.	<i>diamant</i> m. <i>démant</i> .
<i>décembre</i> m. prosinec.	<i>dès</i> od.	<i>dicter</i> diktovati; vnuknouti.
<i>déchirer</i> trhati, rozervati.	<i>dès que</i> jakmile.	<i>Dieu</i> m. Bůh.
<i>décider</i> rozhodovati.	<i>désastre</i> m. neštěstí, záhuba.	<i>différent</i> , <i>e</i> rozdílný.
<i>déclarer</i> oznámiti; ypo- vědětí (válku).	<i>descendre</i> sestupovati.	<i>difficile</i> nesnadný.
<i>découverte</i> f. objevení, od- krytí.	<i>description</i> f. popis.	<i>difficulté</i> f. nesnáze, obtíž.
<i>déda gner</i> (acc.) pohrdati (čím).	<i>désert</i> m. poušť.	<i>difforme</i> zpotvořený, znet, ohyzdný, ošklivý.
<i>déesse</i> f. bohyně.	<i>désert</i> , <i>e</i> pustý.	<i>digne</i> hodný.
<i>défaite</i> f. záhuba, zkáza.	<i>désespérer</i> zoufati (<i>de</i> nad).	<i>dimanche</i> m. neděle.
<i>défaut</i> m. vada.	<i>désespoir</i> m. zoufalost.	<i>diminuer</i> zmenšiti se.
<i>défendre</i> hájiti, brániti; zapovídati.	<i>déshonorer</i> zneuctiti.	<i>dîner</i> (verb.) obědvati; (subst.) m. oběd.
<i>défense</i> f. obrana.	<i>désigner</i> určití.	<i>discret</i> , - <i>ète</i> mlčelivý.
<i>défenseur</i> m. obhájce.	<i>désintéressement</i> m. ne- zištnost.	<i>dispenser</i> rozdělovati.
<i>dé fiance</i> f. nedůvěra.	<i>désir</i> m. žádost, touha.	<i>disposé</i> , - <i>ée</i> ochoten.
<i>défilé</i> m. průsmyk.	<i>désirer</i> žádati si, přát si.	<i>dissiper</i> promrhati.
<i>dégeler</i> roztáti.	<i>désobéir</i> neposlušen býti.	<i>distance</i> f. vzdálenost.
<i>dégrader</i> snižovati.	<i>désobéissance</i> f. neposluš- nost.	<i>distinct</i> [- <i>en</i> nebo: <i>enk</i>], - <i>e</i> zřetelný.
<i>degré</i> m. stupeň.	<i>désolation</i> f. zármutek.	<i>distinction</i> f. rozdíl.
<i>déjà</i> již.	<i>désoler</i> rmoutiti.	<i>distinguer</i> rozeznati; <i>se d.</i> vyznamenati se.
<i>déjeuner</i> (verb.) snídati; (subst.) m. snídaně.	<i>désordre</i> m. nelad, nepo- řádek.	<i>distrain</i> , - <i>e</i> roztržitý.
<i>délai</i> m. uplynutí, doba.	<i>dessein</i> m. úmysl.	<i>dévin</i> , - <i>e</i> božský.
<i>délicieux</i> , - <i>se</i> rozkošný.	<i>dessiner</i> kresliti.	<i>docteur</i> m. doktor.
<i>demain</i> zítra.	<i>destiner</i> určití.	<i>document</i> m. listina.
<i>demander</i> žádati, tázati se (koho = <i>à</i> ; zač, nač = acc.).	<i>destruction</i> f. zničení.	<i>doigt</i> [doá] m. prst.
<i>démarche</i> f. chůze, krok.	<i>détacher</i> odvázati.	<i>domestique</i> m. sluha.
<i>démentir</i> zapřítí.	<i>détail</i> m. jednotlivost.	<i>dommage</i> m. škoda.
<i>demeure</i> f. byt, obydlí.	<i>détestable</i> ohyzdný.	<i>dompter</i> [donte] krotiti.
<i>demeurer</i> bydletí, dlítí.	<i>détester</i> nenávidětí.	<i>donec</i> tedy.
<i>démolir</i> bourati.	<i>détourner</i> odvrátiti.	<i>donner</i> dávatí.
<i>se dépêcher</i> pospíšiti si.	<i>deuil</i> m. smutek.	<i>doré</i> , - <i>ée</i> pozlacený, zlatý.
<i>dépendre</i> viseti, záviseti.	<i>devant</i> před (o místě).	<i>douceur</i> f. sladkost, je- mnost, laskavost.
<i>dépenser</i> utráceti.	<i>devancer</i> předstihovati.	<i>douleur</i> f. bolest.
	<i>dévaster</i> hubiti, pleniti.	

douloureux, -se bolestný.
douter (de) pochybovati (o).
doux, *douce* sladký.
drap m. sukno.
Dresde f. Dráždany.
droit m. právo.
duc m. vévoda.
dur, -e tvrdý.
durer trvati.

E.

eau f. voda.
échapper uniknouti.
éclairer osvětlovati, osvititi.
éclater vypuknouti, vzniknouti.
économe šetrný.
économie f. šetrnost.
s'écouler uplynouti.
écouter poslouchati.
s'écrier zvolati.
écrivain m. spisovatel.
écureuil m. veverka.
écurie f. stáj, konárna.
édifice m. budova památná.
éducation f. vychování.
effort m. namáhání.
effrayer lekati, strašiti.
effusion f. proliti.
égal, -e rovný, stejný.
égaler zaváděti, s'é. zblouditi.
église f. kostel, E. církev.
Égypte f. Egypt.
égyptien, -enne egyptský;
 E. m. Egyptan.
élargir rozšířiti.
Elbe m. Labe.
éléphant m. slon.
élève m. žák; f. začka.
élever vystavěti, vychovavati; s'é. povstati.
Elisabeth Eliška.

éloigner vzdáliti.
éloquence f. výmluvnost.
s'embarquer vstoupiti na loď.
embarras m. nesnáž, rozpaký.
embellir okrášliti.
embellissement m. okrasa.
embrasser obejmouti, políbiti.
émigrant m. vystěhovalec.
émigration f. vystěhování.
émigrer (vy)stěhovati se.
emmener [anne-] odvésti.
s'emparer zmocniti se.
empêcher zabrániti.
empereur m. císař.
empire m. říše, císařství; panství.
empirer zhoršiti se.
emploi m. úřad.
employer užiti.
emporter odnésti.
emprisonner uvězniti.
emprunter vypůjčiti, dlužiti si.
en do; ve.
encore ještě.
encourager (acc.) dodávati srdce (komu).
encre m. inkoust.
endormir usnuvši, spící.
endurcir zatvrzovati.
énergie f. ráznost.
enfant m. dítě.
enfermer zavířati, obsahovati.
enfin konečně.
s'enfoncer (à) pustiti se (do).
enfouir zakopatí.
enfumer začouditi, zakouřiti. [biti].
s'engager zavázati se, slí-

enlever odjati.
ennemi m. nepřítel.
ennui [annüi] m. dlouhá chvíle.
énorme ohromný.
enrichir obohacovati.
ensanglanter krví potřísniti.
enseigner vyučovati, učiti.
ensemble pospolu.
ensevelir pohřbiti.
entendre slyšeti, rozuměti.
entièrement zúplna.
entourer obkličovati.
entrailles f. pl. vnitřnosti; vnitro.
entre mezi.
entrée f. vstup.
entrefaites f. pl.; *sur ces* e. mezitím.
entrer vstoupiti.
entreprise f. podnik.
envahir vpadnouti (do = acc.); zaplaviti.
envalisseur m. vetřelec, nájezdník.
envelopper zahalovati.
envers ku, proti.
envier záviděti.
envieux, -se závistivý, závistník.
envisager hleděti vstříc.
s'envoler uletěti.
envoyer poslati, seslati.
épais, -sse hustý.
épanouir rozkvěsti.
épargner šetřiti, u-
épée f. meč.
épine f. trn, trní.
époque f. doba.
épouse f. manželka.
épouser pojmouti za manželku.
épreuve f. zkouška.

<i>éprouver</i> zkusiti, pokou-	<i>étudier</i> studovati.	<i>swis f.</i> jest mi (to) ne-
šeti, zakoušeti.	<i>Europe f.</i> Evropa.	milo.
<i>erreur f.</i> blud.	<i>européen, -enne</i> evropský.	<i>se fâcher</i> hněvati se, zlo-
<i>esclavage m.</i> otroctví, po-	<i>évaluer</i> odhadnouti.	biti se.
roba.	<i>évangile m.</i> evangelium.	<i>face f.</i> strana.
<i>esclave m.</i> otrok.	<i>éveiller</i> probuditi.	<i>facile</i> snadný.
<i>espace m.</i> míra, doba.	<i>événement m.</i> událost.	<i>facteur m.</i> listonoš.
<i>Espagne f.</i> Španěly.	<i>évêque m.</i> biskup.	<i>faible</i> slabý.
<i>espagnol, e</i> španělský, <i>II.</i>	<i>évident, -e</i> zřejmý.	<i>faiblesse f.</i> slabost.
m. Španěl.	<i>éviter (acc.)</i> vyhýbati se	<i>faim f.</i> hlad.
<i>espèce f.</i> druh, rod.	(čemu), střici se (čeho).	<i>fait m.</i> skutek, čin.
<i>espérance f.</i> naděje.	<i>examen [-men]</i> m. zkouška.	<i>famille f.</i> rodina.
<i>espérer</i> doufati.	<i>examiner</i> zkoušeti.	<i>famine f.</i> hlad.
<i>esprit m.</i> duch.	<i>excellent, -e</i> výtečný.	<i>fardeau m.</i> břímě.
<i>essai m.</i> pokus.	<i>exciter</i> vzbuzovati, rozně-	<i>farouche</i> divoký.
<i>essayer</i> pokusiti se.	covati, vyzývati.	<i>fatal, -e</i> osudný.
<i>est [est]</i> m. východ.	<i>excursion f.</i> výlet.	<i>fatiguer</i> umdlévati.
<i>estimable</i> úcty hoděn.	<i>excuse f.</i> omluva.	<i>faubourg m.</i> předměstí.
<i>estime f.</i> úcta.	<i>excuser</i> omlouvati.	<i>faute f.</i> chyba, poklések.
<i>étable f.</i> stáj, chlív.	<i>exécuter</i> provésti.	<i>faux, fausse</i> falešný.
<i>établir</i> zříditi; <i>s'é.</i> usaditi	<i>exercer</i> cvičiti, poučovati.	<i>faveur f.</i> přízeň, <i>en f.</i> ve
se.	<i>exemple m.</i> příklad.	prospěch.
<i>étage m.</i> poschodí.	<i>exhortation f.</i> napominání.	<i>favori m.</i> miláček.
<i>étandard m.</i> prapor.	<i>exhorter</i> vybízeti, napo-	<i>fébrile</i> zimničný.
<i>étang m.</i> rybník.	minati.	<i>femme [fam]</i> f. žena.
<i>état m.</i> stav; <i>Etat m.</i> stát.	<i>exiger</i> vymáhati.	<i>fenêtre f.</i> okno.
<i>été m.</i> léto.	<i>exil [ogsil]</i> m. vyhnanství.	<i>fer m.</i> železo.
<i>étendre</i> rozprostíratí.	<i>existence f.</i> jsoucnost.	<i>Ferdinand [-an]</i> Ferdi-
<i>étendu, -e</i> rozsáhlý.	<i>exister</i> býti.	nand.
<i>éternel, -elle</i> věčný.	<i>expérience f.</i> zkušenost.	<i>ferme</i> pevný.
<i>Ethiopie f.</i> Ethiopie.	<i>expier</i> pykati.	<i>fermer</i> zavíratí.
<i>Etna m.</i> Etna.	<i>explication f.</i> vysvětlení.	<i>fertile</i> úrodný.
<i>étouffe</i> m. látka.	<i>expliquer</i> vysvětliti.	<i>fête f.</i> slavnost.
<i>étoile f.</i> hvězda, <i>é. fixe</i>	<i>exporter</i> vyvážeti.	<i>feu m.</i> oheň.
stálíce.	<i>s'exposer</i> vydávati se.	<i>feuille f.</i> list.
<i>étoilé, -ée</i> hvězdnatý.	<i>exposition f.</i> výstava, <i>e.</i>	<i>février m.</i> únor.
<i>s'étonner (de)</i> diviti se	<i>universelle</i> v. světová.	<i>fidèle</i> věrný.
(čemu).	<i>exprimer</i> vyjádřiti.	<i>fidélité f.</i> věrnost.
<i>étouffer</i> udusiti.	<i>extérieur m.</i> zevnějšek.	<i>fier, -ère [fier]</i> pyšný.
<i>étourdi, -e</i> střeštěný.		<i>se fier (à)</i> důvěřovati, spo-
<i>étrange</i> cizí, podivný.		lěhati (na).
<i>étranger, -ère</i> cizí, cizinec.		<i>fierté f.</i> hrdost.
<i>être</i> býti; <i>é. m.</i> bytost.		<i>figure f.</i> podoba.
<i>étude f.</i> studium.		<i>fil m.</i> nit.

F.

fabrique f. továrna; *f. à sucre* cukrovar.
fâché, -ée rozmrzený, je

<i>fille</i> f. dcera, dívka.	<i>France</i> f. Francie.	<i>genre</i> m. rod, druh.
<i>filis</i> [fis] m. syn.	<i>franchir</i> překročovati.	<i>gens de bien</i> m. pl. po- ctivci.
<i>fin</i> f. konec.	<i>François</i> František.	<i>géographie</i> f. zeměpis.
<i>finir</i> končiti.	<i>frapper</i> bítí, tlouci; kle- pati, zakl.; překvapiti.	<i>George</i> Jiří.
<i>fixer</i> ustanoviti.	<i>frégatte</i> f. fregata (loď vá- lečná).	<i>Germain</i> m. German.
<i>flambeau</i> m. pochoděň, světlo.	<i>fréquenter</i> navštěvovati.	<i>germanique</i> germanský.
<i>flatter</i> (acc.) lichoťiti (ko- mu).	<i>frère</i> m. bratr.	<i>Gille</i> [zil] Jiljí.
<i>flatteur</i> m. lichotník.	<i>froid</i> m. zima, mráz.	<i>girouette</i> f. korouhvička.
<i>fléchir</i> ohnouti, přemoci.	<i>froid, e</i> studený.	<i>glace</i> f. led.
<i>flétrir</i> hanobiti.	<i>front</i> m. čelo.	<i>globe</i> m. zeměkoule.
<i>fleur</i> f. květina.	<i>frontière</i> f. hranice.	<i>gloire</i> f. sláva.
<i>fleuve</i> m. řeka.	<i>frugal, e</i> střídmy.	<i>goûter</i> chutnati, okusiti.
<i>florin</i> m. zlatý.	<i>fruit</i> m. ovoce.	<i>gouvernement</i> m. vláda, správa.
<i>florissant, -e</i> kvetoucí (v přenes. smyslu).	<i>fuite</i> f. útěk.	<i>gouverner</i> říditi, spravo- vati.
<i>flotter</i> plouti, vláti.	<i>fumée</i> f. kouř.	<i>gouverneur</i> m. správce, místodržitel.
<i>foi</i> f. víra. [jednou.	<i>fumer</i> kouřiti.	<i>grâce</i> f. milost, vnada.
<i>fois</i> f. krát; à la f. na-	<i>funérailles</i> f. pl. pohřeb.	<i>graine</i> f. zrní.
<i>fonction</i> f. obřad, úrad.	<i>funeste</i> osudný.	<i>grammaire</i> f. mluvnice.
<i>fond</i> m. dno.	<i>fusil</i> [fúsi] m. ručnice.	<i>grand, -e</i> veliký.
<i>fondateur</i> m. zakladatel.		<i>Grande-Bretagne</i> f. Ve- líká Britanie.
<i>fonder</i> založiti.	G.	<i>grandeur</i> f. velikost, vzne- šenost.
<i>fondre</i> liti, rozlévati, f. en larmes slzeti.	<i>gage</i> m. rukojemství.	<i>grave</i> těžký.
<i>force</i> f. síla.	<i>gagner</i> vyhrati.	<i>grec, grecque</i> řecký; G. m. Řek.
<i>forcer</i> přinutiti.	<i>galerie</i> f. galerie, g. des tableaux obrazárna.	<i>grimper</i> lézti.
<i>forêt</i> f. les.	<i>garçon</i> m. chlapec.	<i>guérir</i> uzdraviti; u. se.
<i>former</i> tvořiti, upravití, cvičiti.	<i>garder</i> chrániti, hlídati, střežiti, uschovati.	<i>guerre</i> f. válka.
<i>fort, -e</i> silný.	<i>gardien</i> m. strážce.	<i>guerrier</i> m. vojn; adj. g., -ière vojenský.
<i>forteresse</i> f. pevnost.	<i>gare</i> f. nádraží.	<i>guide</i> m. průvodce.
<i>fortifier</i> siliti, opevniti.	<i>garnir</i> naplniti (o váčku).	<i>Guillaume</i> Vilém.
<i>fortune</i> f. jmění.	<i>gâteau</i> m. koláč.	<i>guillotiner</i> stínati, stíti.
<i>fosse</i> f. jáma.	<i>gâter</i> pokaziti.	<i>Gustave</i> Gustav.
<i>fou, fol, folle</i> pošetilý.	<i>gazon</i> m. trávník.	
<i>foudre</i> f. blesk.	<i>général</i> m. vojevůdce.	H (aspirée).
<i>foule</i> f. množství.	<i>généreux, -se</i> velkomyslný, šlechtný.	<i>Habsbourg</i> m. Habsburk.
<i>fournir</i> dodávati.	<i>générosité</i> f. šlechtnost.	<i>hache</i> f. sekera.
<i>fraîs, fraîche</i> čerstvý.	<i>Genève</i> f. město ve Švýca- řích.	<i>haine</i> f. zášť.
<i>franc</i> m. frank.	<i>génie</i> m. duch. [leno.	
<i>français, -e</i> francouzský; F. m. Francouz.	<i>genou</i> m. (plur. -oux) ko-	

<i>Hambourg</i> m. Hamburk.	<i>Honorius</i> [-ritus] Honorius.	<i>imprudence</i> f. neprozřetelnost.
<i>hanneton</i> m. chroust.	<i>hôpital</i> m. nemocnice.	<i>inconnu</i> , -e neznámý.
<i>Harold</i> [arold] Harold.	<i>horizon</i> m. obzor.	<i>incontestable</i> nepopíratelný.
<i>harpe</i> f. harfa.	<i>hospitalité</i> f. pohostinství.	<i>Inde</i> f. Indie.
<i>hasard</i> m. náhoda.	<i>hôte</i> m. host.	<i>indécis</i> , -e nerozhodný.
<i>hâte</i> f. spěch.	<i>hôtel</i> m. hostinec; <i>h. de ville</i> radnice.	<i>Indien</i> m. Indián.
<i>hauteur</i> f. výška; pýcha.	<i>huile</i> f. olej.	<i>indifférence</i> f. lhostejnost.
<i>hélas!</i> [-as] běda!	<i>humain</i> , -e lidský.	<i>indifférent</i> , -e lhostejný.
<i>Henri</i> Jindřich.	<i>humanité</i> f. lidskost, člověčenstvo.	<i>indigène</i> m. praobyvatel.
<i>héros</i> m. hrdina.	<i>humeur</i> f. rozmar.	<i>indigne</i> nehoden.
<i>hêtre</i> m. buk.	<i>humide</i> vlhký.	<i>indiquer</i> oznámiti, udati.
<i>heurter</i> zavaditi (o <i>contre</i>).		<i>indulgence</i> f. shovívavost.
<i>hibou</i> m. sova.		<i>indulgent</i> , e shovívavý.
<i>Hongrie</i> f. Uhry.	I.	<i>inégal</i> , -e nestejný.
<i>honte</i> f. hanba, stud; <i>avoir h.</i> stydět se.	<i>ici</i> zde.	<i>inevitable</i> neuprosný.
<i>honteux</i> , -se hanebný.	<i>idée</i> f. idea, myšlénka.	<i>inférieur</i> , -e nižší, podřízený.
	<i>idolâtre</i> modlářský, zbožňovaný.	<i>infidèle</i> nevěrný.
H (muette).	<i>ignorance</i> f. nevědomost.	<i>infidélité</i> f. nevěra.
<i>habile</i> zručný.	<i>ignorer</i> nevědět.	<i>influence</i> f. vliv.
<i>habileté</i> zručnost.	<i>île</i> f. ostrov.	<i>influer</i> působiti, vliv míti.
<i>s'habiller</i> oblékati se.	<i>image</i> f. obraz.	<i>informer</i> zpravit.
<i>habit</i> m. kabát, šat.	<i>s'imaginer</i> představovati si, mysliti se, domnívati se.	<i>ingrat</i> , -e nevděčný.
<i>habitant</i> m. obyvatel.	<i>imiter</i> m. následovník.	<i>ingratitude</i> f. nevděčnost.
<i>habiter</i> obývati (ve = acc.).	<i>imiter</i> napodobiti.	<i>injuste</i> nespravedlivý.
<i>habitude</i> f. zvyk.	<i>immense</i> ohromný.	<i>innocence</i> f. nevinnost.
<i>Hector</i> Hector.	<i>immortel</i> , -elle nesmrtelný.	<i>innocent</i> , -e nevinný.
<i>hériter</i> (de) děditi (po).	<i>impatient</i> , -e netrpělivý.	<i>inondation</i> f. zaplavení, zátopa, povodeň.
<i>héritier</i> m. dědic.	<i>impatience</i> f. netrpělivost.	<i>inquiétude</i> f. nepokoj.
<i>heure</i> f. hodina.	<i>impératrice</i> f. císařovna.	<i>insinuation</i> f. lichocení.
<i>heureux</i> , -se šťastný.	<i>impiété</i> f. bezbožnost.	<i>insolence</i> f. drzost.
<i>hideux</i> , -se hnusný.	<i>implacable</i> neuprosný.	<i>inspirer</i> vnuknouti, nadschnouti.
<i>hier</i> včera, <i>d'h.</i> včerejší.	<i>implorer</i> prositi.	<i>instant</i> m. okamžik.
<i>hirondelle</i> f. vlaštovka.	<i>impolitesse</i> f. nezdvořilost.	<i>institution</i> f. zřízení.
<i>histoire</i> f. povídka; dějiny, dějepis.	<i>important</i> , -e důležitý.	<i>instructif</i> , -ive poučný.
<i>historien</i> m. dějepisec.	<i>imposer</i> vložiti; <i>s'i.</i> uložit si.	<i>instruction</i> f. poučení, vyučování.
<i>hiver</i> m. zima.	<i>impossible</i> nemožný.	<i>instruit</i> , -e vzdělaný.
<i>homme</i> m. člověk, muž; <i>h. de bien</i> poctivec.	<i>impôt</i> m. daň.	<i>intempérance</i> f. nestřídmost.
<i>honneur</i> m. čest.	<i>imprimerie</i> f. knihtiskárství.	
<i>honnête</i> poctivý, počestný.		
<i>honnêteté</i> f. poctivost.		
<i>honorer</i> ctíti.		

<i>intention</i> f. úmysl.	<i>journal</i> m. noviny.	<i>latin</i> , -e latinský.
<i>intéressant</i> , -e zajímavý.	<i>journée</i> f. den.	<i>lave</i> f. láva.
<i>intérêt</i> m. prospěch.	<i>judge</i> m. soudce.	<i>se laver</i> mýti se (si).
<i>intérieur</i> m. vnitro.	<i>jugement</i> m. soud, souzení, úsudek.	<i>leçon</i> f. vyučování, hodina.
<i>interrompre</i> přerušovati.	<i>juger</i> souditi; (<i>de</i>) posouditi (<i>co</i>).	<i>lecture</i> f. čtení, četba.
<i>intrépide</i> neohrožený.	<i>juif</i> , -ve židovský; <i>J. Žid</i> .	<i>léger</i> , -ère lehký.
<i>intrigue</i> f. lest, pleticha.	<i>juillet</i> m. červenec.	<i>légion</i> f. legie.
<i>inutile</i> neprospěšný.	<i>juin</i> m. červen.	<i>lendemain</i> m. nazejtří.
<i>invasion</i> f. vpád.	<i>Jupiter</i> Jupiter.	<i>lent</i> , -e dlouhý, zdlouhavý, volný.
<i>inventer</i> vynalézati.	<i>jurer</i> přísahati.	<i>lentelement</i> pomalu, zvolna.
<i>invention</i> f. vynález.	<i>jusqu'à</i> až do (<i>na</i>).	<i>lenteur</i> f. zdlouhavost.
<i>inviter</i> pozvati.	<i>juste</i> správný, spravedlivý;	<i>Léonidas</i> [-as] Leonidas.
<i>involontaire</i> bezděčný.	<i>j.</i> (adv.) právě.	<i>lettre</i> f. list, dopis, psaní;
<i>irréfléchi</i> , -e nerozvážený.	<i>justice</i> f. spravedlnost;	plur. nauky, literatura.
<i>irréparable</i> nenahraditelný.	<i>rendre j.</i> učiniti po právu.	<i>lever</i> (m.) <i>du soleil</i> východ slunce.
<i>irriter</i> rozhněvati.		<i>se lever</i> vstávat.
<i>Italie</i> f. Itálie.		<i>liberté</i> f. svoboda.
<i>italien</i> , -enne vlásky; <i>I.</i> m. Vlach.		<i>lien</i> m. svazek.
	K.	<i>lieu</i> m. místo; <i>avoir l.</i> udati se.
	<i>Karlsbad</i> m. Karlové vary.	<i>lieue</i> f. míle (fran.).
	<i>kilomètre</i> kilometr.	<i>lièvre</i> m. zajíc.
		<i>lion</i> m. lev.
	L.	<i>liqueur</i> f. tekutina, nápoj.
<i>jalousie</i> f. žárlivost.	<i>là</i> tam; <i>là-bas</i> tam dole.	<i>liquide</i> tekutý.
<i>jamais</i> nikdy.	<i>laborieux</i> , -se pracovitý.	<i>lis</i> [lys] m. lilie.
<i>janvier</i> m. leden.	<i>labourer</i> vzdělávati (role), orati.	<i>Lisbonne</i> f. Lisabon.
<i>jardin</i> m. zahrada.	<i>lac</i> m. jezero.	<i>lit</i> m. postel, lůžko.
<i>jardinier</i> m. zahradník.	<i>lacédémonien</i> , -enne lacédemonický; <i>L.</i> m. Lacédemoňan.	<i>livre</i> m. kniha.
<i>Jérôme</i> Jeronym.	<i>lâche</i> zbabělý.	<i>livre</i> f. libra.
<i>Jérusalem</i> f. Jerusalems.	<i>laisser</i> nechati, zanechati.	<i>livrer</i> odevzdati; <i>l. ba-</i>
<i>Jésus</i> [-üs] Ježíš; <i>J.-Christ</i> [žezúkry] Ježíš Kristus.	<i>lait</i> m. mléko.	<i>taille</i> svěsti bitvu.
<i>jeter</i> hoditi, vhoditi.	<i>lamenter</i> naříkati.	<i>se livrer</i> oddati se.
<i>jeu</i> m. hra.	<i>langue</i> f. jazyk, řeč.	<i>loi</i> f. zákon.
<i>jeudi</i> m. čtvrtek.	<i>languir</i> chřádnouti, lačněti.	<i>loin</i> (<i>de</i>) daleko.
<i>jeune</i> mladý.	<i>lapin</i> m. králík.	<i>Londres</i> m. i f. S. Londýn.
<i>jeunesse</i> f. mládí; mládež.	<i>Lapon</i> m. Laponec.	<i>long</i> , <i>longue</i> dlouhý; <i>le l.</i>
<i>joie</i> f. radost.	<i>largeur</i> f. šířka.	<i>de</i> podél, po.
<i>joli</i> , -e pěkný.	<i>larme</i> f. slza.	<i>longitude</i> f. délka (zeměpisná).
<i>Johnson</i> [žonsn] Johnson.	<i>latitude</i> f. šířka (zeměpisná).	<i>longtemps</i> [lontan] dlouho.
<i>Joseph</i> Josef.		<i>longueur</i> f. délka.
<i>jouer</i> hráti si.		
<i>joueur</i> m. hráč.		
<i>jouer</i> radovati se.		
<i>jour</i> m. den; pl. život.		

<i>lorsque</i> když.	<i>maladie</i> f. nemoc.	<i>menacer</i> (acc.) hroziti
<i>louable</i> chvalitebný.	<i>malgré</i> přes.	(komu).
<i>louange</i> f. chvála.	<i>malheur</i> m. neštěstí.	<i>mendiant</i> m. žebrák.
<i>louer</i> 1. chváliti; 2. pronajmouti.	<i>malheureusement</i> bohužel.	<i>mendier</i> žebrati.
<i>Louis</i> Ludvík.	<i>malheureux, -se</i> nešťastný.	<i>mener</i> vésti.
<i>Louise</i> Ludvička.	<i>maman</i> f. matinka.	<i>mensonge</i> m. lež.
<i>loup</i> m. vlk.	<i>manger</i> jísti.	<i>menteur</i> m. lhář.
<i>lourd, -e</i> těžký.	<i>manier le gouvernail</i> řídit kormidlo	<i>mépris</i> m. opovrzení.
<i>Louvre</i> m. palác v Paříži.	<i>manière</i> f. způsob; <i>m. d'agir</i> jednání.	<i>mépriser</i> pohrdati, nenáviděti.
<i>lueur</i> f. záře.	<i>manquer</i> scházeti; nedostávat se.	<i>mer</i> f. moře.
<i>lumière</i> f. světlo.	<i>manteau</i> m. plášť.	<i>mercredi</i> m. středa.
<i>lundi</i> m. pondělí.	<i>marchand</i> m. kupec.	<i>Mercur</i> Merkur.
<i>lune</i> f. měsíc, luna.	<i>marchandise</i> f. zboží.	<i>mercure</i> m. rtuť.
<i>lutter</i> zápasiti.	<i>marché</i> m. trh.	<i>mère</i> f. matka.
<i>lux</i> m. přepych.	<i>marcher</i> kráčet.	<i>mér-dional, -e</i> jižní.
<i>Lucembourg</i> m. Lucemburk.	<i>mardi</i> m. úterý.	<i>mérite</i> m. zásluha.
<i>Lyon</i> m. město ve Francii.	<i>margrave</i> m. markrabí.	<i>mériter</i> zasluhovati; (de) zásluh si získati (o).
M.		
<i>Macédoine</i> f. Macedonsko.	<i>mari</i> m. manžel.	<i>merveille</i> f. div, zázrak.
<i>maçon</i> m. zedník.	<i>Marie</i> Marie.	<i>mesure</i> f. míra; à <i>m. de</i> podle.
<i>machine</i> f. stroj; <i>m. à vapeur</i> parostroj.	<i>marin</i> m. námořník.	<i>mesurer</i> měřiti.
<i>madame</i> f. milost paní.	<i>marque</i> f. známka.	<i>métal</i> m. kov.
<i>mademoiselle</i> f. slečna.	<i>Mars</i> [mars] Mars.	<i>mètre</i> m. metr.
<i>magnificence</i> f. nádhera.	<i>Mars</i> [mars] m. březen.	<i>mets</i> [me] m. jídlo, pokrm.
<i>magnifique</i> rozkošný, překrásný.	<i>martre</i> f. kuna.	<i>meurtre</i> m. vražda.
<i>mai</i> m. květen.	<i>masse</i> f. čepel.	<i>microscope</i> m. drobnohled.
<i>main</i> f. ruka.	<i>matin</i> m. } ráno, dopolodní	<i>midi</i> m. poledne; jih.
<i>maintenant</i> nyní.	<i>matinée</i> f. } ledne.	<i>milieu</i> řn. prostřed; <i>au</i> m. de uprostřed.
<i>mais</i> ale.	<i>mauvais, -e</i> špatný, zlý; <i>m. sujet</i> m. darebák.	<i>minute</i> f. minuta.
<i>maison</i> f. dům; rod panovnícký.	<i>maxime</i> f. zásada.	<i>miserable</i> bídný.
<i>maître</i> m. učitel.	<i>méchant, -e</i> zlý, špatný; rozpustilý.	<i>misère</i> f. bída.
<i>maîtresse</i> f. paní.	<i>mécontent, -e</i> nespokojený.	<i>miséricorde</i> f. milosrdenství.
<i>majestueux, -se</i> velebný.	<i>médecin</i> m. lékař.	<i>modération</i> f. mírnost.
<i>majorité</i> f. zletilost.	<i>se méfier (de)</i> nedůvěrovati.	<i>modérer</i> mírniti.
<i>mal</i> m. zlo; <i>m. aux dents</i> bolení zubův.	<i>mélancolique</i> zádušný.	<i>moderne</i> moderní, nový (opak: <i>ancien</i>).
<i>mal</i> adv. zle, špatně.	<i>mêler</i> míchat.	<i>modestie</i> f. skromnost.
<i>malade</i> nemocný; <i>tomber</i> m. onemocněti.	<i>membre</i> m. úd.	<i>mœurs</i> [mōrs] f. pl. mravy.
	<i>mémoire</i> f. paměť, památka.	<i>moine</i> m. mnich.
		<i>moineau</i> m. vrabec.

mois m. měsíc (doba časová).

moisson f. žeň.

moissonneur m. žnec.

moitié f. polovice.

moment m. okamžik.

monceau m. hromada.

monde m. svět.

monsieur m. pán.

montagne f. vrch, hora.

montagneux, -se hornatý.

Monténegrin, -e Černohorec.

monter m. vystoupiti, obnáseti.

montre f. s. hodinky (kapsní).

montrer ukazovati.

monument m. pomník.

se moquer (de) vysmívati se (komu).

morceau m. kus.

Moravie f. Morava.

mort f. smrt, úmrtí.

mort, -e mrtev.

mortel, -elle smrtelný.

mot m. slovo.

motif m, příčina.

mou, mol, molle měkký.

mouton m. skopek, ovce.

mouvement m. pohyb.

moyen m. prostředek.

muet, -ette němý.

multitude f. množství.

mur m. zeď, hradba.

mûrir dozráti.

musée m. museum.

musicien m. hudebník.

musique f. hudba.

mutuel, -elle vzájemný.

myrte m. myrta.

N.

nageur m. plavec.

naissance f. narození.

Napoléon Napoleon.

Narva město na Rusi.

nation f. národ.

national, -e národní.

nature f. příroda.

naturel, -elle přirozený, přírodní.

naufnage m. ztroskotání lodi.

navire m. loď.

né, née narozen.

néanmoins přece, nicméně.

nécessaire nutný.

nécessité f. nutnost.

négligence f. nedbalost.

négliger zanedbávati.

négociant m. kupec, obchodník.

neige f. sníh.

neveu m. synovec.

nez m. nos.

nid m. hnízdo.

nier popírati, zapírati.

noble urozený, vznešený.

noblesse f. panstvo.

noir, -e černý; temný.

noix f. ořech.

nom m. jméno.

nombre m. počet.

nombreux, -se četný.

nommer jmenovati (něčím = acc.).

non nikoliv.

nord m. sever.

Normand m. Norman.

Normandie f. krajina ve Francii.

nourrice f. kojná, služka.

nourrir živiti.

nourriture f. strava, pokrm, výživa.

nouveau, -vel, -velle nový.

nouvelle f. zpráva, novina.

novembre m. listopad.

se noyer utopiti se.

nu, nue nahý, holý.

nuage m. oblak.

nuisible škodný.

nuit f. noc.

Numa Numa.

O.

obéir (à) poslouchati, poslušen býti (koho).

obliger zavázati si.

obscur tmavý, temný.

observer pozorovati, zachovávat.

obstacle m. překážka.

occasion f. příležitost.

occasionner způsobiti.

occuper obsaditi; s'o. (de) zaměstnávati se, zabývati se.

Occident m. západ.

Océan m. ocean, moře.

octobre m. říjen.

œil m., (pl. *yeux*), oko.

œuf [œf] m. (pl. *œufs* [ø]) vejce.

offense f. urážka.

offenser uraziti.

oiseau m. pták.

oisiveté f. zahálka.

Olmutz [-üs] Olomouc.

ombre f. stín.

oncle m. strýc.

opinion f. mínění.

opposé, -ée opačný, protivný, rozdílný.

opposer odporovati, odpor klásti.

opulent, -e mocný, bohatý.

or m. zlato.

orage m. bouře, bouřka.

orateur m. řečník.

ordinaire obyčejný.

ordonner rozkázati.
 ordre f. rozkaz.
 oreille f. ucho.
 oreiller m. poduška.
 orgueil m. pýcha.
 orgueilleux, -se pyšný.
 Orient m. východ.
 original m. originál.
 orner krásiliti.
 ortie [orty] f. kopřiva.
 étage m. zastavenec, zá-
 stava.
 ôter odjímati.
 ou nebo, anebo, či.
 où kde, d'ou odkud.
 oublier zapomínati.
 ouest [uest] m. západ.
 ours [urs] m. medvěd.
 outil [uty] m. nástroj.
 ouvrage m. dílo.
 ouvrier m. dělník.

P.

page f. stránka.
 païen, -enne pohanský,
 pohan.
 paille f. sláma.
 pain m. chléb.
 paisible pokojný.
 paix f. mír.
 pâle bledý.
 palais m. palác.
 papa m. tatínek.
 pape m. papež.
 papier m. papír.
 papillon m. motýl.
 paradis m. ráj.
 paratonnere m. hromos-
 vod.
 parce que protože.
 pardon m. odpuštění.
 pardonner odpouštětí.
 parent m. příbuzný; plur.
 rodiče.

paresse f. lenivost.
 paresseux, -se lenivý.
 parfait, -e dokonalý.
 parfois někdy.
 parier sádití se.
 Paris m. Paříž.
 parler mluvíti (o de, s à);
 p. français ml. fran-
 couzsky.
 parmi mezi.
 parole f. slovo.
 part f. díl; nulle p. nikde.
 partager rozdělití.
 partie f. část.
 partout všude.
 pas m. krok.
 passé m. minulost.
 passé, -ée minulý.
 passer trávití; pominoutí;
 se p. státi se, dítí se.
 passion f. vášeň.
 patience f. trpělivost.
 patient m. trpělivý.
 patrie f. vlast, otcina.
 Pausanias [-as] Pausanias.
 pauvre chudý, ubohý.
 pauvreté f. chudoba.
 Pavie f. město Pavia.
 payer platití.
 pays m. země.
 paysan m. rolník, sedlák.
 pêche f. lov ryb.
 péché m. hřích.
 pêcher lovití ryby; p. à
 la ligne lovití na udici.
 pêcheur m. hříšník.
 pêcheur m. rybář.
 peine f. namáhání, práce,
 trest.
 peintre m. malíř.
 pèlerin m. poutník.
 se pencher nahýbatí se.
 pendant po (s acc. o čase);
 za (s gen.)

pénétrer vniknouti.
 pénible namáhavý.
 pensée f. myšlénka.
 penser myslití (na à).
 pension f. ústav.
 perdre ztráctí; zmařítí,
 hubití.
 perdrix f. koroptev.
 père m. otec.
 perfectionner zdokonalití.
 péril m. nebezpečí.
 périr zahynouti.
 permission f. dovolení.
 pernicious, -se záhubný.
 Perse m. Pers.
 persécuter pronásledovati.
 persévérance f. vytrvalost.
 persévérant, -e stálý.
 persister setrvátí.
 personne (nám.) nikdo.
 personne f. osoba.
 persuader přesvědčítí.
 perte f. ztráta.
 pesant, -e těžký.
 peser vážití.
 peste f. mor.
 St.-Petersbourg [senpe-
 tersbúr] m. Petrohrad.
 petit, -e malý, nepatrný.
 pétrole m. petrolej.
 peu málo.
 peuple m. národ.
 peuplé, -ée zalidněný, lid-
 uatý.
 peupler zalidnití.
 peur f. strach.
 peut-être snad, možná.
 Phénicien, -enne Phoini-
 čan.
 Philippe Filip.
 philosophe m. filosof.
 physicien m. silozpytec.
 Fichte m. Píkt.
 pièce f. kus.

<i>pied</i> m. noha; úpatí; à p. pěšky.	<i>pommier</i> m. jabloň.	<i>presque</i> skoro.
<i>Pierre</i> m. Petr.	<i>Pompée</i> Pompejus.	<i>presqu'île</i> f. poloostrov.
<i>pierre</i> f. kámen.	<i>Pompéi</i> f. s. město v Itálii.	<i>préservé</i> zachrániti.
<i>pigeon</i> m. holub.	<i>Pompilius</i> [-itüs] Pompeilius.	<i>présomption</i> f. domýšli-
<i>pillar</i> pleniti.	<i>pont</i> m. most.	<i>presser</i> tlačiti. [vošt.
<i>pirate</i> m. mořský loupežník.	<i>port</i> m. přístav.	<i>prêt</i> , -e hotov.
<i>pitie</i> f. smilování, slito-	<i>porte</i> f. dvěře, vrata.	<i>prétendre</i> tvrditi.
vání, soustrast.	<i>porter</i> nésti, nositi.	<i>prêter</i> půjčovati.
<i>pittoresque</i> malebný.	<i>poser</i> položiti.	<i>prêtresse</i> f. kněžka.
<i>place</i> f. místo, náměstí.	<i>posséder</i> míti.	<i>preuve</i> , f. důkaz.
<i>plage</i> f. pobřeží.	<i>possible</i> možný.	<i>prier</i> prositi, žádati, mo-
<i>plaie</i> f. rána, poranění.	<i>poste</i> f. pošta.	dčiti se (k = acc.).
<i>plaine</i> f. rovina.	<i>postérité</i> f. potomstvo.	<i>prière</i> f. modlitba, prosba.
<i>plaisir</i> m. radost, zábava.	<i>poteau</i> m. kůl. [stříelný.	<i>prince</i> m. kníže, panov-
<i>planète</i> f. oběžnice.	<i>poudre</i> (f.) à canon prach	ník; <i>p. royal</i> králevic.
<i>plante</i> f. rostlina.	<i>poule</i> f. slepice.	<i>princesse</i> f. kněžna.
<i>plantersázeti</i> (ostromech).	<i>poulet</i> m. kuře.	<i>principal</i> , -ehlavní, přední.
<i>plateau</i> m. pláň, planina.	<i>pour</i> pro.	<i>printemps</i> m. jaro.
<i>plein</i> - e plný.	<i>pourquoi</i> ? proč?	<i>prison</i> f. žalář.
<i>pleurs</i> m. pl. slzy.	<i>pourrir</i> hníti.	<i>prisonnier</i> m. vězeň.
<i>pleurer</i> plakati, oplaká-	<i>pourtant</i> přece.	<i>prix</i> m. cena.
vati.	<i>pousser</i> hnáti, strkati.	<i>probable</i> pravděpodobný.
<i>plier</i> ohýbati, kláti se.	<i>pouvoir</i> m. moc.	<i>probité</i> f. správnost, po-
<i>plomb</i> m. olovo.	<i>Prague</i> f. Praha.	ctivost.
<i>pluie</i> f. déšť.	<i>prairie</i> f. louka.	<i>procès</i> m. pře, rozepře.
<i>plume</i> f. péro.	<i>pratiquer</i> prováděti.	<i>prochain</i> , -e bližní.
<i>plupart</i> f. většina.	<i>précaution</i> f. opatrnost.	<i>proclamer</i> prohlásiti (za
<i>plus</i> více.	<i>précepte</i> m. příkázání.	= acc.).
<i>plusieurs</i> několik.	<i>précieux</i> , -se drahý, dra-	<i>procurer</i> opatřiti, přípra-
<i>poésie</i> f. básnictví; báseň.	hocenný, milý.	viti, zjednati.
<i>poète</i> nebo <i>poète</i> m. básník.	<i>préférence</i> f. přednost.	<i>prodigue</i> marnotratný.
<i>poids</i> [poa] m. tíže.	<i>préférer</i> přednost dáti, ra-	<i>prodiguer</i> promarniti.
<i>point</i> m. puntík.	ději viděti.	<i>produit</i> m. výrobek.
<i>poire</i> f. hruška.	<i>premier</i> , -ière první.	<i>profaner</i> znuctiti.
<i>poirier</i> m. hrušeň.	<i>Prémystides</i> m. pl. Pře-	<i>professer</i> vyznávatí.
<i>poisson</i> m. ryba.	myslovci.	<i>profitable</i> prospěšný.
<i>poli</i> , -e hladký; zdvořilý.	<i>préparer</i> připraviti.	<i>profiter</i> (de) užívati.
<i>politesse</i> f. zdvořilost, sluš-	<i>près</i> (de) blízko, podle.	<i>profond</i> , -e hluboký.
nost.	<i>présence</i> f. přítomnost.	<i>profondeur</i> f. hloubka,
<i>Pologne</i> f. Polsko.	<i>présent</i> , -e přítomný; à p.	prohlubeň, propast.
<i>pomme</i> f. jablko; <i>p. de</i>	nyňi.	<i>progrès</i> m. pokrok.
<i>terre</i> brambor.	<i>présenter</i> představití; <i>se p.</i>	<i>projet</i> m. záměr.
	<i>p. se</i> ; naskytnouti se.	<i>promenade</i> f. procházka,
		projížďka.

se promener procházeti se.
promesse f. slib.
prompt, -e rychlý, hbitý.
prononcer vysloviti, pronésti.
prophète m. prorok.
proposer navrhovati; se p. předsevzítí si.
propre čistý, vlastní.
protecteur m. přímluvčí, ochránce.
protéger opatrovati.
prouver dotvrzovati, dokázati.
province f. provincie.
provision f. zásoba.
prudent, -e prozřetelný.
prussien, -enne pruský; P. m. Prusák.
public m. obecnstvo.
public, -ique veřejný.
Pucelle (f.) d'Orléans Panna orleanská.
puis pak, potom.
puisque poněvadž.
puissance f. moc, mocnost.
puissant, -e mocný.
puits [püi] m. studně.
Pultava město v Rusku.
punir trestati.
punition f. potrestání.
pur, -e čistý.
pyramide f. pyramida.
Pythie Pythia, kněžka Apollonova.

Q.

quadrupède [kua-] m. čtvernožec.
qualité f. vlastnost.
quand když.
quantité f. množství.
que 1. co; 2. než; 3. že.
quelquefois někdy.

querelle f. hádka.
question f. otázka.
qui 1. kdo; 2. který, á, é.
quinzaine f. mandel.
quitter opouštět, opustiti.

R.

Racine básník franc.
racine f. kořen.
raconter vypravovati.
rafraîchissement m. občerstvení.
raison f. rozum, důvod; *avoir* r. mítí pravdu.
ramener zpět přivádětí.
ramer veslovati.
ranimer opět vzkřísiti, občerstviti.
rapide rychlý.
rapidité f. rychlost.
rappeler odvolati; se r. upamatovati se (na = acc.).
rapporter vztahovati, přinéstí zpět.
rare řídký.
rat m. krysa.
ratrapper (zase) dohoniti.
ravager spustošiti.
ravir vyrvati.
rayon m. paprsek.
réaliser uskutečniti.
réalité f. skutečnost.
recherche f. zkoumání, zpytování.
réciter odříkávati.
recommander odporučovati.
récompense f. odměna.
récompenser odpláceti, odměňovati.
réconcilier smířiti.
reconnaissance f. vděčnost. [uznalý].
reconnaissant, -e vděčný,

redemander žádati zpět.
réfléchir přemýšletí.
réflexion f. rozvaHa.
Réformation f. reformace.
réformé m. protestant.
refuser odepřítí.
regard m. zrak, pohled.
regarder hledět, prohlížeti, pozorovati; r. come mítí za něco, pokládati za.
région f. krajina.
règle f. pravidlo.
régler upravití, uspořádati.
régner panovati.
regretter litovati.
reine f. královna.
rejeton m. potomek.
réjouir obveslovati, potěšiti; se r. těšiti se, radovati se.
religion f. náboženství.
remarquable značný, pozoruhodný.
remarquer pozorovati.
remède m. lék, prostředek.
remercier (acc. = de) děkovati (komu — zač).
merciment m. dík.
remplacer nahraditi.
remplir plniti, naplňovati.
remporter une victoire dobytí vítězství.
renard m. liška.
rencontre f. potkání, utkání, boj.
rencontrer potkati.
rendre vraceti; r. sage učiniti moudrým; r. servir prokazovati službu; se r. vzdáti se; jítí kam.
renfermer uzavíratí.
renne m. sob.

<i>renouer</i> obnoviti.	<i>retourner</i> vraceti se.	<i>ruine</i> f. zřícenina, trosky; záhuba, zkáza.
<i>rentrer</i> vstoupiti, vrátiti se.	<i>retraite</i> f. útulek.	<i>russe</i> ruský; <i>R. m.</i> Rus.
<i>renverser</i> zbořiti.	<i>retrouver</i> opět naléztí.	<i>Russie</i> f. Rusko.
<i>répandre</i> rozšířiti, rozlo- žiti, roznésti.	<i>réunir</i> shromáždití se, spo- jovati, sjednotiti.	S.
<i>réparer</i> napravití, opravití.	<i>réussir</i> dosáhnouti, dojítí cíle; zdar míti.	<i>sable</i> m. písek.
<i>répartir</i> rozdělovati.	<i>réveil</i> m. probuzení.	<i>sac</i> m. vak.
<i>repas</i> m. jídlo.	<i>se réveiller</i> probuditi se.	<i>sacré</i> , - <i>ée</i> posvátný.
<i>repentir</i> m. lítost.	<i>révéler</i> ctíti.	<i>sacrifier</i> obětovati.
<i>répéter</i> opakovati.	<i>révolter</i> bouřiti se.	<i>sage</i> hodný, rozumný, moudrý.
<i>répliquer</i> odvětiti.	<i>révolte</i> f. zbuření.	<i>sagesse</i> f. moudrost.
<i>répondre</i> odpovídati.	<i>révolution</i> f. revoluce.	<i>sain</i> , - <i>e</i> zdravý.
<i>réponse</i> f. odpověď.	<i>révoquer</i> odvolati.	<i>saint</i> , - <i>e</i> (<i>St.</i> , <i>Ste.</i>) svatý, (<i>Sv.</i>).
<i>repos</i> m. poklid.	<i>Rhône</i> m. Rodan (řeka).	<i>sainteté</i> f. svatost.
<i>se reposer</i> odpočinouti si; (<i>sur</i>) spoléhati (na).	<i>riant</i> , - <i>e</i> veselý (o kraji- nách).	<i>saisir</i> (<i>acc.</i>) uchopiti se, zmocniti se.
<i>repousser</i> zatlačiti, odra- ziti.	<i>riche</i> bohatý.	<i>Saladin</i> Saladin.
<i>représentation</i> f. předsta- vení.	<i>richesse</i> f. bohatství.	<i>salaire</i> m. mzda.
<i>représenter</i> představovati.	<i>rien</i> nic.	<i>Salamine</i> f. Salamis.
<i>reproche</i> m. výtká, výčitka.	<i>rigoureux</i> , - <i>se</i> přísný.	<i>salir</i> špinití.
<i>reprocher</i> vyčítati.	<i>risquer</i> odvážiti se.	<i>salle</i> f. jizba; <i>s. à manger</i> jídelna.
<i>république</i> f. republika.	<i>rival</i> m. soupeř.	<i>Salomon</i> Šalamoun.
<i>résider</i> sídliti.	<i>rive</i> f. břeh.	<i>salon</i> m. komnata, světnice.
<i>résistance</i> f. odpor.	<i>rivière</i> f. řeka, říčka.	<i>saluer</i> pozdravovati.
<i>résister</i> odolati.	<i>robe</i> f. šaty (ženské), suk- ně.	<i>salut</i> m. spása.
<i>respecter</i> (<i>acc.</i>) vážiti si, dbáti.	<i>robuste</i> silný.	<i>salutaire</i> spásitelný.
<i>ressembler</i> podobati se.	<i>rocher</i> m. skála.	<i>samedi</i> m. sobota.
<i>ressource</i> f. ochrana, po- moc.	<i>roi</i> m. král.	<i>Samuel</i> Samuel.
<i>ressusciter</i> k životu opět vzbuditi, vzkřísiti.	<i>romain</i> , - <i>e</i> římský; <i>R. m.</i> Říman.	<i>sangfroid</i> m. chladnokrev- nost.
<i>reste</i> m. zbytek.	<i>roman</i> m. román.	<i>sanglant</i> , - <i>e</i> krvavý.
<i>rester</i> zůstatí.	<i>rompre</i> lámati.	<i>sanglot</i> m. vzlykot, šky- tání.
<i>restituer</i> nahraditi.	<i>Romulus</i> [-lūs] Romulus.	<i>sans</i> bez.
<i>se rétablir</i> zotaviti se.	<i>rose</i> f. růže.	<i>santé</i> f. zdraví.
<i>rétablissement</i> m. zotavení.	<i>roseau</i> m. třtina.	<i>sapin</i> m. jedle.
<i>retard</i> m. opozdění, od- klad.	<i>rosier</i> m. růže (keř).	<i>Sarrasin</i> m. Saracén.
<i>se retirer</i> vzdalovati se.	<i>rossignol</i> m. slavík.	<i>satisfaisant</i> , - <i>e</i> [-tysie-] uspokojující.
<i>retour</i> m. návrat; <i>être de</i> <i>r.</i> zpět býti.	<i>rouge</i> červený.	<i>Saturne</i> m. Saturn.
	<i>route</i> f. cesta.	
	<i>royal</i> , - <i>e</i> královský.	
	<i>royaume</i> m. království.	
	<i>rue</i> f. ulice.	

<i>sauter</i> skákati, skočiti.	<i>simple</i> jednoduchý, pouhý.	<i>subjuguer</i> podmaniti.
<i>sauver</i> zachrániti, spasiti.	<i>sincère</i> upřímný.	<i>succéder</i> (à) následovati
<i>Sauveur</i> m. Spasitel.	<i>sincérité</i> f. upřímnost.	(po).
<i>savant</i> , - e učený, učenec.	<i>singulier</i> , - ère zvláštní.	<i>succès</i> m. úspěch.
<i>Saxe</i> f. Sasko.	<i>situé</i> , - ée položen (v geogr.).	<i>successeur</i> m. nástupce.
<i>Saxon</i> m. Sas.	<i>Sixte</i> Sixtus.	<i>succomber</i> podlehnouti.
<i>sceptre</i> m. železo.	<i>société</i> f. společnost.	<i>sucré</i> m. cukr.
<i>science</i> f. věda.	<i>Socrate</i> Socrates.	<i>sud</i> [süd] m. jih.
<i>Scot</i> [sko] m. Skot.	<i>sœur</i> f. sestra.	<i>suédois</i> , - e švédský.
<i>seconde</i> [zgonď] f. sekunda,	<i>soie</i> f. hedbávi.	<i>Suisse</i> f. Švýcarský.
vteřina.	<i>soif</i> f. žízeň.	<i>suíte</i> f. pokračování, ná-
<i>secourable</i> pomocný.	<i>soigner</i> ošetřovati, pečlivě	sledek; <i>de suite</i> ihned.
<i>secours</i> m. pomoc; <i>porter</i>	vzdělávati.	<i>sujet</i> , - <i>ette</i> podroben.
<i>du</i> s. pomáhati.	<i>soigneux</i> , - <i>se</i> bedlivý.	<i>sultan</i> m. sultan.
<i>secret</i> m. tajemství.	<i>soin</i> m. péče.	<i>superstitieux</i> , - <i>se</i> pově-
<i>secret</i> , - <i>ète</i> tajný.	<i>soirée</i> f. večer.	rečný.
<i>séduisant</i> , - e, svůdný.	<i>soixantaine</i> [soasan-] f.	<i>supplier</i> suazně žádati.
<i>Seigneur</i> m. Pán.	kopa.	<i>supporter</i> snášeti.
<i>séjour</i> m. pobyt.	<i>sol</i> m. půda.	<i>sur</i> na.
<i>séjourner</i> dlíti.	<i>soldat</i> m. voják.	<i>sûr</i> , - e jistý.
<i>seller</i> sedlati.	<i>soleil</i> m. slunce.	<i>surface</i> f. povrch.
<i>selon</i> podle.	<i>Solon</i> Solon.	<i>surnom</i> m. příjmi.
<i>semaine</i> f. týden.	<i>sombre</i> tmavý.	<i>surnommé</i> , - <i>ée</i> zvaný, jmé-
<i>semblable</i> podobný, bližní.	<i>somme</i> f. suma.	nem.
<i>sentence</i> f. rozsudek.	<i>sommeil</i> m. spánek.	<i>surpasser</i> převyšovati.
<i>sentier</i> m. stezka.	<i>sommeiller</i> dřímati.	<i>surveiller</i> hlídati, střežiti.
<i>séparer</i> oddělovati.	<i>sommet</i> m. vršek, vrchol.	<i>suspendre</i> zavěsiti.
<i>septembre</i> m. září.	<i>sonder</i> prozkoumati.	
<i>septentrional</i> , - e severní.	<i>songer</i> mysliti.	
<i>sépulcre</i> m. hrob.	<i>sort</i> m. osud.	
<i>serein</i> , - e jasný.	<i>sot</i> , <i>sotte</i> hloupý.	
<i>serin</i> m. kanárek.	<i>souffrant</i> , - e trpící, strá-	
<i>sérieux</i> , - <i>se</i> přísný, vážný.	dající, nemocný.	
<i>serment</i> m. přísaha.	<i>souhaiter</i> přát si.	
<i>servante</i> f. služka.	<i>source</i> f. pramen.	
<i>seul</i> , - e jediný, sám.	<i>sourd</i> , - e hluchý.	
<i>seulement</i> toliko, jen.	<i>sourire</i> m. úsměv.	
<i>sévère</i> přísný.	<i>sous</i> pod.	
<i>siècle</i> m. století, věk.	<i>souvenir</i> m. upomínka.	
<i>siège</i> m. obležení.	<i>souvent</i> často.	
<i>signer</i> podpisovati.	<i>Spartiate</i> m. Spartán.	
<i>silence</i> m. mlčení; <i>garder</i>	<i>spectacle</i> m. divadlo.	
<i>le</i> s. mlčeti.	<i>stupidité</i> f. blbost,	
<i>Silésie</i> f. Slezsko.	<i>sublime</i> vznešený.	
		<i>T.</i>
		<i>tabac</i> [taba] m. tabák;
		<i>t. à fumer</i> t. kuřavý.
		<i>table</i> f. stůl.
		<i>tableau</i> m. obraz.
		<i>tâche</i> f. úloha.
		<i>tache</i> f. skvrna.
		<i>tacher</i> poskvřniti.
		<i>tailleur</i> m. krejčí.
		<i>talent</i> m. vloha; talent
		(peníz).
		<i>tante</i> f. teta.
		<i>tantôt</i> — <i>tantôt</i> brzy —
		brzy.
		<i>tard</i> pozdě.
		<i>Tarquin</i> Tarquinius.

<i>tas</i> m. houf.	<i>tort</i> m. křivda; <i>avoir t.</i>	<i>Troie</i> f. Troja.
<i>tasse</i> f. šálek.	nemíti pravdu.	<i>tromper</i> klamati.
<i>tel, telle</i> takový.	<i>Tostig</i> [-tyg] Tostig.	<i>trône</i> m. trůn.
<i>témoignage</i> m. svědectví.	<i>toucher</i> (acc. i à) do-	<i>trop</i> příliš.
<i>témoin</i> m. svědek.	tknouti se.	<i>troubler</i> rušiti, kaliti.
<i>température</i> f. teplota.	<i>toujours</i> vždy.	<i>troupe</i> f. sbor; pl. vojsko.
<i>tempête</i> f. bouře.	<i>tour</i> m. obvod.	<i>troupeau</i> m. stádo.
<i>temple</i> m. chrám.	<i>tour</i> f. věž.	<i>trouver</i> naléztí, nalézati.
<i>temps</i> [tān] m. čas; <i>avoir</i>	<i>tourmenter</i> trýzniti, trá-	<i>tuer</i> zabiti.
<i>le t.</i> míti kdy; <i>les t.</i>	píti.	<i>tuilerie</i> f. cihelna; <i>les Tui-</i>
<i>modernes</i> nový věk.	<i>tourner</i> točiti, otáčeti se;	<i>leries</i> f. pl. palác v Pa-
<i>tendre</i> něžný.	obráťiti.	říži.
<i>tendresse</i> f. jemnost, la-	<i>traduction</i> f. překlad.	<i>turc, turque</i> turecký; <i>T.</i>
skavost, něžnost.	<i>tragédie</i> f. truchlohra.	m. Turek.
<i>ténébres</i> f. pl. tma.	<i>trahir</i> zraditi, prozrazo-	<i>Turquie</i> f. Turecko.
<i>tentation</i> f. pokušení.	vati.	<i>tyran</i> m. tyran.
<i>tenter</i> pokusiti se.	<i>traineau</i> m. sáně.	
<i>terminer</i> končiti.	<i>trainer</i> tahati.	U.
<i>terrain</i> m. země, půda.	<i>traiter</i> (acc.) pojednati (o),	<i>uniforme</i> jednotvárný.
<i>terre</i> f. země.	zacházeti (s).	<i>unique</i> jediný.
<i>terreur</i> f. hrůza, postrach.	<i>traître</i> m. zrádce.	<i>univers</i> m. vesmír.
<i>terrible</i> hrozný.	<i>tranquille</i> [-kil] pokojný.	<i>université</i> f. vysoké učení.
<i>tête</i> f. hlava.	<i>tranquillité</i> [-kili-] f. po-	<i>urne</i> f. popelnice.
<i>tête</i> m. té, čaj.	klid, upokojení.	<i>usage</i> m. zvyk.
<i>théâtre</i> m. divadlo.	<i>transport</i> (m.) <i>de colère</i>	<i>usurier</i> m. lichvář.
<i>thème</i> m. úloha.	výbuch hněvu (zlosti).	<i>utile</i> užitečný.
<i>Thémistocle</i> Themistocles.	<i>travail</i> m. (plur. -vauw)	<i>utilité</i> f. užitečnost, užitek.
<i>Thérèse</i> Teresie.	práce.	V.
<i>Thermopyles</i> m. pl. Ther-	<i>travailler</i> pracovati.	<i>vacances</i> f. pl. prázdniny.
<i>mopyly.</i>	<i>à travers</i> (s acc.) skrz,	<i>vache</i> f. kráva.
<i>Thessalie</i> f. Thessalie.	přes.	<i>vague</i> f. vlna.
<i>thèse</i> f. zásada.	<i>traverser</i> překročiti, pře-	<i>vainqueur</i> m. vítěz.
<i>Tibériade</i> Tiberias (město).	cházeti, přeplaviti se,	<i>vaisseau</i> m. loď.
<i>tigre</i> m. tigr.	projíti, protékati.	<i>valet</i> m. sluha.
<i>tilleul</i> m. lípa.	<i>tremblement</i> m. třesení;	<i>valeur</i> f. cena.
<i>timide</i> bojácný.	<i>t. de terre</i> zemětřesení.	<i>vanité</i> f. marnost, domý-
<i>tirer</i> táhnouti, střeliti; <i>t.</i>	<i>trembler</i> třásti se.	šlivost.
<i>d'embarras</i> z nesnáze	<i>très</i> velmi.	<i>vanter</i> vychalovati, vy-
vyvésti.	<i>trésor</i> m. poklad.	chloubati.
<i>titre</i> m. titul.	<i>triomphe</i> m. triumf.	<i>vaste</i> ohromný.
<i>toit</i> m. střecha.	<i>tribu</i> f. kmen, národ.	<i>vautour</i> m. sup.
<i>tombe</i> f. hrob.	<i>triste</i> smutný.	<i>végétation</i> f. rostlinstvo,
<i>tombeau</i> m. hrob, hrobka.	<i>tristesse</i> f. smutek, zármu-	vegetace.
<i>tomber</i> padatí.	tek.	<i>veiller</i> bdíti.

Slovníček česko-francouzský*).

A.	B.	
Absolon <i>Absolon</i> .	bádání <i>recherche</i> f.	blesk <i>foudre</i> f.
několi <i>quoique, bien que</i> .	barbar <i>barbare</i> m.	blízko <i>près (de)</i> .
Actium <i>Actium</i> [aksiom].	barva <i>couleur</i> f.	blizký <i>voisin, -e</i> .
Adam <i>Adam</i> [adan]	báseň <i>poème</i> m.	blížiti se <i>approcher</i> (acc.),
Afrika <i>Afrique</i> f.	básník <i>poète</i> m.	<i>s'approcher (de); avan-</i>
Achilles <i>Achille</i> [Ašil] m.	básnictví <i>poésie</i> f.	<i>cer</i> .
Albrecht <i>Albert</i> .	baviti <i>amuser</i> .	blížíni <i>prochain, -e; sem-</i>
ale <i>mais</i> .	bavlna <i>coton</i> m.	<i>blable</i> .
alespoň <i>au moins</i> .	bázeň <i>crainte</i> f.	blud <i>erreur</i> f.
alchymista <i>alchimiste</i> m.	bedlivý <i>soigneux, -se</i> .	bohatství <i>richesse</i> f.
almužna <i>aumône</i> f.	Belgie <i>Belgique</i> f.	bohatý, (boháč) <i>riche</i> .
Alexander <i>Alexandre</i> .	Benátky <i>Venise</i> f.	bohužel <i>malheureusement</i> .
Američan <i>Americain, m</i> .	Benátčan <i>Vénitien</i> m.	bohyně <i>déesse</i> f.
Amerika <i>Amérique</i> f.	(sv.) Bernard <i>Saint-Ber-</i>	boj <i>combat</i> m.
anděl <i>ange</i> m.	<i>nard</i> m.	bojácny <i>timide</i> .
Anglie <i>Angleterre</i> f.	bez <i>sans</i> .	bojiště <i>champ</i> (m.) <i>de ba-</i>
anglický <i>anglais, -e</i> .	bezděčný <i>involontaire</i> .	<i>taille</i> .
Angličan <i>Anglais, m</i> .	běda <i>'hélas [-as]! malheur!</i>	bojovní <i>belliqueux, -se</i> .
ani — ani <i>ni — ni</i> .	běh <i>course</i> f.	bol <i>chagrin</i> m.
ano <i>oui</i> .	bída <i>mal</i> m.; <i>misère</i> f.	bolení <i>mal</i> m.; b. zubův
Antverpy <i>Anvers</i> m. s.	bídny <i>misérable</i> .	<i>m. aux dents</i> .
Arab <i>Arabe</i> m.	bílý <i>blanc, blanche</i> .	bolest <i>douleur</i> f.
arcivévoda <i>archiduc</i> m.	bíti <i>frapper; battre</i> .	bolestný <i>douloureux, -se</i> .
Aristides <i>Aristide</i> .	bitva <i>bataille</i> f.	bourec <i>vers</i> (m.) <i>à soie</i> .
Asie <i>Asie</i> f.	blaho <i>bonheur</i> m.; <i>salut</i> m.	bouře <i>orage</i> m., <i>tempête</i> f.
Atheny <i>Athènes</i> f. s.	blankyt <i>voûte</i> (f.) <i>du ciel;</i>	božský <i>de Dieu; divin, -e</i> .
athenský <i>athénien, -enne</i> .	<i>horizon</i> m.	brambor <i>pomme</i> (f.) <i>de</i>
Atheňan <i>Athénien</i> m.	blbost <i>stupidité</i> f.	<i>terre</i> .
až do <i>jusqu'à</i> .	bledý <i>pâte</i> .	brániti <i>défendre</i> .

*) *H aspirée* jest poznamenáno: 'h.

bratr *frère* m.
 bratranec *cousin* m.
 brouk *scarabée* m.
 brzo *bientôt*; b. — b. *tantôt — tantôt*.
 břeh *rive* f.; *bord* m.; b. *mořský côte* f.
 březan *mars* [mars] m.
 břímě *fardeau* m.; *charge* f.
 budoucnost *avenir* m.
 budova *památná édifice* m.
 Bůh *Dieu* (b e z e členu) m.
 buk 'hêtre m.
 bydleti *demeurer*; *habiter* (v = acc.).
 byt *demeure* f.
 býti *être*; *exister*.
 bytost *être* m.
 bývalý *ancien*, - *enne*.

C.

Carthago *Carthage* f.
 cena *prix* m.
 centime *centime* m.
 centimetr *centimètre* m.
 cesta *voyage* m.; *route* f.; *chemin* m.; *voie* f.
 cestovatí *voyager*.
 cestování *voyage* m.
 cestující *voyageur* m.
 Cicero *Cicéron*.
 cíl *but* m.
 císař *empereur* m.
 císařovna *impératrice* f.
 císařství *empire* m.
 citovatí *citer*.
 cizí *étrange*; *étranger*, - *ère*.
 cizinec *étranger*, - *ère*.
 ctítí *honorer*, *révéler*.
 ctízádnost *ambition* f.
 ctízádnostiv *ambitieux*, - *se*.
 ctinnost *vertu* f.
 ctinnostný *vertueux*, - *se*.

cukr *sucrc* m.
 cukrovar *fabrique* (f.) *à sucre*.
 Custozza *Custozza*.
 cvičiti *exercer*.
 Cyrus *Cyrus* [-üs].

Č.

čas *temps* [tan] m.
 časně *de bonne heure*.
 část *partie* f.
 často *souvent*.
 Čech *Bohême* m.
 Čechy *Bohême* f.
 čekati *attendre*.
 čelo *front* m.
 Černohorec *Monténégrin*, - *e*.
 černý *noir*, - *e*.
 čerstvý *frais*, *fraîche*.
 červen *juin* m.
 červenec *juillet* m.
 červený *rouge*.
 český *bohême*; *tchèque*.
 čest *honneur* m.
 četný *nombreux*, - *se*.
 čilý *vis*, *vive*.
 čin *action* f.
 Čína *Chine* f.
 činiti *rendre*(šťastným *heureux*).
 činný *actif*, - *ve*.
 činnost *activité* f.
 čistý *propre*.
 čítati *compter* [konte], *calculer*.
 člověčenstvo *humanité* f.
 člověk *homme* m.
 čtení *lecture* f.
 čtverečný *carré*, - *ée*.
 čtvernožec *quadrupède* [kua-] m.
 čtvrtek *jeudi* m.
 čtvrť *quartier* m.

D.

daleko *loin* (de).
 daň *impôt* m.
 darebák *mauvais sujet* m.
 dávati *donner*.
 David *David* [-id].
 dávno *longtemps* [lontan]; *ode dávna depuis l*.
 dcera *fille* f.
 délka *longueur* f.; d. *měpisná longitude* f.
 den *jour* m.; *journée* f.
 déšť *pluie* f.
 děd *aïeul* m.
 děditi *hériter* (po *de*).
 dějepis *histoire* f.
 dějepisec *historien* m.
 dějiny = dějepis.
 děkovati (komu) *remercier* (acc., zač *de*).
 dělník *ouvrier* m.
 dělo *canon* m.
 dělostřelectvo *artillerie* f.
 Dido *Didon*.
 dík *remerciement* m.
 díkovati *dicter*.
 díl *part* f.; *partie* f.
 dílo *ouvrage* m.
 dítě, dítko *enfant* m.
 div *merveille* f. [*tacle* m.
 divadlo *théâtre* m.; *specdiviti se admirer* (acc.); *s'étonner* (de).
 dívka *fille* f.
 divoký *farouche*.
 dlíti *demeurer*, *séjourner*.
 dlouhá *chvíle ennui* [annui] m.
 dlouhý *long*, *longue*.
 dlouho (o čase) *longtemps*.
 dluh *dette* f.
 dlužiti si *emprunter*.
 dnes *aujourd'hui*; d. ráno *ce matin*.

dnešní <i>d'aujourd'hui</i> .	druh 1. genre m.; espèce f.; 2. camarade; compagnon m.	H.
doba siècle m.; espace f.	družina cortège m.	hádká querelle f.
dobročinnost bienfaisance f.	drzost insolence f.	hájiti défendre.
dobroděj, dobrodinec bienfaiteur m.	drže autrefois; plus tôt.	Hamburk 'Hambourg.
dobrodějka bienfaitrice f.	drímati sommeiller.	hanba 'honte f.; h. býti être 'honteux.
dobrodiní bienfait m.	drívi bois m.	hanebný 'honteux, - se.
dobrodružství aventure f.	dub chêne m.	Hannibal Annibal.
dobrota bonté f.	duben avril m.	hanobiti déshonorer.
dobrý bon, bonne.	duch génie m.; esprit m.	harfa harpe f.
dobře bien.	důkaz preuve f.; appui m.	Hector Hector.
dobyti (města) prise f.	důležitý important, - e.	hedbávi soie f.
dobyti vítězství remporter une victoire.	dům maison f.	hedbávník vers (m.) à soie.
dobyvatel conquérant m.	Dunaj Danube m.	hektar hectar m.
dodávati fournir; d. srdce encourager (acc.).	duše âme f.	hezký jolí, - e.
dohromady ensemble.	důvěra confiance f.	hlad faim f.; famine f.
dojítí arriver; dojítí cíle réussir.	důvěrovati se fier.	hladký poli, - e.
dokázati prouver.	důvod raison f.	hlas voix f.
dokud pendant que.	dvéře porte f.	hlásati annoncer.
domnívati se s'imaginer.	dvůr cour f.	hlava tête f.
domyšlivost présomption f.	dychtivý avide.	hlavní město capitale f.
dopis lettre f.	džbán cruche f.	hledati chercher.
dopoledne matin m.; matinée f.	E.	hleděti regarder; h. vstříc envisager.
doprovázeti, -voditi accompagner.	Egypt Egypte f.	hlídati garder, surveiller.
dosíci cíle = dojítí c.	Eliška Elisabeth.	hloubka profondeur f.
dosti assez.	Etna Etna m.	hloupý sot, sotté.
dosvědčovati affirmer.	Evropa Europe f.	hluchý sourd, - e.
dotknouti se toucher (acc.)	Eva Eve.	hluk bruit m.
dotrzovati prouver.	evangelium évangile m.	hnáti classer.
doufati espérer.	F.	hněvati se se fâcher.
dovolení permission f.	Ferdinand Ferdinand.	hníti pourrir.
dovoliti accorder.	Filip Philippe.	hnízdo nid m.
dozrátí mûrir.	Florencie Florence f.	hnusný hideux, - se.
Draco Dracon.	Francie France f.	hodina heure f.; leçon f.
drahocenný précieux, - se.	frank franc m.	hodinky (kapesní) montref.
drahý cher, chère.	František François.	hodný digne; sage (o dětech).
Drážďany Dresde f.	fučeti souffler.	Hollandan 'Hollandais, - e.
drohnohled microscope m.	G.	holub pigeon m.
	German Germain m.	holý nu, nue.
	Gustav Gustave.	honba chasse f.
		honiti chasser.
		hora montagne f.; mont m.

horký <i>chaud</i> , - e.	chlapec <i>garçon</i> m.	jemnost <i>douceur</i> f.
horlivost <i>zèle</i> m.	chléb <i>pain</i> m.	jen <i>seulement</i> .
hornatý <i>montagneux</i> , - se.	chod <i>démarche</i> f.	Jeronym <i>Jérôme</i> .
horoucný <i>ardent</i> , - e.	chování <i>conduite</i> f.	Jerusalem <i>Jérusalem</i> f.
hoře <i>chagrin</i> m.	chovati <i>avoir</i> ; ch. lásku ku a. <i>de l'amour à</i> .	jeskyně <i>antre</i> m.
hospoda <i>auberge</i> f.	chrám <i>temple</i> m.	ještě <i>encore</i> .
hostinec <i>hôtel</i> m.	chrániti <i>garder</i> .	jezero <i>lac</i> m.
hotov <i>disposé</i> , - ée (à); <i>prêt</i> , - e (à).	chroust <i>hanneton</i> m.	Ježíš <i>Jésus</i> [-züs]; J. Kris- tus <i>Jésus-Christ</i> [žezü- kry].
houf <i>tas</i> m.	chudoba <i>pauvreté</i> f.	jidelna <i>salle</i> (f.) <i>à manger</i> .
hovořiti <i>causer</i> .	chudý <i>pauvre</i> .	jidlo <i>repas</i> m.; <i>mets</i> [me] m.
hra <i>jeu</i> m	chut <i>goût</i> m.; (k čemu) <i>amour</i> m.	jih <i>sud</i> m.; <i>midi</i> m.
hrabě <i>comte</i> m.	chvála <i>louange</i> f.	Jiljí <i>Gille</i> [žil].
hráč <i>joueur</i> m.	chvalitebný <i>louable</i> .	Jindřich <i>Henri</i> .
hrad <i>château</i> m.	chváliti <i>louer</i> .	jindy <i>autrefois</i> .
hranice <i>frontière</i> f.	chyba <i>faute</i> f.	Jiří <i>George</i> .
hráti (si) <i>jouer</i> .		jísti <i>manger</i> .
hrdina <i>héros</i> m.	I.	jistý <i>sûr</i> , - e; <i>certain</i> , - e.
hrdost <i>fierté</i> f.	idea <i>idée</i> f.	jíti <i>aller</i> ; j. nahoru <i>mon- ter</i> ; jde o <i>il s'agit de</i> .
hrdý <i>fier</i> [fjer], <i>fière</i> .	ihned <i>de suite</i> .	již <i>déjà</i> .
hrob <i>tombeau</i> m.; <i>tombe</i> f.	Israel <i>Israël</i> .	jižní <i>méridional</i> , - e.
hrobka <i>tombeau</i> m.	Ital <i>Italien</i> , - enne.	jméno <i>nom</i> m.
hromosvod <i>paratonnerre</i> m.	Italie <i>Italie</i> f.	jmenovati <i>nommer</i> , <i>appe- ler</i> (čím = acc.).
hroziti <i>menacer</i> (acc.).		jmění <i>fortune</i> f.
hrozný <i>terrible</i> ; <i>affreux</i> , - se.	J.	Joab <i>Joab</i> [žoab].
hrušeň <i>poirier</i> m.	jablko <i>pomme</i> f.	Josef <i>Joseph</i> .
hruška <i>poire</i> f.	jabloň <i>pommier</i> m.	jsoucnost <i>existence</i> f.
hřích <i>péché</i> m.	jakmile <i>aussitôt que</i> , <i>dès que</i> .	Juda <i>Judée</i> f.
hřišník <i>pécheur</i> m.	jáma <i>fosse</i> f.	Justus <i>Juste</i> .
hubiti <i>perdre</i> ; h. (kraj) <i>dé- vaster</i> , <i>ravager</i> .	Jan <i>Jean</i> .	
hudba <i>musique</i> f.	Janov <i>Gênes</i> f. s.	
hudebník <i>musicien</i> m.	jaro <i>printemps</i> m.	
hůl <i>bâton</i> m.	jasnost <i>clarté</i> f.	
Hus <i>Hus</i> [üs].	jasný <i>clair</i> , - e; <i>serein</i> , - e.	K.
husa <i>oie</i> f.	jazyk <i>langue</i> f.	k, ku <i>envers</i> , <i>vers</i> .
hustý <i>épais</i> , - sse.	jediný <i>seul</i> , - e; <i>unique</i> .	kabát <i>habit</i> m.
hvězda <i>astre</i> m.; <i>étoile</i> f.	jedle <i>sapin</i> m.	kachna <i>canard</i> m.
hvězdnatý <i>étoilé</i> , - ée.	jednání <i>action</i> f.; <i>manière</i> (f.) <i>d'agir</i> ; <i>acte</i> f.	kaliti <i>troubler</i> .
	jednati <i>agir</i> .	kámen <i>pierre</i> f.
	jednoduchý <i>simple</i> .	kanárek <i>serin</i> m.
	jednotlivost <i>détail</i> m.	karatelný <i>blâmable</i> .
	jednotvárný <i>uniforme</i> .	káráti <i>blâmer</i> .
		Karel <i>Charles</i> .

Karlovy vary <i>Karlsbad</i>	konec <i>fin</i> f.	kruh <i>cercle</i> m.
[-ad] m.	konečně <i>enfin</i> .	krutý <i>cruel</i> , - <i>elle</i> .
Karolina <i>Charlotte</i> .	konsul <i>consul</i> m.	krysa <i>rat</i> m.
Karthagián <i>Carthagi-</i>	kopa <i>soixantaine</i> [soasan-]	krvavý <i>sanglant</i> , - <i>e</i> .
<i>nois</i> , - <i>e</i> .	f.	křestan, křestanský <i>chré-</i>
kat <i>bourreau</i> m.	kopati <i>creuser</i> .	<i>tien</i> , - <i>enne</i> .
káva <i>café</i> m.	kopřiva <i>ortie</i> f.	křídlo <i>aile</i> f.
kaziti <i>corrompre</i> .	koroptev <i>perdrix</i> f.	křivda <i>tort</i> m.
každý <i>chaque</i> .	korouhvička <i>girouette</i> f.	kříž <i>croix</i> f.
kde <i>où</i> .	koruna <i>couronne</i> f.	který, -á, -é <i>qui</i> .
kdo <i>qui</i> .	kostel <i>église</i> f.	kufr <i>coffre</i> m.
kdy? <i>quand?</i> mám kdy	Kostnice <i>Constance</i> f.	kuchařka <i>cuisinière</i> f.
<i>j'ai le temps</i> .	košík <i>corbeille</i> f.	kule <i>balle</i> f.
kdysi <i>autrefois</i> .	koupati se <i>se baigner</i> .	kulhavý <i>boiteux</i> , - <i>se</i> .
kdýž <i>quand</i> .	koupiti <i>acheter</i> .	kuna <i>martre</i> f.
kilometr <i>kilomètre</i> m.	kouř <i>fumée</i> f.	kůň <i>cheval</i> m.
klamati <i>tromper</i> .	kouřiti <i>fumer</i> .	kupec <i>négociant</i> m.; <i>mar-</i>
klaněti se <i>adorer</i> (acc.).	kousek <i>morceau</i> m.	<i>chand</i> m.; <i>acheteur</i> m.
klášter <i>couvent</i> m.	kouzlo <i>charme</i> m.	kuře <i>poulet</i> m.
klátiti se <i>plier</i> .	kov <i>métal</i> m.	klus <i>pièce</i> f.; <i>morceau</i> m.
klec <i>cage</i> f.	kráčeti <i>marcher</i> ; k. v před	kvetoucí <i>florissant</i> , - <i>e</i> .
klénot <i>bijou</i> m.	<i>avancer</i> .	květen <i>mai</i> m.
kleslý na mysli <i>abattu</i> , - <i>e</i> .	kraj <i>pays</i> m.; <i>contrée</i> f.	květina <i>fleur</i> f.
klíč <i>clef</i> f.	krájeti <i>couper</i> .	kyselý <i>aigre</i> .
klobouk <i>chapeau</i> m.	krajina <i>pays</i> m.; <i>contrée</i> f.	
kmen <i>tribu</i> f.	král <i>roi</i> m.	I.
kněžka <i>prêtresse</i> f.	králevic <i>prince</i> (m.) <i>royal</i> .	Labe <i>Elbe</i> m.
kněžna <i>princesse</i> f.	králík <i>lapin</i> m.	Lacedemonský <i>Lacédém-</i>
knih <i>livre</i> m.	královna <i>reine</i> f.	<i>nien</i> , - <i>enne</i> .
knihotiskárství <i>imprimerie</i>	královský <i>royal</i> , - <i>e</i> .	lačněti <i>languir</i> .
f.	království <i>royaume</i> m.	láhev <i>bouteille</i> f.
kníže <i>prince</i> m.	krám <i>boutique</i> f.	lakomec <i>avare</i> m.
kočár <i>voiture</i> f.	krása <i>beauté</i> f.	lakomství <i>avarice</i> f.
kočka <i>chat</i> m.	krásný <i>beau</i> , <i>bel</i> , <i>belle</i> .	lakomý <i>avare</i> .
koláč <i>gâteau</i> m.	kráští <i>voler</i> .	lámati <i>rompre</i> .
kolem <i>autour de</i> .	krášliti <i>orner</i> ; <i>embellir</i> .	lampa <i>lampe</i> f.
koleno <i>genou</i> m.	krátký <i>court</i> , - <i>e</i> .	Laponec <i>Lapon</i> m.
kolik <i>combien</i> ; <i>que</i> .	kráva <i>vache</i> f.	láska <i>amour</i> m.; l. kře-
Kolín <i>Cologne</i> f.	krejčí <i>tailleur</i> m.	stanská <i>charité</i> f.
Kolumbus <i>Columb</i> [kolon].	kresliti <i>dessiner</i> .	laskavost <i>tendresse</i> f.;
kompas <i>boussole</i> f.	Kreščak <i>Crécy</i> m.	<i>bonté</i> f.; <i>bienveillance</i> f.
koncert <i>concert</i> m.	krev <i>sang</i> m.	laskavý <i>charitable</i> .
končina <i>contrée</i> f.	krmiti <i>nourrir</i> .	latinský <i>latin</i> , - <i>e</i> .
končiti <i>finir</i> , <i>terminer</i> .	krotiti <i>dompter</i> [donte].	látka <i>matière</i> f.; <i>étouffe</i> f.

mocný *puissant*, - e.
 modlitba *prière* f.
 modlit se *prier*.
Molière, básník franc.
 monarchie *monarchie* f.
 mor *peste* f.
 Morava *Moravie* f.
 moře *mer* f.
 most *pont* m.
 motýl *papillon* m.
 moudrost *sagesse* f.
 moudrý *sage*.
 možný *possible*.
 mravy *moeurs* [mörs] f. pl.
 mráz *gelée* f.; *froid* m.
 mrtev *mort*, - e.
 mrtvola *cadavre* m.
 msta *vengeance* f.
 museum *musée* m.
 muž *homme* m.
 mužnost *bravoure* f.
 mužný *courageux*, - se.
 mylíti se *se tromper*.
 myrta *myrte* m.
 mys *cap* [kap] m.
 mysliti *penser* (na à).
 myslivec *chasseur* m.
 myšlenka *pensée* f.; *idée* f.

N.

na = nad *sur*; *au-dessus*
de.
 náboženství *religion* f.
 naděje *espérance* f.
 nádhera *magnificence* f.
 nadchnouti *inspirer*.
 nádraží *gare* f.
 náhoda *hasard* m.; *occa-*
sion f.; *chance* f.
 nahrazovati *retrouver*, *ré-*
tablir.
 najíti = naléztí.
 náklad *charge* f. [(acc.).
 nakládati (s kým) *traiter*

náklonnost *penchant* m.
 nalévati *verser*.
 nalézati *trouver*.
 namáhání *peine* f.; *effort*
 m.
 namáhavý *pénible*.
 náměstí *place* f.
 námořník *marin* m.
 naopak *au contraire*.
 napadati *attaquer*.
 naplněný *garni*, -ie.
 naplniti *remplir*, *garnir*.
 napodobiti *imiter*.
 napominání *exhortation* f.
 napraviti *réparer*.
 naproti *vis-à-vis* de.
 národ *nation* f.; *peuple* m.
 národní *national*, - e.
 narozen *né*, *née*.
 narození *naissance* f.
 Narva *Narva* m.
 nasbíráti *ramasser*.
 nashromážditi *amasser*.
 naskytnouti *présenter*; n.
 se *se présenter*.
 následek *suite* f. [(à).
 následovati (po) *succéder*
 následovník *imitateur* m.
 naslouchati *écouter* (s acc.)
 nástroj *outil* [uty] m.
 nástupce *successeur* m.
 návrat *retour* m.
 navrátíti *rendre*.
 navrhovati *proposer*.
 návrší *colline* f.
 návštěva *visite* f.
 navštěvovati *fréquenter*.
 navštívití *visiter*.
 nazejtří *lendemain* m.
 Neapol *Naples* m. sing.
 nebe *ciel* m.; (pl. *cieux*).
 nebeský *céleste*.
 nebezpečí *danger* m.; *pé-*
ril m.

nebezpečný *dangereux*, - se.
 nebo (či) *ou*.
 neboť *car*.
 nedaleko *non loin de*.
 nedbalost *négligence* f.
 neděle *dimanche* m.
 nedůvěra *méfiance* f.
 nedůvěrovati *se méfier* (de).
 nehoda *accident* m.
 nehoden *indigne*.
 nechati *laisser*.
 nelad *désordre* m.
 nemilo mi to jest *je suis*
fâché.
 nemoc *maladie* f.
 nemocnice *hôpital* m.
 nemocný *malade*.
 nemožný *impossible*.
 nenahraditelný *irrépara-*
ble.
 nenáviděti, v nenávisti míti
détester, *mépriser*.
 neohrožený *intrépide*.
 nepatrný *petit*, - e.
 nepopíratelný *incontesta-*
ble.
 neposlušnost *désobéis-*
sance f.
 nepravost *vice* m.
 neprospěšný *inutile*.
 neprozřetelnost *impru-*
dence f.
 nepřekonatelný *insurmon-*
table.
 nepřítel *ennemi* m.
 nepřítomnost *absence*.
 nepřítomný *absent*, - e.
 Nero *Néron*.
 nerozvážný *irréfléchi*, - e;
étourdi, - e.
 nesmrtelnost *immortalité* f.
 nesmrtelný *immortel*, - elle.
 nesnadný *difficile*.
 nesnáž *embarras* m.

nespokojený <i>mécontent</i> , - e.	nutnost <i>nécessité</i> f.	obsahovati <i>enfermer</i> .
nestejný <i>inégal</i> , - e.	nutný <i>nécessaire</i> .	obsypávati <i>combler</i> , <i>accabler</i> .
nésti <i>porter</i> .	nůž <i>couteau</i> m.	obtíž <i>difficulté</i> f.
nešťídmost <i>intempérance</i> f.	nýbrž <i>mais</i> .	obtížiti <i>charger</i> .
nešťastný <i>malheureux</i> , - se.	nyní <i>maintenant</i> , à présent.	obveselovati <i>réjouir</i> .
nešťěstí <i>malheur</i> m., <i>désastre</i> m.		obviňovati <i>accuser</i> .
neuprosný <i>implacable</i> .		obvod <i>tour</i> m.
neužitečný <i>inutile</i> .		obyčej <i>coutume</i> f.
nevděčnost <i>ingratitude</i> f.		obyčejný <i>ordinaire</i> .
nevděčný <i>ingrat</i> , - e.		obydlí <i>demeure</i> f.
nevědět <i>ignorer</i> .		obyvatel <i>habitant</i> m.
nevědomost <i>ignorance</i> f.		obývati <i>habiter</i> .
nevěra <i>infidélité</i> f.		obzor <i>horizon</i> m.
nevěrný <i>infidèle</i> .		oceniti <i>apprécier</i> .
nevinný <i>innocent</i> , - e.		Octavian <i>Octavien</i> .
nevinost <i>innocence</i> f.		očekávání <i>attention</i> f.
nezdvořilost <i>impolitesse</i> f.		očekávati (někoho) <i>attendre</i> ; (něco) <i>s'attendre</i> (à).
neznámý <i>inconnu</i> , - e.		odhyti <i>passer</i> .
někdy <i>quelquefois</i> , <i>parfois</i> .		oddati se <i>se livrer</i> .
několikrát <i>plusieurs fois</i> .		oddělovati <i>séparer</i> .
Německo <i>Allemagne</i> f.		odepřiti <i>refuser</i> .
německý <i>allemand</i> , - e.		oděv <i>vêtement</i> m.
něžnost <i>tendresse</i> f.		odhadnouti <i>évaluer</i> .
nic <i>rien</i> .		odjímati <i>ôter</i> .
nicméně <i>néanmoins</i> .		odklad <i>retard</i> m.; bez odkladu <i>sans retard</i> .
ničiti <i>anéantir</i> .		odkládati <i>ajourner</i> .
nikde <i>nulle part</i> .		odkrytí <i>découverte</i> f.
nikdo <i>personne</i> .		odkud <i>d'où</i> .
nikdy <i>jamais</i> .		odlétati <i>s'envoler</i> .
nikoliv <i>non</i> .		odměna <i>récompense</i> f.
niť <i>fil</i> m.		odměňovati <i>récompenser</i> .
nizký <i>bas</i> , <i>basse</i> .		odplatiti <i>récompenser</i> .
noc <i>nuit</i> f.		odpočinek <i>repos</i> m.
noha <i>pied</i> m.; <i>jambe</i> f.		odpočinouti si <i>se reposer</i> .
nos <i>nez</i> m.		odpoledně <i>après-midi</i> f.
nositi <i>porter</i> .		odpor <i>résistance</i> f.
novina <i>nouvelle</i> f.		odporučovati <i>recommander</i> .
noviny <i>journal</i> m.		odpouštět <i>pardonner</i> .
nový <i>nouveau</i> , <i>nouvel</i> , - <i>elle</i> , (opak <i>vieux</i>); <i>moderne</i> (opak <i>ancien</i>); <i>n.</i>		odpověď <i>réponse</i> f.
věk <i>les temps modernes</i> .		
	občan <i>citoyen</i> m.	
	občerstvení <i>rafraîchissement</i> m.	
	občerstviti <i>ranimer</i> .	
	obdivovatel <i>admirateur</i> m.	
	obdivovati se (čemu) <i>admirer</i> (acc.).	
	obohnati <i>enfermer</i> .	
	obejmouti <i>embrasser</i> .	
	obezřelý <i>prudent</i> , - e.	
	oběd <i>dîner</i> m.	
	obědvati <i>dîner</i> .	
	oběť <i>victime</i> f.	
	obětovati <i>dévouer</i> , <i>sacrifier</i> .	
	oběžnice <i>planète</i> f.	
	obchod <i>commerce</i> m.; <i>affaires</i> f.	
	obilí <i>blé</i> m.	
	obírat <i>se s'occuper</i> (de).	
	objevení <i>découverte</i> f.	
	obkličovati <i>entourer</i> .	
	oblak, obláček <i>nuage</i> m.	
	obléhati <i>assiéger</i> .	
	oblek <i>vêtement</i> m.	
	oblékat <i>se s'habiller</i> .	
	obměkčiti <i>attendrir</i> .	
	obnoviti <i>renouer</i> .	
	obohacovati <i>enrichir</i> .	
	obrana <i>défense</i> f.	
	obráttiti <i>tourner</i> ; o. se (na) <i>s'adresser</i> (à).	
	obraz <i>tableau</i> m.; <i>image</i> f.	
	obrazárna <i>galerie</i> (f.) <i>des tableaux</i> .	
	obřad <i>fonction</i> f.	

odpovídati <i>répondre</i> .	opovrhovati (kým) <i>mépriser</i> (acc.)	panování <i>règne</i> m.
odpuštění <i>pardon</i> m.	opozdění <i>retard</i> m.	panovati <i>régner</i> .
odříkávati <i>réciter</i> .	opravitě <i>réparer</i> .	panovník <i>prince</i> m.
odsouditi, odsuzovati <i>condamner</i> [-dane].	opouštěti, opustiti <i>quitter</i> ; <i>abandonner</i> .	panství <i>empire</i> m.
odtud <i>d'ici</i> .	orati <i>labourer</i> .	papež <i>pape</i> m.
odvaha <i>courage</i> m.	orel <i>aigle</i> m.	papír <i>papier</i> m.
odvážiti se <i>risquer</i> (acc.).	orech <i>noix</i> f.	paprsek <i>rayon</i> m.
odvésti <i>emmener</i> [anměne]	osada <i>colonie</i> f.	parostroj <i>machine</i> (f.) à <i>vapeur</i> .
odvěstí <i>répliquer</i> .	osel <i>âne</i> m.	Paříž <i>Paris</i> m.
odvrátiti <i>détourner</i> .	oslabiti <i>affaiblir</i> .	pátek <i>vendredi</i> m.
oheň <i>feu</i> m.	osloviti <i>aborder</i> ; <i>adresser</i> <i>la parole à</i> .	Pavel <i>Paul</i> .
ohnouti <i>fléchir</i> .	osoba <i>personne</i> f.	péče <i>soin</i> m.
ohromný <i>énorme, vaste,</i> <i>immense</i> .	ostrov <i>île</i> f.	peníze <i>argent</i> m.
ohrožovati <i>menacer</i> .	osud <i>sort</i> m.; <i>hasard</i> m.	péro <i>plume</i> f.
ohýbati <i>plier</i> .	osudný <i>fatal, -e</i> .	Pers <i>Persc</i> m.
ohydný <i>détestable</i> ; <i>af-</i> <i>freux, -se</i> .	osvěta <i>civilisation</i> f.	pes <i>chien</i> m.
ochránce <i>protecteur</i> m.	osvětlovati <i>éclairer</i> .	Petr <i>Pierre</i> .
okamžik <i>instant</i> m.; <i>mo-</i> <i>ment</i> m.	osvítiti <i>civiliser</i> .	Petrohrad <i>Saint-Peters-</i> <i>bourg</i> m.
oklamati <i>tromper</i> .	ošetřovati <i>soigner</i> .	petrolej <i>pétrole</i> m.
okno <i>fenêtre</i> f.	ošklivost <i>aversion</i> f.	pevnost <i>forteresse</i> f.
oko <i>œil</i> m. (pl. <i>yeux</i>).	otáčeti se <i>tourner</i> .	pevný <i>ferme</i> .
okrášliti <i>embellir, orner</i> .	otázka <i>question</i> f.	pěkný <i>joli, -e</i> .
okusiti <i>goûter</i> .	otčina <i>patrie</i> f.	pěstovati <i>cultiver</i> .
olej <i>huile</i> f.	otec <i>père</i> m.	Phoiničan <i>Phénicien,</i> <i>-enne</i> .
Olomouc <i>Olmütz</i> [-üs].	otevřeně <i>ouvertement</i> .	pilnost <i>assiduité</i> f.
olovo <i>plomb</i> m.	otroctví <i>esclavage</i> m.	pilný <i>appliqué, -ée</i> .
omluvíti <i>excuser</i> .	otrok <i>esclave</i> m.	pisněň <i>chanson</i> f.
opáčný <i>contraire; opposé,</i> <i>-é</i> .	ovce <i>brebis</i> f.	plakati <i>pleurer</i> .
opakovati <i>répéter</i> .	ovoce <i>fruit</i> m. [ver.	planina <i>plateau</i> m.
opatnost <i>précaution</i> f.	oznámiti <i>indiquer, déclara-</i> <i>označiti désigner</i> .	plášť <i>manteau</i> m.
opatrný <i>prudent, -e</i> .		plat (úředníka) <i>appointe-</i> <i>ments</i> m. pl.
opafřiti <i>fournir</i> (koho à, čím = acc.); (komu co) <i>procurer</i> .	P.	platiti <i>payer</i> .
opatství <i>abbaye</i> [abéi] f.	páliti <i>brûler</i> .	platný <i>important, -e</i> .
oplakávati <i>pleurer; déplo-</i> <i>rer</i> .	památka <i>mémoire</i> f.	plavec <i>nageur</i> m.
epomenouti <i>négliger</i> .	památný <i>curieux, -se</i> .	pleniti <i>pillar</i> .
opovržení <i>mépris</i> m.	paměť = památka.	ples <i>bal</i> m.; pl. <i>bals</i> .
	pan <i>monsieur</i> m.	plniti <i>remplir</i> .
	pán <i>maître</i> m.	plný <i>plein, -e</i> .
	paní <i>dame, madame; ma-</i> <i>trousse</i> f.	plouti (po) <i>flotter (sur)</i> .
		pluh <i>charrue</i> f.

po (s loc.) <i>après</i> ; (s acc.) <i>pendant</i> .	pohrdati (čím) <i>dédaigner</i> (acc.); <i>mépriser</i> (acc.).	pominouti <i>passer</i> .
pobiti <i>tuer</i> .	pohroma <i>fléau</i> m.; <i>désastre</i> m.	pomlouvač <i>calomniateur</i> m.
pobřeží <i>plage</i> f.	pohřbití <i>ensevelir</i> .	pomlouvati <i>calomnier</i> .
pobyt <i>séjour</i> m.	pohřeb <i>funérailles</i> f. pl.	pomluva <i>médisance</i> f.
pobyti <i>être</i> .	pocházeti <i>descendre</i> .	pomník <i>monument</i> m.
poctivec <i>homme</i> (m.) <i>de bien</i> ; pl. <i>gens de bien</i> .	pochlebník <i>adulateur</i> m.	pomníti <i>considérer</i> ; <i>se rappeler</i> (na = acc.).
poctivost <i>honnêteté</i> f.; <i>probité</i> f.	pochodeň <i>flambeau</i> m.	pomoc <i>secours</i> m.; <i>resource</i> f.
poctivý <i>honnête</i> .	pochybovati(o) <i>douter</i> (de).	pomocný <i>secourable</i> .
počátek <i>commencement</i> m.	pojednati (o) <i>traiter</i> (acc.).	pomstít <i>venger</i> .
počet <i>compte</i> [kont] m.; <i>nombre</i> m.	pojmouti za manželku <i>épouser</i> .	pomýšlet <i>penser</i> .
počítati <i>compter</i> [konte], <i>calculer</i> .	pokaziti <i>gâter</i> .	pondělí <i>lundí</i> m.
počítí <i>commencer</i> .	poklad <i>trésor</i> m.	poněkud <i>un peu</i> .
pod <i>sous</i> .	pokládati (zač) <i>regarder</i> (comme).	poněvadž <i>parce que</i> .
podél <i>le long de</i> .	poklid <i>repos</i> m.; <i>tranquillité</i> f.	popel <i>endre</i> f.
poděkovati <i>remercier</i> (komu = acc., zač <i>de</i>).	pokoj <i>chambre</i> f.	popelnice <i>urne</i> f.
podiviti se <i>admirer</i> (acc.).	pokojný <i>tranquille</i> [-kil].	popisání <i>description</i> f.
podivuhodný <i>admirable</i> .	pokračování <i>suite</i> f.	popustiti <i>céder</i> .
podle <i>selon, suivant</i> .	pokračovati <i>continuer</i> (acc.).	poraditi se (s kým) <i>consulter</i> (acc.).
podlehnutí <i>succomber</i> .	pokrm <i>aliment</i> m.; <i>mets</i> m.	poranění <i>blessure</i> f.
podmaniti <i>subjuguér</i> .	pokročilý <i>avancé, -ée</i> .	poraziti (v bitvě) <i>battre</i> .
podmínka <i>condition</i> f.	pokročiti <i>avancer</i> .	poručiti <i>ordonner</i> .
podnebí <i>climat</i> m.	pokrok <i>progrès</i> m.	poroba <i>esclavage</i> m.
podnik <i>entreprise</i> f.	pokrytý <i>couvert, -e</i> .	posel <i>message</i> m.
podobati se <i>ressembler</i> .	pokus <i>essai</i> m.	poschodí <i>étage</i> m.
podpisovati <i>signer</i> .	pokusiti se <i>essayer</i> .	poskytovat <i>présenter</i> ; <i>donner</i> .
podpora <i>appui</i> m.	pokynutí <i>avertissement</i> m.	poslati <i>envoyer</i> .
podroben <i>sujet, -ette</i> .	pole <i>champ</i> m.	poslední <i>dernier, -ière</i> .
podrobiti se <i>se conformer</i> .	poledne <i>midi</i> m.	poslouchati (poslušen býti) <i>obéir</i> (à); (slyšeti) <i>écouter</i> .
podřízený <i>inférieur</i> m.	polibiti <i>embrasser</i> .	posmívati se <i>se moquer</i> (de).
podstoupiti <i>affronter</i> .	poloha (města) <i>site</i> m.	posouditi <i>juger</i> (de).
poduška <i>oreiller</i> m.	poloostrov <i>presqu'île</i> f.	pospíšiti si <i>se dépêcher</i> .
pohán <i>païen, -enne</i> .	polovice <i>moitié</i> f.	pospolu <i>ensemble</i> .
pohár <i>coupe</i> f.	položen (v geogr.) <i>situé, -ée</i> .	postaviti <i>élever</i> .
pohlcovati <i>dévoier, engloutir</i> .	položiti <i>poser</i> ; p. se tábořem <i>camper</i> .	postel <i>lit</i> m.
pohled <i>aspect</i> [aspe] m.; <i>vue</i> f. [(acc.)].	Polsko <i>Pologne</i> f.	postrašiti <i>effrayer</i> .
pohlížeti (na) <i>regarder</i>	pomáhati <i>aider</i> (acc.).	posud <i>jusqu'à présent</i> .
		posvátný <i>sacré, -ée</i> .

pošetilý <i>fou, fol, folle.</i>	prach stělný <i>poudre (f.)</i>	protože <i>parce que.</i>
pošpiniti <i>salir.</i>	à canon.	prováděti <i>pratiquer.</i>
pošta <i>poste f.</i>	pramen <i>source f.</i>	provázeti <i>accompagner.</i>
potěšen <i>charmé, -ée.</i>	praobyvatel <i>indigène m.</i>	provésti <i>exécuter.</i>
potěšiti <i>consoler.</i>	prapor <i>bannière f.</i>	provincie <i>province f.</i>
potkání <i>rencontre f.</i>	pravda <i>vérité f.; míti p.</i>	prozkoumati <i>examiner.</i>
potkati <i>rencontrer.</i>	<i>avoir raison; nemíti p.</i>	prozrazovati <i>trahir.</i>
potom <i>puis.</i>	<i>avoir tort; býti pravda</i>	prozřetelný <i>prudent, -e.</i>
potomek <i>rejeton m.</i>	<i>être vrai.</i>	prst <i>doigt [do] m.</i>
potomstvo <i>postérité f.</i>	pravděpodobný <i>probable.</i>	prsten <i>bague f.</i>
potrestati <i>punir, châtier.</i>	pravdivý <i>véritable.</i>	průplav <i>canal m.</i>
potřeba <i>besoin m.</i>	pravidlo <i>règle f.</i>	Prus <i>Prussien, -enne.</i>
potřebný <i>nécessaire.</i>	pravý <i>véritable; vrai, -e.</i>	průsmyk <i>défilé m.</i>
potřebovati <i>avoir besoin</i>	pro <i>pour.</i>	průvodce <i>guide m.</i>
<i>(de).</i>	probuditi se <i>s'éveiller.</i>	první <i>premier, -ère</i>
poučení <i>instruction f.</i>	proč? <i>pourquoi?</i>	prání <i>souhait m.</i>
poučovati <i>exercer.</i>	prodávati <i>vendre.</i>	prátelství <i>amitié f.</i>
pouhý <i>simple.</i>	prohlásiti (za) <i>proclamer</i>	práti si <i>souhaiter, désirer.</i>
poušt <i>désert m.</i>	<i>(acc.).</i>	pře <i>procès m.; cause f.</i>
povaha <i>caractère m.</i>	prohlubeň <i>profondeur f.</i>	přece <i>pendant, pour-</i>
pověst <i>histoire f.; bruit m.</i>	procházeti se <i>se promener.</i>	<i>tant.</i>
povídka <i>contem.; histoire f.</i>	procházka <i>promenade f.</i>	před <i>avant (o čase); de-</i>
povinnost <i>devoir m.</i>	prokazovati služby <i>rendre</i>	<i>vant (o místě).</i>
povolati <i>appeler.</i>	<i>des services.</i>	předek (děd) <i>ancêtre m.</i>
povoz <i>voiture f.</i>	promarniti <i>prodiguer, per-</i>	předeslý <i>passé, -ée.</i>
povrch <i>surface f.</i>	<i>dre.</i>	předevčirem <i>avant-hier.</i>
povstati <i>s'élever.</i>	pronajmouti <i>louer.</i>	předměstí <i>faubourg m.</i>
pozbyti <i>perdre.</i>	pronásledovati <i>persécuter.</i>	předmět <i>sujet m.</i>
pozdě <i>tard.</i>	pronésti <i>prononcer.</i>	přednost <i>préférence f.; p.</i>
pozdravovati <i>saluer.</i>	propuknouti <i>éclater.</i>	<i>dáti préférer.</i>
pozejtří <i>après-demain.</i>	prorok <i>prophète m.</i>	předsevztí si <i>se proposer.</i>
pozor <i>attention f.</i>	prosinec <i>décembre m.</i>	představení <i>représenta-</i>
pozorný <i>attentif, -ve.</i>	prosití <i>demander; snažně</i>	<i>tion f.</i>
pozorovati <i>regarder; ob-</i>	<i>p. supplier.</i>	představovati <i>représenter;</i>
<i>server.</i>	prospěch <i>succès m.; in-</i>	<i>p. se se présenter; p.</i>
pozvati <i>inviter.</i>	<i>térêt m.</i>	<i>si s'imaginer.</i>
požehnaný <i>béni, -ie.</i>	prospěšný <i>utile.</i>	přecházeti <i>traverser.</i>
požíratí <i>dévorer.</i>	prostřed <i>milieu m.</i>	překážka <i>obstacle m.</i>
práce <i>travail m. (pl. tra-</i>	prostředek <i>remède m.;</i>	překlad <i>version f.; tra-</i>
<i>vaua), dáti si práci se</i>	<i>moyen m.</i>	<i>duction f.</i>
<i>donner de la peine.</i>	protřkati (o řekách) <i>tra-</i>	překrásný <i>magnifique.</i>
pracovati <i>travailler.</i>	<i>verser (acc.).</i>	překročiti (hranice) <i>fran-</i>
pracovitý <i>laborieux, -se.</i>	protestant <i>réformé m.</i>	<i>chir.</i>
Praha <i>Prague f.</i>	proti <i>contre; envers, vers.</i>	překvapiti <i>ravir; frapper</i>

přeletavý pták <i>oiseau</i> (m). <i>de passage</i> .	připojit <i>ajouter</i> .	Rakousko <i>Autriche</i> f.
přemáhati <i>surmonter</i> .	připravovati <i>préparer</i> .	rakouský <i>autrichien</i> ,
Přemyslovci <i>les Přemysli-</i> <i>des</i> .	příroda <i>nature</i> f.	- <i>ienne</i> .
přemýšleti <i>réfléchir</i> .	přírozený <i>naturel</i> , - <i>elle</i> .	Rakušan <i>Autrichien</i> m.
přepustiti <i>céder</i> .	přisahati <i>jurer</i> .	rámě <i>bras</i> m.
přepych <i>luxe</i> m.	přísný <i>sévère, rigoureux</i> ,	rána <i>coup</i> m.; (poranění) <i>blessure</i> f.; <i>plaie</i> f.
přerušovati <i>interrompre</i> .	- <i>se</i> ; <i>sérieux</i> , - <i>se</i> .	ráno <i>matin</i> m.
přes <i>sur</i> (48).	přístav <i>port</i> m.	reformace <i>réformation</i> f.
přesahovati <i>surpasser</i> .	přítahovati <i>attirer</i> .	republika <i>république</i> f.
přestati <i>cesser</i> .	přítel <i>ami</i> m.	revoluce <i>révolution</i> f.
přestupný <i>bissextil</i> , - <i>e</i> .	přítelkyně <i>amie</i> f.	rmoutiti se <i>s'affliger</i> .
přesvědčení <i>conviction</i> f.	přítomnost <i>présence</i> f.	Roboam <i>Roboam</i> [-am].
přesvědčiti <i>persuader</i> .	přitrhnouti <i>arriver</i> .	rod <i>genre</i> m.; (panovnícký) <i>maison</i> f.
převrhnouti <i>renverser</i> .	přivésti <i>amener</i> .	rodiče <i>parents</i> m. pl.
převyšovati <i>surpasser</i> .	přivyknouti <i>accoutumer</i> .	rodina <i>famille</i> f.
přibližování <i>approche</i> f.	přízeň <i>faveur</i> f.	rok <i>an</i> m.; <i>année</i> f.
přibližovati se <i>approcher</i> (acc.); <i>s'approcher</i> (<i>de</i>).	příznati se <i>avouer</i> (ku = acc.).	rolník <i>paysan</i> m.
příbuzný <i>parent</i> m.	psaní <i>lettre</i> f.	románský <i>roman</i> , - <i>e</i> .
příčina <i>cause</i> f.	pták <i>oiseau</i> m.	Romulus <i>Romulus</i> [-lūs].
přičítati <i>attribuer</i> .	páda <i>sol</i> m.	rostlina <i>plante</i> f.
přidati <i>ajouter</i> .	půjčiti <i>prêter</i> .	rovina <i>plaine</i> f.
přicházeti <i>arriver, appro-</i> <i>cher</i> .	působiti <i>influer, attirer</i> .	rovněž <i>également</i> .
příchod <i>arrivée</i> f.	pustiti se <i>s'enfoncer</i> .	rovný <i>égal</i> , - <i>e</i> .
přijemnost <i>agrément</i> m.	pustý <i>désert</i> , - <i>e</i> .	rozbiti <i>casser</i> .
přijemný <i>agréable</i> .	původce <i>auteur</i> m.	rozdělovati <i>répartir</i> .
přijíti <i>arriver</i> .	pýcha <i>orgueil</i> m.; <i>fierté</i> f. <i>hauteur</i> f.	rozdíl <i>distinction</i> f.
přijmí <i>surnom</i> m.; (ře- čený) <i>dit</i> , - <i>e</i> ; <i>nommé</i> , - <i>é</i> .	pykati <i>espier</i> (acc.).	rozdílný <i>différent</i> , - <i>e</i> .
příkázání <i>précepte</i> m.	pyramida <i>pyramide</i> f.	rozervati <i>déchirer</i> .
příkazovati <i>ordonner</i> .	pyšný <i>orgueilleux</i> , - <i>se</i> ; <i>fier, fière</i> .	rozeznati <i>distinguer</i> .
příklad <i>exemple</i> m.	Pythia <i>Pythie</i> .	rozhazovati <i>prodiguer</i> .
příležitost <i>occasion</i> f.		rozhled <i>aspect</i> [aspe] m.
příliš <i>trop</i> .		rozhlédnouti se <i>regarder</i> .
přímluvčí <i>protecteur</i> m.		rozhněvati <i>irriter</i> .
přinésti, přinášeti <i>appor-</i> <i>ter</i> .		rozhodovati <i>décider</i> .
přípevniti <i>attacher</i> .		rozkaz <i>ordre</i> m.
připisovati <i>attribuer, im-</i> <i>puter</i> .		rozkazovati <i>ordonner</i> .
		rozkoš <i>plaisir</i> m.
		rozkošný <i>délicieux</i> , - <i>se</i> .
		rozličný <i>différent</i> , <i>e</i> .
		rozložití se <i>se répandre</i> .
		rozmar <i>humeur</i> f.
		rozmlouvati <i>causer</i> .

R.

rád *bien aise*; (adv.) *vo-*
lontiers.

rada *conseil* m.

raditi *conseiller*.

radnice *hôtel* (m) *de ville*.

radost *plaisir* m.; *joie* f.

radovati se *jouir*; *se ré-*
jouir.

ráj *paradis* m.

rozmnožití <i>élargir</i> .	řecký <i>grec, grecque</i> .	siliti <i>fortifier</i> .
rozmrzený <i>fâché, -ée</i> .	řeka <i>fleuve</i> m.; <i>rivière</i> f.	silnice <i>chaussée</i> f.
roznéstí <i>répandre</i> .	řetěz <i>chaîne</i> f.	silný <i>robuste; fort, -e; violent, -e</i> (o bouři).
rozněcovati <i>exciter</i> .	řidký <i>rare</i> .	silozpytec <i>physicien</i> m.
rozpaky <i>embarras</i> m.	řiditi <i>gouverner; ř. se s'accommoder; se conformer</i> .	sjednotiti <i>réunir</i> .
rozprava <i>conversation</i> f.	říjen <i>octobre</i> m.	skákatí <i>sauter</i> .
rozprávěti <i>causer</i> .	Řím <i>Rome</i> f.	skladba <i>syntaxe</i> f.; <i>construction</i> f.
rozprostírati <i>étendre</i> .	Říman, římský <i>Romain, -e</i> .	sklenice <i>verre</i> m.
rozpuštělý <i>méchant, -e</i> .	říše <i>empire</i> m.	sklopiti <i>baisser</i> .
rozpuštěti <i>fondre</i> .		skoro <i>presque, à peu près</i> .
rozsáhlý <i>étendu, -e; considérable</i> .		skoupý <i>avare</i> .
rozsévati <i>semer</i> .	S.	skromnost <i>modestie</i> f.
rozsudek <i>sentence</i> f.	s, se <i>avec</i> .	skromný <i>modeste</i> .
rozsvěcovati <i>allumer</i> .	samolibost <i>amour-propre</i> (m.).	skrývati <i>cache</i> .
rozšířiti <i>répandre</i> .	sáně <i>traîneau</i> m.	skutečnost <i>réalité</i> f.
roztomilý <i>aimable</i> .	Sasko <i>Saxe</i> f.	skutečný <i>vrai, -e; véritable</i> .
roztržitý <i>distract, -e</i> .	sázeti (o stromech) <i>planter; s. se parler</i> .	skutek <i>action</i> f.
rozum <i>raison</i> f.	sbírka <i>collection</i> f.	skvrna <i>tache</i> f.
rozumný <i>sage</i> .	sbor <i>troupe</i> f.	slabost <i>faiblesse</i> f.
rozvaha <i>réflexion</i> f.	sďfleti (s) <i>communiquer (à)</i> .	slabý <i>faible</i> .
rozžati <i>allumer</i> .	sedlati <i>seller</i> .	sladký <i>doux, douce</i> .
rtuť <i>mercure</i> m.	sekunda <i>seconde</i> [zgonď] f.	sláma <i>paille</i> f.
ručnice <i>fusil</i> [fúsi] m.	seslati <i>envoyer</i> .	sláva <i>gloire</i> f.
ruka <i>main</i> f.	sestra <i>sœur</i> f.	slavík <i>rossignol</i> m.
rukojmí <i>étage</i> m.	sestupovati <i>descendre</i> .	slaviti <i>célébrer</i> .
Rus <i>Russe; ruský russe</i> .	sešit <i>cahier</i> m.	slavný <i>fête</i> f.
Rusko <i>Russie</i> f.	setkati se <i>rencontrer</i> .	slavný <i>célèbre</i> .
rušiti <i>troubler</i> .	sever <i>nord</i> m.	slučna <i>mademoiselle</i> f.
růže <i>rose</i> f.; (keř) <i>rosier</i> m.	severní <i>septentrional, -e; nord</i> .	slepice <i>poule</i> f.
ryba <i>poisson</i> m.	shledati <i>trouver</i> .	slepota <i>aveuglement</i> m.
rybář <i>pêcheur</i> m.	shodovati se <i>s'accorder</i> .	slevení <i>réduction</i> f.
rybník <i>étang</i> m.	shovívavost <i>indulgence</i> f.	Slezko <i>Silésie</i> f.
rychle <i>vite</i> .	shovívavý <i>indulgent, -e</i> .	slib <i>promesse</i> f.
rychlost <i>vitesse</i> f.; <i>rapi-dité</i> f.	shromážditi <i>assembler; s. se se réunir</i> .	slitování <i>pitié</i> f.
rychlý <i>vite; rapide; prompt, -e</i> .	scházeti <i>manquer</i> .	slon <i>éléphant</i> m.
Rýn <i>Rhin</i> m.	schopný <i>capable</i> .	Slovan <i>Slave</i> m.
	Sicilie <i>Sicile</i> f.	slovo <i>mot</i> m.; <i>parole</i> f.
Ř.	sídliti <i>résider</i> .	složiti <i>déposer</i> .
řeč <i>langue</i> f.; <i>discours</i> m.	silá <i>force</i> f.	sluha <i>valet</i> m.; <i>domestique</i> m.
řečník <i>orateur</i> m.		slunce <i>soleil</i> m.
Řek <i>Grec</i> m.		

slušnost <i>politesse</i> f.	spisovatel <i>auteur</i> m.; <i>écrivain</i> m.	statek <i>bien</i> m.
služba <i>service</i> m.	splniti <i>remplir</i> . [<i>unis.</i>	státi (něco) <i>coûter</i> .
služka <i>servante</i> f.	spojené státy <i>les États</i>	státi se <i>arriver</i> ; (šťastným) <i>se rendre (heureux)</i> .
slýšeti <i>entendre</i> .	spojenec <i>allié, -ée</i> .	stav <i>état</i> m.; <i>condition</i> f.
slza <i>larme</i> f.	spojovati <i>réunir</i> .	stavba <i>construction</i> f.
slzeti <i>fondre en larmes</i> .	spokojen <i>content, -e (de)</i> .	stavěti <i>bâtir</i> .
smrt <i>mort</i> f.	spokojiti se <i>se contenter</i> .	stejný <i>égal, -e</i> .
smrtný, -ník <i>mortel, -elle</i> .	společnost <i>compagnie</i> f.; <i>société</i> f.	stezka <i>sentier</i> m.
smutný <i>triste</i> .	spoléhati (na) <i>se fier (à); se reposer (sur)</i> .	stín <i>ombre</i> f.
snad <i>peut-être</i> .	spoluobčan <i>citoyen</i> m.; <i>concitoyen</i> m.	stítiti <i>guillotiner, décapiter</i> .
snadně <i>facilement, aisément</i> .	spozorovati <i>remarquer</i> .	století <i>siècle</i> m.
snadný <i>facile</i> .	správce <i>gouverneur</i> m.	strach <i>peur</i> f.
snášeti, snést <i>supporter</i> .	spravedlivý <i>juste</i> .	straniti se <i>éviter</i> (acc.).
snazně prositi <i>supplier</i> .	správnost <i>probité</i> f.	stránka <i>côté</i> m.; (v knize) <i>page</i> f.
snídati <i>déjeuner</i> .	správný <i>juste</i> .	strom <i>arbre</i> m.
sůň <i>neige</i> f.	spravovati <i>gouverner</i> .	stromořadí <i>allée</i> f.
sob <i>renne</i> m.	sprostý <i>vil, -e</i> .	stručný <i>bref, brève</i> .
sobota <i>samedi</i> m.	spustošiti <i>ravager</i> .	strýc <i>oncle</i> m.
Socrates <i>Socrate</i> .	Srb <i>Serbe</i> m.	střed <i>centre</i> m.
Solon <i>Solon</i> .	srdce <i>cœur</i> m.	středa <i>mercredi</i> m.
sopka <i>volcan</i> m.	srdnatý <i>courageux, -se</i> .	střecha <i>toit</i> m.
současně <i>en même temps</i> .	srovnávaní se <i>s'accorder</i> .	střeštěný <i>étourdi, -e</i> .
současník <i>contemporain</i> m.	srpen <i>août</i> [ú] m.	střežiti <i>garder</i> .
soud <i>cour</i> f.; (= úsudek) <i>jugement</i> .	stádo <i>troupeau</i> m.	stříbro <i>argent</i> m.
soudce <i>juge</i> m.	stáj <i>écurie</i> f.; <i>étable</i> m.	střící <i>garder</i> .
souditi <i>juger</i> .	stálice <i>étoile (f.) fixe</i> .	střídmý <i>frugal, -e</i> .
soudruh <i>camarade</i> m.; <i>compagnon</i> m.	stálost <i>constance</i> f.	stříletí <i>tirer</i> .
soupeř <i>rival</i> m.	stálý <i>constant, -e; persévérant, -e</i> .	studium <i>étude</i> f.
soused, -ka <i>voisin, -e</i> .	stárnouti <i>vieillir</i> .	studovati <i>étudier</i> .
sousední = sused.	starobylý <i>ancien, -enne</i> .	stůl <i>table</i> f.; (psací) <i>bureau</i> m.
soustrast <i>pitié</i> f.	starověk <i>antiquité</i> f.	stupeň <i>degré</i> m.
sova <i>hibou</i> m.	starý <i>âgé, -ée; vieux, vieille</i> (o letech); <i>ancien, -enne</i> (= bývalý).	stvoření <i>créature</i> f.
spadnouti <i>tomber</i> .	stařec <i>vieillard</i> m.	stvořitel <i>créateur</i> m.
spánek <i>sommeil</i> m.	stáří <i>âge</i> m.; <i>vieillesse</i> f.	stvořiti <i>créer</i> .
Spartán <i>Spartiate</i> m.	stát <i>État</i> m.	styděti se <i>avoir honte</i> f.
spása <i>salut</i> m.	stalečný <i>brave; courageux, -se</i> .	sukno <i>drap</i> m.
spasitel <i>Sauveur</i> m.		suma <i>somme</i> f.
spasitelný <i>salutaire</i> .		sup <i>vantour</i> m.
spasiti <i>sauver</i> .		svátek <i>fête</i> f. [<i>Ste.</i>]
spěch <i>hâte</i> f.		svatý (sv.) <i>saint, -e, (St.)</i>
spiklenec <i>conjuré</i> m.		

svazek *lien* m.
 svěsti bitvu *livrer bataille*.
 svědectví *témoignage* m.
 svědek *témoïn* m.
 svědomí *conscience* f.
 svěřovati *confier*.
 svět *monde* m.
 světlo *lumière* f.
 světnice *chambre* f.; *cabinet* m.
 svíčka *bougie* f.
 svoboda *liberté* f.
 svolení *permission* f.
 svrhnouti *renverser*.
 svůdný *séduisant*, - e.
 syn *fil* [fis] m.
 synovec *neveu* m.

Š.

šálek *tasse* f.
 Šalomoun *Salomon*.
 šat *habit* m.; šaty *robe* f.
 šetrnost *économie* f.
 šetrný *économe*.
 šetríti *épargner*.
 šířka *largeur* f.; (země-
 pisná) *latitude* f.
 škoda *dommage* m.
 škodlivý, škodný *nuisible*,
pernicieux, - se.
 šlechtník *homme* (m.) *de*
bien.
 šlechtnost *générosité* f.
 šlechtný *généreux*, - se.
 Španěl, -ský *Espagnol*, - e.
 špatný *mauvais*, - e.
 špatně *mal*.
 špinit *salir*.
 šťastný *heureux*, - se.
 štědrý *libéral*, - e.
 štěstí *bonheur* m.
 štika *brochet* m.
 Švéd *Suédois*, - e.
 Švýcarsko *Suisse* f.

T.

tabák *tabac* m.; t. kuř-
 lavý *t. à fumer*.
 tábor *camp* m.; položit
 se tábořem *camper*.
 tahati *traîner*.
 tajemství *secret* m.; *mystère* m.
 tak — jak *aussi* (si) — *que*.
 také *aussi*.
 tančiti *danser*.
 Tarquinius *Tarquin*.
 Tatar *Tatare* m.
 tázati se *demander*, (koho
 = à; nač = acc.).
 té *thé* m.
 tedy *donc*.
 tekutina *liqueur* f.
 tekutý *liquide*.
 temný *obscur*.
 teplota *chaleur* f.; *température* f.
 teplý *chaud*, - e.
 Teresie *Thérèse*.
 Terst *Trieste* f.
 teta *tante* f.
 tělo, těleso *corps* [kór] m.
 těšiti *consoler*; t. se se
réjouir (de).
 těžký *pesant*, - e; *lourd*, - e.
 Thales *Thalès*.
 Theby *Thèbes* f. s.
 Themistocles *Thémistocle*.
 Thermopyly *Thermopyles*
 m. pl.
 tigr *tigre* m.
 tichý *calme*.
 tiskařství *imprimerie* f.
 tísniti *accabler*.
 titul *titre* m.
 tíže *poids* [poa] m.; *charge*
 f.
 tlakoměr *baromètre* m.
 tlouci *frapper*; *battre*.

tma *ténèbres* f. pl.
 tmavý *obscur*.
 tobolka *bourse* f.
 točiti se *tourner*.
 tolik *autant*, *tant*.
 toliko *seulement*.
 továrna *fabrique* f.
 trápiti *tourmenter*.
 tráva *des herbes* f. pl.
 trávit *passer*.
 trest *peine* f.
 trestati *châtier*; *punir*.
 trhati *déchirer*.
 Troja *Troie* f.
 trosky *ruine* f. s.
 trpělivost *patience* f.
 trpělivý *patient*, - e.
 trpící *souffrant*, - e.
 trpký *aigre*.
 truchlohra *tragédie* f.
 trůn *trône* m.
 trvati *durer*.
 trýzniti *tourmenter*, *veaxer*.
 trásti se *trembler*.
 třesení *tremblement* m.
 třešně *cerise* f. (plod); *ce-
 risier* m. (strom).
 třtina *roseau* m.
 Turecko *Turquie* f.
 Turek *Turc* m.
 turecký *turc*, *turque*.
 tužka *crayon* m.
 tvor *créature* f.
 tvořiti *former*.
 tvrdý *dur*, - e.
 tvůrce *créateur* m.
 týden *semaine* f.

U.

u (o místě) *près de*; (o
 osob.) *chez*.
 ubohý, ubožák *pauvre*.
 úcta *respect* [-pe] m.
 úcty hodný *estimable*.

účel <i>but</i> m.	úmysl <i>intention</i> f.	úterý <i>mardi</i> m.
učenec <i>savant</i> m.	umývati <i>laver</i> .	útěcha <i>consolation</i> f.
učitel <i>maître</i> m.	unavovati <i>fatiguer</i> .	utkání <i>rencontre</i> f.
učitelka <i>maîtresse</i> f.; <i>institutrice</i> f.	únor <i>février</i> m.	útočiti (na) <i>attaquer</i> (acc.).
učíti <i>enseigner</i> (koho à; čemu = acc.).	úpadek <i>décadence</i> f.	útok <i>attaque</i> f.
úd <i>membre</i> m.	upadnouti <i>tomber</i> .	utopiti se <i>se noyer</i> .
událost <i>événement</i> m.	upáliti <i>brûler</i> .	utráceti <i>dépenser</i> .
udati se <i>avoir lieu</i> .	úpatí (hory) <i>piéd</i> m.	utrhačství <i>calomnie</i> f.
udatnost <i>courage</i> m.	upevniti <i>affermir</i> .	utvořiti <i>former</i> .
udatný <i>brave; courageux</i> , - se.	upokojiti <i>calmer</i> .	uváděti (důkazy) <i>citer</i> .
udělití <i>accorder</i> .	upomínka <i>souvenir</i> m.	uvažovati <i>considérer</i> .
udořití (na) <i>attaquer</i> .	upotřebiti <i>employer</i> .	uvyknouti <i>accoutumer</i> .
udusiti <i>étouffer</i> .	uposlechnouti <i>obéir</i> (à).	uvyklý <i>accoutumé</i> , - ée.
uhájiti <i>défendre</i> .	upozorniti (na) <i>avertir</i> (de).	uzavíratí <i>enfermer, renfermer</i> .
uhodnouti <i>deviner</i> .	uprostřed <i>au milieu de</i> .	uzdráviti <i>guérir</i> .
Uhry <i>Hongrie</i> f.	upřímnost <i>sincérité</i> f.	uznalý <i>reconnaissant</i> , - e.
ucho <i>oreille</i> f.	upřímný <i>sincère</i> .	užitečnost <i>utilité</i> f.
uchopiti se <i>saisir</i> (acc.), <i>s'emparer</i> .	úraz <i>accident</i> m.	užitečný <i>utile</i> .
ujistiti <i>assurer</i> .	uraziti <i>offenser</i> .	užiti <i>employer</i> .
ukazovati <i>montrer</i> .	urážka <i>offense</i> f.	užívati <i>profiter</i> (de).
ukládati <i>imposer</i> .	určovati <i>indiquer</i> .	
ukončiti <i>achever, terminer, finir</i> .	úrodný <i>fertile</i> .	V.
ukrástí <i>voler</i> .	urozenost <i>noblesse</i> f.	Václav <i>Venceslas</i> [venceslas].
ukrojiti <i>couper</i> .	úřad <i>emploi</i> m.; <i>fonction</i> f.	váček <i>bourse</i> f.
ukrutnost <i>cruauté</i> f.	usaditi se <i>s'établir</i> .	vada <i>défaut</i> m.
ukrutný <i>cruel</i> , - elle.	uschovati <i>garder</i> .	vak <i>sac</i> m.
ukrývati <i>cache</i> .	usídliti se = usaditi se.	válečný <i>guerrier</i> , - ère.
ulehčiti <i>apaiser, adoucir</i> .	úsilí <i>assiduité</i> f.	válka <i>guerre</i> f.; v. křížová <i>croisade</i> f.
uletěti <i>s'envoler</i> .	úslužný <i>complaisant</i> , - e.	vášeň <i>passion</i> f.
úleva <i>adoucissement</i> m.	uslyšeti <i>entendre</i> .	vážiti <i>peser</i> .
ulice <i>rue</i> f.	úsměv <i>sourire</i> m.	včela <i>abeille</i> f.
úloha <i>devoir</i> m.; <i>tâche</i> f.	úspěch <i>succès</i> m.	včera <i>hier</i> .
uložiti si <i>s'imposer</i> (acc.); <i>se charger</i> (de).	uspokojiti <i>contenter</i> .	včerejší <i>d'hier</i> .
umdlévati <i>fatiguer; se f.</i>	uspokojující <i>satisfaisant</i> , - e.	vděčnost, vděk <i>reconnais-</i>
umělý <i>artificiel</i> , - elle.	ústa <i>bouche</i> f.	<i>sance</i> f.
umění <i>art</i> m.	ustání, bez u. <i>sans cesse</i> .	ve <i>dans</i> .
umírniti <i>apaiser, adoucir</i> .	ustati <i>cesser</i> .	večer <i>soir</i> m.
úmrtí <i>mort</i> f.	ústav <i>pension</i> f.	vejce <i>œuf</i> [öf] m., pl. <i>œufs</i> [ö].
	ustavičně = bez ustání.	velbloud <i>chameau</i> m.
	ustoupiti <i>céder</i> .	velebný <i>majestueux</i> , - se.
	úsudek <i>jugement</i> m.	
	ušetřiti <i>épargner</i> .	

velice <i>beaucoup</i> .	vinnice <i>vigne</i> f.	v. na trůn <i>monter sur le trône</i> ; v. na loď <i>s'embarquer</i> .
velikost <i>grandeur</i> f.	vino <i>vin</i> m.	vstup <i>entrée</i> f.
velikolepost <i>magnificence</i> f.	víra <i>foi</i> f.	všeobecný <i>commun</i> , -e.
velikomyslný <i>généreux</i> , -se.	viseti (na) <i>dépendre (de)</i> .	všude <i>partout</i> .
veliký <i>grand</i> , -e.	vítězství <i>victoire</i> f.	vteřina <i>seconde</i> [zɡõnd] f.
velmi <i>très, fort, bien</i> (u adj.); <i>beaucoup</i> (u sloves).	vítr <i>vent</i> m.	vůdce <i>général</i> m.; <i>chef</i> m.
venkov <i>campagne</i> f.	Vlchy <i>Italie</i> f.	vůl <i>bœuf</i> [bõf] m., pl. <i>bœufs</i> [bõ].
venkovan <i>paysan</i> m.; <i>campagnard</i> m.	vlas <i>cheveu</i> m.	vůle <i>volonté</i> f.
veřejný <i>public</i> , -ique.	vlast <i>patrie</i> f.	vybízetí <i>exhorter</i> .
veselohra <i>comédie</i> f.	vlastní <i>propre</i> .	výboj <i>conquête</i> f.
veselý <i>gai</i> , -e; (o krajině) <i>riant</i> , -e.	vlastnost <i>qualité</i> f.	výbuch hněvu <i>transport (m.) de colère</i> .
věsmír <i>univers</i> m.	vlaštovka <i>hirondelle</i> f.	vyčítati <i>reprocher</i> .
vesnice <i>village</i> m.	vláti <i>flotter</i> .	vyčítka <i>reproche</i> f.
Vesta <i>Vesta</i> f.	vléci <i>trainer</i> .	vydávati se <i>s'exposer</i> .
Vestalka <i>Vestale</i> f.	vlhký <i>humide</i> .	vyhledávati <i>chercher</i> .
věsti <i>mener</i> .	vliv <i>influence</i> f.; v. mítí <i>influer</i> .	vyhnanství <i>exil</i> [-il] m.
veverka <i>écureuil</i> m.	vlk <i>loup</i> m.	vyhnati <i>chasser</i> .
vévoda <i>duc</i> m.	vloha <i>talent</i> m.	vyhrati <i>gagner</i> .
věc <i>chose</i> f.	Vltava <i>Vltava</i> f.	vyhýbati se <i>éviter</i> (acc.).
věčný <i>éternel</i> , -elle.	vnada <i>grâce</i> f.	východ 1. <i>est</i> m.; <i>orient</i> m.; 2. <i>sortie</i> [-ty] f.; 3. v. slunce <i>lever</i> (m.) <i>du soleil</i> .
věda <i>science</i> f.	vnitro <i>intérieur</i> m.	východní <i>oriental</i> , -e; <i>est</i> .
vědění, vědomost <i>connaissance</i> f.	vnitřnosti <i>entrailles</i> f. pl.	vychování <i>éducation</i> f.
věk <i>âge</i> m.; <i>siècle</i> m.	voda <i>eau</i> f.	vychvalovati <i>vanter</i> .
věničti <i>border</i> .	vodní <i>aquatique</i> [akua-].	vyjádřiti <i>exprimer</i> .
věnc <i>couronne</i> f.	vojevůdce <i>général</i> m.	vyjednavatel <i>parlementaire</i> m.
věnovati <i>vouer</i> .	vojín <i>guerrier</i> m.; <i>soldat</i> m.	výlet <i>excursion</i> f.
věrnost <i>fidélité</i> f.	vojsko <i>armée</i> f.	vyléztí <i>grimper</i> .
věrný <i>fidèle</i> .	volba <i>choix</i> m.	vymáhati <i>exiger</i> .
většina <i>plupart</i> f.	voliti (za) <i>choisir, (pour)</i> .	výměna <i>échange</i> f.
vhod <i>aise</i> (subst. f.); jest mi <i>vhod je suis bien aise</i> (adj.).	vpád <i>invasion</i> f.	vynález <i>invention</i> f.
vhoditi <i>jeter</i> .	vpadnouti (do) <i>envahir</i> (acc.).	vynaléztí <i>inventer</i> .
vice <i>plus, davantage</i> .	vřabec <i>moineau</i> m.	vyplniti <i>remplir</i> .
Vídeň <i>Vienne</i> f.	vraceti <i>rendre</i> ; v. se <i>retourner, rentrer</i> .	vypovědětí (válku) <i>déclarer (la guerre)</i> .
viniti <i>accuser</i> .	vrata <i>porte</i> f.	vypravovati <i>raconter</i> .
vinen, vinník <i>coupable</i> .	vražda <i>meurtre</i> m.	vypřičovati <i>emprunter</i> .
	vrch <i>mont</i> m.	
	vrchol <i>sommet</i> m.	
	vroucný <i>ardent</i> , -e.	
	vršek <i>colline</i> f.	
	vstávati se <i>lever</i> .	
	vstoupiti <i>entrer, rentrer</i> ;	

vypuknouti <i>éclater</i> .	vzbuzovati <i>exciter</i> .	zaklepati <i>frapper</i> .
výrobek <i>produit</i> m.	vzdálenost <i>distance</i> f.	zákon <i>loi</i> f.
vyrušovati <i>déranger</i> .	vzdáti <i>rendre</i> .	zákonodárce <i>législateur</i> m.
vyřknouti <i>prononcer</i> .	vzdalovati <i>éloigner</i> .	zakopati <i>enfouir</i> .
vyslanec <i>ambassadeur</i> m.	vzdělávati <i>cultiver</i> .	zakoušeti <i>éprouver</i> .
vysmívati se se <i>moquer</i> (<i>de</i>).	vzdorovati <i>affronter</i> .	záležitost <i>affaire</i> f.
vysoký <i>haut</i> , - e.	vzduch <i>air</i> m.	zalidniti <i>peupler</i> .
výstava <i>exposition</i> f.; v. světová <i>exp. universelle</i> .	vznešený <i>sublime</i> .	založiti <i>fonder</i> .
vystavěti <i>élever</i> ; <i>bâtir</i> .	vzniknouti <i>éclater</i> .	zámek <i>château</i> m.
vystěhovalec <i>émigrant</i> m.	vždy <i>toujours</i> .	záměr <i>projet</i> m.
vystěhování <i>émigration</i> f.		zaměstnávati se <i>s'occuper</i> (<i>de</i>).
vystěhovati se <i>émigrer</i> .	X.	zanedbávati <i>négliger</i> .
vystoupiti <i>monter</i> .	Xerxes <i>Xerxès</i> m.	zanechati <i>laisser</i> .
vystřihati se <i>éviter</i> (acc.).	Z.	zaobaliti <i>envelopper</i> .
výstup <i>scène</i> f.	za (o místě) <i>derrière</i> ; (o čase) <i>sous</i> ; <i>pendant</i> .	zaopatřiti <i>procurer</i> .
vysvětlení <i>explication</i> f.	zábava <i>plaisir</i> m.	západ <i>ouest</i> m.; <i>occident</i> m.; z. slunce <i>coucher</i> (m.) <i>du soleil</i> .
výsvoboditi <i>sauver</i> .	zábavný <i>amusant</i> , - e.	zápal <i>ardeur</i> f.
výšina <i>colline</i> f.	zabití <i>tuer</i> .	zapalovati <i>allumer</i> .
výška <i>hauteur</i> f.	zabrániti <i>empêcher</i> .	zapíratí <i>nier</i> .
výtečný <i>excellent</i> , - e.	zabývati se se <i>charger</i> , <i>s'occuper</i> .	záplava <i>inondation</i> f.
vytrhovati <i>arracher</i> .	začouditi <i>enfumer</i> .	zaplakati <i>pleurer</i> .
vytrvalost <i>persévérance</i> f.	zahaliti <i>envelopper</i> .	zaplaviti <i>envahir</i> ; <i>inonder</i> .
vyučování <i>instruction</i> f.; <i>leçon</i> f.	zahálka <i>oisiveté</i> f.	zapomínati <i>oublier</i> .
vyučovati <i>enseigner</i> (koho à, čemu = acc.).	zahnati <i>chasser</i> .	zapovídati <i>défendre</i> .
vyvážeti <i>exporter</i> .	zahradá <i>jardin</i> m.	zapráhnouti <i>attacher</i> .
vyvésti z nesnáze <i>tirer</i> <i>d'embaras</i> .	zahradník <i>jardinier</i> m.	zarmucovati <i>affliger</i> .
vyvézti <i>déporter</i> .	zahrnovati <i>combler</i> , <i>accu-</i> <i>bler</i> .	zár <i>leur</i> f.
vyvinouti <i>développer</i> .	záhuba <i>ruine</i> f.; <i>défaite</i> f.	září <i>septembre</i> m.
vyvinutí <i>développement</i> m.	záhubný <i>pernicieux</i> , - se.	zásada <i>maxime</i> f.; <i>thèse</i> f.
vyvracetí z kořene <i>déra-</i> <i>ciner</i> .	zahynouti <i>périr</i> .	zaslechnouti <i>entendre</i> .
vyznamenati se se <i>distin-</i> <i>guer</i> .	zacházeti (s) <i>traiter</i> (acc.).	zaslepenost <i>aveuglement</i> m.
vyznávati <i>professer</i> .	zachovávatí <i>observer</i> , <i>con-</i> <i>server</i> , <i>garder</i> .	zaslepovati <i>aveugler</i> .
vyzývati <i>exciter</i> .	zachrániti <i>sauver</i> .	zasloužití si <i>mériter</i> (acc.).
vyzadovati <i>exiger</i> .	zajatý <i>prisonnier</i> m.	zásluha <i>mérite</i> m.; z. si získati (o) <i>mériter</i> (<i>de</i>).
výživa <i>nourriture</i> f.	zajíc <i>lièvre</i> m.	zasluhovati <i>mériter</i> (acc.).
vzájemný <i>mutuel</i> , - elle; na vzájem <i>mutuellement</i> .	zajímati <i>amuser</i> .	zásoba <i>provision</i> f.
	zajímavý <i>intéressant</i> , - e.	zásobovati <i>fournir</i> (koho à, čím = acc.).
	zakázati <i>défendre</i> .	zastati se <i>défendre</i> .
	zakladatel <i>fondateur</i> m.	
	zakládati <i>fonder</i> .	

zastaviti <i>arrêter</i> .	zjednati <i>procurer</i> .	zrada <i>trahison</i> f.
zastřeliti <i>tuer</i> .	zjistiti <i>constater</i> .	zrádce <i>traître</i> m.
zasypati <i>accabler</i> .	zkaziti <i>corrompre</i> .	zraditi <i>trahir</i> .
zášť <i>haine</i> f.	zkoumati } <i>examiner</i> .	zrak <i>vue</i> f.; zraky <i>les yeux</i> m.
zatvrzovati <i>endurcir</i> .	zkoušeti } <i>examiner</i> .	zručnost <i>habileté</i> f.
zaváděti <i>égarer</i> .	zkouška <i>examen</i> [-mèn] m.	zručný <i>habile</i> (à).
zavázati se <i>s'engager</i> ; z. si <i>obliger</i> .	zkušenost <i>expérience</i> f.	zrušiti <i>abolir</i> .
zavěsiti <i>suspendre</i> .	zlato <i>or</i> m.	zřejmý <i>évident</i> , - e.
záviděti <i>envier</i> .	zlatý <i>florin</i> m.	zřeknutí se trůnu <i>abdication</i> f.
zavíratí <i>fermer</i> ; <i>enfermer</i> .	zle <i>mal</i> .	zřetelný <i>distinct</i> [-enk], - e.
záviseti (na) <i>dépendre</i> (de).	zlo <i>mal</i> m.; plur. <i>maux</i> .	zřící se trůnu <i>abdiquer</i> .
závistivý <i>envieux</i> , - se.	zlobiti se (na) <i>se fâcher</i> (de).	zřícenina <i>ruine</i> f.
zavolati <i>appeler</i> .	zločin <i>crime</i> m.	zříditi <i>établir</i> .
zavražditi <i>assassiner</i> .	zloděj <i>voleur</i> m. [<i>ceté</i>].	zřídka <i>rarement</i> .
zázrak <i>merveille</i> f.	zlomyslně <i>avec méchancost</i> <i>colère</i> f.	zřítiti <i>renverser</i> .
zbabělý <i>lâche</i> .	zlý <i>méchant</i> , - e.	zřízení <i>institution</i> f.
zblouditi <i>s'égarer</i> .	zmařiti <i>perdre</i> .	ztrácti, ztratiti <i>perdre</i> .
zbořiti <i>renverser</i> .	změna <i>changement</i> m.	ztráta <i>perte</i> f.
zboření <i>révolte</i> f.	změnití <i>changer</i> (de).	ztráviti <i>passer</i> ; <i>consommer</i> .
zbořití <i>soulever</i> .	zmocniti se <i>saisir</i> (acc.), <i>s'emparer</i> .	ztroskotání (lodi) <i>navfrage</i> m.
zboží <i>marchandise</i> f.	zmužilost <i>courage</i> m.	zub <i>dent</i> f.
zbožňovaný <i>idolâtre</i> .	zmužilý <i>courageux</i> , - se.	zúplna <i>parfaitement</i> , <i>entièrement</i> .
zbraň <i>arme</i> f.	značný <i>considérable</i> .	zůstatí <i>rester</i> .
zdání, zřetel <i>apparance</i> f.	znamenitý <i>remarquable</i> .	zvědavost <i>curiosité</i> f.
zdánlivý <i>prétendu</i> , - e.	známka <i>marque</i> f.	zvědavý <i>curieux</i> , - se.
zdar mítí <i>réussir</i> .	známost <i>connaissance</i> f.	zvěst <i>nouvelle</i> f.
zde <i>ici</i> .	zneuctivati <i>déshonorer</i> .	zvěstovati <i>annoncer</i> .
zdlouhavost <i>lenteur</i> f.	zničiti <i>abolir</i> , <i>anéantir</i> .	zvětšiti <i>agrandir</i> .
zdlouhavý <i>lent</i> , - e.	zobák <i>bec</i> m.	zvíře <i>animal</i> m.; <i>bête</i> f.
zdokonaliti <i>perfectionner</i> .	zotavení <i>rétablissement</i> m.	zvláště <i>surtout</i> .
zdraví <i>santé</i> f.	zotaviti se <i>se rétablir</i> .	zvolati <i>s'écrier</i> .
zdravý <i>sain</i> , - e.	zoufati <i>désespérer</i> .	zvoliti <i>choisir</i> .
zdvořilý <i>poli</i> , - e.	zpět býti <i>être de retour</i> .	zvon <i>cloche</i> f.
zeď <i>mur</i> m.	zpěv <i>chant</i> m.	zvyk <i>usage</i> m.; <i>habitude</i> f.
země <i>terre</i> f.; <i>pays</i> m.	zpívati <i>chanter</i> .	zvykatí <i>accoutumer</i> .
zeměpis <i>géographie</i> f.	zpotvořený <i>difforme</i> .	zženštilý <i>mou</i> , <i>mol</i> , <i>molle</i> .
zemětřesení <i>tremblement</i> (m.) <i>de terre</i> .	zpráva <i>nouvelle</i> f.	
zevnějšek <i>extérieur</i> m.	zpravití <i>informer</i> ; <i>avertir</i> .	
zima 1. <i>hiver</i> m.; 2. <i>froid</i> m.	způsob <i>manière</i> f.	
zimničný <i>fébrile</i> .	způsoblost <i>aptitude</i> f.	
zítra <i>demain</i> .	způsobilý <i>habile</i> (à).	
	způsobiti <i>causer</i> .	

Ž.

žádati *demander* (koho a zač = acc.); ž. si *dési-*

<i>rer, exiger; snažně ž.</i>	žebrák <i>mendiant</i> m.	žeň <i>moisson</i> f.
<i>supplier.</i>	žebrati <i>mendier</i> .	žezlo <i>sceptre</i> m.
žádost <i>désir</i> m.	žebřík <i>échelle</i> f.	Žid, židovský <i>Juif</i> , - ve.
žák <i>élève</i> m.	žehnati <i>bénir</i> . ;[fer.	živiti <i>nourrir</i> .
žalář <i>prison</i> f.	železnice <i>chemin</i> (m.) <i>de</i>	život <i>vie</i> f.
žalovati <i>accuser</i> (na = acc.; co <i>de</i>).	železo <i>fer</i> m.	žízeň <i>soif</i> f.
	žena <i>femme</i> [fam] f.	žnec <i>moissonneur</i> m.

Omyly.

- Stránka 86. řádek 1. zdola čti „trpčlivé“ místo „dočkávé“.
- „ 42. řádek 11. zhora, za slovo „trvací“ přidej „nebo opětovací“.
- „ 53. ve větě 6. francouzské čti „*seconde*“ místo „*deuxième*“.
- „ 69. ve větě 3. české čti „jsme [se] mostu“ místo „jsme most“.
- „ 71. ve větě 3. francouzské čti „*de pain et de bois*“ místo „*du*...“.
- „ 74. řádek 9. zhora čti „*entrefaites*“ místo „*entrefaits*“.
- „ 83. ve cvičení III. řádek 2. zdola čti „*Réconcilié*“ místo „*Reconcilié*“.
- „ 83. řádek 3. zdola čti „*révoqua*“ místo „*revoqua*“.
- „ 87. ve větě 15. francouzské čti „*un jour*“ místo „*une fois*“.
- „ 103. ve větě 5. české čti „dlům se“ místo „dřla“.

Obsah.

	str.		str.
Abeceda	1	O přívlastku	23
Pravidla výslovnosti	1	Jména měst a zemí na otázky	
Výslovnost samohlásek <i>a, o, í, u</i>	1	kde a kam	23
Výslovnost souhlásek	2	Impératif sloves na -er	23
Rod jmen a člen určitý	2	O jméně přídavném	24
Přízvuk; Výslovn. samohlásky e	3	Jméno přídavné dvojího zakon-	
Rozdělení slovesa a Prés. ind.		čení	24
sing. sloves na -er	4	Stupňování pravidelné	26
Slovosled věty vypravěcí	5	O příslovcích (způsobu) a stup-	
Výslovnost <i>ai, ei, au, eau, eu,</i>		ňování jich	27
<i>oeu, ou, oi, ui</i>	5	Stupňování nepravidelné	29
Předložky vlastní	6	Jména přídavná se dvojím tva-	
Jména přídavná jednoho zakon-		rem pro rod mužský	29
čení	6	O členu dělivém	30
Výslovnost hlásek nosových .	7	Vzor sklonění subst. se členem	
Vázání slov	7	dělivým	31
Člen neurčitý a náměstky při-		Genitiv celkový závislý na subst.	
svojovací	8	nebo adv.	32
Výslovnost souhlásek <i>c, g, q</i> .	9	Množné číslo v x	33
Náměstka ukazovací (ce)	10	O slovese. Tvary prosté	35
Výslovnost souhlásek <i>s; x, z, t</i>	11	Prés. ind. a impératif sloves na	
O čísle množném	11	- re	35
Výslovnost hlásky <i>-ill (-il)</i> . .	13	Prés. ind. a impératif sloves na	
O záporu	14	- ir	36
Výslovnost hlásek <i>h</i> a <i>y</i> . . .	15	Prés. ind. a impératif slovesa être	38
Náměstka přisvojovací v čísle		Participe passé	39
množném	16	Prés. ind. a impératif rodu trp-	
O větě tazací	17	ného	39
O odpovědi	18	Imparfait (de l'indicatif)	41
Skloňování substantiva	20	1. Cvičení souvislé	43
Vzor sklonění subst. beze členu		Passé défini sloves na -er	43
a se členem neurčitým	20	Passé défini sloves na -re a -ir	45
Vzor sklonění subst. se členem		Passé défini slovesa être a rodu	
určitým	22	trpného	46

	str.
O předložkách nevlastních . . .	48
2. Cvičení souvislé	49
O číslovkách	50
Číslovky základné	50
Číslovky řadové	52
O číslovkách základných místo řadových	54
3. Cvičení souvislé	55
Sloveso avoir. Futur a Conditionnel (Tvary složené)	56
Prés. ind. a impératif slovesa <i>avoir</i>	56
Tvary času budoucího (sloves na -er, -re, -ir)	58
Futur simple sloves <i>être</i> a <i>avoir</i> a rodu trpného	59
Imparfait a passé défini slovesa <i>avoir</i>	61
Conditionnel présent	62
O větách podmíněčných	63 a 70
4. Cvičení souvislé	65
Tvary děje dovršeného	66
Passé indéfini	66
Plus-que-parfait a Passé anté- rieur	68
Futur antérieur a Conditionnel passé	70
Tvary děje dovršeného v rodě trpném	72
5. Cvičení souvislé	73
O příčestích	74
Participe présent a gérondif	74
Participe passé	76
O náměstkách	77
Náměstky osobné spojené	77
Slovosled předmětu vyjádře- ného náměstkou osobnou	
a) ve větách kladných vy- pravěcích	78
b) ve větách kladných ta- zacích	79
c) ve větách záporných	81
6. Cvičení souvislé	82
Slovesa zvratná ve tvarech pro- stých a složených	83

	str.
Slovesa zvratná ve tvarech opis- ných	85
O dvou předmětech vyjádřených nám. osob.	87
Slovosled předmětu vyjádřeného nám. osob. ve větách rozka- zovacích	88
7. Cvičení souvislé	89
O zástupkách náměstek	90
<i>En</i>	90
<i>y</i>	92
Náměstky osobné samostatné	94
Náměstky přisvojovací samostatné	95
8. Cvičení souvislé	97
Náměstky ukazovací	98
<i>Celui; celui-ci</i>	98
<i>Ceci; cela; ce</i>	100
Náměstka vztažná (<i>qu'il</i>)	101
Náměstky tazací	103
9. Cvičení souvislé	105
Náměstky neurčité	106
a) adjektivné	106
b) substantivné	106 a 108
Neurčité <i>on</i>	108
c) adjektivné i substantivné bez rozdfu tvaru	109
d) <i>tout</i>	111
10. Cvičení souvislé	112
Způsob spojovací	118
Présent du subjonctif (sloves na -er, -re, -ir)	118
Způsob spojovací ve větách před- mětných	113
Imparfait du subjonctif (sloves na -er, -re, -ir)	115
Způsob spojovací ve větách podmětných	115
Způsob spojovací slovesa <i>être</i> a rodu trpného	117
Prés. du subj. slovesa <i>avoir</i> a passé du subj.	118
Způsob spojovací ve větách vztažných	118

	str.		str.
Imparfait du subj. slovesa <i>avoir</i>		Slovesa <i>être</i> a <i>avoir</i>	132
a plus-que-parfait du subj.	120	Slovesa pravidelná.	
Tvary subjunktivné opisné rodu		1. Rod činný	135
trpného	120	Tvary prosté a složené sloves	
Subjonctif (opisný) sloves zvrat-		na <i>-er</i>	135
ných	121	Tvary prosté a složené sloves	
Způsob spojovací ve větách		na <i>-re</i>	136
přísluvečných	122	Tvary prosté a složené sloves	
11. Cvičení souvislé	123	na <i>-ir</i>	137
Způsob neurčitý	124	Tvary opisné	138
Způsob neurčitý bez předložky	124	2. Rod trpný	139
Způsob neurčitý s předložkou <i>à</i>	125	Slovesa zvratná	142
Způsob neurčitý s předložkou <i>de</i>	126	Přehled předložek	142
12. Cvičení souvislé	127	Přehled spojek	143
Přehled slovesa	129	Přehled citoslovcí	144
Tabulka přehledná koncovek		Slovička k úlohám 4.—29.	145
slovesných	131	Slovníček francouzsko-český . . .	150
Vzory časování	132	Slovníček česko-francouzský . . .	170

